

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.9, november 2016

Ændret i version 1.19, maj 2022

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Ændret i version 1.19, maj 2022

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1820 (SJ: 353A)

Teksten er etableret af Vibeke A. Pedersen

Punktkommentarer og indledning er skrevet af Vibeke A. Pedersen, redigeret af Klaus Nielsen og Jon Tafdrup

Tekstredigering er skrevet af Vibeke A. Pedersen, redigeret af Klaus Nielsen og Steen Tullberg

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning ph.d. Robert E. Bjork

I øvrigt takkes cand.phil. Niels W. Bruun

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:I]]

Bjowulfs Drape.

Et Gothisk Helte-Digt

fra forrige Aar-Tusinde

af

Angel-Saxisk

paa Danske Riim

ved

Nik. Fred. Sev. Grundtvig

Præst.

Kjøbenhavn

1820.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

[A:II] [A:III]

Geheime-Conferenceraad

Johan Bülow

til

Sanderum-Gaard

Ridder af Elephanten

Stor-Kors af Dannebrog

Commandeur af Nord-Stjernen

Den store Forfremmer af boglig Konst

tilegnes her

Hvad Ham ganske tilhører.

[A:IV][A:V]

¹ For hver en Stamme
Paa Midtgaards Bold,
Med Runer ramme
Paa Norners Skjold,
Er Stedet hegnet,
Og Dommen tegnet,
Og Tiden sat!

- 2 Paa Folke-Gaader
Vel gjættes kan,
Men ret dem raader
Dog ingen Mand,
Før Norne-Skriften
I Livs-Bedriften
Er fuldt udtrykt.
- 3 **[A:VI]** Heel mangen Sage,
I Hjemmet glemt,
Fra gamle Dage,
Har Angul gjemt:
Om Gothe bolde,
Om Dane-Skjolde
Og Svea-Riis!
- 4 Ei Gothe finde,
I Hjemmet trindt,
Nu Bjowulfs Minde
Paa Hrone-Klint,
Men see kun Stedet
I Kæmpe-Kvadet
Fra Anguls Øe?
- 5 **[A:VII]** Paa Anguls Tunge
Laae Kvad i Lag,
Vel værd at sjunge
Til Domme-Dag;
Men reent at glemme
Sin egen Stemme
Blev Anguls Lodd!
- 6 Om Gud for Oven,
Om Gothe-Daad
Paa Saga-Voven,
Om Skjoldung-Graad,
For hvem mon sjunge
Da Anguls Tunge,
I Hjemmet glemt?
- 7 **[A:VIII]** For Skjoldung-Folket,
Hvem Nornen skrev,
Alt halv udtolket,
Et Vente-Brev:
Et Arve-Skjøde

Paa hvad de Døde
Mon falde fra!

8 Os Gother gjæste,
Naar Jetter døde,
Med Saga-Fæste
Fra Nykke-Sø;
Hvad Drauger miste,
Naar Høie briste
Er Dannefæ!

9 **[A:IX]** Det tit sig hænder
I Bøge-Lund,
At Grændels Frænder
I Aften-Stund
Mon Daner daare
Til Søvn at kaare
For Natte-Vagt;

10 Men aldrig Øie
Dog fattes maa
For Kæmpe-Høie
Med Luer blaa,
For Saga-Stave
Paa Skatte-Grave,
Og Vætte-Lys!

11 **[A:X]** Thi lyste Flammen
Fra Bjowulfs Grav
Til Skjoldung-Stammen,
Alt over Hav,
En Skat, den meldte,
I Støv af Helte
Man jordede her!

12 Skjøndt Øine lukdes
Som Luen saae,
Ei Flammen slukdes,
Hvor Gullet laae,
Og altid Øie
For Blus paa Høie
Der blev i Lund.

13 **[A:XI]** Naar Danmark eier
Ei meer en Slægt,
Som Gullet veier

Paa Oldtids Vægt;
Er Landet øde,
Er plat uddøde
Dets Adels-Mænd!

14 Ei Mark og Skove
Jeg Ondt vil spaae,
Men heller love
Den *Ridder blaa*,
Som flink holdt Øie
Med Kæmpe-Høie,
Der *Suhm* nedsank!

15 **[[A:XII]]**Ja Saga tegner
Den *Ridder hvid*,
Som Kaasisk regner
I Kræmmer-Tid,
Paa Skjoldet gjerne
Med Storkors-Stjerne
Af Danne-Brog!

16 Som Een for mange
Af Adels-Kuld,
I Dane-Vange
Han skifted Guld,
Kun for at vinde
I Dans Kiær-Minde
En Broder-Lodd!

17 **[[A:XIII]]**Naar Danmarks Skole,
Ved Kæmpe-Tog,
Faaer Lære-Stole
For hvert et Sprog,
Som Aander førde,
Som Hjerter rørde,
Fra Pol til Pol;

18 Med Konge-Fædres,
Da skal Dit Navn,
O *Bülow!* hædres
I Saga-Stavn,
Hver Folke-Tunge
Om Daaden sjunge,
Som Du har deelt!

19 **[[A:XIV]]**Ei, naar det dages

I Dane-Vang,
Skal heller vrages,
Hvad her jeg sang,
Paa Moders-Maalet
Om Gothe-Staalet
Og Dannefæ;

20 Da skal Dig regnes
Og det til Roes,
At Dig tilegnes,
Som Ridder-Gods,
Hvad her fra Baalet,
Paa Moders-Maalet,
Blev heldig frelst!

21 **[[A:XV]]** Da og gjentage
Man skal i Bog,
At i de Dage,
Jeg kaldtes Pog,
Der man mig viste
Til Daare-Kiste
Med Skrift og Sang;

22 Med Gunst og Gave
Mig *Bülow* tvang,
Til ret at stave
Den stolte Sang,
Og eftersjunge,
Hvad Anguls Tunge
Som Brage kvad!

23 **[[A:XVI]]** Med Anguls Tunge
Vel ei jeg kan
En Drape sjunge
Den Adels-Mand;
Men med den samme
Jeg dog vil stamme
Til *Bülow's* Roes!

24 Hwæt we Gar-Dena
In gear-dægum
Ʒeod-Scyldinga
Ʒrym gefrunon
Hu Ʒa æþelingas
Ellen-rofe
And hira beod-geneatas
[[A:XVII]] Bil-wite rincas

On Dene-mearce
Mærpa gefremedon.
And hie ne ealle fornam
Ærran mælum
Feorh-bealu frecne
Folce to ceare:
Freodoric siteþ
On fæder-stole
Gumena baldor
Þæt is god cyning.
Swylcum gifeþe biþ
Þæt he Grendles cynn
Denum to dreame
Dæda getwæfe.
A þone sine-gyfan
[A:XVIII]Ymbe-scinon
Witena betstan
Wis-fæste eorlas
Monige swylce
On Middan-gearde
Swylc Bilof is
Byre æþelinga
Se þe wæs wide-ferhþ
Worda gemyndig
Þara þe se snotra spræc
Sunu Ecgþeowes:
Unc æghwylc sceal
Ende gebidan
Worolde-lifes
Wyrce se þe mote
Domes ær deaþe
[A:XIX]Þæt biþ driht-guman
Unlifigendum
Æfter selest.

25 Uton geferan swa
Frome gesiþas
Þæt on us gladi
Gleaw-ferhþ hæleþ
Bilof se goda
Se þe us beagas geaf
Se þe wordum and weorcum
Wægde and hwette
Ripiende rincas
And run-cræftige.
Forþan sceal on uferan dægum
Ealde and geonge
[A:XX]Scopas and witan
Scyldinga-bearna
Beorna beah-gyfan
Blonden-feaxes
Mærþo gemænan
Monig oft cweþan:

Ɔæt te sup ne norƆ
Be sæm tweonum
Ofer eormen-grund
OƆer nænig
Rond hæbbendra
Reade beagas
Leofra nære
On lif-dægum
Eallum duguƆe
Dena-cynnes
|[A:XXI]| Ɔara Ɔe on wil-sip
Wægag ofer-sohton
Beornas on blancum
Bocera-meres.

26 Secge ic Engla-frean
Alwealdan Ɔanc
Ɔæs Ɔæt ic moste
Mæran to willan
Discas of beorge
Deore maƆmas
Ut-geferian
Swylce æt eorƆan-fæƆm
Ɔusend wintra
Ɔær eardodon.
Gewyrce se Ɔe mote
|[A:XXII]| Witig of golde
Heafodes-hyrste
Harum rince
Swa Ɔæt he wlite-beorht
Ɔonne westan gyt
Hadre scineƆ
Heofones-candel
Glitnie blonden-feax
Under gyldnum beage
OƆ Ɔæt him of earde
Ellor hwyrfe
Sawol secean
Sop-fæstra dom.

|[A:XXIII]|

Indledning og Fortale.

Det Kvad, jeg her har stræbt i dets rette Mening at udtrykke paa Danske Riim, trænger uidentvilt, ved sin Indtrædelse i Læse-Verdnen, til en Indledning, og jeg vil derfor, saa kort og godt, som

jeg kan, fortælle mine Læsere: hvad jeg veed om Kvadets *Skæbne* hidtildags, hvad jeg har fundet om dets *Indhold*, og hvad jeg skjønner om dets *Værd*.

Hvad nu for det Første Alderen angaaer, da er den, som man regner til, meget høi, eller meget spæd; thi regner man fra den Tid Kvadet maa være kommet til Verden, da er det vist ældre end Methusalem, men regner man efter, naar det kom for Dagen hos os, blev fem Aar dets høieste Alder, som det endda kun halvveis kan hjemle sig. I lidt over hundrede Aar har Oldgranskerne i Engeland og Danmark imidlertid dog vidst, at der, mellem de Angel-Sachsiske Haand-Skrifter i det Cottonianske Museum, skulde findes et ypper|A:XXIV|ligt historisk Digt, fra Oldtiden, om en vis *Bjowulf*; thi det meldte *Wanlei* i sin Fortegnelse, og gav der til Prøve nogle Linier af den saakaldte Indledning og første Sang¹. Vel findes den Indhold han angav: *Skjoldungen Bjowulfs* Krige med nogle svenske Nisse-Konger, ei i Digtet, saa, naar man var ret tvivlesyg, kunde man indbilde sig, han enten selv havde gjort Prøverne, eller at de var Alt, hvad der fandtes, indtil siden en tjenstfærdig Aand, en angel-sachsisk Macpherson, gjorde Resten², men en saadan Gjætning vilde dog neppe finde Bifald i den lærde Verden, der dog immer maa bruge lidt Forstand med sin Vantro. Dristig tør vi da antage, at Kvadet ei er gjort i det attende Aarhundrede, da man, som bekiendt, hverken var synderlig poetisk af sig, eller synderlig stiv i Angel-Sachsiken, og derom er, saavidt jeg veed, dog alle enige, at man ikke skriver godt paa et Sprog man ikke selv forstaaer. Spørgsmaalet bliver altsaa *her*: hvor længe er det siden, man i Engeland forstod saa godt Angel-Sachsisk, at man *kunde* skrive nærværende Digt? Og dertil svarer Krøniken: i det allermindste |A:XXV|700 Aar, thi den yngste angel-sachsiske Skrift man kjender, er fra Midten af det *tolvte* Aar-Hundrede³, og den er i alle Henseender kun meget maadelig. Men sæt nu ogsaa, den var ret god, eller antag den Urimelighed, at man siden i Kloster-Skolerne, hvor Angel-Sachsisk, til Reformationen, skal have været en Lære-Gjenstand⁴, drev det videre, end til at læse maadelig og skrive slet, saa mærke man, at Kvadet er ikke blot *ret* skrevet paa *reent* Angel-Sachsisk, men tillige paa det Ordenligste rimet efter gammel Stil, og udstyret med al den Pragt og Prydelse, som Angel-Sachsernes poetiske Sprog med Rette var berømt for at eie, og det yngste Vers i den Maneer vi kiende, er det som findes i Sachse-Krøniken ved Aar 975, og hænger i alle Maader saa fast ved samme Aar, at det neppe kan skilles derfra⁵, medens det yngste historiske Kvad i den gamle Smag, vi kjende, er det berømte ved Aar 938 om Kong *Adelsteens* Seier ved *Brunan-Burg*. Saaledes nøder da blot Sprog og Stil os til at indrømme Bjowulfs Kvad en Alder |A:XXVI|af omtrent 900 Aar, uden at det dog er rimeligt, man i det 10de Aarhundrede digtede saa store Stykker i en Stil, der i det tolvte var selv Henrik af

Huntingdon uforstaaelig, skjøndt han vist var en stor Angel-Sachsisk Sprog-Mester i sin Tid⁶.

Dog, end ikke her kan vi standse, thi vi har et Angel-Sachsisk Kvad for os, ikke blot helliget en Nordisk Helts Ihukommelse, men fuldt af Nordiske Old-Sagn, og, *vel* at mærke, paa det Venligste stemt mod *Danmark og Dansk*. Tager jeg ikke meget fejl, da bestemmes Kvadet herved en Fødsels-Tid, der ei ligger langt fra Overkomsten, og før endnu de danske Hedninger ved deres Vikings-Tog havde gjort sig bekjendte og forhadte paa Øen. Jeg veed meget vel at |A:XXVII|denne Paastand vil synes Somme for dristig; men jeg tør alligevel mene, der er intet Vovet i den, især da man, ved denne Regning, netop føres til den Tid, da vi veed, den Angel-Sachsiske Poesie stod i feireste Blomster. Det var nemlig efter almindelig Beretning Aar 787, i Kong *Offas* Dage, at de Danske første Gang som Fjender gjæstede Øen⁷, og lad end Aars-Tallet være usikkert, Tids-Rummet kunde man dog ei tage Feil ad. Nu veed man, at netop paa Overgangs-Punkten fra det syvende til det ottende Aarhundrede, staae begge de berømte Digtere: *Cædmon og Ealdhelm* (Oldhjelm) hvis Jævning man vist maa finde i nærværende Kvads Forfatter, hvis han ikke netop var En af de To⁸. Vil man indvende, at herved tages igjen for lidet Hensyn paa Overkomsten, da betænke man, at saalænge Angel-Sachserne var Hedninger, havde de bestandig Samkvem med Norden og drog Forstærkning derfra, samt at *Nordhumberland*, det egenlige Sæde for den Angel-Sachsiske Poesie og Vidskab, blev baade senere indtaget af Nordboer, og senere christnet end den sydlige Deel. Først Aar 547 stiftede *Ida* Riget i Nordhumberland, 627 |A:XXVIII|døbde *Paulinus* Kong Edvin⁹, fra denne Tid til de Danskes første Indfald er 160 Aar, og, ligesom man altid gjerne i slige Tilfælde tager Middel-Tallet, er det her nødvendigt, for at faae en Tid, da Christdommen, som Digtet forudsætter, var almindelig udbredt, og dog en Tid, da man endnu huskede paa de gamle Sagn: ved at tage Middel-Tallet, staae vi igjen ved Aar 700, hos *Cædmon* og *Ealdhelm*, og der skulde da vist Meget til at drive os derfra. Her vil vi da standse, og ei bryde Hovedet med Gjætninger paa Ophavs-Manden, som, med de Efterretninger vi har, neppe kan avle nogen rimelig Formodning. Havde Beda ikke forbudet det, da maatte vi nødvendig, især efterat have sammenlignet nærværende Kvad med hin store Digtets bibelske Paraphras¹⁰ lade ham have Æren, til en Anden meldte sig med bedre Adkomst; men nu gaaer det vel ikke an¹¹, og saalænge man, |A:XXIX|som jeg, ikke har seet andet af *Ealdhelm*, end nogle forkonstlede latinske Riim, kan han, som ellers er den Eneste med stort Skjalde-Rygte, neppe foreslaaes til et saadant Barns Stiffader¹².

Det var da vel omtrent *tusinde* Aar efter Kvadets Fødsel, at

Wanlei meldte dets Tilværelse, og om man andre Steder ændsede det, veed ikke jeg, men vores gjæve *Langebek*, veed jeg nok, glemde ei det gamle Kvad, i Talen om hvad han savnede af omtalte Bidrag til Dannemarks Krønike fra fordums Tid¹³. Det er ligeledes vist, at Ædlingen *Suhm* havde Øie paa den skjulte Skat, men maatte længe forgjæves prøve paa, at faae dem frem for Dagens Lys. Da der imidlertid, saalænge *Suhm* levede, neppe skedte Noget til Nordens Old-Krønikes Tarv, uden at han havde sin runde Haand deri, formoder jeg, det ogsaa var Tilfældet, da det endelig 1786 tillodes nuværende Etats-Raad og Geheime-Archivar *Thorkelin* at tage Afskrift af Digtet. Arbeidet var ikke let, thi endskjøndt den gamle Bog udentvivel er ypperlig skrevet, |A:XXX| har den gamle Skriver dog neppe ret vidst, hvad han selv skrev, og det som værre var, Ildebranden 1731 havde gjort en Deel ganske eller næsten ulæseligt. Imidlertid gik Foretagendet saa heldigt, som man med Hensyn paa alle Omstændigheder kunde forlange: først lod nemlig Hr. Thorkelin, med en god Haand, Pergaments-Bogen *efter-skrive*, og tog derpaa selv en Afskrift til Sammenligning, som ogsaa var nødvendigt, thi Efter-Skriveren, som ventelig slet Intet har forstaaet af Sproget, synes imellem at have tabt Taalmodigheden, eller har dog i al Fald stundom oversprunget en heel Linie, der, uden Hr. Thorkelins Afskrift, vilde været tabt for os.

Saaledes kom Kvadet da til Danmark, men, hvad enten det var *Suhms* Død, eller Revolutionen med Alt hvad den gav Folk at tænke paa, og tale om, eller andre Ting som voldte det, man hørde, saavidt jeg veed, intet videre til det, før efter 1807, da det atter reddedes som en Brand af Ilden, og kom ventelig først ved denne Leilighed til Ædlingen Geheimeraad *Bülows* Kundskab, som, altid hjemme, naar der bankes paa for Kunst og Vidskab, tilbød sig at bekoste Udgivelsen. Digtet udkom da nu ogsaa 1815, vel ei saa vel bearbejdet, som Udgiveren i yngre Dage kunde leveret det, men dog vel bedre, end noget Angelsachsisk Digt indtil den Dag havde seet Lyset; thi *Cædmons* herlige Digt, det Eneste af noget Omfang, som hidtil var trykt, løber som Prosa ud i Eet, og mangler al Oversættelse¹⁴. |A:XXXI| Dette være ikke sagt den vakkre *Fransiscus Junius* til mindste Forkleinselse, thi han har uberegnelige Fortjenester af den Angel-Sachsiske Literatur, og det var Synd at forlange, han skulde have forstaaet at udgive *Cædmon* sømmelig; men aldrig skal jeg nægte, det er en stor Skam for Englands Boglærde, at de, efter den Islandske Litteraturs Gjenfødelse, ikke endnu har lært at kjende Riim-Stavene hos deres Skjalde, og ei gjort et eneste Skridt enten til at forstaae, eller sømmelig udgive deres herlige Kvad¹⁵.

Angel-Sachsisk havde jeg aldrig læst, da Bjowulfs Drapen udkom, men begeistret for at kjende den, og temmelig fortroelig med Edda, faldt det mig ikke vanskeligt, snart at opdage en Deel af

Udgavens Brøst, som jeg, vel med for liden Skaansel, strax aabenbarede i Kjøbenhavns Skilderie¹⁶, hvor jeg i Besynderlighed ankede paa, at det deilige Sagn om Kong Skjolds Liig-Begjængelse var aldeles misforstaaet, og at endeel Personers Navne: *Sigmund Volsung*, |A:xxxii| Kong *Hrædel* med to af hans Sønner: *Herebald* og *Hædkyn*, Higelaks Søn *Hardred*, og Friser-Høvdingen *Hengest*, var, til ikke liden Forvirring, usynlige i Oversættelsen. En Recension i Literatur-Tidenden, som var en stor Overilelse, voldte at jeg forivrede mig lidt, og nu maatte jeg, da Udgiveren erklærede alle mine Anker for Dreng-Streger, nødes til at bevise dem, saa strængt, som det efter Omstændighederne var mueligt¹⁷.

Ved denne Leilighed var det, jeg paatog mig Arbeidet, som, efter fem Aars Forløb, nu endelig udkommer; thi jeg havde, i Skilderiet No. 60, paa Riim fordansket Indledningen, og sagt, jeg agtede at gjøre saa med hele Digtet, hvorpaa Geheimeraad *Bülow* tilbød mig Understøttelse for at jeg en Tidlang kunne uafbrudt sysle dermed. Taknemmelig modtog jeg et Tilbud, der stemmede saa ganske med mit Ønske, og her seer man Frugten deraf: thi hvad jeg dristig havde besluttet, var vist aldrig gaaet i Opfyldelse, dersom jeg ei havde givet et Løfte, det var min ueftergivelige Skyldighed at holde, saavidt det paa nogen Maade blev mig mueligt. I al Fald vilde mit Arbeide aldrig, uden dette, blevet hvad det nu er; thi jeg havde sikkert overladt Andre Sliddet, og nøiedes med Fornøielsen at give en livlig Fordanskning af hvad jeg saae der omtrent maatte staae paa de dunkle Steder; men nu skyldte jeg *den Danske Adelsmand*, der, trods Døgnets Skraal, bærede mig med Tillid, efter bedste Evne at retfærdiggjøre den. |A:xxxiii| Derfor har jeg maattet studere Angel-Sachsisk, som om jeg vilde være Professor i det, og derfor gik Arbeidet i Langdrag, thi der vilde Tid til, og jeg blev ofte træt, uden dog at turde opgive mit Forsæt: at holde ud, til jeg havde benyttet alle de Hjelpe-Midler, jeg havde Adgang til¹⁸. En uventet Lykke var det i den Henseende, at jeg mødtes med Professor *Rask*, efter hans Hjemkomst fra Island 1816; med Glæde modtog jeg hans Forslag, om samlede at gennemgaae Digtet, og levere en ny Udgave deraf, og skjøndt hans store Reise adskilte os alt ved den 14de Sang, og der blev Intet af Udgaven, erkjender jeg ligefuldt med Glæde den uberegnelige Vinding jeg, som heel ukyndig i Sprogets Grammatik, havde af at conferere med en saa udmærket Grammatiker, ligesom han da ogsaa snart i sin Angel-Sachsiske Grammatik skjænkede ei blot mig en Lede-Traad, der maa gjøre Epoke i den tilsvarende Literaturs Studium. Dobbelt Fordring har Prof. paa min Taksigelse, i det han tillod mig at sammenligne Udgaven med begge Afskrifter, som vare ham overladte til Afbenyttelse; thi uagtet Sammenligningen maatte skee saa hurtig, at jeg ventelig har overseet Adskilligt, er det dog neppe Stort, og uden det jeg saae, vilde i al Fald mangt et Sted, som nu er mig klart, været mig enten

aldeles mørkt, eller dog saare dunkelt. |A:XXXIV Saameget maatte jeg tale om mit Arbeide, fordi det hørde til Digtets Historie, men dermed skal det ogsaa være forbi, thi hvad jeg leverer kan for Øieblikket Faa bedømme, i sin Tid vil det blive skattet efter Vægten, og jeg vil ligesaa lidt prale af, hvad der vist er ufuldkommen nok, som jeg vil bede om Forladelse, fordi jeg ikke har gjort meer end jeg kunde, eller undskyldte min poetiske Frihed for selvgjorte Dommere, der ligesaaalidet veed hvad det er at oversætte, som hvad det er at gjøre et Digt. Kun det maa jeg sige: jeg har studeret Digtet, som om jeg skulde oversætte det Ord for Ord, og vil man ikke troe det, kan man maaskee engang faae Troen i Hænderne; men saaledes vilde jeg ikke oversætte og har ikke oversat det, og dog tør jeg paastaae, at Oversættelsen er troe; historisk troe, saa jeg aldrig med Villie har forandret eller indskudt Noget, og poetisk troe, saa jeg af al Magt har stræbt at sige livlig hvad jeg saae i Kvadet. Videre lader Slight sig knap udvikle selv i en udførlig Commentar; hvem der forstaaer begge Sprog, og har poetisk Sands, han vil see det, og hvem der mangler enten Kundskab eller Sands eller begge Dele, nødes jeg til at lade beholde sin Mening, ligesom han nødes til at lade mig beholde mit Syn, der vel kan være svagt nok, men er dog neppe saa splittergalt for Stiil og Poesie, som Lille-Putterne i Aandens Rige bande trøstig paa, fordi de godt kan see, det ikke er som deres. Jeg har, siger Cicero, oversat Demosthenes, ei som Grammatiker, men som Taler, og derfor ei stræbt at tiltælle men at tilveie mine Læsere hans Ord; andet Forsvar troer jeg ikke at be|A:XXXV høre for sagkyndige og billige Dommere, og tager jeg heri meget feil, da er mit Arbeide aldeles uforsvarligt.

Her seer man Digtets hele Historie hidtildags, som viser, at dets fleste Dage vare mørke; og at det har lidt langt mere af Tidens Van- Art, end af Ilds-Vaaden, er aabenbart; thi mangelsteds, hvor Pergamentet har været ubeskadiget, er Kvadet dog lemlæstet, saa Haand-Skriften er, selv derfor, neppe fra det 10de, men rimeligviis fra det 12te Aarhundrede. Paa dets gamle Dage synes det nu at kunne vente sig en blidere Skæbne, og skjønt det vel neppe vil finde Erstatning for alle sine Gjenvordigheder, tvivler jeg dog ingenlunde paa, at naar man, efter hvad der nu er gjort i Danmark, i Engeland vilde foretage sig en nøiagtig Sammenligning, maatte Pergaments-Bogen endnu kunne give adskillige Svar paa Spørgsmaal, som nu først ere gjorte muelige; ja hvi skulde man ikke tillige nære det Haab, at der etsteds kan opdages en anden Haandskrift, eller i det Mindste en Afskrift taget af Pergaments-Bogen *førend* 1731¹⁹! Mindre rimeligt synes det, at man hist og her kunde finde enkelt, hvad der fattes, men umuligt tør jeg dog ikke kalde det, efterat have fundet en saadan Billing, som jeg slet ikke kan tvivle om, hører jo til Udgavens XVI. Sang, hvor der aabenbar fattes noget Saadant, og |A:XXXVI jeg kan ei undlade her at føie Anmeldelsen, som et

glædeligt Varsel, til Digtets Historie, skjøndt jeg ligesaa lidt vilde indfælde den nærmere Efterretning deri, som Brud-Stykket i Sangen, før mit Skjøn stadfæstes af uvildige Med-Domsmænd. Det Øvrige herom maa man da søge paa vedkommende Sted i Oplysningen om Digtets *Indhold*, som var det andet Stykke jeg regnede til Indledningen.

Vel maa enten Digtet eller Oversættelsen være meget slet, dersom en opmærksom Læser behøver min videre Veiledning, for at hitte Rede i Hoved-Begivenheden, og historiske Oplysninger behøves der ikke til at fatte Bjowulfs romantiske Eventyr i *Hjorte-Borgen* og paa *Ørne-Næs*; men Digtet har, foruden sin eventyrlige, ogsaa en historisk Side, da der, som i Forbigaaende, falder mangt et Ord om oldnordiske Herre-Slægter, *Skjoldunger* nemlig, *Hrædlinger*, *Skilfinger* og *Vægmundinger*, ja endog et enkelt om de vidtberømte *Volsunger* og de ubestemte *Vilfinger*. Fra denne Side gives der, netop for den opmærksomme Læser, meget Meer at spørge om, end jeg kan svare paa, og det er da min Skyldighed at meddele hvad jeg har fundet, paa Vilkaar, at Læseren for det Første tager dermed til Takke; ligesom jeg med Taknemmelighed skal modtage hvad nærmere Oplysning han til Gjengjæld vil skjænke mig.

Med *Skjoldungernes* Priis, og et Sagn om deres Stamfader, begynder Digtet, og det maa vel Dannemænd lide, i det Mindste fristes jeg ikke til her at afvige fra den gamle Digtets Orden.

A:XXXVII Hvad her, i første Sang²⁰, *unægtelig* fortælles om den Danske Kong Skjold, er: at han, en *Skefing* af Herkomst, var i sin Barndom kommet eenlig paa et Skib, med Vaaben og Klenodier, drivende til Danmark, og blev der en vældig og livsalig Drot, indtil han døde mæt af Dage, hvorpaa hans Liig blev, efter hans sidste Villie, indskibet med en ligesaadan Ladning, som han var fordum landet med, og overladt paa vildende Hav til sin Skæbne.

Af dette Sagn findes hverken hos Saxo, ei heller, saavidt man veed, i islandske Bøger mindste Spor, men kjendelige derimod hos engelske Forfattere fra Middel-Alderen. Saaledes fortæller *Ethelverd*, som skal have levet sidst i det *tiende* Aarhundrede, at Kong *Athulf* (ellers ogsaa kaldet *Æthelvulf*) i Vest-Saxen, en Søn af den bekjendte Kong *Egberth*, og Fader til den berømte *Alfred*, nedstammede, gennem Cynric, Cerdic, og *Wothan*, i tredivte Ledd fra en *Skjold*, Søn af *Skef*, og tilføier saa, at bemeldte Skef var, som et spædt Barn, kommet drivende paa et Skib, til en Øe i Oceanet ved Navn Skaane, hvor han, *omringet af Vaaben*, blev fundet af Indbyggerne, som ei alene venlig annammede og opfostrede det *ubekjendte* Barn, men valgde ham endog siden til Konge²¹. Denne **A:XXXVIII**Fortælling finde vi gjentaget hos to af det tolvte Aarhundredes Forfattere, nemlig Vilhelm af Malmesbury²² og Simeon af Dunhelm²³, samt hos Matthæus af Vestmynster²⁴,

overalt med det Tillæg, at Barnet kom tillands, slumrende paa en *Korn-Neeg*, og fik deraf Navnet *Scef* eller *Sceaf* (Mathæus skriver *Seaf*) samt at han blev Konge i Slesvig eller Hethebye²⁵; men disse Tillæg, hvoraf det Sidste desuden vist er hjemmegjort, vedkomme os her ikke synderlig, og jeg vil kun bemærke, at den gamle Skjald har sikkert Retten paa sin Side, saa Barnet kaldtes *Skjold Skefing*. Allerede som Ældre og som Skjald bør han nemlig, hvor det gjælder Old-Sagn, staae meest |A:XXXIX| til Troende, og det er desuden rimeligst, at man kaldte den Lille, i hvem man saae et *Skjold* for Landet: *Skjold*, ligesom det var ganske naturligt, at *Skefing* blev, i det Ringeste, hos Angel-Sachserne, Stam-Navn for den ubekjendte *Skibs-Dreng*, da det hos dem var almindeligt, at tillægge *Noe* en fjerde Søn: *Skef*, som var født i *Arken*²⁶.

Skjold, siger Skjalden, avlede Bjowulf, og Bjowulf avlede Halvdan, og Halvdan var Fader til *Hrodgar*, den livsalige Danner-Konge, hvis Lykke syndes forsvundet, da Grændel rasede, men vaagnede atter ved Gothe-Helten Bjowulf: Grændels Banemand; til hvilket Sagn her Intet er at føie; men ved Gildet i Hrodgars rensede Hald, kvad Skjalden til Harpen om et mærkværdigt Tog til Jeters eller Joters Land under den høie Halvdan, Hrodgars Fader, og dette Kvad, som jeg, i *tiende Sang*²⁷, har stræbt at eftersjunge, kan vel trænge til Oplysning.

At Toget skedte, under Kong Halvdan, af *Daner* og *Friser*, med *Hnæf* og *Hengest* i Spidsen, at Jette-Kongen hed *Finn*, at han, efter et stort Nederlag, afstod Fienderne sit halve Rige, men gjorde |A:XL| siden Sviig, hvorved Hnæf med mange Flere mistede Livet, samt at Hengest, Aaret efter, fornyede Feiden, saa det sveed til Finn, som selv fik Bane-Saar, alt Dette er klart nok; men hvad Læseren maa spørge om, er: *hvor* Finn var Konge, hvorledes Heltene blev svegne, hvorledes Hengest undkom, og i hvad Forhold Hildeborg Hokes Daatter, den høibaarne Græde-Kvinde ved Helte-Baalet, stod til de Høvdinger, Sagnet omtaler?

Oplysningen jeg kan give, er nu vel ikke stor, da der, hverken hos Saxo eller i andre mig bekjendte Nordiske Kilder, findes Spor af dette Sagn, men at Hildeborg maa have været Moder eller Søster til *Hnæf*, mener jeg dog følger af det noget dunkle Sted: S. 85 L. 13-19 sammenlignet med S. 82 L. 15, og at Finn har overrumplet Heltene ved Natte-Tide, fremlyser af følgende Brud-Stykke, som upaatvivlelig hører hid²⁸:

.....	.....
.....nas	.....
Hleoprode þa	Saa tog da til Orde
Hearo-geong cyning ²⁹	Kongen hin unge:
A:XLI Ne þis ne dagap	Ei dages det i Øster
eastan	
Ne her draca ne fleogep ³⁰	Ei flyver Dragen her,

5	Ne her þisse healle Hornas ne byrnap Ac her forþ-berap ³¹ Fugelas singap Gyllep græg-hama	Ei heller paa Hallen Hornene brænde Men .....
10	Gup-wudu hlynnep Scyld scefte oncwyþ Nu scyneþ þes mona Wapol under wolcnum ³² Nu arisap wea-dæda	Fuglene sjunge Faarekyllingen piber Krigs-Tøiet larmer Skjold svarer Spydet: Nu skinner Maanen <i>Paa</i> Glid under Sky; Misgjerninger opstaae
15	Þe þisne folces nip Fremman willap. Ac onwacnigeap nu Wigend mine Habbap eowre landa	Som Folke-Bedraget Fuldbyrde vil. Men vaagner nu op Kæmperne mine! Værger eders Godser
20	Hie geap on ellen ³³ Windap on orde Wesap on mode. Þa aras manig gold-hladen þegn	Stræber som Helte! Kappes til Vaaben Værer ved frit Mod! Da reiste sig mangen guldsmykket Svend
	 A:XLII Gyrde hine his swurde	Og omspændte sit Sværd;
25	Þa to dura eodon Drihtlice cempan Sigeferþ and Eaha Hyra sword getugon And æt oprum durum	Til Dørrerne søgde Fuld-herlige Kæmper: <i>Sigvord</i> og <i>Aage</i> Med uddragne Sværd, Og ved den anden Dør:
30	Ordlaf and Guþlaf And Hengest sylf Hwearf him on laste Þa gyt Garulf Gupere styrode	<i>Ordlaf</i> og <i>Gudlaf</i> Og <i>Hengest</i> selv. Efter dem fulgde Og endnu <i>Garulf</i> .....
35	Þæt he swa freolic feorh Forman sipe ³⁴ To þære healle-durum Hyrsta ne bæran Nu hyt niþa-heard.	....
40	Any man wolde ³⁵ Ac he frægn ofer eal Un-dearninga Deormod hælep Hwa þa duru heolde	..... Men han spurgde for Alles Øren Lydeligen: (Den vilde Kæmpe) Hvem Dør-Vogteren var?
45	Sigeferþ is min nama cwep he	<i>Sigvord</i> , svared denne, er mit Navn,
	 A:XLIII Ic eom secgena leod Wrecten wide cup ³⁶ Fæla ic weuna gebad Heordra hilda	Jeg er Kæmpe af Byrd Navnkundig som Helt, Meget Ondt jeg fristed I Dyster fuldhaarde,
50	Þe is gyt herwitod ³⁷ .	Forloren du est

	Swæper þu sylf to me Secean wylle.	Hvis selv du til mig Vover at komme.
	þa wæs on healle Wæl-slihta gehlyn	Da blev i Hallen Høit Vaaben-Gny,
55	Sceolde celæes borþ Genumen handa ³⁸	Her skulde kiølige Skiold, Haandfast hævet,
	Ban-helm berstan Buruh-þelu dynede	Been-Skiærme briste, Borg-Tiljen knaged,
	Op æt þære gupe	Indtil i Kampen
60	Garulf gecrong Ealra ærest	<i>Garulf</i> nedsegnet Først udaf alle
	Eorþ-buendra Guplafes sunu	Jord-Boer her, (Han var <i>Gudlafs</i> Søn).
	Ymbe hyne godra fæla	Trindt ham mange Giæves
65	Hwearflacra hrær ³⁹ Hræfen wandrode	Liig laae omkastet; Ravnen omvanked
	A:XLIV Swearþ and sealo- brun	Sort og rød-sokket,
	Swurd-leoma stod	Sværdene flammed,
	Swylce eal Finns-buruh	<i>Finns-Borgen</i> var da
70	Fyrenu wære.	Ild-rød til Syne.
	Ne gefrægn ic næfre wurþlicor	Aldrig hørde jeg stoltere
	Æt wera hilde	I Kæmpe-Trætte
	Sixtig sige-beorna	Tresindstyve Helte
	Sel gebærann ⁴⁰	Frem at færdes,
75	Ne nefre swa noc whitne medo	Heller ingen Herre-Skiænk
	Sel forgyldan ⁴¹	Bedre at giengieldes
	þonne Hnæfe guldan	End <i>Hnæfs</i> her betaltes
	His hægstealdas	Af hans Høibaarne:
	Hig fuhton fif dagas	De fem Dage fægted
80	Swa hyra nan ne feol Driht-gesipa	Saa Een ikke faldt Af Høvding-Følget,
	Ac hig þa dura heoldon.	Og Dørrerne værgedes.
	þa gewat him wund hælep On wæg gangan	Nu den saarede Helt Sig vendte omkring,
85	Sæde þæt his byrne Abrocen wære	Sagde, at hans Brynje Var sønderbrudt
	Here-sceorpum hror ⁴²	.....
	And eac wæs his helm þyrl.	Og hans Hjelm kløvet.
	A:XLV þa hine sona frægn	Da spurgde ham bradt
90	Folces hyrde Hu þa wigend byra	Folke-Styreren: Om deres Kæmpers
	Wunda genæson Oppe hwæper þæra hyssa.	Saar kunde læges, Eller om de Svendes.

Her slipper Brud-Stykket, og da Borgen bærer Navn efter *Finn*, og *Hnæf* og *Hengest* staae i Spidsen for en Kæmpe-Flok, hvori tillige findes de af Digtet bekendte *Ordlaf* og *Gudlaf*⁴³, kan der ikke være

mindste Tvivl om, at vi her have et Brud-Stykke af *Sagnet* om det besjungne Tog; men i det Høieste kun et lille Spørgsmaal om, hvorvidt det tillige er et Brud-Stykke af nærværende Digt, eller maaskee af et Andet? Til sidste Mening skulde jeg snarest hælde, dersom jeg ei maatte kalde det ti Gange rimeligere, at et Brud-Stykke af hvad Digtet øiensynlig fattes, hører det til, end at et saadant skulde være den eneste Levning af et nærbeslægtet Kvad; men derfor tør jeg ikke, skjøndt det altid var *mueligt*, der kunde været et udførligere Digt til om *Hengest*, hvortil det nærmest hørde⁴⁴.

A:XLVI Endnu et Sagn, henhørende til Skjoldung-Saga, finde vi i sextende Sang⁴⁵, hvor der fortælles, at en Prinds, hvis Fader var faldet i Strid med Danner-Kongen, skulde, til godt Forlig, være Dennes Sviger-Søn; men ophidsedes af en gammel Kæmpe, der havde tjent hans Fader, til at bryde Pagten og fornye Blod-Badet, hvori han, som det synes, selv gik til Grunde.

Jeg har før⁴⁶ yttret den Gjætning, at vi maaskee her havde et fordreiet Sagn om Ingel Frodesøn, Stærk-Odder og Svertings Sønner, som vi kjende af Saxos sjette Bog; men en saadan Gjætning maatte bestyrkes af flere sammenstødende Omstændigheder; naar den skulde have Noget at betyde, og maa da indtil Videre skjøtte sig selv; skjøndt jeg endnu ingen bedre Oplysning veed.

Prindsens Følge kaldes *heapo-beardas*, som maa være et Slags Folke-Navn; men for at lade det Ubekjendte ubestemt, har jeg brugt Ordet *Magle-Barder*, som, efter Sproget, kan *betyde* det Samme, uagtet jeg kunde havt Lyst til at skrive *Longo-Bar***A:XLVII**der som er et, nogenledes tilsvarende bekjendt Folke-Navn i Norden⁴⁷.

Vi komme nu, efter Digtets Orden, til Kongerne i Gothland: *Hrædel* og hans Afkom, som efter ham kaldes *Hrædlinger*, og, for deres Skyld, med det Samme til de Svenske *Skilfinger*, med hvilke de laae i langvarig Feide.

Fandtes der i Nordens Krønike ingen Oplysning til Digtets Sagn om Skjoldungerne, da kan vi her end mindre vente nogen, hvor det gjælder Gothlands og Sverrigs Herre-Stammer, som uden Saga-Spor ere nedsjunkne i Glemsel; men til Lykke behøver man her ogsaa blot at samle hvad Digtet selv indeholder, for at fatte det⁴⁸.

Kong Hrædel i Gothland havde paa sine gamle Dage den Hjerte-Sorg, at hans Første-Fødte *Herebald* faldt for sin Broder *Hakon* (Hædkyn) og der den Gamle sank i Graven, bekrigede og nedlagde den **A:XLVIII**Svenske Skilfing *Ongenthjov Hakon*, hvorpaa Hrædels tredie Søn *Higelak* besteg Thronen, fik ved sine Kæmper: Ulf Vanraads Søn og Jofur, ventelig Ulfs Broder⁴⁹, Ongenthjov fældet, og havde i sin Syster-Søn Bjowulf en mægtig Støtte; men faldt dog tidlig paa Frislands Kyst i et Slag med Franker og Friser.

Nu tilfaldt Gothe-Riget Higelaks Søn *Hardred* eller Haardraad,

hvem den trofaste Bjowulf opfostrede, men neppe var han blevet myndig, før de Svenske Skilfinger, Ohters Sønner, og Ongenthjovs Sønne-Sønner, landede for at hævne deres Farfaders Fald, som ogsaa lykkedes dem, og med Hardred uddøde da Kong Hrædels Mands-Stamme.

Nu bestee *Vægmundingen* Bjowulf, en Daatter-Søn af Kong Hrædel, den Gothiske Throne, og ham var det forbeholdet at betale Skilfinger gammel Gjæld, ved hvilken Leilighed blandt Andet *Janmund* eller *Anmund*, en af Ohters Sønner, fik sit Bane-Saar; men dog lader det, som Gothe-Riget, efter Bjowulfs Død kom til Skilfing-Slægten, der vel ogsaa var beslægtet, eller dog besvogret med Hrædlingerne; thi Viglafs Fader synes at have været en Skilfing, ja endog en Søn af *Ongenthjov*, Broder til Ohter og Onela⁵⁰. Da imidlertid Bjowulf udtrykkelig erklærer Viglaf for sin Frænde, maa han vel have været en Daatter-Søn eller Syster-Søn af **A:XLIX**ham, og altsaa paa Mødrene-Side baade Hrædling og Vægmunding.

Hvad nu *Volsungerne* angaaer, da er Ordet om dem let at fatte, naar man blot lægger Mærke til, at Kampen med Dragen, som Islandske og Tydske Sagn tillægge Sigurd eller Siegfried, her tillægges hans Fader Sigmund.

Endelig findes i 15de Sang⁵¹ en Stump af et Sagn om den vældige Kong Offa og hans Dronning, men hvorom jeg ingen videre Oplysning kan give, end den Formodning, at Talen vel er om Offa hin Gamle (vores Uffe hin Spage) som fandt sig en Dronning i Skoven, der siden ved skiændig List blev ham berøvet, men atter ved et Under skiænket, som Legenden melder⁵².

Naar Læseren mærker sig vel, hvad nu er sagt, da fatter han Digtets Indhold saa godt som jeg, og det er naturligviis alt, hvad jeg kan hjælpe ham til.

Spørger man nu endelig, hvad jeg skjønner om Digtets *Værd*, da maa jeg, for at svare bestemt, atter gjøre en Skilsmisse, saa jeg ytrer først mit Skjøn om Kvadets *Poetiske*, og derpaa om dets *Historiske Værd*.

Man vente ikke her en udførlig Betragtning over dette gamle Helte-Digt, deels som et værdigt Mindes-Mærke af Angel-Sachsernes sikkre og høipoetiske Be**A:L**skuelse, og deels som et dristig anlagt, deilig stilet, tildeels herlig udført, men dog i det Hele halv forulykket *Konst-Værk*; thi jeg vil dog ei gjøre Døren større end Huset, og det maatte jeg, naar jeg her skulde udvikle den Angel-Sachsiske Poesies Vilkaar, og i Særdeleshed nærværende Digts Forhold til Saga-Kvadene i Edda, og til Tydskernes Niflunge-Sang. Maaskee forsøger jeg Dette andensteds⁵³, og her vil jeg egenlig kun sige, at efter mit Skjøn fortjener og fordrer Kvadet en saadan udførlig og grundig Behandling.

Naar jeg da end tilføier et Par Ord, er det kun for at de Læsere,

som ei kjende Dannevirke, kan see, at jeg har tænkt mig noget Bestemt ved de Udtryk hvori mit Skjøn er affattet.

Jeg finder nemlig at Bjowulf er med et dybt poetisk Blik betragtet og levende fremstilt som *Menneske-Slægten*s Nordiske Helt, der, tilsidst paa sit eget Livs Bekostning, afvæbner Mørkets Magt og redder med Kraft det døende Folke-Liv, og har jeg Ret, da er Digtet ogsaa unægtelig høit, ja en *Thors-Drape*, hvortil selv ei Island kan opvise Mage.

Jeg finder end videre, at Bjowulfs eventyrlige Kampe betegner de to store Afdelinger af Menneske-Kampen mod hin Mørkets Magt, som deels ytrer sig i voldsomt Anfald paa Kæmpe-Livet, deels i Rugen over de Vaaben og Skatte som høre til dets Fortsættelse, **A:LI**eller med andre Ord: deels i Historien og deels i Naturen. Allerede Dette giver Digtet en vis Grad af poetisk Sandhed, som i mine Øjne hæver sig til en sand og herlig historisk Beskuelse, derved, at Helten er *Gothernes*, det nordiske Kæmpe-Folks, Helt, medens Skue-Pladsen for den første (historiske) Kamp er *Danmark*: Historiens Nordiske Fædreneland, og Skue-Pladsen for den anden (naturlige) Riget, som vel maa kaldes de nordiske Natur-Kræfters Sæde. Det turde endelig være lige saa rigtigt i poetisk og videnskabelig, som i oldhistorisk Henseende, at fremstille Gothe-Helten som de Danske Kongers Ven, og de Svenske Kongers Fiende; men her støde vi dog paa den ene Grund, hvorfor jeg kalder Digtet, *som Konst-Værk*, halv forulykket; thi naar Eventyr og Historie saaledes som her sammenblændes, da tabes den indvortes Eenhed. Min anden Grund er Savnet af udvortes Eenhed, da Eventyrene om *Grændel* og *Stærkhjort* ikke engang ere sammenkjædede, men holdes kun sammen af Helten, der har, saa at sige, et i hver Haand. Min tredie Udsættelse er den, at Episoderne ere for det meste smagløs, og tildeels i Billinger indskudte, hvorved Digtet taber sin Runding og en Deel af sin Klarhed, saa min Daddel er neppe ugrundet; men at man ikke desmindre finder i enkelte Dele langt mere virkelig Konst, end man kunde vente i et Digt fra de Dage, der ei røber mindste Bekjendtskab med Oldtidens Konst-Værker, vil udentvivl alle Kyndige indrømme; og jeg tør mene, at det bør kaldes et *Gothisk Helte-Digt*, ei blot fordi Helten er en **A:LII**Gothe, men ogsaa fordi det er et Konst-Værk i samme Aand og Stil, som hvad man i Konsten kalder Gothisk; thi det er høit og dristigt, udført selv i de mindste Dele med Sindrighed og kjærlig Flid; saa at skjøndt Delene ingenlunde hænge saa smukt sammen som i Grækernes Værker, har derimod ogsaa hver Deel for sig langt høiere Værd, og det Hele langt Meer *at betyde*.

Ypperlig kalder jeg endelig Fremstillingen, thi Talen er trohjertig, uden at have den tydske Vidtløftighed, og uden, ved Korthedens at blive mørk som saa tit i de Eddiske Digte; den er blomstrende, uden, som de senere islandske Vers, at vrimle af

haartrukne Lignelser. Føier man hertil Digtets Ærbarhed, dets Inderlighed mangelstedes, og dets religiøse Grund-Tone, da maa man vel bekjende, det er i alle Maader et udmærket Oldtids-Minde, og, blandt andet maaskee det eneste gamle Digt, man med glad Sikkerhed kan lade Børn læse, en Bemærkning jeg troer at skylde mine Læsere paa en Tid, da man vist inderlig maatte ønske Børn livlige Riim-Krøniker istedetfor dødt Meel-Pap, og dog har saa ondt ved at finde Bøger, som med den nødvendige Livlighed og Trohjertighed forene den ikke mindre nødvendige Reenhed og Ærbarhed.

Nu staaer da kun tilbage, at tale lidt om Digtets *historiske* Værd; men ligesom det tildeels er vanskeligt herom at tale bestemt, er det vel umuligt at yttre et Skjøn, som jo vil forekomme En eller Anden af Historiens Kyndinge ugrundet, thi ligesom der i det Hele gives høist forskjellige Meninger om det historiske, er det især Tilfældet, naar Talen er om *Old-Sagn*. Der var en Tid, da man behandlede dem som reen og sikker Historie, der kom en anden, som tildeels endnu vedvarer, da man storagtig forkastede dem som Kjærlinge-Snak, og der er begyndt en tredie, hvori man stræber paa Nye at sammenblande dem med den sikke Historie, ved, paa en Maade, at indlemme den i dem, ligesom de før indlemmedes i den, eller, med andre Ord, ved at gjøre alt Historisk til slette Vahre, ligesom man før tog Alt for gode. Ingen af disse Tider ønsker jeg, som Historiker, at tilhøre; men vilde, *som saadan*, gjerne forbinde de ældre Dages Godtroenhed med den følgende Tids Forsigtighed, og det nys-undfangne poetiske Saga-Blik; Noget der kun ufuldkomment kan lykkes, og vilde neppe, hvor godt det saa lykkedes, tækkes Andre end hvem der med mig hører til Levningen af den gamle Verden. Ingenlunde anfører jeg Dette, for at undgaae en aabenhjertig Bekjendelse af min historiske Tro, i det Hele og det Enkelte, thi det veed mine Læsere, er imod min Natur; men kun for at de, der ellers ikke kjende mig fra den historiske Side, kan see det er med Vidende og Villie jeg stræber at forbinde, hvad der sædvanlig findes skarp adskilt.

Ethvert Folks Old-Sagn er deres historiske Poesie, deels fordi *Barn-Dommen* er overalt den af Natur mest poetiske Alder, og deels fordi man fra *Barn-Dommen* kun mindes hvad der har gjort et poetisk Indtryk paa Sindet. Der maa i Følge heraf være ligesaa stor Forskjel paa de adskillige Folke-Færds Old-*Sagn*, som der er paa deres Aand, og især paa deres Forhold til Historien, saa det røber kun liden Skarpsindighed at skjære dem alle over een Kam, da der end ikke behøves Stort til at opdage den uhyre Afstand mellem de Folks Old-Sagn, hvem *Naturen*, og deres, hvem *Historien* var kjærest. At det er de Sidstes, der, ei blot i det Hele, men ogsaa i det Enkelte, har *historisk* Værd, indsees let, og at Nordboerne fortrinlig høre til det Folke-Slags, vil neppe nogen Historiker nægte.

Det vilde imidlertid igjen være en Overilelse, at betragte alle Nord-Boers Old-Sagn med samme Øine, thi ligesom det netop er deres forskjellige Forhold til Historien, der i den gjør dem til mere end eet Folk, saaledes viser der sig ogsaa i Nordens Old-Sagn en umiskjendelig Tredobbelthed, der vel ofte meer og mindre sammensmelter; men giver os dog en egen Maale-Stok for *de Old-Sagn*, det ene Folk *ikke har tilfælles* med det Andet. *Dansk, Norsk* og *Gothisk* kalder jeg Siderne af Nordens historiske Trekant, og derimod kan neppe være Stort at indvende, thi *Svensk* veed man er fra Old-Tiden aldeles *uhistorisk*, hvad der hos Angel-Sachserne er Nordisk betegner *Beda* ved *Gothisk*, og ved *Angelsk*, der skal ligge midt imellem Sachsisk og Gothisk, og forsaavidt *Islandsk* er Andet end Norsk, betegner det i alle Maader Forsøget paa en Forbindelse af alt Nordisk, som en Kvadrering af fornævnte Triangel. Tager jeg nu ikke meget Feil, da maae man tillægge de Danske *Hjerte*, de Norske **A:LV***Sands*, eller hvad her er det Samme: *Øre*, og Gotherne *Øie* for Historien; medens *Islænderne*, som forbandt Noget af Alt, kundgjøre et tilsvarende *Greb* paa dens Behandling. Til denne Inddeling troer jeg Flere vil komme, ved at studere den Nordiske Historie, og ved da, baade først og sidst, at sammenligne Saxos Bog med Snorros, hvor Indholdet er Norsk og Behandlingen Islandsk, og med saavel dette Digt som Sachse-Krøniken, og Enden vil da nok blandt Andet blive, at Eddas *Mythe-Kvad*, som selv udvortes bære mangt et Spor af Angel-Sachsisk Oprindelse, henføres til den Gothiske Side, hvor de, som en *universal-historisk* Anskuelse af Menneske-Livet er paa deres Plads.

Dog, hvormange end de Betæneligheder kan være, der maatte hæve sig mod denne Betragtning, især hvor den kun angives uden at udvikles, tør jeg dog haabe, hvad her er min Hensigt, i Kyndiges Øine at beholde Ret, naar jeg paastaaer, at de Angel-Sachsiske Old-Sagn, som jeg kalder Gothiske, netop fordi de ere de meest poetiske, ere de mindst tilforladelige, naar Spørgs-Maalet ei er om Beskuelser af Folke-Livet; men om enkelte Tildragelser paa bestemte Steder i en vis Sammenhæng, og hvad nærværende Digt angaaer, er det vel øiensynligt, da Forsøget paa at sammensmelte Historie og Eventyr, er her aldeles umiskjendeligt.

Man vilde imidlertid ikke desmindre forregne sig, hvis man heraf sluttede, at de Angel-Sachsiske Old-Sagn var kun Hjerne-Spind, hvad der vilde bevise Mange **A:LVI**len af det historiske Øie, vi netop fortrinlig maa tillægge den Nordiske Stamme paa Øen, og modsiges desuden ved den store Fortjeneste, Angel-Sachserne unægtelig have erhvervet sig af *Kirke-Historien*, deres egenlige historiske Fag. Heraf følger da, at saa bagvendt som det vilde være at rette Danske og Norske Sagn om Norden, *naar de stemme overeens*, paa Angel-Sachsernes Ord, kan dette dog i modsat Fald være af Vigtighed, og man tør ikke nægte, at de Nordiske Sagn der

kun findes hos Angel-Sachserne, er en sand historisk Vinding, skjøndt den ei uden nærmere Oplysning kan nøie vurderes.

Anvende vi Dette paa Oldsagnene i Bjowulfs Drape, da finde vi ei synderlig Anledning til Tvist, men des meer til at glædes over Forøgelsen af vor oldhistoriske Rigdom, og til at anstille ny Undersøgelser i Bibliotheker saavel som i Bøger.

Hvad nu først Skue-Pladsen for de omtalte Tildragelser angaaer, da maa man huske, at selv de verdens-omseilende Engelsk-Mænd ere sjelden meget kyndige eller nøiagtige i Geographien, og mindre var da vist deres gamle Fædre det, medens de blot med Øinene reiste udenlands; ja, hvem der veed, hvor vanskeligt det har været for Engelse Lærde at finde mange af de indenlandske Steder igjen, efter Angel-Sachsiske Bøger, vil vist ei af Skjalden vente geographisk Nøiagtighed i Sagn om Norden. Naar vi derfor undtage Danmark og Sverrig, som ei ere at miskjende, er alt Øvrigt her ubestemt, selv Bjowulfs og Hrædningernes Hjem, thi hvilket Landskab østen for Sundet kan ei **A:LVII** kaldes Gothland, og naar man nu desuden veed, at Angel-Sachserne ogsaa imellem kaldte Jyderne *Gother*, hvem tør da bestemme hvad her er meent. Vel synes her at være en nærmere Bestemmelse, i det Bjowulf og hans Lands-Mænd idelig kaldes *Veder-Gother*, ja deres Land endog engang *Veder-Mark*; men saalænge der ei opdages flere Spor af en saadan Benævnelse, gjør den kun Uvisheden større, thi vi maa da formode, at *Weder* er en Oversættelse, og kan igjen oversætte det ved: Mand eller Væder, eller Veir og Vind, og selv naar vi blive staaende ved Lyden, har vi *Veder-Øer* og *Veir-Øer* i Mængde, foruden den, Snorro kalder saa (i Hellig-Olafs Saga) og som vel er *Hveen*. Vigtigere maa det synes, at *Goth*-Hjemmet et om ikke to Steder kaldes *ea-land*⁵⁴, hvis almindelige Bemærkelse (ligesom det tyske Eiland), er: *Øe*, og Tanken drages da strax til *Øen Gothland* eller *Gulland*; men deels er det vel ikke saa afgjort, at *ea-land* jo kan bruges om ethvert Kyst-Land, og deels kan man endda ligesaa vel gjætte paa *Øland*, eller selv paa *Aland*, der endog har det for sig, at Bjowulf, da han svømmede, drev op paa *Finlands* Kyst, som dog igjen ligesaa vel kan være *Finvedens* Kyst, eller i al Fald gjerne ligge et hundrede Mile fra Bjowulfs Hjem, thi det beroede jo ene paa Skjalden, hvor langt han vilde lade sin Helt svømme, i den Uges-Tid han holdt Søen. Det Eneste, man derfor kan sige, er, at rimeligviis laae det *Gothland*, Digteren mener, ikke **A:LVIII** langt fra Sverrig, siden de historiske Sagn han anfører bevise et nært Forhold og hyppigt Samkvem, og at man da neppe kan tage meget fejl, eller dog i det Mindste ei af Digtet modsiges, naar man indtil videre antager *Gothland* eller *Bornholm* for *Veder-Marken* og *Sø-Gothernes* Hjem. Somme kunde vel mene, at de Navne, der anføres paa visse Steder i Landet maatte give nærmere Oplysning; men da disse Navne beløbe sig til et saa ubekjendt som *Hrosne-Bjerg*, og tre saa ubestemte,

som *Ravne-Skov*, *Ørne-* og *Hrones-Næs*, hvilket sidste endog lader sig udlægge paa to Maader⁵⁵, fristes i det Mindste ikke jeg til at bygge Noget paa saa usikker Grund; ja det forbyder omtrent sig selv, da jeg gad vidst, hvor i Norden, man *ei* skulde kunne finde Steder til det Par almindelige Navne. Vil man derfor lyde mig ad, som dog ogsaa i Geographien har, saa langt som muligt fulgt alle Digtets Vink, skal man lade saavel foranførte Navne, som Ræmes Grund, Bronding-Land og Jette-Land eller Jotun-Heim indtil Videre skjøtte sig selv, nøiende sig med den Underretning, at det er om Danske, Gothic og Svenske, samt lidt om Franker og Friser Sagnene handle.

Hvad nu først Sagnene til den Danske Historie angaaer, tør jeg just ikke anslaae Værdien af den meddeelte Konge-Liste meget høit; men finder det dog |A:LIX|mærkværdigt, at Digtet vel, ligesom Islænderne, tillægge *Skjold* en fremmed Herkomst, som da nok nu bør ansees for afgjort, men ingenlunde gjør ham, med dem, til den *første* Konge i Danmark, som han da nu vel ogsaa bør ophøre at kaldes, da Langfedga-Tal, ligesaa vel som Saxo, bør vige, naar det i Norden staae ene mod To. Mærkeligt er det fremdeles, at vi, med Undtagelse af Bjowulf og Hjörgar, hvem ingen *Bedrift* tillægges, finde de samme Danske Konge-Navne hos Saxo og Islænderne, som her, thi det er baade et nyt Vidnesbyrd om Navnenes Rigtighed, og Borgen for at Digtet har en historisk Side. At nu endelig saavel Sagnet om Skjold, som det om Maglebarderne maa agtes for en poetisk Vinding, er vel klart nok, og i mine Øine er Sagnet om Skjold, blot som historisk Mythe betragtet, meget værd; thi hvem kan see den Spæde, omringet af Skatte og Vaaben, og slumrende paa Korn-Negen svømme hid over Bølgen, uden at see et Billede paa Folket i Korn-Vangen, og paa det sortladne Hav, de Danskes Vei til Roes og Magt; men det egenlig Historiske heri tør jeg ikke vurdere.

Den Gothicke og Svenske Konge-Liste maae vi lade staae ved sit Værd, da vi ikke veed, hvor Digterens Gothland er, og vi hverken hos Saxo eller Snorro finde hans Ongenthjov; men derfor tør vi ingenlunde afvise en Konge, som fører Bedrifter i sit Skjold, thi deels er det vist, at Sverrig har havt mange Konger paa een Gang, og deels er Listen i Ynglinge-Tal, der angiver langt flere Gravstæder end Bedrifter, |A:LX|ingenlunde paalidelig. Har nu desuden Folk, som kaldte sig selv Gothic, bragt Sagn til Engeland om en Række Gothicke Konger, deres Skæbne og Bedrifter, da bør de deri, saavidt som rimeligt kan være, staae til Troende, indtil man veed noget Grundigt derimod at indvende. Det veed nu i det Mindste ikke jeg, og lader derfor disse Sagn gjælde, saameget mere, som et af dem, og netop det eneste man kunde forlange det om, findes stadfæstet ved gyldige Vidnesbyrd. Da nemlig hverken Svenskerne eller de hjemmeblevne Gothic har Old-Sagn at opvise, kan vi ikke fordre nærmere Bekræftelse paa hvad dem angaaer; men da der i Digtet findes den Fortælling om Kong Higelak, Hrædels Søn, at han gjorde

et Tog til Frisland og faldt der, med hele sit Følge, i et Slag med Franker og Friser, saa maae vi finde det rimeligt, at hvis Sagnet medfører Sandhed, og ei skal gjælde hvad ogsaa i Vesten hedder Oldtid, har vel de Frankiske Forfattere vidst Noget derom. Nu har netop Digtet, ved i et andet Sagn at omtale *Hengest selv*, der, hos en Angel-Sachsisk Skjald, nødvendig maa være den Bekjendte, sat os i Stand til at afgjøre, naar omtrent, efter hans Tids-Regning, Higelak maa være faldet; thi Hengest, veed vi, kom til Engeland omtrent 450, han havde efter Digtet, gjort et Tog med Hnæf i den Danske Kong Halvdans Tid, Halvdan var Fader til Hrodgar, og Hrodgar samtidig med Higelak, skjøndt meget ældre end han. Hrodgars Død maa ved et Middel-Tal ansættes omtrent til 500, og da Higelak faldt i sine Manddoms Aar, kan det neppe være langt inde i det |A:LXI|6te Aarhundrede, men i al Fald *paa ingen Maade før. Gregor af Tours* møder os her med sin Frankiske Aarbog, og her maa vi vente i det Mindste et Par Ord, som melde noget Lignende; men vi finde ogsaa Meer, end vi kunde vente, thi han melder, at under Kong *Theuderik* skedte ei længe efter Chlodovigs Død (Man regner 515) en Land-Gang i hans Rige af de Danske med deres Konge *Chlokhilaicus* (somme Afskrivter har Hrodolaicus og *Chokhilaicus*) som gjorde stort Bytte og mange Fanger, hvormed de lavede sig til Hjem-Reisen. Imidlertid havde Theuderik faaet Kundskab herom, og skikkede sin Søn Theudebert did med en stor Magt, som traf fornævnte Konge paa Strand-Bredden, hvor han vilde opholde sig, til hans Flaade havde naaet rum Søs, fældte ham, og tog, efter et Søslag, Byttet tilbage⁵⁶.

Neppe kan det med Grund omtvivles, at det er Kong Higelaks Tog og Fald Gregor i disse Ord anmelder, thi at hans Folk kaldes Danske, undrer Ingen, som veed, at de Frankiske Skribentere indtil langt senere kalde alle Nordboer saa, og Forhutlingen af Nordiske Navne er almindelig hos dem saa stor, at den maa synes liden her, hvor Hilaicus meer end peger paa Higelak. Naar man derhos betænker, at er Gre|A:LXII|gors Efterretning sand, som Ingen tvivler om, da maatte der rimeligviis ogsaa i Nordiske Sagn findes Spor deraf, Noget man dog hidtil forgjæves ledte efter, da fordrer neppe den Kyndige mere Beviis, og dog har vi endnu et saare mærkværdigt, thi ligesom Digtet nævner *Hetvarer* mellem Higelaks Fjender, saaledes siger ogsaa en gammel *Gesta Francorum* (mest et Udtog af Greger) at fornævnte Danske Kong Chokhilaicus havde plyndret *Attoarernes* eller nogle andre nærliggende Bopæle⁵⁷.

Denne Stadfæstelse afnøder os ei blot Agtelse for Digtets øvrige Oldsagn, men gjør det tillige sikkert, at Digteren med sin Hrodgar, Halvdans Søn og Helges Broder, mener Saxos *Roe* og Islændernes *Hroar*: Halvdans Søn og Helges Broder, samt at det, som Suhm har antaget, er ganske rigtigt, at det var i Halvdans eller hans Sønners Tid, at Hengest gik til Britannien.

At Hengest var en *Friser*, see vi nu er intet Opspind af *Suffridus Petri*; thi paa hvad Grund kan man nægte det, da Skjalden fortæller hans *Bedrifter* som *Friser-Høvding*; men vist nok er det kun lidet, saalænge vi ei veed hvorvidt Skjaldens |A:LXIII|Frisland gik. Vi maae ligeledes agte det for gode Vahre, hvad Skjalden beretter om Toget under *Hnæf* og *Hengest*, men det nytter, historisk talt, ikke heller ret, før vi vide, hvem hans *Joter* var, thi Stedet, hvor han synes at forklare dem ved *Svenskere*, er for usikkert at bygge paa⁵⁸. Anmærkes bør det imidlertid, at den Danske Høvding paa Toget: *Hnæf* ei er os ganske ubekendt, da dog hans Navn findes paa Listen af Oldtidens berømte Sø-Konger⁵⁹, ligesom og, at den *Eaha* der nævnes i Brud-Stykket, ventelig er den *Ocga*, Søn af Hengest, som var voxen, da Faderen kom til Britannien⁶⁰.

Disse Sagn om Begivenheder i det Tids-Rum Digtets Personer tilhører, er da det egentlige historiske Udbytte, og maae ei blandes med de Sagn, Skjalden kun berører som længst bekjendte, og har ikke videre Ansvar for, end at han virkelig havde hørt dem, og at de lod sig høre. Af dette Slags er, foruden Sagnet om Skjold, ogsaa de om *Hermod* og *Sigmund Volsung*, men dog er det allerede Noget, at vi her finde disse Sagns høie Ælde stadfæstet.

|A:LXIV|At nu *Hermod* egentlig hører til hvad jeg kalder den Gothiske Side i Norden, har man længe kunnet see deraf, at han kun findes virksom blandt Aserne, og nævnes blot som Helt, ved Siden af *Sigmund Volsung*, i den gamle Hyndlas Sang⁶¹, istedenfor at han næsten aldrig fattes i de Angel-Sachsiske Slægt-Registre; men her seer man det tydelig, i det der spilles paa bekjendte Sagn om ham, som vi slet intet kjende til. Herom er da heller Intet at sige, undtagen vel det, at den *Skeldva* Angel-Sachserne saa ofte kalde hans Søn, ventelig er den samme som Islændernes *Skelver*, og skal da rimeligviis ansees for *Skilfingernes* Stam-Fader, thi at *Skilfingerne*, der ligeledes kun nævnes i Hyndlas Sang, mig synes som eenstydig med *Ynglinger*, og derimod spille Rolle hos den Angel-Sachsiske Skjald, hører til hans Side, er ligefrem. Om nu *Skilfinger* hos Angel-Sachserne virkelig betegner den Upsalske Konge-Slægt som Islænderne kalde *Ynglinger*, er vel et andet Spørgsmaal; men da begge Navne unægtelig betegne en Svensk Konge-Stamme i Old-Tiden, troer jeg, det med Hensyn paa Stedet i Hyndlas Sang, omtrent maa bejaes⁶².

Hvad Digtet har om *Volsungerne*, er meget fiint, men viser dog noksom, at de har været Angel-Sachserne velbekjendte, ligesom jeg ei heller kan andet end |A:LXV|regne dem til den Gothiske Side, og det er rimeligt, at man nemmest hittede Rede i dette udbredte Sagn, naar man tog sit Stade hos Angel-Sachserne, og saae det fra dem dele sig mod Syden og Norden⁶³. Mærkeligt er det i denne Henseende ogsaa, at Slægtens Stamfader, som ellers kaldes *Volsung*, kun i dette Digt kaldes, hvad han maatte hedde: *Volse*;

men uforklarligt er det mig derimod, at Seiren over Dragen paa Guld, som ellers saa eenstemmig tillægges Sigurd Volsung, her tillægges Faderen Sigmund⁶⁴.

Om *Vilfingerne* eller *Vylfingerne*, som efter Regeln maa være Islændernes *Ylfinger*, siges i Digtet vel næsten Intet, men dog er den blotte Nævneelse, i et Digt der nævner Volsungerne som en anden Slægt, ei umærkelig, da det vel er nok til at omstøde den kun maadelig understøttede Mening, at Ylfinger skulde være det Samme som Volsunger⁶⁵.

IA: LXVI Saaledes troer jeg at have hævdet Bjowulfs Drape historisk Værdie, selv i deres Øine, som smile ad den historiske Folke-Beskuelse, hvorpaa jeg sætter høiest Priis, og heller ikke skal man lettelig nægte, at det har en egen historisk Værdie, baade som et tusindaarigt eiendommeligt Konst-Forsøg, og som et Mindes-Mærke af Angel-Sachsisk Skjaldskab og Sang-Sprog, og jeg vil da nu gribe Øieblikket til at slutte en Indledning der alt synes mig for lang, og dog let kunde voxte mig endnu meer mellem Hænderne.

Dog Fortalen kan jeg ikke slutte, uden med et Ord til Bedste for Kvadet i sit Grund-Sprog, og for den Bog-Skat, hvortil det med Æren hører. Vel har jeg ikkun liden Grund til at vente, man vil agte paa min Røst, selv da, naar jeg i Sagas Navn opfordrer til hvad der aabenbar er Tidens Tarv og Folke-Trang: et langt mere udbredt, ivrigt og levende historisk Studium, end hidindtil. Vel tør jeg af boglærde Lands-Mænd kun vente Utak, naar jeg beder dem betænke, at *Moders-Maalet* dog er den dyrebare Kalk, hvormed Alt hvad der skal gennemtrænge Folket, maa levende forbinde sig, at det er i en saadan Forbindelse mellem Moders-Maalet og alt hvad Stort og Sandt **IA: LXVII** og Skjønt, der tonede i Tidens Løb for Slægtens Øren, at det er deri den Boglige Konst skal sætte sin Hæder, og søge sin Løn; men at, skal det skee blandt os, da maae vi, langt anderledes, end hidindtil, anstrænge os, for af Nordboers Folke-Munde, og Folke-Bøger fra fordum Tid, at samle Moders-Maalet i sin hele Vidde, og for, ved et historisk Studium af Ords og Tunge-Maals Vilkaar, at dannes til, hvad man, desværre, har drømt, man var sovende blevet: *Sprogets Mestere*, som mægte at fatte det i hele dets underfulde Dybde, og *da* forbedre det: udrense, hvad der, mens Folket sov, nu eller fordum, af Ukrudt kan have indsneget sig, indympe forstandig hvad Folket behøver, skjøndt det ei selv har opskudt sig paa Marken, og endelig fastsætte, hvad der ved Skjødesløshed er forrykket. Jeg siger: for en saadan Bøn, kan jeg vel neppe af boglærde Lands-Mænd vente anden Tak, end den eneste jeg hidtil fik for min redelige Stræben efter, paa Moders-Maalet, at fortjene Navn af boglærd Dannemand, og denne Tak var Haan og Spot, som om de ei engang erkjendte, at spildte jeg ogsaa Flid og Gave paa at skrive bedre Dansk end de, kunde jeg dog uden al Umage skrive hvad de kaldte Bedst. Under saadanne

Omstændigheder nyttet det da vist kun lidt, at jeg opfordrer til at gaae den samme Vei i Moders-Maalets grundige Studium, som jeg, og det maae vel synes, som Angel-Sachsernes herlige, men i Glemsel nedsjunkne, Skrifter ei let kunde finde uheldigere Talsmand i Fædrene-Landet; men desuagtet maa jeg ei undlade, hvad jeg føler baade Kald og |A:LXVIII|Ret til at gjøre, men bør saa meget mere, og kan saa meget bedre opfordre Andre, som jeg selv formodenlig af andre Sysler vil hindres fra umiddelbar at virke Mere til Bedste for et Studium, hvis Vigtighed og Gavnlighed for boglærde Dannemænd jeg af Erfaring kjender. Det er i Angel-Sachsernes Skrifter vi have de meest utvivlsomme Levninger af det Gamle Nordens poetiske Sprog, hvori vi skal lære at kjende og fatte dets Aand, og det udgjør, med *Dansk*, som Nordens Hjerte-Sprog, eller, om man vil, historiske Tungemaal, og med *Norsk*, som vi maae kalde Nordens sandselige eller naturlige Sprog, en Trehed, som de gamle Islændere stræbde at forbinde, men som kun gennem en høiere Videnskabelighed kan *aandig* forenes og udvikles til et Nordens Bog-Sprog, der mægter at udtrykke og forklare: hvad *Norden*, efter *Aandens Jorde-Bog*, har at yde og svare.

En Angel-Sachsisk Grammatik, som kun han kunde give, skjænkede vor sproglærde Landsmand os paa Reisen til det Fjerne; en engel-sachsisk Læse-Bog, med Glossar, er et Savn, som jeg, om Ingen Anden vil, kan og skal afhjælpe; men det Vigtigste er, at det Ypperste, der end af Angel-Sachsisk er tilbage, reddes fra en altid truende Undergang, og drages for Lyset; thi skulde da endog et heelt Aarhundrede henskrive, før de Boglærde i Almindelighed fatte, hvad de har at gjøre; saa lader det Forsømte sig dog indhente, naar det kun er til, staaer i Lys og ved banede Veie.

At det herlige Kvad, jeg her har stræbt at fordanske, og som unægtelig har den fortrinligste Adkomst |A:LXIX|til Dannemænds Omhu, vil, efterat alt Mueligt er gjort for at Texten kan vorde fuldstændig og reen, snart opleve en ny og forbedret Udgave, hvortil jeg haver bidraget min Skjærv, det kan vel neppe omtvivles, da det er en Prydelse for Danmarks Scriptores medii ævi, som, ihvem dette Værks Fuldendelse end maatte betroes, umuelig kan oversees; men ingenlunde er dette Alt, hvad der med liden Opoffrelse kan skee, og hvad der, hvis Engeland ei selv vil vaagne og komme sit Navn ihu, jo før jo heller bør skee ved Anglers hjemmeblevne Frænder. Hvad der nemlig bør skee, er, i en Sum, at alle Angel-Sachsiske Haand-Skrifter, som end er at finde, eftersynes, og at, hvad der i nogen Henseende udmærker sig, afskrives og udgives; men da vel Somme forestille sig Sligt som Noget, der vilde fordre uhyre Arbeide og Bekostning, medens Andre kan indbilde sig, at alt det Mærkværdige er allerede udkommet; bør jeg ei undlade at pege i det Mindste paa Noget, som Ingen, der har Sands for hvad Talen er om, kan nægte, bør skee.

Der findes, siger Wanlei, i det Cottonianske Bibliothek, under Mærket: Otho A. XII. *sex* Pergament-Blade, indeholdende et poetisk Brud-Stykke, som i *Cædmons* Aand beskriver Alder-Manden *Bjorthnoths*, *Offas* og flere Angel-Sachsers Tapperhed i et Slag med de *Danske*⁶⁶.

Det er Lidt, vil man vel sige, og det er sandt: Kvadet om Bjowulf var ti Gange større, men har det |A:LXX hele Digt været om et eneste Slag, kan det vel neppe have været meget større end det er endnu, og det er i al Fald endnu langt større, end det berømte Kvad om Slaget ved Brunan-Burg, som dog, til Bjowulfs Kvad kom for Lyset, var det største man af det Slags kjendte.

Betænker man sig et Øieblik, maa man vel og finde, at naar Digtet handler om et Slag med de Danske, fattes det i vore Scriptores, og at saa stort et Brud-Stykke af et historisk Kvad *efter* Dane-Feidens Begyndelse, er ubetaleligt, saavel for Bjowulfs-Drapens, som i det Hele for den Angel-Sachsiske Poesies Historie.

I samme Bibliothek, siger *Pinkerton*⁶⁷, findes under Mærket: Vitellius A. X. et Angel-Sachsisk Digt om de Danske Krige, og skjøndt man har Grund til at tvivle om Rigtigheden heraf, da Wanlei tier, fortjener dog Sagen upaatvivlelig at undersøges, da Pinkerton var en Mand, som ellers gjerne vidste hvad han sagde⁶⁸.

|A:LXXI *Cædmons* Paraphras over bibelske Fortællinger, dette Gylden-Smykke saavel for Kirkens som for Skjaldskabets Historie i Old-Engeland, hvorom man slet ikke kan gjøre sig nogen Forestilling, ved at læse Ottfrieds Riim eller andet Sligt; et saadant Klenodie fortjende dog vist en anderledes Behandling, end at ligge henkastet i en Krog, uden Vers-Afdeling eller anden Oplysning, fuldt af Skrivfeil og Trykfeil, blandet med daarlige Efterligninger, og kun overkommeligt som en Bibliothek-Sjeldenhed. En ny Udgave er da vist nok en retmæssig Fordring i den lærde Verden, men det er da ikke nok, at man flittig benytter Pergaments-Bogen i det Bodleianske Bibliothek⁶⁹, og nøie angiver, hvad Skilsmisse *der* findes, man maa undersøge, om der ingensteds findes en fuldstændigere og renere Afskrift, eller dog enkelte Brud-Stykker af hvad den, efter Bedas Vidnesbyrd indeholdt. Det Sidste er sikkert Tilfældet i den berømte Codex Exoniensis, som da ogsaa fra denne Side kræver en nøiagtig Undersøgelse.

Bemeldte Bog, er, efter Wanleis Underretning⁷⁰, en Levning af de Angel-Sachsiske Bøger, Biskop *Leofrik* for henved 800 Aar siden skjænkede til Kirken i Exeter, og udgjør endnu, skjøndt den fattes baade Begyndelse og Ende, et skikkelig tykt Bind med lutter Angel-Sachsiske Vers, hvoriblandt udtrykkelig næv|A:LXXII nes en Deel (hvilken og hvor stor, siges ikke) af den *Cædmonske* Paraphras, samt adskillige Kvad om Christi Fødsel og om Domme-Dag, som muligen ogsaa kan være *Cædmons*.

De øvrige Digte i Samlingen betegnes saaledes: 3 Digte mest til

Jomfru Marias Ære, et om Saligheden og Guthlaks Syner, Bl. 55. Beskrivelse over et lyksaligt Land i Østen og den Fugl Phoenix; Bl. 65 om Julianes Lidelser under Kaiser Maximian, Bl. 78 om Theologiske Materier (!) Bl. 84-98 næsten lutter mørke Taler (!) Bl. 98-130 ogsaa næsten lutter mørke Taler (!) hvor der nævnes Nogle af de gamle Sachser. Lærer man end ikke Stort af denne Beskrivelse, vilde der dog vist være en Deel at lære af Bogen, og man tør haabe, at Talerne paa de sidste 46 Blade vilde ikke være nær saa mørke for hvem der forstaaer Angel-Sachsiske Vers, som de var for Wanlei.

Vel findes der Mere, som deels er slet udgivet, deels, selv efter Titelen hos Wanlei, fortjener at komme i Betragtning; men jeg vilde ikke nævne Noget, hvis Værd for Sprog og Historie kunde være mindste beføiet Tvivl underkastet, og jeg skjønner ikke rettere, end at naar vi havde fornævnte Digte ordenlig paa Prent, da kunde vi, ved Hjælp af Alfreds Bede, som dog ogsaa trængde til et nyt, rensat Aftryk, og de andre udgivne Prosaister, gjøre os et temmelig fuldstændigt Begreb om Angel-Sachsisk Sprog og boglig Konst.

Forunderligt, at der ei i *Engeland* selv er opstaaet en Mand, videnskabelig begejstret af Fædrenes Aand, som der maatte lettelig kunne opfylde langt |A:LXXIII| større Ønsker end disse; men ligestor Skam for os, om vi, der vil paastaae, at vi med Fædrenes Sprog har beholdt deres Aand, ei følge deres Spor, saa langt vi formaae⁷¹!

|A:LXXIV|Gid nu kun dette første Forsøg paa at gjøre Danske Læsere bekendte med Anguls Kvad maatte være skikket til at retfærdiggjøre mit Skjøn om dets Værd i sit Grund-Sprog, og opmuntre livlige Unger-Svende til at søge Kilden!

Dette var i det Mindste min Hensigt med et Arbejde, jeg dog i al Fald ei kan fortryde, da det har udvidet min Syns-Kreds, og gjort mig mere fortroelig med det velsignede Moders-Maal, hvis Bedste ogsaa jeg blev kaldet til at betænke.

1

Hickesii Thesaurus T. 3 P. 218 under Mærket: Vitellius A. XV. hvor Digtet kaldes: Tractatus nobilissimus poetice scriptus.

2

Anseer man en saa overdreven Tvivlesyge for umuelig, da læse man Svenskeren *Fants* Betragtning over Oprindelsen til Saxos Danmarks Krønike, som, i Følge hans Oplysning, er, *efter* Thomas Gheismers *Udtog*, digtet af Lave Urne og Christen Pedersen i det 16de Aarhundrede.

3

Chronicon Saxonicum slutter med 1154.

4

Jeg kjender ei nok til Englands Middel-Alder, for at vide det vist,

men troer gjerne *Hearnnes* Vidnesbyrd i Fortalen til *Textus Roffensis* p. XVII.

5

Ikke det, Prof. *Rask* anfører i sin *Angel-Sachsiske Grammatik* S. 116, som er reent i *Vilderede*, men det større i *Texten*, om *Edgars Død*, *Cometen*, *Oslacs Landflygtighed* &c. *Ch. Sax.* (Ed. *Gibs.*) 122-23.

6

Han kalder nemlig *Kvadet om Kong Adelsteens Seier et Slags Vers*, med allehaande fremmede Udtryk og Tale-Maader, som han vel indbilder sig at forstaae, og lover en næsten bogstavelig Oversættelse af, men viser, netop ved Forsøget, er ham selv fremmede. *Ealdor-langne tyr, Geslogon æt sæcce.* (Udødelig Ære tilkæmpede de sig i Striden) hedder hos ham: *longa stirpis serie splendentes percusserunt; glad ofer grundas* (gleed over Jorden) *lætificans profunda, þær geflemed wearþ, Norþmanna brego* (der fordreves *Nord-Mænds-Konge*) *lbi deperiit Normannorum tumor, Swilce þær eac se froda, Mid fleame com, On his cydþe norþ, Constantinus* (ogsaa den gamle *Constantin* kom som *Flygtning* hjem til nordlige Land) *Simul et Froda ductor Normannus cumqve suis notis Dux Constantinus.* H. H. Ed. *Savelii* p. 204 hvor der er *Nok* af det *Slags*.

7

Ch. Sax. (Ed. *Gibs*) 64, og *Chronol. Sax. ad calcem Bedæ* (Ed. *Whel.*) 524.

8

Cædmon, som allerede var en gammelagtig Mand, da han gik i Kloster, er ventelig død omtrent paa samme Tid, som hans *Abbedisse*, *Moder Hilde*, der hensov 680, (*Beda* 320-32) og *Ealdhelm* døde 709. *Chr. Sax.* 50.

9

Ch. Sax. 19 og 28.

10

Vel har *Hickes* fradømt *Cædmon* Paraphrasen, men naar man læser den ret, med *Bedas* 4de Bogs 24de Kapitel ved Siden, og skyder ud, hvad der øiensynlig er skudt ind, skal man nok see, at *Historien* hjemler ham den, og at den hverken er for ringe til hans *Rye*, eller til at betegne den *Angel-Sachsiske Poesies* herligste Alder.

11

Beda siger nemlig (327) *nihil unquam frivoli et supervacui Poematis facere potuit, sed ea tantummodo, qvæ ad religionem pertinent, religiosam ejus lingvam decebant, og skjøndt man nu vel kunde bevise, at Kvadet om Bjowulf hverken var frivolum eller supervacuum, tør jeg dog ikke forstaae Bedas Ord anderledes, end at Cædmon slet ikke digtede om verdslige Ting.*

12

Var *Ealdhelm* os derimod bekjendt, som en anden *Cædmon*, da maatte han blive *Manden*, thi han, siger *Krøniken*, sang netop om

verdslige Ting til Folke-Gammen, og skal, efter hans Lovtalers Forsikkring, været Mester over alle Mestere i Angel-Sachsisk Skjaldskab. Gales Scriptorum V. I. p. 342.

13

Foran første Tome af Script. Rer. Dan., og i den: Pag. 44 n. e.

14

Paraphrasis Cædmoniana p. Frans. Junium Amstelodami 1655.

15

Vel er den Angel-Sachsiske Oversættelse af *Boethii* Vers i hans Skrift om Philosophiens Trøst udgivet, tilligemed en prosaisk Oversættelse af hele Bogen (Oxonæ 1698) men deels fattes og her baade Afdeling efter Rst., og alle Oplysninger, deels har disse Vers næsten kun Bogstav-Rimet tilfældes med Digtene i Cædmons Smag, hvad enten de saa ere af Kong Alfred, eller, hvad jeg finder rimeligere, af en Grammatiker i det 10de Aarhundrede, der, blottet for Poesie, kun forstod at skrive correcte Vers.

16

No. 60 og 63-65. 1815.

17

Skilderiet No. 70-72. 1815.

18

At jeg imidlertid ikke havde glemt mit Løfte, beviste Udsigten over hele Digtet i Danne-Virke 2 Bd. S. 207-289, og Riim-Prøverne sammesteds 4 Bd. S. 234.

19

Det er i det Mindste slet ikke rimeligt, at *Junius*, som tog Afskrift af Alt hvad han fandt udmærket i det Cottonske Museum, skulde have overseet eller ringeagtet saa væsenlig en Prydelse.

20

I Udgaven som Indledning.

21

Saa siger *Ethelwerd*: (Rerum Anglic. Script. Ed. Savilii. Londini 1596 pag. 479) Ipse *Scef* cum uno dromone advectus est in insula Oceani, quæ dicitur *Scani*, armis circumdatus, eratque *valde recens puer*, et ab incolis illius terræ ignotus. Attamen ab iis suscipitur, et ut familiarem diligenti animo eum custodierunt, et post in regem eligunt. Hvad her menes ved *familiarem* er tvivlsomt, men efter *custodierunt* at slutte, skal der vel underforstaaes: *genium*, saa de betragtede ham som deres *Skyts-Aand*.

22

Script. Rer. Angl. p. 22.

23

Ib. i Indholds-Listen foran historia ecclesie Dunelmensis.

24

Flores Historiarum p. 166.

25

Øens Navn skrives der: Scandea, Scandza og Scandalia, med det

Tillæg, at det er den samme, som Gothernes Historie-Skriver *Jordanes* omtaler. Alberich Munk derimod har, efter Langebeks Vidnesbyrd (Scriptores T. I. p. 9). Scania qvæ est in Dacia.

26

Script. Rer. Dan. T. I. p. 9 og Suhms kritiske Historie af Danmark B. I. (6) S. 516. Fra Angel-Sachserne er Navnet kommet ind i Fortalen til Snorres Edda, og i Langfedgatal, hvor *Seskef* øiensynlig skal være: se Scef, som ved Ukyndighed i Angel-Sachsisk er skrevet sammen.

27

I Udg. 16de og 17de Stykke.

28

Brud-Stykket findes i Hiccesii Thesaurus T. I. pag. 192 med følgende Oplysning: forte reperi fragmenti poetici singulare folium in codice MS. homiliarum Semi-Saxoniarum, qvi extat in Bibliotheca Lambethana, og beskrives af *Wanlei* Pag. 269 saaledes: Fragmentum poeticum, prælium qvoddam decribens, in oppido Finnisburg nuncupato initum.

29

Maaske skulde det være: heapo-geong, men Tingen er den samme.

30

Ild-Dragen nemlig.

31

Man skal ikke let sige, om her fattes Noget, eller der skal læses: here forþ-ferap ɔ: en Krigs-Hær fremskrider.

32

Wapol oversætter *Lye* ved: vagabunda, men da Exemplet han anfører, netop er dette, som Spørgsmaalet gjælder, er det kun en Gjetning.

33

Her maa nemlig læses: Hiegeap (hicgap).

34

Meningen maa vel være, at *Garulf* med Glæde fulgde de gamle Kæmper, for at øve sin første Bedrift, men Noget er feil skrevet, og Noget fattes, derfor vil jeg ikke røre ved det.

35

Da baade Sammenhæng og Rst. siger, her fattes Noget, vil jeg intet videre sige, end at, efter det Følgende, skal Talen her vende sig til Høvdingen for den fiendtlige Skare, thi ham er det, som spørger.

36

Wrecten maa vel være Wreccen (wrecca Recke) som S. 69 L. 21.

37

Spørge kan man om: herwitod skal forandres, eller blot deles, men ei om, hvad Meningen maa være.

38

Da Rst. er i Uorden, fattes vel Noget, og cælæs er i al Fald forskrevet.

39

L. 65 ventelig Hwearflicra hræw.

40

L. 74 en Talemaade som findes f. Ex. S. 77 L. 28.

41

L. 75 er forskrevet, men Meningen dog kjendelig.

42

L. 87 er mig kun overlegen i Ord-Føiningen, thi der er ellers ingen Been i.

43

Da baade *Ordlaf* her, og *Oslaf* i Digtet, kun nævnes *een* Gang ved Siden af *Gudlaf*, er Stavningen vel, men Eenheden neppe usikker.

44

Versene i Brud-Stykket forekom mig baade indvortes og udvortes at være ringere end i Bjowulfs Kvad, og Ordet: hyssa fandt jeg mistænkeligt, da jeg i intet *Digt* havde fundet det, uden i det daarlige Tillæg til *Cædmons* Paraphras; men dog findes der i Digtet S. 89 nok saa knortede Vers, og S. 93 L. 12 har jeg nyelig opdaget Ordet: hyse.

45

I Udgaven det 28de Stykke.

46

I Udsigten over Bjowulfs Drape. Danne-Virke. Bd. 2. S. 250.

47

Naar man seer, at Volsunge-Saga nævner *Lang-Barder* i den Danske Kong Hjalpreks Gaard, og at O Flaherti i sin *Ogygia* (p. 206) taler om *Longobarder* som feidede paa Irland, da seer man vel, at Longobardernes Navn og Oprindelse fortjener en grundigere Undersøgelse, som nok vilde føre enten til Lang-Skibene (Erik Jarls Skib hedd jarn-bardr) eller til *Langbard-Siden* i Norge, eller til begge Steder.

48

I 10de, 17de, 18de, 19de og 20de Sang, men i Udgaven S. 92. 165. 176-79. 181-86. 194-95. 216-22.

49

I Udg. S. 185 L. 20-22.

50

I Udg. S. 194 L. 4 og 195 L. 8-10.

51

I Udg. S. 145-47.

52

Vita Offæ Primi p. 4-7 i Matthæi Parisiensis Opera. (Ed. Paris 1644).

53

Ventelig i Danne-Virke, hvor Begyndelsen dertil paa en Maade er gjort.

54

I Udg. S. 174 og maaskee 224.

55

Man kan nemlig enten følge Lyden, eller Bemærkelsen, og i sidste

Tilfælde faaer man et *Hval-Næs*, som ogsaa er mere end nemt nok at finde.

56

Greg. Turon. L. III. 3 hos Bouquet T. 2. p. 187. Skade at den Haandskrift med Uncialer Udg. omtaler (Præf. V.) slet ikke er benyttet, thi ellers havde man dog nu kiendt en af de ældste Læse-Maader af Kongens Navn.

57

Hos Bouquet T. 2. p. 555. Hos Freher skal der, (efter Suhms Beretning) staae Attuarierne, og det maa jo være det rette (see Cellarii Notitia Orbis 1773 p. 377) hvis der ei menes *Avarer*, som jeg snart skulde troe Skjalden har meent, da han tillige nævner Huger, som vist er en Skrivfeil for *Huner*.

58

I Udg. S. 85 L. 16, dog ligner Navnet *Fersval* (S. 82) saare meget det berømte *Fyrresvald* i Sverrig.

59

Snorros Edda (Stokholm 1819) S. 209.

60

Denne Søns Navn skrives meget forskiellig; men da *Ocga* i *Textus Roffensis* p. 60 og *Eaha* i *Digtet* pege paa det Nordiske Navn: *Aage* (*Aki*) anseer jeg det for rettest.

61

Hyndlu-liop St. II.

62

Hyndlu-liop St. X og XV.

63

At Sagnet ei er den *Tydske Tunges*, viser vel *med* saa meget Andet, Fortællingen om hvorledes *Sivard* dræbde *Schilbunch* og *Nibelunch*, som jo aabenbar ei er Mands-Navne, men Stamme-Navnene: *Skilfing* og *Niflung*. Der *Nibelungen Lied* (Breslau 1816) S. 12. Ligeledes gøres *Botelung* (Budlung) til Navnet paa *Etzels Fader*. S. 138.

64

Man seer ogsaa, at i det Angel-Sachsiske Sagn har *Sigmunds Syster-Søn Fitela*, upaatvivlelig *Islændernes Fjotle* (*Sin-Fjotle*) havt langt meer at gjøre, end man ellers finder.

65

Denne Mening, som *Hyndlas Sang* ingenlunde bestyrker, grunder sig vel ene paa *For-Ordet* til *Helga-Kvida Hundingsbana II.* og Spørgsmaal, om den der skrev det, vidste meer om Sagen end hvad Sangene lære, som er Intet; thi at *Helge* kaldes *Ylfing*, hvor han tillige kaldes *Budlung*, er kun *Beviis* paa, hvad man desuden veed, at de *Islandske Skjalde* kaldte deres *Helte* meget som de ikke var.

66

Hiek. Thes. T. 3 p. 232.

67

I hans Enquiry into the History of Scotland V. 2 pag. 45.

68

Han anfører dette Digt som Vidne paa, at man i Oldtiden kaldte Skottisk: Scyttisc, og kan altsaa ei have meent Bjowulfs Kvad hvor Sligt ei findes; men maaskee har han meent foranførte Brud-Stykke om en Krig med de Danske, hvor man derfor maa see efter, om Scyttisc findes, skiøndt det var besynderligt, at han kunde saa aldeles forfeile Mærket, og skrive: Vitellius X. for Otho XII.

69

Hickes T. 3 p. 77.

70

lb. pag. 279.

71

Jeg har før bemærket, og vil her gjentage, deels at man vilde tage meget feil, om man troede at have alle de engelske Bibliothekers Skatte endogsaa kun løselig betegnede paa Papiret, og deels at vi Danske ei blot for de Angel-Sachsiske Digtes Skyld, have modent Ærende til Engeland. Jeg vil i sidste Henseende kun spørge: er det blevet undersøgt, hvad der stod i den Bog, som Langebek, foran Scriptorum, (efter Smiths Catalog over de Cottonianske Haandskrifter) giver følgende Titel: De Gestis Danorum, qualiter Danemarchia multos procreavit, qvi regnum Francorum ab omni parte vastaverunt, incenderunt, subjugaverunt. Libris octo cum supplementis, eller er Bogen brændt, eller er det ikke værdt at vide, om det er et Stykke, et Udtog af *Saxo* eller hvad? Er *Membranen* af Pauli Warnefiidi Historia Longobardorum, (Wanlei 232) benyttet ved nogen Udgave, eller skulde det, i modsat Fald, eller i al Fald, være overflødig at læse i det Mindste de første Capitler i den *Skind-Bog*? Har man nogen Afskrift eller Udgave af Gesta Frisonum paa *Frisisk* (Wanlei 324) eller veed man, den er ikke Umagen værd at læse? Er *Membranen* af Isidori libri Etymologiarum (Wanlei 188) godt efterseet, og hvad er det for *Danske* Ord der har forvildet sig ind i det Cottonianske Bibliothek under Mærket: Vespasianus D. (Wanlei 246) eller er det maaskee barnagtigt at gjøre saadanne Spørgsmaal? Velan, jeg vil da ogsaa afbryde, da jeg, sandt at sige, for Øieblikket, ei veed mere af det Slags at spørge om, og kan heller neppe vente Meer besvaret i Hast.

[A:1]

Første Sang.

Kong Skiold i Dannemark, hans Vælde, Død og Liig-Begjængelse.

Det melder os Sage,
Det tone i Sang!
At Stol-Konge-Sæder
Beklædtes, med Hæder,
I Old-Dane-Vang,
Af høibaarne Helte,
Som Sværdet i Belte
Ei bare omsonst!
|A:2 Saa hørde vi melde
Om Skefingen *Skiold*:
Han throned i Vælde,
Den Herre saa bold!
En kummerfuld Morgen
Vel for ham oprandt,
Men Nøden og Sorgen
Dog brat han forvandt;
Ja, Voldsmænd den Giæve
Tit lærde at bæve
Og bukke paa Val;
Hvor Mjøden de skjænked,
Som Herre, sig bænked
Den Høvding i Sal!
Man høilig ham loved,
Og løfted i Skye,
Ei Naboer voved
Mod Helten at knye;
Men, vidt over Bølge,
Med Hylding i Følge,
Kom Guld til hans Gaard!

² Af Alder og Møde
Blev Ædlingen træt,
Dog ikke uddøde
|A:3 Den herlige Æt:
En Skioldung nedsendte,
Til Høisædes-Arv,
Den Herre, som kjendte
Nok Dannemænds Tarv:
Den Trængsel og Møie,
De før maatte døie,
Ved Konninge-Savn!
Ung-Bjowulf, med Ære,
Man Spiret saae bære,
Berømt blev hans Navn;
Rodfæstet i Skoven,
Gav Skygge og Læ,

Paa Marken og Voven,
Det deilige Træ!¹
Ei gik ham af Minde,
At Drotten, med Flid,
Skal Venner sig vinde,
I Ungdommens Tid,
Saa ei, naar han mattes,
I Alderdoms Aar,
Ham Følge skal fattes,
Med graanende Haar,
Ei Skjold, som vil skiærme,
Naar Fiender sig nærme,
|A:4 Ei Mænd, som vil staae!
Ved Veldaad at øve,
Sig Velfærd tilkjøbe
Skal Store og Smaa!²

3 Der, bøiet af Møde,
Den gamle Kong Skiold,
Til Hvilen hin søde,
Gik Herren i Vold,
Ham Venner udbare,
Med Ømhed i Bryst,
I sørgelig Skare,
Til Dannemarks Kyst;
De saa ham udførde,
Som selv han befoel,
Mens Tungen han rørde,
Paa Konninge-Stol,
Og styred tillige,
Med Læmpe, sit Rige,
Saa mangan god Dag!

4 Her toge de Kiække
Hans Konninge-Snekke,
Med udskaaret Stavn,
Som, vel gjort tilrette,
|A:5 Laae, klar til at lette,
Fortøiet i Havn;
Den gjæve, den gilde,
Den kiærlige Drot,
Som, aarle og silde,
Kun pønsed paa Godt,
Ved Masten de satte,
Omgjærdet med Skatte,
I skinnende Kred.

5 Ja, ei vil jeg dølge:
Mig aldrig blev sagt,
At Skib kom, paa Bølge,
Med finere Fragt:
Af Klæder, til Gilde
I Høielofts-Sal,
Og Kaaber, som Hilde
Mon axle paa Val,
Af Odde og Egge;
End her laae paa Snekke,
I skinnende Kreds!

6 De Skatte, saa mange,
De skulde nu ud,
Paa Reisen hin lange,
Med Drotten saa prud,
|A:6 For *dem* at opveie,
Hvorned man, ombord,
Omringed hans Leie,
Der, eenlig, han foer,
Med Skatte i Følge,
Paa Baad, over Bølge,
I Barndoms Aar!³

7 Der Alt, som tilkeiset,
Laa godt nu i Lag,
For Kongen blev heiset
Det deiligste Flag,
Og høit det sig hæved,
Hvor Hovedet laa,
Mens Snekken udsvæved
Paa Bølgerne blaa.

8 Paa Klinten, med Kvide,
De Dannemænd stod,
Saa Snekken bortglide,
Med sorrigfuldt Mod,
Og, hvem der, i Hænde,
Fik Skatten tilsidst,
Maae alle bekiende:
Slet Ingen har vidst.⁴

Anden Sang.

Hrodgars Herkomst, Hiorte-Borgen og Grændel.

- 1 Nu borte var den gamle Skiold,
Men dog paa Konge-Stolen, bold,
En Skjold-Ung blev tilbage;
Ja, Danekiær,
Sad Bjowulf der,
Til mæt han blev af Dage.⁵
- 2 Alt efter ham, til Ære steeg,
Og graanede i Hildes Leeg,
Kong Halvdan, kaldt den Høie,
Paa hvem, forsand,
Hver Danne-Mand
Med Glæden fæsted Øie.
- 3 **A:8**Alt ved den Helt, til Verden kom,
Med Hiørgar, Hrodgar, Helge from,
En Lilje-Vaand tillige;
Kong Hella god,
Af Skilfing-Blod
Han fik den favre Pige.⁶
- 4 Ung-Hrodgar drog i Herre-Færd,
Og saa var Seiren med hans Sværd,
Han vandt stor Priis og Ære;
Hver Kæmpe-Søn
Den Lod fandt skøn:
I Lag med ham at være!
- 5 Der høit nu steeg hans Venne-Tal,
Fik Mod han paa: en Kæmpe-Hald
At grunde og at bygge,
Hvortil, paa Jord,
Saa vidt man foer,
Ei fandtes Side-Stykke.
- 6 Dog, Skat og Tynge lagde han,
For Lysten, ei paa Menig-Mand,
Ham hjalp hans Følge-Svende

|A:9 Som Guld og Mjød
Han derfor bød,
Naar Værket var til Ende.⁷

7 Det undte Gud den Høvding god,
At kant og klar, og godt i Fod,
Sig reiste, uden Lige,
En Borg i Skye,
Hvoraf gik Rye
Fuldvidt paa Jorde-Rige!

8 Her Kæmper sad om bredden Bord,
Og Kraft der var i Kongens Ord:
Han kaldte Borgen *Hiorte*,
Og, venne-huld,
Han skifted Guld,
Lod det paa Ingen skorte!

9 Fuldgode tykdes Borgens Kaar,
Dog forestod en Skiærs-Ild haard
Den høie Kæmpe-Stue:
Den blussed brat,
Ved Midje-Nat,
Af Blod og Bane-Lue!⁸

10 |A:10 Det voldte alt en Mørkets Søn:
Han Tænder skar, og fnøs i Løn,
Ved Gammens-Lyd at høre,
Som, dagelang,
I Hallen klang,
Men skurred i hans Øre.

11 *Der* høit sig Harpens Toner svang,
I Chor med Skialdens klare Sang;
Og Arilds-Tidens Minde,
Ved Skialdens Ord,
Om bredden Bord
Hver Kæmpe randt i Sinde!

12 Alfader god (saa Skialden sang)
Stor-Havet bød om Blomster-Vang
Sig belte-liig at bøie;
Og Soel, om Dag,
Til Hvers Behag,
At straale i det Høie!

- 13 Ja, Soel og Maane, paa Hans Ord,
Oplyse maae den ganske Jord:
Den teppe-favre Tue;
|A:11| Kun ved hans Bliv
Kom Lys, kom Liv,
Kom Løv og Blomst tilskue!
- 14 Saa leved høit, med Gammens-Kaar,
Det Kæmpe-Hold i Kongens Gaard,
Til, for dem at bedrøve,
En Fiende stærk
Sit Nidings-Værk
Begyndte fræk at øve!
- 15 Det *Grændel* var, den Aand saa fuul,
Som, til en Tid, fandt Røver-Skjul
I Øde-Mark og Myre,
Af Gud fordømt,
Var did han rømt,
Det hæslige Uhyre!
- 16 Al Cains Æt saa ilde foer,
For han bedrev et Broder-Mord,
Sig selv til liden Baade;
Thi Gud den Tyrk
Til vilden Ørk
Fordrev i fuld Unaade.⁹
- 17 |A:12| Fra ham nedstammer alskens Rak,
Det hele Thusse-Trolde-Pak,
Som trodse Gud vel turde,
Men fik, af Ham,
Og Last og Skam,
Ja Løn, som det sig burde!

|A:13|

Tredie Sang.

Grændels Uvæsen, Lande-Sorgen og Klage-Sangen.

---

1 Natten ruged, fæl og mørk,
Over Høie-Lofte,
Grændel lusked, fra sin Ørk,
Over Mark og Tofte;
Listed sig til Hallen hen,
Snu det at forfare,
Om, for Skade, Dannemænd
Tog sig vel i Vare;
Fandt saa, i det høie Huus,
Danmarks Adel-Skare
Drømmende, i Ruus og Duus,
Fred og ingen Fare.
A:14 Graadig Trolden var og grum,
Tiden ei han spildte:
Kæmper, ti Gang tre, i Slum
Han ved Livet skildte;
Med saa velforrettet Sag,
Skoggrende, den Fule
Foer, med Byttet paa sin Bag,
Til sin Røver-Kule.

2 Natten svandt, og klar opgik
Soel i Øster-Lide,
Syn for Sagn, om Grændel, fik
Folket da med Kvide!
Morgen-Graad, for Aften-Sang,
Fyldte Hjorte-Borgen,
Sukkende i Dane-Vang,
Drotten sad med Sorgen!
I det danske Adels-Blod
Spor man saae af Trolde-Fod,
Det gik nær til Hjerte!

3 Saa begyndt, ved Midje-Nat,
Var en Lande-Plage,
Thi det Brede, saae man brat,
Var endnu tilbage;
A:15 Gik en Nat og rolig hen,
Skam dog fik ei Færre,
Thi naar Grændel kom igjen,
Gjorde Ondt han værre;
Myrde, naar han saae sit Snit,
Var hans gamle Vane,
Aldrig angred han et Skridt
Paa sin Nidings-Bane!
Kongen, paa sin egen Borg,

Saae sit Liv i Vove,
Maatte rømme den med Sorg,
For i Roe at sove!
Vel en Kæmpe, bold i Hu,
Sleed sig fra den Stærke,
Men var dog, til Alles Gru,
Brændt med Trolde-Mærke,
Gløded, hvor han gik og stod,
Fandt ei for sin Brynde Bod,
Da blev Hrodgar bange.¹⁰
Saa den Trold, fuld leed og grum,
Fik i Hallen Raade-Rum,
Ene, trods de Mange,
Helmed ei, før Kongens Gaard
Øde stod paa Tofte,
Fjerned, i en Tylvt af Aar,
|A:16 Fryd fra Høie-Lofte;
Gjorde saa, i Dane-Vang,
Drotten Sorg og Kvide,
At deraf gik Ord i Sang
Trindt om Land saa vide.

- 4 Grændel, han ypped med Hrodgar en Kiv,
Han rased, med List og med Lue!
Mangen god Kæmpe da misted sit Liv,
Og Dannemænd maatte vel grue!
- 5 Dannemænd svor han et dødeligt Had,
Ei nytted om Liv det at thinge,
Trolden forgjæves om Naade man bad,
Han vraged de vægtigste Ringe!
- 6 Heller ei fandtes, af Raad-Mænd, her Een,
Som fyndig sig kunde forfægte,
Trolden af Kæmper tog Arme og Been,
Og bøded det ei med en Hegte?¹¹
- 7 Sort saae det ud da, for Store og Smaa,
Hvad ligned vel Dannemænds Vaande!
Stene, som Klipper, paa Hjerterne laae,
Og gispende drog man kun Aande.
- 8 **|A:17**Sort saae det ud, hvor sig Trolden befandt,
Paa Mørket man der kunde tage,
Hyllet i Taage han kom og han svandt,
Hans Spor kunde Ingen opdage!

- 9 Hvad man ei tænkte, dog siden man saae,
Der kiendte blev Røverens Gange,
Mægtig den Ene var til at begaae
Hvad Nok var for Nidinger mange.
- 10 Grændel var Herre paa Skioldunge-Slot,
Fra Skumring til gryende Morgen,
Udelukt, sukkede Dannemarks Drot:
Min Brøde dog mig er forborgen!
- 11 Kløge Folk fuldofte bød,
Kongen, syg i Sinde,
Gode Raad mod Landets Nød
Vittig at paafinde;
Meget da blev overlagt
Kun til liden Baade,
Skiøndt man tyed af al Magt
Til Afgudens Naade,
[A:18]Bad, med Offring og med Sang,
Ham om bedre Dage,
Bad ham frelse Dane-Vang,
Fra sin Lande-Plage!
Ak! i Hedenskabets Tid,
Vidste man ei bedre,
Slog til Himlens Gud ei Liid
Kunde ham ei hædre,
Troed kun paa Løgn og Tant,
Ei paa Ham, der ene
Raader selv, og dømmer sandt,
Ære kan forlehne!
- 12 Vee den Mand, som haabløs dør,
Som, naar Øiet lukkes
Did nedstyrter hoved-ør,
Hvor ei Ilden slukkes!¹²
- 13 Vel den Mand, som, trods sin Død,
Skal til Himlen ile,
Finde der, i Fader-Skiød,
Evig Fryd og Hvile!

Fjerde Sang.

Bjowulfs Ankomst og Modtagelse paa den Danske Kyst.

- 1 Halvdans Søn, i Hu saa mod,
Det var al hans Klage,
Mægted ei at raade Bod
Paa den Lande-Plage;
Tiden kom, og Tiden gik,
Immer vared Sorgen,
Natte-Ro, for Trolden, fik,
Aldrig man i Borgen.
Stille stod Forstanden her,
I den Vises Pande,
Thi uhørt var slig Ufærd,
Vidt og bredt om Lande!
- 2 Rygtet om de bange Kaar,
Grueligt at høre,
A:20 Kom, i Gothe-Kongens Gaard,
Nu en Helt for Øre:
Rundet op af ædel Rod,
Voxet og derefter,
Eiende, med Løve-Mod,
Meer end Bjørne-Kræfter.
Det var Gothe-Helten bold,
Ei saa snart han hørde
Rygtet om den arge Trold,
Før han Tungen rørde,
Sagde: over Svane-Vang,
Danmark vil jeg giæste;
Reder ud, til Bølge-Gang,
Snekken paa det Bedste!
Kongen med det gode Lov,
Hører jeg, har Mænd behov;
Dem maa han ei savne.
- 3 Det var Gothlands vise Mænd,
Falke-Syn de aatte,
Ei, fra Reisen, deres Ven
Med et Ord de raadte,
De ham bød et godt Far-Vel:
Far i Hast, og far med Held!

Varslerne er gode.

|A:21 Mellem Folk med Staal i Hu,
Karle udaf Vælgten,
Følge-Svende, femten, nu
Kaared Gothe-Helten.
Snekken ud til Odden foer,
Langs med Gothe-Landet,
Havde gierne Lods om Bord,
Som var klog paa Vandet,
Kom til Klinten ei saa snart,
Skvulpende paa Bølge,
Før den laded, i en Fart,
Helten og hans Følge;
Skønne Sager kom i Stavn,
Med de Kæmper ranke,
Snekken tog, med dem, i Favn
Rustninger fuldblanke.

4 Skyndelig den Kæmpe-Trop

Gav nu løs sit Fæste,
Lystede, med Seil i Top,
Fremmed Land at giæste;
Rask det kuled, Bølgen høi
Skummed over Stavnen,
Som en Fugl i Luften fløi
Snekken ud af Havnen:

|A:22 Ud af Havn, og over Strand,
Til man saae for Øie,
Anden Dag, i Dane-Land,
Bjerg og brune Høie.

5 Endt nu var, for denne Gang,

Reisen over Bølge,
Brat i Land, fra Borde, sprang
Helten med sit Følge;
Skyndte sig da og, dernæst,
Snekken at fortøie,
Rysted, som de kunde bedst,
Klingre Pandser-Trøie;¹³
Glemde ikke, Himlens Drot
Høit med Tak at love,
Fordi Kiølen gleed saa godt
Over salten Vove!

6 Skik det var i Dane-Land:

Inden Port og Volde,

Sad en Kyst-Befalingsmand:
Strand-Vagt god at holde;
Som en Smed han pasde paa,
Stod i Høie-Lofte,
|A:23 Da nu Skjoldene han saae
Blinke over Tofte!
Frem i Rustning saae han der
Raske Kæmper skride,
Hvem der gik hans Borg saa nær,
Det gad han nok vide.

7 Flux sig smed da paa sin Hest
Sø-Borg-Høvedsmanden,
Traved, som han kunde bedst,
Kom og snart til Stranden,
Svang med Klem sin Marskalk-Stav,¹⁴
Talede, og sagde:
Hveden I kom over Hav,
Som til Lands nu lagde,
Hvad I Karle tænker paa,
Som lod Kiølen glide
Til os, over Bølgen blaa,
Det gad jeg nok vide;
Thi, det være eder sagt,
Jeg, og ingen Kryster,
Sattes til at holde Vagt,
Her paa Danmarks Kyster,
Vikinger, mens jeg er til,
|A:24 Og det kan afværge,
Her ei komme maa paa Spil,
Havne eller hæрге;

8 Vel ei viser eders Færd
Mindste Tegn til Feide,
Skiøndt I landede, med Sværd,
Uden Lov og Leide,
Saa jeg haabe vil, I gik
Buus paa Danmarks Rige,
Kun fordi I Landsens Skik
Kiendte ei saa lige.
Ligeledes, hvor det gaaer,
Mellem Kæmper strage,
Kneisende, en Høvding staaer,
Spørger om sin Mage,
Er en Helt, saa klar og kiæk,
Det tør jeg nok vove,

Hvis hans Blik og Ansigts-Træk
Holde, hvad de love!¹⁵

Dog, før, længer op i Land,
Gangen I fortsætte,
Jeg om eders Byrd og Stand
Maa mig underrette.¹⁶

|A:25 Svarer mig, I Sømænd da
Brat nu paa min Tale!
Hveden kom I, langveis fra,
Over Bølger svale?

9 Frem nu stod den Høvedsmand,
For sin Kæmpe-Skare,
Holdt ei Tunge meer for Tand,
Hørdes saa at svare:¹⁷
Gother vi, med gode Kaar,
Kæmper monne være,
Tjenende, i Kongens Gaard,
Higilak med Ære.

10 Jeg mig ved min Byrd og Stand
Skammer ingenlunde,
Thi min Fader, trindt om Land,
Var i Folke-Munde,
Gubben nu er sovet hen,
Gik til bedre Egne,
Men dog mindes vise Mænd
Eggthjov allevegne.

11 Over Hav, med Venne-Hu,
Kom vi for det Bedste,
|A:26 Agte derfor ogsaa nu
Halvdans Søn at giæste,
Modent Ærende vi har,
Det er ei at dølge,
Hvis ei Tant, for Sandt, os bar
Rygtet over Bølge.

12 Siig os derfor, Skjoldung-Vagt,
Hvad du vel maa vide:
Er det sandt, hvad os er sagt,
Om din Herres Kvide:
At til hans, og Daners, Kval,
I de sorte Nætter,
Raser, i hans Konge-Sal,
En af Mørkets Vætter,

Er Drabanterne for stærk,
Tager Folk af Dage,
Øver Vold og Nidings-Værk,
Uden Maal og Mage?

13 Er det saa, da vil og kan
Halvdans Søn jeg lære:
Som Uhyrets Over-Mand
Seier at hjembære.
Ja, er Muelighed deri,
|A:27 Jeg det saa kan mage,
At det være skal forbi
Med den Lande-Plage,
Thi, kan ikke, ved min Daad
Han sin Harm forvinde,
Sige tør jeg, intet Raad
Mod den er at finde,
Da, saalænge Skjoldung-Borg
Skinner over Tue,
Dannemænd, med Hjerte-Sorg,
Pines maa og grue!

14 Kiækt nu svared, paa sin Hest,
Kyst-Befalings-Manden:
Varetægt man holder bedst
Med Forstand i Panden,
Thi sin Haand og Mund man vel
Tage maa i Vare,
Giøre saa paa Folk Forskiel,
Som man kan forsvare.
Eftersom jeg hører nu,
Har I Godt i Sinde,
Kommer hid med Venne-Hu,
Skjoldungen at finde;
Ganger da kun op i Land,
|A:28Kæmper, som I ere!
Selv jeg ride vil foran
Og Vei-Viser være.
Eders Skib, med høien Stavn,
Blankt og nylig beget,
Ligge skal saa trygt i Havn,
Som det var mit eget,
Indtil atter, over Strand,
Det skal eder bære,
Føre hjem, til Væder-Land,
Høvdingen med Ære!

Ja, gid lykkelig han maa
Kæmpe-Dysten overstaae,
Helte-Værket øve!

15 Breed og buget, under Land,
Snekken laae for Anker,
Spottende det smulle Vand,
Med de stærke Planker.
Gotherne tog Kæmpe-Skridt,
Klar var Brynje-Klangen,
Hjelme-Guldet blinked vidt
Over Dane-Vangen.¹⁸
Brat nu stod for deres Blik
Borgen med Guld-Tinde,
|A:29 Brat og paa den Syn de fik,
Der var Hrodgar inde.¹⁹
Mage til den Borg, i Glands,
Seent man fik at skue,
Straaler fra den gik i Dands
Under Himmel-Bue.

16 Vogteren nu kort, og godt,
Lærde Gother bolde:
Først til Borg, og saa til Drot,
Adgang at erholde.²⁰
Derpaa dreiede sin Hest²¹
Kyst-Befalings-Manden,
Sagde: nu mig huer bedst
Veien ned til Stranden,
Jeg Alfader da i Vold,
Eder vil befale,
Skiærme eder vel hans Skjold
I de høie Sale!
Jeg, mod hver en Fiende-Magt,
Dag og Nat skal holde Vagt
Ved de Danske Strømme.

|A:30|

Femte Sang.

Modtagelsen i Hjorte-Borgen.

-
- 1 Nu frem gik Mænd i Plade,
Og vild de fore ei,
Thi brolagt var, som Gade,
Den brede Konge-Vei.
De gik i Brynjer blanke,
Som Folk af første Rang,
Og trindt om Gother ranke
De klingre Vaaben sang.
- 2 Saa gik de frem paa Tofte,
I rædsom Kriger-Dragt,
Indtreen i Høielofte,
Med Brag og Prunk og Pragt.
Der, langs med Salens Vægge,
De stilled op, paa Rand,
Saa prud en Skjolde-Række,
Som Nogen skue kan.
- 3 |A:31| Ei skiøre var de Skjolde,
Som stolt sig bredte her,
Men Tøi som kunde holde
I bidhvas Herrefærd.
Ved Siden saae man Spyde,
Med Aske-Stager graa,
Alt uden Feil og Lyde,
I Flæng og Hob at staae.
- 4 De Mænd med Mod i Bringe,
De bænked selv sig brat,
Kun Brynjer hørdes klinge,
Alt under Kæmpe-Hat,
Men, blot af Klang og Vaaben,
Man dømde flux i Hald,
At Karl sad under Kaaben,
Som skye var ei for Skrald.
- 5 Med ærbar Kæmpe-Lade,
Nu traadte frem, paa Stand,
Til Gother under Plade,
Saa prud en Hædersmand!
I Kæmpe-Karle bolde!
(Saa lod han sig forstaae)
Alt med de brede Skjolde,
|A:32| Og med de Brynjer graa,

Ja, med de Hjelme svare,
Og Kaste-Spyd i Flok!
Hvorfra mon hid I fare?²²
Det gad jeg vide nok,
Thi Borgen, her I gjæsted,
Tilhører Hrodgar bold,
Og han i mig sig fæsted
Slots-Foged og Herold.
Ei saae, i mine Dage,
Af Fremmede, jeg let
Saamange Kæmper strage,
Og stolte, paa en Plet;
Med Æren, maa jeg dømme,
Med Helte-Mod i Bryst,
Og ei som Folk der rømme,
I søgde Danmarks Kyst.²³

6 God Rede for sig gjorde
Den Gothe-Helt nu brat,
Ja, saa tog han til Orde,
Alt under Kæmpe-Hat:
Kong Higelak, med Glæde,
For Føden gjør vi Gavn,
Han gav, i Sal, os Sæde:
IA:33 Og Bjowulf er mit Navn,
Mit Ærinde frembære
Jeg vil for Halvdans Søn,
Om han mod os vil være
Saa god, den Herre skjøn,
At vi til ham indtræde
Maae i det høie Slot,
Og hilse der med Glæde
Paa Danmarks giæve Drot!

7 Velan! nu Vulfgar meldte,
En Vendelboe var han,
Navnkundig mellem Helte,
Af Kiækhed og Forstand,
Velan! dit Bud jeg bærer,
Og bringer Svar igien
Fra Drotten, Folket ærer,
Som Daners bedste Ven.
Jeg flittig skal forhøre
Alt hos den Skjoldung-Drot,
Om dig at laane Øre
Han finde vil for godt,

Og Kongens Ord tilbage
Jeg bringer hid saa fage,
Saa varme jeg dem faaer.

- 8 **A:34** Ei glemde sig at skynde
Den Helt, men iled did,
Hvor Hrodgar sad paa Hynde,
Alt som en Due hvid;
Saa høvisk udi Lader,
Han axlede sit Skind,
For Daners Konge-Fader
Saa brat han stædtes ind.
- 9 Der Jarler sad om Borde,
Alt hos den Herre god;
Der Vulfgar tog til Orde,
Som for sin Drot han stod:
Hil Eder, Konning kiære!
Alt over salten Sø
Hid dragen monne være
En Snekke under Øe;
Med Gother, fra det Fjerne,
Den kommer til vort Land,
Og Bjowulf hedder gierne
De Gothers Høveds-Mand.
Med Kongen de begiære
At tale et Par Ord,
Om de maae faae den Ære,
Og sandelig, jeg tro'r,
A:35 Det kunde sig vel sømme,
At Du dem undte den,
Thi efter Alt at dømme,
Da er det Adels-Mænd;²⁴
Og han, dem hid mon sende,
Er vist en vældig Drot;
Paa slige Følge-Svende
Man kjender Herren godt!
- 10 Fuldrat nu hørdes svare
Den Dannevirke-Drot:
Formanden i den Skare
Ham kiender jeg ret godt,
Hans Byrd er vist nok ædel,
Thi han er Eggthjows Søn,²⁵
En Daatter af Kong Hrædel,
Hun var hans Moder skøn;

Og sikkert for det Bedste
Kom hid den Unger-Svend,
I mig han vil nok giæste
Sin Faders gamle Ven.
Desuden og jeg hørde,
Af Skippere, som Skat
Til Gothe-Kongen førde,
Han Karl er for sin Hat,
|A:36 Ja, hvis de ikke lyve,
Da er den samme Svend
Saa stærk, som ti og tyve
Almindelige Mænd;
Desaarsag det mig ahner:
En Gud ham sendte vist
Til Hjelp for os Vest-Daner,
Mod Grændels Argelist;
I saa Fald skal jeg skjønne
Vist paa hans Kraft og Mod,
Og kongelig belønne
Den Unger-Svend saa god.

11 Gak du kun nu tilbage,
Det snarest du kan,
Og beed de Kæmper strage
Indgange her paa Stand!
Min Hilsen med du bære!
Siig mine Ord igjen:
Velkomne skal I være
Her alle Dannemænd!

12 Til Gotherne tilbage
Kom Vulfgar med en Fart,
Til Orde tog han fage,
|A:37 Og meldte med god Art:²⁶
Hrodgar hin seiersælle,
Øst-Daners giæve Drot,
Mig eder bød fortælle:
Jer Slægt han kiender godt,
Og, dragne hid med Ære,
Alt over Bølgen sval,
Velkomne skal I være
Min Herre i hans Sal!

13 Nu Ingen eder standser,
Gaaer frit til Hrodgar ind,
Med Kæmpe-Sværd og Pandser,

Alt under Hjelme-Tind!²⁷
Men Skjoldene saa brede,
Og saa de mange Spyd,
Lad dem kun staae hernede,
Mens I faae Ørenlyd!

14 Nu skyndelig fra Sædet
Den Vældige foer op,²⁸
Og hos ham stod, paa Stedet,
Hans djærve Kæmpe-Trop;
En Part dog af de Bolde
Han, af sin Høvdings-Magt,
|A:38Bød over Spyd og Skjolde
Med Flid at holde Vagt.

15 Saa blev da, hvem der maatte;
Og Resten tøved ei,
I Heltens Fjed de traadte,
Som viiste godt dem Vei;
Alt under Salens Bue,
De trøstig satte Fod,
Og, deilig at beskue,
Der hjelmet Bjowulf stod;²⁹
Hans Vaaben-Dragt fremviiste,
Hvad hver Dag ei man saae:
Det Værk sin Mester priiste,
En Smed var han som Faa!³⁰

16 Kong Hrodgar! sagde Helten,
Hilsæl i dit Gemak!
I Salen og i Feldten
Jeg tjener Higelak,
Hans Frænde mon jeg være,
Og tjener i hans Gaard,
Heel mangen Daad med Ære
Jeg drev i Ungdoms-Aar.
|A:39I Gotheland jeg hørde,
At Grændel dig bestreed,
Og Skippere mig førde
Om Sagen *den* Beskeed:
For Kæmper tom og øde,
Maa Konge-Halden staae,
Naar Soel i Aften-Røde
Nedgaaer af Himlens Blaa.
Da raadte mig de Bedste,

Mit Lands de vise Mænd,
At dig jeg skulde giæste,
Kong Hrodgar! som din Ven;
De regned nemlig efter,
Hvad selv engang de saae,
Da mine Bjørne-Kræfter
Jeg viiste Prøver paa,
Dengang af Fiende-Hænder
Jeg slap, og slog mig frem.
Da sammen begge Ender
Jeg bukkede paa Fem,
Paa Jetter fem at sige,
Og reed til Vands saa brat
En Nykke-Flok tillige,
Alt i den mørke Nat:
Trods Storm og Bølge-Høie
|A:40 Jeg seirede med Bram,
Fik Ære for min Møie,
Mens Fienderne fik Skam!³¹

¹⁷ See, Dane-Drot hin klare!
Jeg derfor, som en Mand
Der ændser ingen Fare,
Vil ene holde Stand,
Ja Stand og Strid tillige
Imod den lede Trold,
Mod Grændel, vil jeg sige,
Som gjør dig Overvold!
Den Gunst du ei mig nægte,
O Dannevirke-Drot!
At ene jeg maa fægte,
Til Frelse for dit Slot!
Alt for at naae den Hæder,
Jeg, med min Kæmpe-Flok,
Drog hid fra fjerne Steder,
Er Trolden voxen nok!
For Staal han ikke blegner,
Det meget godt jeg veed,
Han Vaaben ikke regner,
Den Trold og Thurs saa leed,
Men ei mit Sværd skal briste
|A:41 Paa Jette-Krop omsonst;
Saasandt jeg ei vil miste
Min kiære Konges Gunst,
Jeg lover høit og sværger:
Ei Sværd jeg blotter her,

Med Skjold jeg mig ei værger
I denne Herre-Færd!
Kong Higelak jeg kræver
Til Vidne paa min Agt:
Her, med de bare Næver,
At trodse Grændels Magt;
Om Reeb saa vil vi rykkes,
Ja brydes om din Hald,
Lad staae sig, hvem det lykkes!
Lad falde, hvem der skal!

- 18 Faaer Grændel Lov at raade,
For mig og for min Trop,
Da sikkert, uden Naade,
Han reent os æder op;
Jeg veed, det er hans Vane,
At sluge Folk, den Trold,
Og vorder han min Bane,
Saa er jeg i hans Vold!³²
|A:42 Hvis Hovedet jeg taber,
Saa leed kun ei derom,
Thi, uden Sorg, begraver
Mig flux den Fylde-Vom:
I Bugen han mig jorder,
See, det er kort Proces,
Ei under mig den Morder
En Gravhøi med Cypres!³³
Ei koste dig Umage
Da skal min Jordefærd,
Men endes mine Dage,
Da, Hrodgar Danekiær!
Til Higelak du sende
Min Rustning favr og klar,
Ja til min Konge-Frænde
Min Brynje dyrebar!³⁴
Jeg arved, efter Hrædel,
Den prude Brynje-Særk,
Dens Mester og var ædel:
Den er *Vaulunders Værk*;
Den Barmen var til Baade,
I mangen Kæmpe-Dyst,
Men nu maa Nornen raade
For nøgne Kæmpe-Bryst!³⁵

- 19 **|A:43** Saa talede, med Snilde,
Den Høvding kort og godt.

Ham svared Hrodgar milde,
Den Dannevirke-Drot:
Besynderlig sig vender,
I Verden, Bladet om:
Med hjælperige Hænder,
Du modig til os kom;
Alt over samme Bølger
Drog Fader din for dig,
Men, jeg det ikke dølger,
Han søgde Hjelp hos mig.
Ham *Vilfingernes* Vælde
Fordrev fra Huus og Hjem,
Ved *Hadolav* at fælde,
Paa Halsen fik han dem;
Med deres stærke Høden,
Hans Folk de gjorde ræd,
Thi søgde han, i Nøden,
Hos os et Tilflugts-Sted.³⁶
Da *Hjorgar* alt var blegnet,
Den Danner-Konning skjøen,
I Graven var nedsegnet
Kong Halvdans bedste Søn;
Hans Broder, ei hans Mage,
|A:44 Blev jeg hans Eftermand,
Var Drot, i Ungdoms-Dage,
For Dane-Fee og Land!
Mig giæsted da i Borgen,
O, Helt! din Fader god,
Og her forvandt han Sorgen,
Der jeg, i Mande-Bod,
Til *Vilfinger* udlagde
Mit gamle Dane-Guld,
Hvorfor han mig tilsagde,
At findes troe og huld!³⁷

20 Men ak, med saaret Hjerte,
Jeg tale maa derom,
Hvad Sorg og bitter Smerte
Mig siden overkom:
Hvad jeg har maattet lide,
Ved Grændels Overfald,
Mens han, om Natte-Tide,
Har raset i min Hald!
Ak! hvor er nu de Bolde,
Som prydede min Hald,
Som bare for mig Skjolde,

Mangfoldige i Tal!

|A:45 Ak! under Nornens Vrede,
Min Fløk er smeltet hen,
De Fleste tog den Lede,
Kun Faa har jeg igien!
O! gid engang dog kunde
Den Niding faae sin Løn!
Ja, Grændel gaae til Grunde!
Det er mit Hjertes Bøn!³⁸

²¹ Vist ikke vederkvæger
Mig længer store Ord,
De lød, ved fyldte Bæger,
Saa ofte over Bord,
Jeg hørde Kæmper love,
Naar Mjøden gav dem Mod,
At sætte kiækt i Vove,
For Salen, Liv og Blod,
De vilde Grændel møde,
Med Egg og skarpen Odd;
Før næste Morgen-Røde,
Var Døden deres Lodd!
Naar Soel opgik, da svømmed
Min Konge-Hald i Blod;
Hen over Tiljen strømmed
Den røde Aare-Flod;
|A:46 Ak! Ondt de gjorde værre,
Af Kæmper troe jeg fik
Derved saamange færre,
Som her i Døden gik!
Dog, Ven, gak nu til Sæde!
Lad Sagn og Saga-Sang
Dig styrke til med Glæde
At gaae din Kæmpe-Gang!³⁹

²² Saa talede den Milde,
Og flux man gjorde Plads,
For Gotherne saa gilde,
Som var dem vel tilpas.
De satte, alle sammen,
Der brat sig ned paa Rad,
Og der var Fryd og Gammen,
Saavelsom Øl og Mad.

²³ Den Svend som stod for Skiænken,
Han passed godt sin Dont,

Saa immer gik paa Bænken
Det fulde Bæger rundt;
Her Gothe sad, som Dane,
Med Fryd i høien Hald,
Og, i god gammel Vane,
Sang høit den muntre Skjald!

[A:47]

Sjette Sang.

Hunferds og Bjowulfs Trætte.

- ¹ Nu Hunferd tog til Orde,
Og Egglaws Søn var han,
Men Klammerie han gjorde
Med Tale sin paa Stand!
Han var en fornem Herre,
Han sad ved Thronens Fod,
Men avindsyg, desværre,
Han var ei Bjowulf god;
En Torn ham var i Øiet
Den Ædlings Herrefærd,
Som havde Bølgen pløiet,
Og Ære høstet der;
Thi Hunferd taalde ikke,
Med Næsen høit i Skye,
At Nogen vilde stikke
Ham selv i Roes og Rye!
- ² [A:48] Er du, see det var Skosen,
Den *Bjowulf* Mudder-Pram,
Som dykked efter Rosen,
Og drev i Land med Skam,
Som kæppedes med *Brække*,⁴⁰
Og holdt sig ei for brav,
Dengang I, som to Gjække,
Omlød paa vildne Hav!
I vilde, med jer Svømmen,
Paa Vandet giøre Blæst,
Men drev dog kun med Strømmen,

Alt som I kunde bedst,
For aldrig Det ei keise
Jeg vilde slig en Klik,
Som for den Vende-Reise
I paa jert Rygte fik!
Paa Landet var I friske,
Men Vand kan slukke Ild,
I svømmed, som to Fiske,
Ja snart som døde Sild;
Da sagtnedes Stoheien,
Der Storm og Bølge strid
Jer viiste Vinter-Veien,
Alt i en Uges-Tid!

|A:49 Dog, om end Narre Begge,
Kom du dog værst deran,
Thi fra dig svømmed *Brække*,
Og blev din Over-Mand;
Du artig blev tilbage,
Der han en Morgen-Stund
Opskvulpedes saa fage
Paa Ræmis høie Grund;
Hvorfra sin Kaas han satte,
Til Brødingernes Land!
Med Borge der og Skatte
Han var en holden Mand:
Der havde han sit Rige,
Og deiligt var hans Slot,
Han elsket var tillige
Af hver sin Undersaat.

3 Saa Bjansteens Søn udførde,
Alt hvad han trued med,
Og da du, som vi hørde,
Kom der saa galt afsted,
Saa tør jeg nok formode,
Om end du gjør dig krye,
Det gjør slet ingen Gode,
Du brænder dig paa Nye!
|A:50 Ja, vil en Nat du vove
At bie Grændel her,
Da tør derfor jeg love,
Dig times en Ufærd!⁴¹

4 Nu tog til Hjerte-Sproget
Vægmundingen paa Stand,
Du snakker hen i Taaget,

Min Kiære, sagde han,
Du regned op en Hoben,
Om *Brække* og hans Færd,
Det gamle Øl af Stoben,
Man hørde snakke der;
Thi det tør jeg nok sige:
Den Mand jeg aldrig saae,
Der viiste sig min Lige
I Kamp paa Bølgen blaa.

5 Hvad jeg og *Brække* loved,
I vore Dreng-Aar,
Som Karle vi og voved,
Skiøndt det gav bange Kaar:
Med Liv og Død for Øie,
Alt paa den vilde Strand,
Vi Bølgen svor at pløie,
|A:51 Og pløied den forsand.
Vort Mod saa lod vi kiende,
Og svømmed vel om Kap,
Med draget Sværd i Hænde,
Gav Hai og Hval en Rap;
Men hvem der ingenlunde,
Alt paa den vilde Strand,
Forbi mig svømme kunde,
Det *Brække* var forsand.
Det var og ei min Mening:
Paa Trods at fare frem;
Thi svømmed i Forening
Vi hele Nætter fem;
Det var kun Bølger steile,
Som brød vort Venne-Lag,
Sin egen Søe at seile,
Var da en tvungen Sag,
Thi det, om Vinter-Tide,
Og i en bælgmørk Nat,
Kun nytter lidt at stride
Mod Norden-Vind sig mat!
Alt paa de Bølger svale,
Jeg havde Arbeid nok,
Med Udyr, bindegale,
Som greb mig an i Flok;
|A:52 Da maatte lydt jeg love
Vaulunders Mester-Værk:
Min guldbeslagne Kaabe,
Min gode Brynje-Særk,

Dengang mig Fienden vældig
Neddrog til Havsens Bund,
Hvor jeg dog var saa heldig,
Urædd i Farens Stund,
At til det Bæst, mig klemde,
Med Klinge jeg fik Ram,
Saa sig og mig det glemde,
Og fik for Alvor Skam.

6 Saaledes mange Gange
Mig drillede det Pak,
Men og, for Kaar heel trange,
Jeg saa dem sagde Tak,
Alt med min gode Klinge,
Som det sig hør og bør,
At ei de skulde springe
Af Glæde, skiøndt i Kløer
De fik mig paa en Maade!
Om mig, paa Havsens Bund,
Sig selv til liden Baade,
De sloge Kredsen rund;
A:53 Om Natten var de gramme,
Om Morgen den de laae,
Saa spage og saa tamme,
At aldrig meer man saae
Dem nogen Sømand standse
Paa lovlig Bølge-Færd!⁴²
Saa lærde dem at dandse
Mit gode Kæmpe-Sværd!

7 Der nu, i Øster-Lide,
Sit Straale-Banner Gud
Opstak med Kraft og Blide,
Da sank, paa Lysets Bud,
De Bølge-Taarne høie,
De gik ei meer i Dands,
Og Land jeg saae for Øie
I liflig Morgen-Glands!

8 Saa frelser Norne-Dommen,
Paa Hav, som under Telt,
Naar Timen ei er kommen,
Den uforsagte Helt!
Ja, Held til Karle-Stykker
Mig ogsaa Nornen gav,
Thi ni saa var de Nykker,

|A:54 Med Sværd jeg slog paa Hav.⁴³

Ei under Himlens Bue
Jeg hørde, nogen Tid,
Paa Bølgen var at skue
En værre Natte-Strid!
Det sandt er og tillige:
En meer forlegen Mand
Veed Ingen af at sige;
Men dog jeg slap i Land:
For mat var jeg til Svømmen,
Alt efter slig en Dyst,
Men drev i Land med Strømmen,^{44a}
Drev op paa Finlands Kyst.

- 9 Ei vil heraf jeg prale,
Men vidner uden Svig,
Jeg hørde aldrig tale
Om slig en Daad af dig;
Ja, ihvorvel om *Brække*
Du nys tog Munden fuld,
Dog Ingen af jer Begge
Har virket over Muld
Bedrifterne saa klare,
Med blanke Kæmpe-Sværd.
Du Priis dig vel tilkiender,
|A:55 For Broderskab du holdt,
Da dine næste Frænder
Du troløs Bane voldt?
Hvor klog du end mon være,
Du dog har regnet galt,
I Helhjem skal du lære,
Den Daad blir slet betalt!

- 10 For Resten, hvis, i Grunden,
Du var saa kiæk og bold,
Som Du det er i Munden,
Saamegen Overvold
Ei havde Grændel øvet;
Saalænge, i sit Slot,
Din Herre ei behøvet
At lide Meen og Spot!
Nei, Trolden har opdaget,
At han, i Skjoldung-Hald,
Var tryg for Torden-Slaget,
Ei skye han er for Skrald,
Og derfor hid han stævner,

Alt som paa Flue-Jagt,
Ham Alt hvad Dansk sig nævner,
Er kun til dyb Foragt,
|A:56 Saa vidt han sig formaster,
Han kommer vaabenløs,
Kun Søvn han paa jer kaster,
Jer Helsot er en Døs!^{44b}

11 Men, lad kun nu ham komme,
Igien i Kongens Gaard!
Da skal, i dyre Domme,
Han købe, hvad han faaer,
Han møde skal herinde,
Hvad han formoder ei:
I Gothen skal han finde
Et Giærde paa sin Vei!
Lad gange da til Mjøden,
Med Gammen, hvo som kan,
Naar atter Morgen-Røden
Forgylde Himmel-Rand,
Naar, over Folke-Skarer,
Mod Syden Soel opgaaer,
Og straalende opklarer
De Dødeliges Kaar!

|A:57]

Syvende Sang.

Godtgjørelsen af Hrodgar og Væltowe.

---

1 Oldingen med hvide Haar,
Helte-Mod i Brystet,
Havde, under bange Kaar,
Helte-Stemmen trøstet!
Deleren af røden Guld,
Og af grønne Skove,
Turde sig en Tjener huld
Nu i Bjowulf love;
Daners Hyrde, Daners Skjold,
Throneren paa Slette,

Saae i Gothen, giæv og bold,
Danmarks gode Vætte!⁴⁵

- 2 | **A:58**Latter høit i Sal nu lød,
Strænge-Leeg sig rørde,
Venlige fra Læben flød
Talerne, man hørde!
Ind og treen, saa vennehuld,
Daners Konge-Frue,
Skinnende af røden Guld,
Dronninglig at skue;
Blidelig hun bød: god Dag!
Bægeret hun fyldte,
Først for ham; i Helte-Lag,
Hvem hun Æren skyldte.
- 3 Raden rundt, i Konge-Hald,
Gik den ædle Kvinde,⁴⁶
Adelsmænd, i Snese-Tal,
Skiaenked hun derinde.
Endelig kom sidst og bedst
Dronningen *Væltowe*
Til at stande Helten næst,
Som kom nys til Hove;
Guldringprud den Rosen-Vaand
Stod som Aften-Røden,
Rakde Bjowulf, blid, i Haand
Bægeret med Mjøden,
A:59 Hilsed Gothen bold og strag,
Og, med Ord fuldkrænge,
Takked Gud: hun saae den Dag,
Som hun ønsked længe,
Saae for Øine Helten god,
Som, til Folke-Baade,
Uden Tvivl dog, kunde Bod
End paa Sorgen raade!
- 4 Det Kæmpen var hin gramme,
Han Bæger tog i Haand,⁴⁷
Da blussed op i Flamme
Hans høie Helte-Aand!
- 5 Det Bjowulf var, hin unge,
Og han var Eggthjows Søn,
Nu rørde han sin Tunge,
Han kvad med Klang og Døn:

- 6 Ei sprang, med Kæmpe-Følge,
Jeg tankeløs om Bord,
Ei over steilen Bølge
For Intet hid jeg foer;
- 7 |A:60| At fremme Eders Vilje,
Det var min Sjæls Attraa,
Hvis ikke, da paa Tilje
At synke bleeg og blaa!
- 8 Jeg løser Daners Vaande,
Hvis ei, før næste Dag,
Vil Livet jeg udaande
I Fiendens Favne-Tag!
- 9 Bedrift, til Agten Mage,
Med Kraft jeg virke skal,
Hvis ei, sig mine Dage
Fuldende brat i Hald!
- 10 Saa fra Læben Svar udfoer,
Godt og maatte hue
Gothe-Kæmpens store Ord
Daners Konge-Frue!
- 11 Dronningen sig, under Guld,
Vendte nu med Glæde,
Satte sig, saa vennehuld,
Hos sin Drot til Sæde.
- 12 |A:61| Atter da fra Læben flød
Kæmpe-Ord fuldmange,
Under Høie-Loft gjenlød
Streng-Leeg og Sange;
Lystigt Folket var og froe,
Indtil Halvdaniden
Længdes efter Natte-Roe,
Fandt, det var paa Tiden,
Salen at forlade brat:
Solen var nedgangen,
Under Skye, den sorte Nat
Nærmede sig Vangen,
Kom, til Skjul for hver en Skielm,
Skridende med Skygge-Hjelm.⁴⁸

13 Folket nu sig reiste brat,
Gildes-Lag at bryde,
Hrodgar Bjowulf bød god Nat,
Lod sig saa forlyde:
Aldrig, medens Sværd og Skjold
Selv jeg kunde bære,
Nogen, nok saa huld og bold,
Undte jeg den Ære,
Som nu dig, hvem jeg betroer,
Herved, til i Morgen,
[A:62] Paa dit Ansigt, paa dit Ord,
Dane-Konge-Borgen!
Vogt nu hvad du har i Vold!
Glem ei Ærens Love!
Tee dig som en Helt saa bold!
Vaag, mens Andre sove!
Slipper du, som Over-Mand,
Levende fra Dysten,
Da er i mit ganske Land
Loven din som Lysten!

[A:63]

Ottende Sang.

Bjowulfs Kamp med Grændel.

- 1 Med sin Hird udgik, af Slot,
Hrodgar til Væltowe,
Rolig der den Skjoldung-Drot
Agtede at sove,
Nu da han, mod Grændels Vold,
Havde sat en Vagt saa bold
Under Høie-Lofte!
- 2 Ord der af den Vogter gik,
God var han at skielne,
Pant derpaa og Kongen fik:
Han var af de sjeldne,
Saae, at Gothen, i sin Strid,
Ene slog til Gud sin Liid,

Og til Helte-Kraften!

- 3 |A:64 Af sig krængde Bjowulf brat
Brynje sin den haarde,
Løfted ned sin Hjelme-Hat,
Løste af sin Kaarde,
Gav det Alt en Svend i Vold,
Bad ham det, i god Behold,
Flittig at forvare!
- 4 Det var Gothe-Helten god,
End, før han sig lagde,
Store Ord han falde lod,
Talede og sagde:
Ringere end Grændel jeg
Være vil i Kiækhed ei,
Er end han forvoven!⁴⁹
- 5 Kunde med mit gode Sværd
Jeg ham end ombringe,
Aldrig dog, i denne Færd,
Vilde jeg det svinge,
Da ei hugge kan i Skjold
Skarnet, som er kiæk og bold
Kun til Nidings-Værker!⁵⁰
- 6 |A:65 Vaabenløse, Bryst mod Bryst,
Om han det tør vove,
Prøve skal vi her en Dyst,
Medens Andre sove;
Herren i det høie Slot,
Som Han finder selv for godt,
Dømme os imellem!
- 7 Helte-Bryn, og Pande bruun,
Skjulde nu den Kiække,
Sank paa Dyne, sank i Duun,
Over Kinder begge;
Trindt omkring den Herre laae
Ridders-Mænd fra Bølgen blaa,
Hvilende i Hallen.⁵¹
- 8 Duve op mod Elskovs Land,
Atter over Bølge,
Det ei haabed nogen Mand

Af det hele Følge:
For dem skjulde Dødens Skye
Fædre-Land og Føde-Bye,
Folket, de tilhørde!

9 |A:66 Hørt de havde, at i Hald,
Hvor de gik til Hvile,
Dannemænd, i Skokke-Tal,
Sank for Dødens Pile,
Ei de kiendte Herrens Raad,
Vidste ei: mod Dødens Braad
Dem et Skjold var givet!

10 Ei det Folk fra *Væder-Land*
Tænkde nogensinde,
At de Heltes Avindsmand
Kunde overvinde:
At for Alle skulde Een,
Ved den Kraft han fik til Lehn,
Seieren erhverve!

11 Sandelig, al Verdens Magt
Herren har i Hænde,
Hvem han tage vil i Agt,
Kan ei Skygger blænde,
Det man saae, der Fienden fuul
Kom nu under Skalke-Skjul,
Skridende til Hallen.

12 |A:67 Fienden skiød, og Skuddet gjaldt
Kæmpers Øien-Laage,
Søvnen flux da overfaldt
Dem der burde vaage;
Alle sov de, som en Steen,
Alle, ja, saa nær som Een:
Hallens Helte-Giemmer!⁵²

13 Det var Bjowulf: gram i Hu
Laae til Kamp han rede,
Fra Moradset kom og nu,⁵³
Listende, den Lede,
Hyllet i en Taage-Skye,
Gud forhadt, til Helte-Bye,
Grændel gik paa Gløder.

14 Haabet hans, det Morder-Skarn,

Var, som før saa ofte,
Folk at fange i sit Garn,
Under Høie-Lofte;
Derfor, svøbt i Mulm, han gik,
Til sig løfted for hans Blik
Borgen med Guld-Tinde.

15 |A:68| Vild ei foer den Skalk i Vang,
Traadd er Tyve-Lygte,
Ei saa var det første Gang,
Hrodgar han besøgte,
Før og siden, for sin Haand,
Mage dog til Helte-Aand
Ei han fandt i Hallen.

16 Gloende fra Top til Taa,
Grændel gik med Sorgen,
Fuld af alskens ond Attraa
Dog han kom til Borgen;
Lukt var Dørren, Trolden fnøs,
Knytted Næven, hugged løs,
Dørren sprang i Splinter!⁵⁴

17 Ind paa Flise-Gulvet treen
Flux han under Bue,
Ud fra hver hans Øie-Steen
Stod en Svovel-Lue,
Ved det Lys han saae i Hald
Bolde Kæmper, Nok i Tal,
Sovende som Stene.

18 |A:69| Svine-lumsk den Fraadser green,
Spidsede sin Næse
Paa dem Alle, hver og een,
Tænkde ret at kræse
For sig op i Kongens Slot,
Slagte ind og leve flaadt,
Levne Liv i Ingen.

19 At af Nornen der var sat
Grændse for hans Glæde,
At det var den sidste Nat,
Han fik Folk at æde;
At i Hallen, *hvor* han gik,
Fulgde ham et Falke-Blik,

Det ei Grændel vidste.

20 Ingen Tid gav Trolden bort,
Nappede den Næste,
Gjorde med ham Pinen kort,
Gjorde brat sit Bedste:
Brød hans Been, og drak hans Blod,
Slugde Haand, og slugde Fod,
Rakde efter Mere.

21 |A:70 Videre gik Trolden frem,
Sig paa Folk at mætte,
Gramsede med Fynd og Klem,
Traf og paa den Rette,
Mødte Haand, der selv tog fat,
Fik med Bjowulf, nemt og brat,
Derved Haand i Hanke.⁵⁶

22 Flux den Lede mærked dog:
Han ei Gothens Mage,
Til med Klem at trække Krog,
Traf i sine Dage;
Jordens Kreds og runde Bold
Kiendte han, men saadant Hold
Ei i nogen Kæmpe!

23 Grændel blev om Næsen bleeg,
Bange, som en Hare,
Ønskede sig, uden Steeg,
Hjem i Djævle-Skare,
Thi beværtet han i Slot
Fandt sig nu ei nær saa godt,
Som i gamle Dage.⁵⁷

24 |A:71 Dog, det var ei Bjowulfs Agt,
Fuglen saa at slippe,
Til sig trak han af al Magt,
Trolden maatte trippe,
Op sig reiste Gothen nu,
Kom de store Ord ihu,
Hvormed han sig lagde.

25 Gothen tog i Grændel fat,
Alt med Bjørne-Kræfter,
Grændel, som en Aal saa glat,

Snoed sig derefter,
Haanden gleeed, og Fienden slap,
Gothen dog ham fulgde rap,
Lod ham langt ei løbe.

26 Trolden, skjøndt med liden Lyst,
Vilde nu dog prøve,
Om han kunde ved en Dyst,
Ei faae Lov at løbe,
Næverne, saa tænkte han,
Jeg saa godt som nogen Mand
Vel forstaaer at bruge.⁵⁸

27 |A:72| Det dog lærde Grændel brat:
Gothen bedre dysted,
Thi til Vægs han saa blev sat,
At hans Kallun rysted;
Huult da gungred det i Hald,
Som det største Torden-Skrald;
Alle Daner bæved.⁵⁹

28 Rasende blev Grændel nu,
Vrede var de Begge,
Brødes, saa det var en Gru,
Under Borge-Vægge!
Sært, at dog ei sank i Gruus
Hrodgars fagre Konge-Huus,
Ved den Kæmpe-Trætte!

29 Vist nok var den Borg fuldstærk,
Bygget ei af Pinde,
Mage til det Mester-Værk
Skulde seent man finde:
Inde var, som ude, her,
Konstelig paa Kryds og Kvær,
Alt med Jern bebundet!

30 |A:73| Dog, ved Bulderet omkuld,
Efter Folke-Talen,
Mangen Bænk, besat med Guld,
Faldt i Drikke-Salen,
Skiøndt der var, i Skjoldung-Land,
Ei saa klog en Tømmer-Mand,
Han det mueligt troede!

31 Trodse, havde Alle sagt,

Trolde kan de Blokke,
Ei ved List, og ei ved Magt
De sig lade rokke;
Kun for den, som æder Eeg,
Kun i Luens vilde Leeg,
Styrte slige Bænke!

32 Vidt fra Hallen hørdes nu
Fremmed Lyd opstige,
Nørre-Daner giøs i Gru,
Alle, vil jeg sige,
I hvis Øren trængde ind,
Farende paa Hvirvel-Vind,
Brølet af Guds Fiende!⁶⁰

33 |A:74| Det var Troldens Svane-Sang,
Som i Luften hvined,
Med saa huul og fuul en Klang;
Ilde nu han grined;
Med sin Helsot, til sin Harm,
Fængslet af en Kæmpe-Arm,
Grændel stod i Vaande.⁶¹

34 Det var Gothe-Kæmpen bold,
Fik dertil han Evne,
Aldrig i den lede Trolde
Liv han vilde levne,
Thi den Morder, tænkte han,
Gavner aldrig nogen Mand,
Gjør kun nye Ulykker.

35 Det var Bjowulfs gode Mænd,
Gothlands Kæmpe-Skare,
Deres Herre, deres Ven,
Vilde de forsvare,
Blotted Sværd i Farens Stund,
Hugged til af Hjertens Grund,
Og af alle Kræfter!⁶²

36 |A:75| Skrup nu fik, paa hver en Leed,
Grændel, men ei Skramme,
Staal og Jern paa ham ei beed,
Thi, med Runer ramme,
Bedste Sværd i Kæmpe-Haand
Han forvandlede til Vaand,

Døved Odd og Egge!

- 37 Det alligevel den Trold
Blev til liden Baade,
Pokker dog han gik i Vold,
Nornen vilde raade;
Trodsset havde han sin Gud,
Nu han saae, hvad der kom ud
Af den Helte-Gierning!
- 38 Han som Ondt, med Fryd i Sind,
Fremmed efter Evne,
Mærked nu: hans eget Skind
Kunde ogsaa revne;⁶⁴
Saa at svarlig ham fortrød
Brydningen paa Liv og Død
Med Kong Higlaks Frænde!
- 39 |A:76|Ja, den Trold nu Lemme-Last
Fik i Slagets Bulder,
Knokler knak, og Sener brast,
Armen Sprang fra Skulder,⁶⁵
Bjowulf stod, med Helte-Kaar,
Grændel løb, med Bane-Saar,
Fægtede med Hæle.⁶⁶
- 40 Svøbt i Taage, Trolden kom
Til sin Røver-Kule,
Kunde dog sin Krøbling-Dom
For sig selv ei skjule,
Vidste, at i Graven stod
Alt han med den ene Fod,
Talte var hans Dage!
- 41 Gladelig hver Dannemand
Dandsed nu paa Tilje,
Frelst var Hrodgars Slot og Land,
Fremmet var hans Vilje,
Alt ved ham, den Kæmpe god,
Fuld af Viisdom, Kraft og Mod:
Gæsten fra det Fjerne!
- 42 |A:77|Ja, den Gothe-Kæmpe bold,
Sig til Priis og Ære,
Havde skudt for Daner Skjold,

Maatte kiær dem være,
Havde raadt paa Vaanden Bod,
Nidingen traadt under Fod,
Standset Lande-Plagen!

- 43 Herom Syn for Sagn man fik,⁶⁷
Der nu under Bue,
Helten seierrig indgik,
Lagde frem til Skue:
Haand og Arm og Skulder-Blad,
Gribe-Tøi, som fulgdes ad,
Der han Grændel styned!⁶⁸

[A:78]

Niende Sang.

Bjowulfs Priis, Hrodgars Tak, og Hunferds Skam.

- 1 Saa aarle om den Morgen,
Før Solen end opstod,
Hinanden traf ved Borgen
Saamangen Høvding god.
De kom fra alle Sider,
Som bygged fjern og nær,
Saa tykkes, somme Tider,
For lang ei nogen Færd.
De Alle vilde skue
Det skeete Under-Værk,
Og Sporene paa Tue
Af Trolden leed og stærk!
[A:79] De var nu Alle glade,
Slet Ingen var saa blød,
Ham tykdes, det var Skade,
At Trolden fik sin Død.
De fulgde, over Vangen,
Den Æreløses Traadd,
Paa Hælefægter-Gangen,
Fra Hald med Bane-Lodd;
De sporede den Fule
Fra Sal til Nykke-Søe,

Der maatte, i sin Kule,
Han krympe sig og døe:
Hvor sidst han gik paa Landet,
Der Blod i Strømme flød,
Og hvor han sank i Vandet,
Var Bølgen mørkerød:
Sin Lødd den havde skiftet
Af Grændels Trolde-Blod,
Forvandlet og forgiftet,
I Skum og Kaag den stod.⁶⁹
Her maatte, i stor Vaande,
Den Trolde, med Ret og Skiel,
Sin Hedning-Sjæl udaande,
Og fare saa til Hæll!

2 **|A:8o**Nu fandt de gamle Svende,
De Unge ligesaa,
Det var ei galt at vende,
Tilfreds med hvad man saae.
Saa reed de Kæmper ranke
Fra Søe den Gammens-Leed,
De reed i Brynjer blanke,
De roste, som de reed,
Den Vældige, den Brave,
Og det var Manges Ord,
At, mellem begge Have,
Ei var, fra Syd til Nord,
Saavidt som Himlens Bue
Omhvælver Jordens Bold,
Hans Overmand at skue,
Blandt dem der løfted Skjold,
Blandt dem, der styred Lande;
Dog Hrodgar ufortalt,
Thi Alle maatte sande,
Han styred ikke galt!

3 *Saa*, over Heste-Rygge,
Man snakkede iblandt,
Og kom der saa et Stykke,
Hvor Veien var galant,
|A:8i Da spored, ei med Læmpe,
Enhver sit gule Øg,
Og Kæmpe reed med Kæmpe
Om Kap, alt som de fløi!

4 Nu reed der i den Række

En Skjald med gode Kaar,
En Høvding mellem Kiække,
Berømt i Kongens Gaard;
Ei skulde let der findes,
I Daners Føde-Stavn,
Hans Mester til at mindes
De gamle Kvad og Savn.
Han sine Ord nu føied
Til Fynd og liflig Klang,
Og Bjowulfs Færd ophøied
Han i en Kæmpe-Sang!
Om *Sigmund* han indfletted,
Med Flid, saamangt et Ord:
Om hvad den Helt udretted,
Og om hvor vidt han foer.
Her fik man da at høre,
Alt om den *Volsung* bold,
|A:82 Hvad ellers kun for Øre
Kom Faa i Heden-Old!
Ja, her det blev opfrisket,
Hvad *Sigmund* kun i Løn
Til *Fjotle* havde hvisket:
Sin kiære Syster-Søn,
Og Hvad de øved sammen,
De Frænder uden Fals,
Som knækkede, med Gammen,
Fuldmangen Jette-Hals!

- 5 Fortalt blev nu til Grunde
Bedrifterne ei faa,
Saa først, i Folke-Munde,
Da under Muld han laae,
Hans Daad kom ret for Dagen,
Den *Volsung* ærefuld,
Den Banemand for Dragen
Der ruged over Guld.
Ei til *det* Kæmpe-Stykke
Han *Fjotle* havde med,
Alene med sin Lykke
Han voved det urædd:
Gik, under Klippe-Side,
|A:83 Uhyret kiæk imod,
Og lod saa Sværdet bide,
Til det i Jorden stod,
Ja, stod igiennem Dragen,
Alt med sin hvasse Odd,

Saa den ei meer saae Dagen,
 Thi Døden blev dens Lodd.
 Det Guld som før den aatte,
 Dens Bane fik til Løn,
 For Drage-Skatten raadte
 Nu *Volses* ædle Søn!
 Han brugde Hænder begge,
 Til Skibning ikke seen,
 Baglastede sin Snekke
 Med Guld og Ædelsteen!
 Han vandt, ved Kæmpe-Færden,
 Og høiest Helte-Rang,
 Blev roest af hele Verden,
 I Folke-Sagn og Sang!
 Dog, Lykken ham og føied,
 Derved saa brat han steeg,
 Den venlig ham ophøied,
 Der den fra Hermod veeg!⁷⁰
 Saa Lykken tit sig vender
 |A:84| Forladt han blev paa Val,
 Og faldt i Jette-Hænder,
 Sig til stor Harm og Kval.
 Der sleed han sine Dage,
 Fra Fædre-Landet fjern,
 Og høit lød Folkets Klage,
 Som misted Rigets Værn!
 Ja, haardt det gik til Hjerte
 Hver Ædling trindt om Land,
 I Klage-Sang sin Smerte
 Udgiød saamangen Mand.
 De sang, med Sorg i Barmen,
 Alt om den Helts Ufærd,
 Dog vented Bod for Harmen
 De af hans Søn saa kiær:
 Han skulde brat nu stige,
 Og staae med Ære-Krands,
 Ja, throne i sit Rige
 Med Fædres Guld og Glands;
 Men ..... Skjoldunger⁷²
 Og Skalkhed ham betog.⁷¹
 |A:85| Ei nogen af dem Alle
 For Helte-Daad og Dyd,
 Som Bjowulf var at kalde:
 Sin Æts, sin Alders Pryd!

⁶ Nu Solen var opgangen,

De Kæmper nøled ei,
Men kappedes om Rangen,
I Ridt paa Konge-Vei.
Der vanked Puf i Mængde
For Olding og for Knøs,
Thi mylrende fremtrængde
Sig Flokken aandeløs,
Og ind i Borge-Stue,
Kom hver, som han var stærk,
Hvem lysted ei at skue
Det skeete Under-Værk!
Selv Kongen var paa Færde,
I Adel-Ring saa puur,
Med fyrstelig Gebærde,
Han gik af Fruer-Buur:
Han gik til Borge-Stue,
Den Skatte-Vogter god,
Ham fulgde og hans Frue
Saa pænt, med Fjed som Fod.⁷²

- 7 |A:86 Danner-Kongen for Øie stod
Guld-Borgen med straalende Tinde,
Haand af Grændel nu for sin Fod
Det undtes den Herre at finde;
Saa times og Vel efter Vaande!
- 8 Stille stod nu den Drot saa prud,
Og høit lod han Ordene lyde:
Takket være al Magtes Gud
For Synet mig undes at nyde!
Saa times og Vel efter Vaande!
- 9 Leed af Grændel Fortræd jeg meer
Og Fals, end i Hast er at melde,
Priset være den Gud, som teer
I Under paa Under sin Vælde!
Saa times og Vel efter Vaande!
- 10 Ei saa vented jeg nys det Blik,
Ei tænkte jeg, i mine Dage,
Bod at fange, som nu jeg fik,
For Sorrig og Harm uden Mage!
Saa times og Vel efter Vaande!
- 11 |A:87 Klart saa glimrer nu Guld i Soel,
Som nys var i Taage indhyllet,

Blodet bobled paa Konge-Stoel,
I Strøm over Gulv det henskyldet!
Saa times og Vel efter Vaande!

12 Meer ei mindes jeg nu, med Sorg,
Mistrøstige Ord af de Bolde:
Ingen mægter vor Konge-Borg
At væрге mod Gienfærd og Trolde!
Saa times og Vel efter Vaande!

13 Ene, Kæmpe! du overkom,
Udrustet med Kraft fra det Høie,
Hvad vi alle mistvivled om,
Og mægted end ikke med Møie!
Saa times og Vel efter Vaande!

14 Hvis end lever den ædle Viv,
Som Gud har til Moder dig kaaret,
Glædes maa hun sit ganske Liv,
For Byrde som hun haver baaret!
Saa times og Vel efter Vaande!

15 |A:88 Sige maa hun, den Viv saa prud,
Som bar dig til Verden med Smerte,
Naade-Gave af Himlens Gud
Var Sønnen, jeg bar under Hjerter!
Saa times og Vel efter Vaande!

16 Hør det, Bjowulf! du Kæmpe skiøn,
Den Bedste mig undtes at kiende!
Hjertet siger: du est min Søn!
Vær sønlig til Døden min Frænde!
Saa times og Vel efter Vaande!

17 Mindre Kæmper jeg lønnet tit,
For Mindre, med Guld og med Ære,
Hvad dig lyster af mit, er dit,
For godt skal det Bedste ei være!
Saa times og Vel efter Vaande!

18 Ære haver du dig indlagt,
Som kiender ei Aar eller Ælde,⁷³
Gud dig lønne, som han har Magt,
For Godt jeg kan ikke giengiælde!
Saa times dog Vel efter Vaande!⁷⁴

19 |A:89 Nu Bjowulf tog til Orde,
Det meldte Eggthjovs Søn:
Ei for hvad Godt vi gjorde
Vi kræve nogen Løn.
Vel sandt er det at sige,
Det var en farlig Dyst,
Men sandt det er tillige
At Værket drev vor Lyst!
Gid kun saavel din Fiende
Laae for din Fod i Bast!
Min Agt det var at binde
Forsvarlig ham i Hast,
Og klemme ham saa længe,
Til Aanden han gav op;
Men sammen ret at hænge
Ei havde lært hans Krop;⁷⁵
Thi maatte jeg begive,
Hvad ei var Guds Behag,
Saa Trolden blev i Live,
Trods mine Favne-Tag!
Med Hæle godt han fægted,
Og slap mig saa af Haand,
Men skjøndt jeg ikke mægted
At lægge ham i Baand,
Sin Skade dog forvinder
|A:90 Han ei, ihvor det gaaer,
Ei Lægedom han finder
For Skramme og for Skaar.
Sin Død han er saa sikker,
Som han den havde alt,
Ja, udentvivil han ligger
Nu i dens Lænker kvalt;
Der holdes han i Tømme,
Indtil den store Dag,
Da Herren ham skal dømme
Alt efter sit Behag!

20 Nu blev tilgavns da skaadet
Den Haand, heel sælsom skabt,
Som Bjowulf havde baadet,
Og Grændel havde tabt;
Her saae man da, hvad Negle
Betød paa Trolde-Maal:
De ligned heller Segle
Af seit og hamret Staal!
Man maatte vel og grue

For Knokler og for Been,
Som her man fik at skue
Paa Grændels Skulder-Green.
Det kunde Ingen nægte
[A:91]Der vilde meer end Jern,
Til med den Trold at fægte
Og bryde af hans Værn;⁷⁶
Saa nu var Timen kommen,
Som Eglaws Søn forsvor;
Nu puttede i Lommen
Han sine store Ord!

72

Jeg tænker, at hvad her fattes, er Navnet paa *Hermods* Søn, som vel sveeg Skjoldungerne, og hedd, efter de angel-sachsiske Slægt-Registere: Sceldwea, eller Skelfer.

[A:92]

Tiende Sang.

Høitid i Hallen og Kvad om Toget under Hnæf og Hengest i Kong
Halvdans Dage.

-
- 1   Travlhed i det høie Slot
      Fik man nu at skue:
      Pyntet, pudset brat og godt,
      Blev den Borge-Stue;
      Karle, Piger gik i Flok,
      Meget gøres skulde,
      Alle havde Arbeid nok,
      Begge Hænder fulde,
      Førend Stuen kom i Stand,
      Blev paa Ny forvandlet,
      Thi man knap sig tænke kan
      Hvor den var mishandlet!

  - 2   **[A:93]**Dørren var af Hængsel kast,
      Alting brudt i Stykker,
      Skiøndt med Jern det var sat fast,
      Som ei let man trykker!
      Alt i Lave og i Læg

Kom dog nu saa fage,
Snart man skinne saae paa Væg
Tepperne fuldstrage,
Konstelig Indvirkning her:
Guld-Baldyring lued,
Til Forundring for Enhver,
Som det saae og skued!

3 Dog, det var ei Hallen blot,
Som fik Bod for Vaande,
Alting nu var blevet godt,
Let trak Folket Aande;
Han kun, som tog Hare-Spring
Var og blev en Kryster!⁷⁷
Flygte, er en farlig Ting,
Prøv det, hvo som lyster!
Mærke Hver, at skiøndt i Slag
Times let Ulæmpe,
Det dog er en tvungen Sag,
For hver ærlig Kæmpe,
|A:94 Naar han gaaer fra Mjød og Viin,
Krogen, trods al Fare,
Hvor han hviler Kroppen sin,
Mandig at forsvare!

4 Under gode Varsler nu
Halvdans Søn, hin Milde,
Gik til Hallen glad i Hu,
Gik derind til Gilde;
Kreds slog her om guldrund Drot
Kæmper dyrebare,
Finere i Konge-Slot
Fandtes ingen Skare!
Med saa frydefuldt et Blik,
Som ei skues ofte,
Frænderne til Sæde gik,
Under Høie-Lofte:
Hroddgar sad hos Hrodulf her⁷³,
Høit de sad med Gammen,
Tømde i den Gildes-Færd
|A:95 Mangt et Bæger sammen!⁷⁸
Giæstefuld og venneriig
Var den Konge-Stue,
Skjoldung-Drotter ei paa Sviig
Pønsed under Bue!

- 5 Det var Halvdans Helte-Søn,
Guldrund efter Vane,
Bjowulf han i Kæmpe-Løn
Gav en gylden Fane,
Gav ham og, til Herre-Færd,
Brynje af de Bedste,
Hjelme-Hat og Belte-Sværd,
Klinge med Guld-Fæste!
Mange Øine, velforskyldt,
Sværd fik mellem Svende,
Der det, luende forgyldt,
Helten kom til Hænde.
Bjowulf lod i Hallen glad
Sig af Hrodgar lønne,
Heller ei at kimse ad
Var de Gaver skjønne;
Venne-Gaver fire saae
Her man over Bænke,⁷⁹
Hvortil Magen Drotter faa
|A:96Hørdes at bortskjænke!
Myrthesmykket, i sin Glands⁸⁰
Saae man Hoved-Bjerget,
Med en vældig Hjelme-Krands
Var mod Sværd det værget,
Saa at, naar den Bolde stod
Mellem hvasse Egge,
Ingen Kæmpe dog var god
For hans Hjelm at flække!
- 6 Voxe skulde Bjowulfs Løn,
Var end stor den vorden,
Det, paa Bud af Halvdans Søn,
Saaes i Borge-Gaarden,
Der af Hopper nu et Spand,
Otte udaf Stallen,
Kneisende og godt i Stand,
Dandsed op for Hallen!
Mange, mange Penge værd
Var de Hopper rene,
Men dog Sadelen især,
Som laae paa den Ene,
Gjort af Godt med Kunstner-Hug
Den var udaf Vælgten,
Gjort til Kongens eget Brug,
|A:97 Naar han drog i Feldten,
Thi det Lov sig Hrodgar vandt,

Vidt om Land med Ære,
At hvor Kæmper Døden fandt,
Turde med han være!⁸¹

7 Vaaben gav jeg dig i Vold,
Føier dertil Heste,
(Sagde Yngve-Drotten bold)
Brug dem paa det Bedste!

8 Saa den Konge ærefuld,
Der paa Dressel heied,
Som med Hæder, saa med Guld,
Bjowulfs Daad opveied!
Kæmpe-Værket lønnet saa
Halvdans Søn hin Milde,
At ham lyve maatte paa,
Hvo ham laste vilde!
Ingen her paa Bænken sad,
Af det hele Følge,
Der med Bjowulf stævned glad
Over svalen Bølge,
Som jo, af den Drot saa god,
Midler fik for Møde,
A:98 Guld endog i Mande-Bod
Gav han for den Døde,
Som, ved Bjowulfs Helte-Mod,
Og ved Herrens Naade,
Blev den Eneste, hvis Blod
Grændel fik at raade.
Fleer at myrde, hos den Troid,
Var tilvisse Agten,
Men det hindred Nornens Skjold:
Gud, som har al Magten!⁸²
Ja, i Herrens Haand det staaer,
Alt hvad os skal hændes,
Derfor ei, med hvide Haar,
Løbet her fuldendes,
Uden at jo, tit og let,
Skifte Sorg og Gammen,
Viis kun er, hvo immer tæt
Tænker sig dem sammen!⁸³

9 Dog, i Hallen var i Dag
Alt kun Fryd og Gammen,
Skjalde-Sang og Harpe-Slag
Der kun smelted sammen,

Strængelegen svared her
Til den gamle Vise,
|A:99 Om Kong Halvdans Herre-Færd,
Værdig vel at prise.
Minder skulde Hrodgars Skjald
Friske op til Glæde;
Om det Slag paa *Feresval*
Høit han skulde kvæde,
Hvor de Sønner af Kong *Finn*
Hnæf uventet mødte:
Helten, snar som Fugl og Vind,
Skjoldung-Thronens Støtte.⁸⁴

10 Heller ei om *Hildeborg*
Maatte Sagn hensove,⁸⁵
Hun som prøved, sig til Sorg,
Jeters Tro og Love.
Hokes Daatter uden Grund
Ei sin Lodd beklaged,⁸⁶
Da, i aarle Morgen-Stund,
Hun sit Tab opdaged;
Over sine Kiæres Liig
Stod hun dybt bedrøvet,
Frænderne, ved Sværd og Svig,
Sørgelig berøvet!
Sønner, Brødre slagne laae
Uden Skiel og Føie,
|A:100 Hildeborg vel maatte staae
Her med Graad i Øie!

11 Det var Kong *Finn*, paa Kæmper riig,⁸⁷
Som Drot vel i hans Dage,
Forarmet blev han dog i Krig,
Beholdt kun Faa tilbage!
Men Hildeborg maatte vel sørge.

12 Ei Slaget meer nu mægted *Finn*
Mod *Hengest* at oplive,
Hans Kæmper faa ei faldt det ind
De Danske at fordrive.
Men Hildeborg maatte vel sørge.

13 Med *Hengest* nu den Jette-Drot
Sig vilde brat forlige,
Indrømmed ham sit ene Slot,
Dertil sit halve Rige.

Men Hildeborg maatte vel sørge.

14 Det var saa stolt en Kæmpe-Løn,
Det Slot med Konge-Throne,
Og hver en Dag af *Folkwalds Søn*⁷⁴
|A:101 Fik Daner Guld i Sone.
Men Hildeborg maatte vel sørge.

15 Til Friser ned der regned Guld,
Saa lod Kong Finn det springe,
Han daarede saa rænkefuld
Dem med de gyldne Ringe!
Saa Hildeborg maatte vel sørge.

16 Med Guld, og saa med glatte Ord,
Dem gjorde Finn saa trygge,
At paa den Eed, saa dyr han svor,
De voved fast at bygge,
Saa Hildeborg maatte vel sørge.

17 For sine Kæmper selv han svor,
Saa lod han sig forlyde:
Ei skal med Gierning, ei med Ord,
De Venne-Pagten bryde.
Men Hildeborg maatte vel sørge.

18 Ei klage, knye, saa loved han,
Skal Nogen, skiøndt for Øie
Han seer sin Høvdings Bane-Mand,
Maa for hans Bud sig bøie.⁸⁸
Men Hildeborg maatte vel sørge.

19 **|A:102**Og Hengest svor af Hjertens Grund:
Tør nogen Friser pukke
Paa Slag han slog, den aabne Mund
Jeg skal med Sværd tillukke.
Men Hildeborg maatte vel sørge.⁸⁹

20 Der gjordes Eed, der gjordes Baal⁷⁵
Af Finn, den falske Jette,
Der smelted Guld, der gløded Staal,
Der brændte Kæmper trætte.
Saa Hildeborg maatte vel sørge.

21 Alt med saamangen Hjelm af Guld,

Og røde Brynje-Særke,
De brændte *Hnæf*, med ham et Kuld
Af Skjoldung-Kæmper stærke.⁹⁰
Saa Hildeborg maatte vel sørge.

22 |A:103| En Deel vel Bane fik af Staal,
Men Fleer dog sank af Møde,
Og Jetter kasted nu paa Baal
De Matte med de Døde.
Saa Hildeborg maatte vel sørge.

23 *Der* stod den Viv med Hjerte-Sorg,
Det lød paa Jette-Maalet:
Kom med din Søn, kom, Hildeborg,
Og bænck ham selv paa Baalet!⁹¹
Saa Hildeborg maatte vel sørge.

24 Sig blanded Kvindens Klage-Sang
Med Brag af Vedd i Lue,
Og høit den sig med Røgen svang
Fra Baal til Himmel-Bue.⁹²
Og Hildeborg maatte vel sørge.

25 Hvert Baand nu brast i Lue rød,
Det braged, og det buldred,
Hvor Blod blev Damp, hvor Been og Kiød
Hensmelted og hensmuldred,
Og Hildeborg maatte vel sørge.

26 |A:104| Den Fraadser fuul, med Lue-Tand,
Som Alt kan vel bekomme,
Opaad, til Sorg for meer end Dan,
En dobbelt Folke-Blomme;
Saa Hildeborg maatte vel sørge!⁹³

27 Det var Kæmpers Høveds-Mand⁷⁶:
Vennerne berøvet,
Søgte hjem til Frisen-Land
Bradt han og bedrøvet.
Hengest paa det høie Slot
Tøved kun med Smerte;
Men ei glider Kiølen godt
Under Vinters Hjerte.
Ei saa var det Seile-Tid,
Nu, da i Kort-Vending

Rasende i Vædde-Strid,
Kæmped Storm og Brænding!
Frosten, med sin Kæmpe-Haand,
Kued vel dem begge,
|A:105Bølgen dog i kolde Baand
Bar fra Kyst ei Snekke!⁹⁴

28 Dog, der kom, med andet Aar,
Ogsaa andre Dage,
Solskins-Veiret kom med Vaar
Smilende tilbage:
Vinteren gav Vaaren Plads,
Maatte for den flygte,
Sommeren sit Mai-Pallads
Blomsterkrandset bygde.
Længer havde ei behov
Helten nu at nøle,
Snart sig og en Maste-Skov
Løfted over Kiøle;
Hvad han stedse kom ihu,
Brændende af Harme,
Vilde han udføre nu,
Kiæk med Kæmpe-Arme.
Verden vilde han Farvel
Sige, hvis tilgrunde
Ei han Jetten gammel Gield
Nu betale kunde!
|A:106*Hunlavs* Søn sit gode Sværd⁷⁷
Hurtig da omspændte:
Klingen, som fra første Færd
Jetterne alt kiendte,
Og nu skulde med sin Egg,
Trukket blank af Skede,
Kløve Finn, den Nidding fræk
I hans egen Rede.
Gudlaf, Oslaf ingen Frist
Gav nu Falske-Blakken,
Drøit de takked ham for Sidst,
Skam fik han paa Nakken⁷⁸;
Konge-Salen purpurrød
Maled de med Klingen,
Og Kong Finn nu fandt sin Død
Midt i Skjoldborg-Ringen!

29 Her ei gjorde daarlig Jagt
Nogen Skjoldung-Skytte;

|A:107 Stor var Konge-Hallens Pragt,
Stort blev Kæmpers Bytte;
Silke her tilgavns de spandt,
Rask ombord de bare
Smykker, Ringe, hvad de fandt,
Tog for gode Vahre!
Dronningen de glemde ei,
Daner hun tilhørde,
Hende og ad Hvalers Vei
De til Hjemmet førde⁷⁹!

30 Meer ei hørdes Harpe-Slag,
Endt var Skjaldens Kvæde,
Dog deraf i Kæmpe-Lag
Reiste sig stor Glæde,
Gammens-Ord fra Bænke lød,
Skienkerne saa huse,
Med den klare Viin ombød
Bægere og Kruse!

31 Frem nu gik Væltowe glad,
Under Gylden-Smykke,
|A:108 Did, hvor begge Frænder sad,
For hinanden trygge⁸⁰,
Hvor og Throne-Skamlen stolt
Hunferd saaes beklæde;
Begge ham for trofast holdt,
Værd sit Staller-Sæde,
Skønndt engang i Sværde-Leeg,
Det var Frænders Kiære,
Blodsforvandte slemt han sveeg,
Sig til liden Ære.

32 Dronningen for Thronen stod,
Daners Vederkvæger!
Sagde hun, med lystigt Mod
Tag og tøm dit Bæger!
Klæd lyksalig, Skjoldung-Drot,
Daners Konge-Sæde!
Tal til Gother mildt og godt
Ræk dem Guld med Glæde!
Fjern og nær ei finder du
Bedre Ven og Frænde,⁹⁵
End den Helt, jeg hørde nu
Du for Søn vil kiende.⁹⁶
|A:109 I din frelste Hjorte-Borg

Lad dig Miøden smage!
See henrinde, uden Sorg,
Dine Leve-Dage!
See paa Sønnerne, som skal,
Naar du skifter Farve,
Throne i din Konge-Hald,
Folke-Riget arve!
Er de unge, har de end
Dog en Foster-Fader,
Hvis før *Hrodulf*, Skjoldung-Ven!
Verden du forlader.
Kiender jeg den Glade ret,
Tør derfor jeg love:
Skjold han løfter for vor Æt
Kiæk paa Mark og Vove!
Ja, om ei af ham vor Søn
Havde Godt i Vente,
Glemme maatte han, hvad Løn
Vi af ham fortjende,
Hvad vi gjorde for hans Vel
Før og nu med Glæde,
Elskede ham op til Held
Og til Herre-Sæde!⁹⁷

33 |A:110 Dronningen nu saae man glad
Til den Bænk sig vende,
Hvor, med *Hredrik*, *Hrodmund* sad,
Mellem Unger-Svende.
Hos det Konge-Sønne-Par
Sad og Gothe-Helten,
Han med Føie bænket var
Mellem Folk af Vælgten!
Til ham fra den Dronning fiin
Flød nu Ord fuldsøde,
Fulgte med den klare Viin
Baand af Guld det røde:
Handledd-Baand, et Tvilling-Kuld,
Gyldenstykkens-Klæde,
Finger-Ringe, og af Guld
End saa favr en Kiæde!
Kiæde slig, saa tung og stor
Til om Hals at bære,
Ei jeg paa den hele Jord
Hørde fal at være!
Ja, hvor under Himmel-Blaa
Rige Herrer bygge,

Ei jeg veed, at Nogen saae
Bedre Gylden-Smykke,
Siden Konstens Mester-Værk,
|A:111 Brysing-Men, en Morgen,
Hama, med en Haand fuldstærk,
Bar til Brattings-Borgen;
Siden hun, engang i Kveld,
Lukkede sit Øie,
Sagde Jorderig Farvel
Svang sig mod det Høie!

34 Kiæden, som nu glad med Tak
Bjowulf fik i Hænde,⁹⁸
Havde siden *Higelak*,
Havde Svertings Frænde,⁹⁹
Der hans Sværd sin Svane-Sang
Kvad paa Brynje-Særke,
Der han værged sidste Gang
Skatte under Mærke.
Da ærgjerrig over Strand
Stævned han paa Snekke,
Giæste vilde Frisen-Land
Han med skarpe Egge;
Deilig funkled paa hans Bryst
Klare Ædel-Stene,
Nornen brat dog Livets Lyst
Vilde ham formene:
|A:112 Banesaaret under Skjold
Segned Bjowulfs Frænde,
Liget af den Herre bold
Franker fik i Hænde;¹⁰⁰
Marken ogsaa de beholdt
Efter Kæmpe-Slaget,
Plyndred Valen grumt og koldt,
Efter Vaaben-Braget;
Kongens Lig de skaaned ei,
Plyndred det med Glæde,
Da, med Brynjen, gik sin Vei
Og den gyldne Kiæde⁸¹.

35 Dronningen, alt som til Sang,
Læben sin nu rorde,
Venlig det i Hallen klang,
Hovmænd alle hørde:
Hør du mig nu, Bjowulf kiær,
Hvad jeg dig vil sige,

Tag den Kiæde, du seer her,
Klædningen tillige!
|A:113| Slid med Helsen Tøi og Guld,
Brug det paa det Bedste!
Altid man beundringsfuld
Øine paa dig fæste!
Vær en Lære-Mester blid
Nu for mine Sønner!
Moderlig jeg kun din Flid
Her mod dem belønner.
Fjern og nær din Daad saa stor
Skattes maa af Helte,
Alt saavidt som Folke-Jord
Bølgerne ombelte!
Ja, vil, som jeg ønsker, huld,
Lykken dig kun være,¹⁰¹
Du saalidet Sølv og Guld
Savne skal som Ære!

36 Lystig nu, vær selv dig lig,
Som en Søn af Huset,¹⁰²
Her, hvor Giæster uden Svig
Giør Beskeed i Kruset!
Sidder, Kæmper, vel i Mag,
Kommer kiønt tilrette!
Ingen bryde Venne-Lag
Her med Kiv og Trætte!
|A:114| Sjæleglad ved Mjød og Viin
Vorde hver en Kæmpe fiin!
Gjør det, som jeg beder!

37 Dronningen, saa favr og fiin,
Søgde nu sit Sæde;
Kæmperne den klare Viin
Drak med Hjertens Glæde;
Dem det gik, som Mange før,
Drømmende sig trygge,
Mindst de tænkte, at for Dør
Stod en stor Ulykke!

af Hrodgar.

74

Folcwaldan sunu kunde ligesaa snart blot betyde: Folke-Herskerens
☉: Kongens Søn; men da Talen maa være om Kong Finn, finder jeg
det rimeligere, at han kaldes: *Folkwalds Søn*.

75

At dette Baal kommer hovedkulds, er klart. Man kan imidlertid
slutte sig til, at Finn har stjaalet sig paa de Danske, og havt Lykken
med sig. Videre Oplysning, om end ei al den, man kunde ønske,
giver det i Indledningen omtalte Fragment, hvoraf man seer, at
Overfaldet er skeet ved Natte-Tide, og at *Hnæfs* Kæmper værgede
sig mandelig i fem samfulde Dage.

76

Man seer, at Hengest er undsluppet Blodbadet, og maa have slaaet
sig igiennem, da vi i Fragmentet see, han var med i Heden.

77

Om det skal være Hengest selv, som her kaldes *Hunlaws Søn*, eller
Ætmand (Hunlafing) veed jeg ikke; dog taler Sammenhængen vel
derfor.

78

Af Fragmentet seer man, at baade Oslaf (der kaldet Ordlaf) og
Gudlaf var med Hengest paa det første Tog, samt at Gudlaf, ved
Overfaldet, mistede sin Søn *Garulf*.

79

Hvem denne Dronning, eller Prindsesse (*drihticu wif*) var, siges ikke;
men formodenlig var det Hildeborg, som forblev i Fiende-Vold,
indtil Hengest kom igjen, og hevned Skade.

80

De tvende Frænder (suhter-gefæderan) er Hrodgar og Hrodulf.

81

Om dette Higelaks Tog, som her kun berøres i Forbigaaende, findes
Resten i 17de og 20de Sang.

[A:115]

Ellevte Sang.

Grændels Moder, Hrodgars Klage, Bjowulfs Trøst.

-
- 1 Det skedte, alt som før, i Kveld,
Kong Hrodgar gik at sove,
Og vogte skulle Hallen vel,
Om Nat, paa Troe og love,
En ædel Flok

Af Kæmper Nok,
Alt som i gamle Dage!¹⁰³

2 Der kom, til en god rolig Nat,
Nu Pude frem med Dyne,
Opredte Senge blev, saa brat,
Paa Bænkene, til Syne,
Til Hvile sød,
Og til sin Død,
Gik fort en herlig Skiænker.

3 |A:116| Ei vaabenløse dog de laae:
Ved Kæmpers Hoved-Giærde,
Man Hjelme Nok og Skjolde saae¹⁰⁴
Dem blinke over Hærde,
Dem laae og nær
Fuldgode Sværd,
Og Malle-Kraver skønne!

4 Saa var det Skik hos Kæmper her,¹⁰⁵
Skjoldungers Drot saa hulde,
At færdige til Herrefærd
De immer findes skulde,
Ja, Dag og Nat,
Ved Haanden brat,
I Hald som under Mærke!

5 De sov nu ind, men dyrt at staae
Kom Een den Aften-Slummer,
Alt som i Sal saa tit man saae,
I Grændels Tid, med Kummer,
Til Syndens Sold,
For Mord og Vold,
Han fandt i Dødens Lænker.

6 |A:117| Ja, for en Dag det kom nu brat,
Man fik det vist at vide,
Sig Grændel havde efterladt
En Moder, Mænd til Kvide;
Den Hex sit Barn,
Det slemme Skarn,
Paa Daner vilde hevne.¹⁰⁶

7 Thi foer hun op, med Harm i Hu,
Alt fra de Bølger kolde,

Alt fra sit Svælg, det Hjem for Gru,
Og saa for arge Trolde,
Der skulde hun,
Paa muddret Bund,
Henslide sine Dage.

8 Der Kain, med sin Broders Blod,¹⁰⁷

Besudled Haand og Væрге,
Det aldrig sig aftvætte lod,
Han maatte, over Bjerge,
Til ødest Egn,
Med Morder-Tegn,
Bortflye fra Folke-Gammen.

9 |A:118| Ved ham paa Jord, til Folke-Meen,

Oprandt Utysker mange,
Og iblandt dem var Grændel Een,
Den lede Morder-Slange,
Som, sig til Sorg,
I Hrodgars Borg,
Dog traf en vaagen Kæmpe.¹⁰⁸

10 Til Kamp laae Helten redebon,

Antastet paa sit Leie,
Han glemde ei, hvad, af Guds Haand,
Han fik til Arv og Eie:
Sin Kraft, sit Mod,
Han kiende lod,
Til Folke-Trøst og Baade.¹⁰⁹

11 Han fik med Avindsmanden Bugt,

Han gjorde *saa* sit Bedste,
At Folke-Fienden kom paa Flugt,
Og maatte Hælhjem giæste,¹¹⁰
Det vilde nu,
Med Harm i Hu,
Hans Moder grusomt hevne!¹¹¹

12 |A:119| Til Hallen kom, med Blods-Attraae,

Den Hex, som andre Trolde,
Hvor sovende, om Thronen, laae
Hring-Daner under Skjolde,
Dog brat sad op
Den Kæmpe-Trop,
Der Oprør blev i Leiren!

- 13 Dog Maade der med det Ustyr,
Var, som med Hexens Kræfter,
Hun et Slags Kvindfolk var af Byrd,
Og vældig kun derefter,
Vel grum i Sind,
Men dog en Kvind
Mod Kæmper under Vaaben!
- 14 Af Kiøller for den Lede snart
Der kom en Hob til Syne,
Og Sværdet kløved, med en Fart,
Den haarde Hjelme-Tryne,
Det klang i Skye,
Af Vaaben-Gnye,
Nu over Bord og Bænke.
- 15 |A:120| Heel mangt et Sværd der kom paa Gang,
Og Kæmper streed bag Skjolde,
Ei kunde Hjelm, ei Brynje lang,
Beskytte mod de Bolde,¹¹²
Af Frygt al Lyst,
I Hexe-Bryst,
Forgik til her at tøve!
- 16 Hun ud ad Døren foer i Hast,
Hun vilde Livet bjerge,
Men holdt en Ædling dog saa fast,
Han kunde sig ei værge,
Men maatte med
Den Hex afsted,
Til Kulen i det Dybe!
- 17 Det timedes en Høvding her
Det mørke Hjem at giæste,
Som, Hrodgar frem for Alle kiær,
Stod øverst blandt de Bedste,
Saa Kongen gav,
Fra Hav til Hav,
Ei Nogen for ham Prisen!
- 18 |A:121| Lyksalig var han allen Stund,
Til nu, paa gamle Dage,
Afmeiet blev, for stakket Blund,
Ham Livets Blomst saa fage;¹¹³
For Heltens Død

Forgjæves lød
I Hallen Suk og Klage!

- 19 Bedrøvelse den næste Dag
Kun atter saae i Borgen,
At Bytte gjordes paa Bedrag,
Man klaged høit med Sorgen,
For Venne-Liig,
Som, i den Krig,
Man fik paa begge Sider!¹¹⁴
- 20 Den Drot saa viis, og vennehuld,
Med Sølvhaars-Krands om Tinde,
Han blev i Sind saa sorrigfuld,
Ja haardt var at forvinde
Det Hjerte-Stød,
Som Venne-Død
Gav Daners Drot hin Milde.¹¹⁵
- 21 |A:122| Ei Bjowulf var i Hallen med,
Der det gik Daner ilde,
I andet Huus sit Leiested
Fik Gothen efter Gilde;
Men flux med Soel,
Der Hanen goel,
Opstod den Seiersælle.
- 22 Saasnart da Tidende han fik,
Om Folke-Tab og Jammer,
Den ædle Kæmpe hurtig gik
Til Kongens Sove-Kammer,
At høre der,
Om dragne Sværd
Ei skulde brat nu blinke.¹¹⁶
- 23 Den Helt han gik saa flux, saa frit,
Paa Gulv nu med sit Følge,¹¹⁷
Med Døn saa tog han Kæmpe-Skridt,
Han vilde Sorgen dølge:¹¹⁸
Sov sødt og godt,
I Nat, min Drot?
Saa spurgde han med Blide.
- 24 |A:123| Det svared Drot paa Dane-Borg:
Spørg ei om søde Drømme!

Fornyet er den bittre Sorg
For alle Daner ømme!
Ak! tabt saa brat
Har jeg i Nat
Min Ven den hjertenskiære.

25 Min Høire-Haand, min Støtte-Stav,
Forsvundet er af Salen,
Hin Broder graa af Yrmenlav,
Som gik mig næst paa Valen,
Saa mangan Gang,
Hvor Hjelme sprang,
Og Kæmper stanged Bue!¹¹⁹

26 Et Speil var han for Herremænd,
Paa Daners grønne Slette,¹²⁰
Ak, død er Asger, død min Ven;
Paa Ny en grum Uvætte,
Sig trædsk indsneeg,
I Hald, og sveeg
Den Helt ved Midnats-Tide!

27 |A:124| At Daad bedrev din Kæmpe-Arm,
Forleden Nat, med Størke;
At Grændel du, saa vredes-varm,
Gav Bane-Saar i Mørke,
For Folket mit,
Han sveeg saatit,
Det vilde hun nu hevne.

28 Ja, Grændel faldt, men efterlod
Dog Slægt med Skade-Evne,
Hans Moder kom, og kræved Bod,
Fik Held til sig at hevne,
Saa mangan Mand,
I Dane-Land,
Det mindes, mens han lever.

29 Ja I, som tjende nys for Sold
Den Høvding, vi begræde,
Hvis Haand er nu saa stiv og kold,
Ei rund paa Guld og Glæde,
I mindes vist,
At Argelist
Fik Held til Hevn i Hallen!¹²¹

- 30 |A:125| At Bønderne med Tant ei foer,
Det fik vi nu at vide,
Utysker to, var deres Ord,
Vi saae i Vang omskride,
Som Maste-Træ'r,
Af Folke-Færd
Det Trolde er tilvisse.
- 31 Vanskabte er de begge To,
Dog Forskiel er at finde:
Den Ene maa af Alt man troe
Har Lighed med en Kvinde;
Den Anden meer,
Saavidt man seer,
Til Karlfolk er at regne.¹²²
- 32 Fra Arilds-Tid den Natte-Ravn
Man kalder Grændel Jette,
Men Ingen veed hans Faders Navn,
Saa det er seent at giætte
Dertil sig frem:
Om En, og hvem
Det var udaf de Sorte.¹²³
- 33 |A:126| Hvor Ulve kun, og andet Rak,¹²⁴
Har deres Gang og Leie,
Der færdes meest det Trolde-Pak,
Paa Hvirvel-Vindens Veie,
Og sære Ting
Der rundt omkring
Man seer i Høl og Mose.
- 34 Der er et Kiær, en Søe kanskee,
Hvor Væld gaaer under Tue,
Der kan hver Nat en Strøm man see,
Som bare Ild og Lue,
Og længer ei,
End en Miils-Vei,
Er Stedet her fra Borgen.
- 35 Det Vandsted ligger godt i Læe,
Det ligger midt i Skoven,
Thi rundt omkring staaer Træe ved Træe,
Som lukker sig for Oven,
De staae med Rod

Fuldgodt i Fod,
De Vandet overskygge.

- 36 |A:127| Slet Ingen er i Verden til,
Blandt vise Mænd og Bolde,
Som prøve tør det Vove-Spil,
At giæste Skovens Trolde,
    Selv Hjort og Hind
    Gaae ei derind,
Om end de er i Flugten.
- 37 Nei, med Forundring tit vi saae,
Hvad neppe troe vi kunde,
Høitakket Hjort ved Skoven staae,
Forfulgt af Skytte-Hunde;
    Han Livet lod,
    Før med en Fod
I Trolde-Skov han traadte.¹²⁵
- 38 Fra Sole-Bjerg til Morgen-Grye
Saa Stormene sig røre,
At Bølgen bruser høit i Skye,
En Gru er det at høre;
    Dog vorder tyst,
    Det bradt, som lyst,
Ved Glimt af Morgen-Røden!¹²⁶
- 39 |A:128| Nu har om Stedet den Beskeed
Jeg sagt dig, som jeg vidste,
Og, uden dig, jeg Ingen veed,
Som turde did sig driste,
    Thi, svar mig nu,
    Tør, kiæk i Hu,
Du Faren gaae i Møde?
- 40 O, tør du stævne did, min Ven!
Hvor Skielmer boe i Klynge,
Og kommer du derfra igien,
Dig venter Guld i Dynge,
    Ja, lønnes skal,
    Din Daad i Hald
Med Oldtids gyldne Skatte!¹²⁷
- 41 Det svared Bjowulf bradt igien:
Sørg ei, min Drot saa saare!

For Venner ei skal vise Mænd
Udøse mangan Taare,
Men svinge Sværd,
I Herre-Færd,
Til Hevn og Hæders-Minde.¹²⁸

42 **[A:129]** Det er saa dømt i Norners Raad,
At Døden skal vi lide,
Thi stræbe Hver, med ærlig Daad,
At vinde Priis i Tide!
Kun Hvile sød
Har Gravens Skiød
For Støv fra Ære-Sengen!

43 Sid op, o Drot! lad Fiende-Spor
Med Flid os bradt forfølge!
Og troe mig paa mit Æres-Ord!
Ei skal i bundløs Bølge,
I Jordens Skiød,
I Skov som Glød,
Uvætten mig undslippe!

44 Nei, i den vide Verden ei
Den skal et Smuthul finde,
Hvortil jeg mig jo baner Vei,
For ærlig Priis at vinde;
Bær, som en Mand,
Jeg troer, du kan,
Da kun i Dag end Sorgen!¹²⁹

[A:130]

Tolvte Sang.

Toget til Trolde-Kiær, Bjowulfs Manddom, Kamp og Seier, med
Hexens Undergang.

---

¹ Op den gamle Drot nu foer
Brat, med Ild i Øie,
Takked, for de Trøstens Ord,
Herren i det Høie;

Lod sin Ganger sadle op,
Kom og snart til Sæde,
Saaes med sin Kæmpe-Trop,
Bradt i Borge-Stræde.

- 2 Nemt det var at finde Vei;
Værre den at følge,
Skov og Skumring kunde ei
Hexe-Sporet dølge,
|A:131 Hvor hun, over Bjerg og Dal,
Bar, til Fryd for Trolde,
Hvad hun røvede i Sal:
Liget af den Bolde,
Kæmpen med de bedste Kaar
I den danske Konges Gaard.
- 3 Skiøndt ei graa han var om Issen,
Med de meest Erfarne dog
Helte-Sønnen gik i Spidsen,
Førde an det hele Tog.
Fort han gik, med Speider-Øie,
Traadte mangan snever Sti,¹³⁰
Over Klint, og Klipper høie,
Mangen Nykke-Boe forbi,¹³¹
Til med Eet han fik at skue
Mærket paa den rette Kaas:
Trolde-Skoven, som i Lue
Kneisede paa høien Aas.
Under Skoven, muddret, blodig,
Bølgen vidnede om Mord,
Ingen Dane var saa modig,
Gysen ham jo giennemfoer,¹³²
Der ved Trolde Arne-Sted
Heel forfærdeligt at skue,
|A:132 Man, paa Trolde-Søens Bredd,
Asgers Hoved saae paa Tue.
- 4 Høit nu Kæmpe-Hornet lød,¹³³
Kaldte frem de Kiække,
Flux og Folket, som det bød,
Stilled sig i Række.
Hovedkulds fra Landet fløi
Sære Søe-Uhyrer,
Allehaande Orme-Tøi,
Mylrende som Myrer,
Nykker, som, ved Middags-Tid,¹³⁴

Sig i Solen bade,
Spaae saa tit, paa Bølge hvid,
Sømand Sorg og Skade.
Ud i Strøm af Blod og Gift
Bradt de sprang i Harmes;
Dengang Hornet til Bedrift
Kaldte Kæmpe-Arme;
Gothen dog i stakket Frist
Spændte flink sin Bue,
Skiød til den, der svømmed sidst,
Det var Lyst at skue,
Som han sigted, saa han skiød,
Nykken maatte smage,
A:133 Med hans Piil, den bittre Død,
Hængde bradt paa Hage;
Hagen slog man i dens Krop,
Trak den af det Vaade,
For den ret fra Taa til Top
Undrende at skaade.¹³⁵

5 Aldrig Nogen Bjowulf saae
Bange for sin Trøie,¹³⁶
Brat nu kom hans Brynje paa,
Skulde Bølgen pløie;
Sid den var, og giort med Konst,
Trods den kunde byde
Fiende-Vold, som kun omsonst
Prøved den at bryde!
Blanken Hjelm, i samme Stund,¹³⁷
Steeg i Brynje-Følge,
Skulde snart, paa Havsens Bund,
Blinke under Bølge!
Havde Kroppen ingen Nød,
Under Brynje-Kofte,
Taalde Hjelmen og et Stød
Nu, som før saa ofte;
Smede-Kunst fra fordum Tid
Her sig lod tilsyne,
A:134 Havde krandsset den med Flid,
Kronet den med Tryne;
Kort: den var et Mester-Værk,
Trodsed Odd og Egge,
Var de hvasse, den var stærk,
Lod ei Staal sig flække.¹³⁸

6 Dog, ei mangle skal sin Roes

Sværdet, Bjowulf førde,
Skjændt det var kun Laane-Gods,
Hunferd det tilhørde;
Det var just en Kostbarhed,
Fra de gamle Dage,
Hrunting hedde det, som jeg veed,
Ledte om sin Mage!
Godt i Edder og Forgift
Hærdet var den Klinge,
Sveeg ei hvem den til Bedrift
Modig turde svinge.
Ei saa var det første Gang,
Daad den skulde øve,
Tit i Kæmpe-Kreds den klang
Og bestod sin Prøve!¹³⁹
Hvad misundelig i Hu,
Drukken, før han meldte,
A:135 Glemde sagtens Hunferd nu,
Siden han i Belte
Bjowulf gav sit gode Sværd,
Lod derved tilsyne:
Selv han ei i Herre-Færd
Turde med det lyne,¹⁴⁰
Vilde før sin Helte-Rang,
Helte-Priis, undvære,
End sit Liv i Bølge-Gang
Vove kiæk med Ære!

7 Saa ei tænkte han, der nu
Hrunting fik at bære,¹⁴¹
Ei til Noget stod hans Hu,
Som til Kamp og Ære!
Det var Bjowulf, Eggthjows Søn,
Han det Ord lod falde:
Dane-Drot! jeg har en Bøn,
Billig vel at kalde:
Færdig, som jeg for dig staaer,
Dybt mig at nedsænke,
Beder jeg, om galt det gaaer,
Vel dig at betænke,
Hvad du, Folke-Ven saa mild,
Kiærlig selv mig loved,
A:136 Om jeg satte Livet til,
Som for dig jeg voved,
At i Faders Sted du end¹⁴²
Da mig vilde være,

Holde hver min Følge-Svend
Høit i Agt og Ære!
Hrodgar kiær! hvad jeg med Tak
Tog af dine Hænder,
Send det Alt til Higelak,
Hvis mit Liv jeg ender!
Naar da Gothe-Kongen huld
Dresselen betragter,
Hrædlingen paa røden Guld
Stirrer vel og agter;
Da forstaae han skal saa grandt,
At, bag steilen Vove,
Guldrund Drot jeg forefandt,
Tjende vel til Hove!¹⁴³

8 Og nu, Hunferd, lad fra Land
Dybt i Edder-Bølge
Kun den velbekiendte Mand
Kæmpe-Sværdet følge!
Intet, uden Livs Forliis,
Hrunting skal forhindre
|A:137I min Haand at vinde Priis,
Som kan evig tindre!

9 Sagt nu Gothe-Kæmpen klar
Havde, hvad han vilde,
Tykdes, Venten efter Svar
Var kun Tid at spille;
Sprang da, i den samme Stund,
Lukt i Edder-Strømme,
Stod og snart paa Bølge-Bund,
Mester i at svømme.¹⁴⁴

10 Det var Hexen, leed og fuul,
Som, fra gamle Dage,
Havde her sit Hjem og Skjul,
Hun fornam saa fage,
At nedsteget var en Giæst
Fra de øvre Egne,
Stræbde troldelig dernæst
Flux ham at begegne,
Tog den Herre fast i Favn,
Klemde, som hun kunde;
Men da gjorde Brynjen Gavn,
Bugned ingenlunde.¹⁴⁵
|A:138 Arrig paa den Brynje-Særk,

Som ei briste vilde,
Holdt da op den Hex fuldstærk
Kræfterne at spille;
Bar saa Helten til sin Boe,
Under Edder-Bølge,
Sprættende i Trolde-Kloe,
Tvungen til at følge,
Mægtig neppe Mod og Hu,
Mindre sine Vaaben!
Til Forundring meer end Gru,
En utallig Hoben
Bistre Sø-Uhyrer smaae,
Kom fra alle Kroge,
Beed ham, hvor de kunde naae¹⁴⁶
I hans Brynje-Braage.¹⁴⁷

11 Brat nu mærked Helten god,
Vant til Sært at friste,
I et vandtæt Rum han stod,
Skiøndt ei hvor han vidste;
Kommet var han under Tag,
Tørt saa var hans Stade,
Brænding ei og Bølge-Slag
Kunde meer ham skade.
|A:139 Her og fandtes Lys og Ild,
Blaalig brændte Luen,
Og før ret man saae sig til,
Lyst der var i Stuen;
Helten brat ved Skinnet saae
Vandets Herskerinde,¹⁴⁸
Grum og graadig for sig staae,
Slog ei til i Blinde:
Hrunting han med Vælde svang,
Ramde og tilvisse,
Bane-Kvæde Sværdet sang
Over Havfru-Isse!

12 Dog, det maatte saa ei skee,
Hvad det Slag tilsigted,
Skuffet maatte Helten see:
Straale-Klingen svigted;
Bide vilde den nu ei
Meer i Helte-Hænder,
Skiøndt den før sig baned Vei,
Tit med Hugge-Tænder,
Giennem Hjelm og Brynje-Særk,

Haarde nok at skiære;¹⁴⁹
Efter mangt et Mester-Værk
Misted den sin Ære!
|A:140 Bjowulf dog ei misted sin,
Lod ei Modet falde,
Derfor skal den Helt saa fiin
Klippefast man kalde!
Frænden af Kong Higelak
Ei for Døden grued,
Vred han flux i Gulvet smak
Sværdet som ei dued,
Som, forgjort, i Trylle-Baand;
Laae med døve Egge;
Haabed, at hans Kæmpe-Haand
Bedre skulde klække.
Speile sig i ham Enhver,
Som har Lyst at vinde
Helte-Navn i Herre-Færd,
Som gaaer seent af Minde!¹⁵⁰

13 Det var Gothe-Kæmpen bold,
Med de stærke Arme,
Han i Hexen tog nu Hold,
Blussende af Harme;
Skuldrene han skaaned ei,
Dem han overvælded,¹⁵¹
Dog var Grændels Moder sei,
Faldt ei, skøndt hun hælded,
|A:141 Brødes efter Trolde-Skik,
Det var ei med Læmpe,
Til omsider Bugt hun fik
Med den stærke Kæmpe.

14 Det nu tænkte Hexen leed,
Hun vel havde Evne
Til, med Dolken bruun og breed,
Sønnen sin at hevne;
Love maatte da igien
Bjowulf, som saa ofte,
At i Nød en fuldtroe Ven
Var hans Brynje-Kofte!¹⁵²
Døden blev hans visse Lodd,
Hvis den Jette-Kvinde,
Om for Egg ei, dog for Odd,
Kunde Aabning finde;

Ja, sin Død paa Bølge-Bund
Bjowulf havde fundet,
Hexen, i en Vanhelds-Stund,
Helten overvundet,
Havde ei den Brynje haard,
Herlig, maa man sige,
Hjulpet ham i trange Kaar,
Og saa Gud tillige;
|A:142 Thi for Seier raader Han,
Herren i det Høie,
Bjowulf reiste sig paa Stand,
Seired uden Møie!¹⁵³

15 Mesteren i Herre-Færd
Mønstred Alt saa nøie,
Paa et gammelt Jette-Sværd
Faldt da Heltens Øie;
I hans Vold det kom og snart,
Han det kunde røre,
Skiøndt hver Anden det for svart
Var i Strid at føre.¹⁵⁴
Jette-Sværdet, djærv og gram,
Svang den Skjoldung-Kæmpe,
Undte Hexen Last og Skam,
Slog ei til med Læmpe,
Jette-Staalet ogsaa beed
Hexe-Kiød som Klæde,
Gjorde kort og god Beskeed,
Egghjows Søn til Glæde!
Hexen laae for Heltens Fod,
Det var Lyst at skue,
Men, af hendes Trolde-Blod,
Sværdet stod i Lue,
|A:143 Skinnede i Hallen saa,
Som man seer for Øie,
Straalende paa Himmel-Blaa,
Solen i det Høie.

16 Rundt i Hald med Speider-Blik,
Draget Sværd i Hænde,
Gram for Alvor Helten gik,
Værket at fuldende.¹⁵⁵
Med det Jette-Sværd, saa hvast
Vilde han, med Rente,
Grændel give i en Hast
Alt hvad han fortjende,

Ved saa tit, i Hrodgars Land,
Nidings-Værk at øve,
Ved saamangen Dannemand
Trædsk ham at berøve.
Femten Karle, mens de sov,¹⁵⁶
Slugdes af den Fule,
Femten, som et Trolde-Rov,
Bar han til sin Kule;
For det Alt nu Helten barsk
Grændel gennemhærked,
Men alt som han paa ham tarsk,
Endelig han mærked,
|A:144 At hvad nu der, som en Bold,
Banket sprang i Veiret,
Var kun Liget af den Trolde,
Fordum han beseired;
Bane-Saar ham Bjowulf gav,
Der han før ham stækked,
Hugged nu hans Hoved af,
Det var Efter-Smækket!¹⁵⁷

17 Midlertid de vise Mænd,
Som med Hrodgar fulgde,
Ei for Daners fuldtro Ven
Deres Mening dulgde.
Stirrende, ved Middags-Tid,
Paa de røde Vande,
For den Høvding duehvid
Ginge de at stande,
Vi, de sagde aabenbart,
Haabet har opgivet,
Om at Helten fra den Fart
Komme kan med Livet;
Aldrig meer i Kongens Gaard
Seierrig han træder,
Heller ham med Hud og Haar
Sælhunds-Pak opæder.¹⁵⁸

18 **|A:145**Dane-Folke-Vennen god
Mængden overstemmed,
Trolde-Næsset han forlod,
Stiled efter Hjemmet!
Gotherne, skiøndt Daner gik,
Vilde dog ei følge,
Stirred stivt, med Kvide-Blik,
Paa den røde Bølge;

Stirred efter Drot og Ven,
Som det sig vel burde;
Skiøndt at see ham selv igien,
Haabe knap de turde.

19 En Forandring, ganske sær,
Nu der blev at skue
Paa det gamle Jette-Sværd,
Med den blanke Lue:
Som de stærke Vinter-Baand
Sees i Vaar at smelte,
Naar Alfaders Straale-Haand
Løser Bølge-Belte;¹⁵⁹
Ja, som, efter Herrens Hu,
Iis i Foraars-Dage,
Saa fra Odd til Hjalte nu,
Sværdet svandt saa fage!
|A:146 Af Klenodier ei faa,
I den Havfru-Bolig,
Gothe-Herremanden saae,
Og forsaged rolig:
Mellem Kostbarheder Nok,
Alt hvad han udvalgde,
Var, med Grændels Hoved-Blok,
Seier-Sværdets Hjalte;
Sværdet, efter sin Bedrift,
Maatte, som han meldte,
Af den gloende Forgift,
Underlig hensmelte!¹⁶⁰

20 Fra de døde Troldes Hjem
Brat sig at begive,
Lysted ham, der søgde dem
Mens de var i Live;
Skyndelig sig Helten skiød
Op fra Bølge-Bunden,
Frelst var, ved de Fules Død,
Nu og Vove-Grunden!¹⁶¹

21 Det var Sømænds Hoved-Hegn,
Jublende paa Bølge,
|A:147 Tungt beladt med Seiers-Tegn,
Saae ham nu hans Følge;
Alle og, som Een, paa Stand,
Helten fløi i Møde,
Der han, svømmende i Land,

Steeg af Bølger røde.
Gud skee Lov for Drot og Ven!
Raabde Alle sammen,
Frisk og rask og her igien
See vi ham med Gammen!

22 Lettet blev nu Helten god,
Brynjen man afløste,¹⁶²
Ned da styrted Vand og Blod,
Som med Kar man øste.
Længere nu tøved ei
Kæmperne saa strage,
Og den velbekiendte Vei
Lagdes snart tilbage;¹⁶³
Lystigt det fra Klinten gik,
Skjændt man ei kan nægte,
Kæmperne at bære fik
Byrde som var ægte:
Fire Karle paa en Gang
Skyde maatte Rygge,
|A:148 Ved at bære, paa en Stang,
Grændels Hoved-Stykke.
For dem dog det fortned godt,
Saa de Gother fjorten
Stod med deres kiære Drot,¹⁶⁴
Snart ved Borge-Porten.
Port og Dør sig lode op,
Som en Mand af Vælgten,
Treen, i Spidsen for sin Trop,
Frem nu Gothe-Helten,
Traadte, som velkommen Giæst,
Ind i Drikke-Salen,
Kom til Fryd og Folke-Fest
Glimrende fra Valen.¹⁶⁵
Grændels Hoved og paa Stand
Blev i Hald at skue,
Gysen jog det i hver Mand,
Skræk i hver en Frue,¹⁶⁶
Ind man det ved Haaret trak,
Kæmperne det gotted,
Til Uhyrets Hoved-Stak
Drikkende de skotted!

Trettende Sang.

Høitid i Hallen, Hrodgars Sang.

---

¹ Det nu meldte Helten bold,
Eggthjows Søn hin gilde:
Viid det, Ætmand god af Skjold!
Halvdans Søn, hin Milde:
Hvad vi hid, som Æres-Tegn,
Bragde med god Vilje,
Hvad jeg, inden Trolde-Hegn,
Fandt paa vaaden Tilje:
Bølge-Skiænken, som nu her
Falder dig i Øie,¹⁶⁷
Vandt jeg, paa min Kæmpe-Færd,
Kun med farlig Møie!
Havde ei mig Gud i Dag
Underlig beskyttet,
Aldrig, i det Trolde-Lag,
Kunde jeg mig hyttet;¹⁶⁸
A:150 Thi skjøndt til de gode Sværd
Hrunting er at regne,¹⁶⁹
Kom alligevel jeg her
Dermed ingen Vegne.
I et kostbart Øieblik,
Kun ved Herrens Naade,
Syn jeg paa det Vaaben fik,
Som mig hjalp af Vaade!
Ned af Væggen, hvor det hang,
Rev jeg det saa fage,¹⁷⁰
Og forgæves ei jeg svang
Sværd fra gamle Dage;
Det mig lykkedes saa vel,
At Uvætter begge
Jeg i Hallen seiersæl
Slog med skarpe Egge!
Saa da Løn de fik som Daad:
Død for Niding-Levnet,
Dane-Blod og Dane-Graad
Blev tilbørlig hevnet!
Ja, o Konning, i din Borg
Trøstig, tør jeg love,

Med din Hird du uden Sorg
Kan herefter sove,
Sove i det Mindste trygt
|A:151 For *det Sæt* af Trolde,
Som i Danmark kasted Frygt
Hidtil paa de Bolde!¹⁷¹
Hvad der Bod dem gav for Mod,
Kan ei hid jeg bringe;
Thi det hede Trolde-Blod
Smelted haarden Klinge;
Dog en Levning af det Sværd,
Dem gav Bane-Saaret,
Skuer du i Hjaltet her,
Som jeg hid har baaret!

2 Oldingen med hvide Haar,
Helten med de Bedste,
Kongen med de mange Aar,
Fatted gyldne Fæste,
Tog i Haand, og fik i Vold,
Værket uden Mage:
Bod til Dane-Kongen bold,
Efter Djævle-Plage.
Ja, da Grændel, Guds Uven,
Grum i Sind og Hjerte,
Og hans Moder vandred hen
Til fortjente Smerte;¹⁷²
|A:152 Underet af Jette-Konst
Maatte ham tilfalde,
Som sad fast i Lykkens Gunst,
Fremfor Drotter alle,
Der paa Jordens runde Bold,
Inden dobbelt Vove,
Dele ud, i Kæmpe-Sold,
Guld og grønne Skove!¹⁷³

3 Paa det gamle Hjalte stivt
Stirred Hrodgars Øie,
Paa det var, i gammel Skrift,
Tegnet op heel nøie:
Hvad af Stort paa Jorderig
Havde sig tildraget,
Siden Bølgen lukked sig
Over Folke-Vraget;
Siden Thusse-Ætten leed
Sank i Flodens Vande,

Maatte see sin Trodsighed
Paa Guds Almagt strande!
Fremmed var, fra Barns-Been,
For Alfader Slægten,
Sank i Dybet og som Steen,
Under Vredes-Vægten!

|A:153 Paa Guld-Kiæberne med Flid

Og det var anmærket:
Hvem der først, i fordum Tid,
Eied Under-Værket,
Sat med Rune-Stav i Glands,
Til hvis Hænder Sværdet,
Med sin prude Hjalte-Krands,
Hamret var og hærdet!

- 4 Hrodgar nu i samme Stund
Løftede sin Stemme,
Alle tav, for af hans Mund
Viisdom at fornemme!
Vel jeg gammel er og graa,
Det var Kongens Tale,
Men dog her jeg vidne maa
Høit i Herre-Sale,
Hvad med Sandhed og med Ret
Hver maa eftersige:
Bedre Helt af nogen Æt
Aldrig saae jeg stige!¹⁷⁴
Rye der skal, o Bjowulf kiær!
Derpaa kanst du lide,
Gange af din Herre-Færd
Trindt om Land saa vide!
|A:154 Gid beskeden du og viis,
Mønster for de Bolde,
Al din Kraft og al din Priis
Uafbrudt beholde!
Længe, hjertens-kiære Mand!
Frem du Folke-Bedste!
Undertrykte trindt om Land
Hjelpende du giæste!¹⁷⁵
Ak! om *Hermod Egvels* Æt,
Oldtids Skjoldung-Stamme,¹⁷⁶
Før hans Hu de kiendte ret,
Haabed vel det Samme,
Men dog steeg den Unger-Svend,
Tungt det er at melde,
Kun til Kval for Dannemænd,

Høit i Glands og Vælde!
Magt og Styrke Gud ham gav,
Æred overmaade,¹⁷⁷
Det slet ingen Dane brav
Blev til Lyst og Baade!
Ei saa lønnet Daad og Mod
Han med Guld det røde,
Vildt han tørsted efter Blod,
Lagde Kæmper øde!
Rasende fra Bænk han foer
A:155 Op med Sværd i Hænde;
Slagtede saa over Bord
Brave Følge-Svende!
Dog, for Nid og Venne-Mord,
Dyrt han maatte bøde,
Venneløs han ilde foer,
Pinefuld han døde!¹⁷⁸

5 Vogt da, Bjowulf, vogt dig vel!
Hør, hvad for de Unge
Prøvet Mand i Levnets-Kveld,
Hør, hvad jeg vil sjunge:

6 Med Almagt throner Ærens Drot
I Himmel-Høielofte,
Han raader, styrer viist og godt,
Men underligt fuldofte,
Ja, sælsomt efter Herrens Dom,
Sig ofte vender Bladet om
Med Stand og Land og Lykke!

7 See hist, der staaer en Adels-Mand,
Ham under Gud nu Glæde,
Han stiger høit i Arve-Land,
Til Glands og Herre-Sæde,
A:156 Ham lystre Folk, ham dækker Skjold,
Alt hvad han vil han faaer i Vold
Fuldtop med Guld og Gammen!¹⁷⁹

8 Han lever efter Hjertens Lyst,
Og blomstrer i sin Vælde,
Ei taages Blik, ei trykkes Bryst
Af Sot, af Sorg og Ælde!
Ei yppe Kiv, ei holde Stand
Mod ham tør nogen Avinds-Mand,
Alt vendes som han vinker!¹⁸⁰

- 9 At evig er den Magt, den Lyst,
Da tænker mangan Daare;
Da skyder, voxer ham i Bryst
Og Hovmods Træ saa saare,
I Skyggen brat da sover ind
Den Hyrde god for Sands og Sind,
Ja Vagt for Hu og Hjerte.
- 10 En Bane-Mand der er saa fuul
For Folke-Lyst og Lykke,
Sin Bue spænder han i Skjul,
Og sigter paa de Trygge,
|A:157 Er Søvnens dyb, med Djævle-Smiil
Han skyder ud sin hvasse Piil,
Og saarer som han sigter.
- 11 Ak paa det dybe Edder-Saar
Kan Helten Bod ei raade,
Ei længer, tykkes han, forslaaer
Hvad Gud ham gav i Naade,
Det røde Guld han nærder da
For ingen Priis at skilles fra,
Han ene Alt vil eie!
- 12 For Guldets Glimmer, Ærens Glands
Forsmaaer han og forglemmer,
Sin Herre-Stand, sin Hæders-Krands
Han pletter og beskiæmmer;
Foragter alt hvad Stort og Godt,
Ham fordum skiænked Ærens Drot
At eie og udrette!
- 13 Det endes med, at, fra sit Guld
Han døende maa daane,
Da faaer han Nok i Mund af Muld,
Naar kolde Læber blaane;
|A:158 En Eier ny da uden Sorg,
Til Høibords i den Faldnes Borg,
Hans Arvegods udskifter!¹⁸¹
- 14 Vogt dig da, o Kæmpe god!
Vogt dig, Bjowulf kiære!
Først og sidst for Overmod!
Lad dig ei besnære!¹⁸²

Byg paa Evighedens Grund!
Husk, naar du i Vælde
Blomstret har en liden Stund,
Blade maa du fælde!
Aldrig paa din Lykke-Lodd
Stole du og pukke!
Snart, om ei for Egg og Odd,
Maa for Sot du bukke.¹⁸³
Der hvor Luen flammer vild,
Og hvor Bølgen bruser,
Der hvor Klingen spruder Ild,
Og hvor Pilen suser,
Hyt dig der, ifald du kan!
Kort er dog din Vælde,
Ihvor godt du holder Stand,
Synker du for Ælde!
|A:159 Ja, i Alderdommens Nat
Øiets Glands forsvinder,
Magtesløs din Mester brat
Du i Døden finder!¹⁸⁴

15 Tænk paa mig, som Dane-Land,
Snese Aar i Række,
Lukked for hver Avinds-Mand,
Vel med Sværd og Snekke,
Styred under Himmel-Blaa,
Saa ei Drot, ei Kæmpe,
Turde mig, saavidt jeg saae,
Trodse, forulæmpe!
Ak, hvor Bladet sig dog brat
Maatte for mig vende,
Forskiel, som paa Dag og Nat,
Fik jeg da at kiende,
Ja, da Grændel paa min Borg
Giæsted mig saa fage,
Al min Glæde blev til Sorg,
Sang til Jammer-Klage!

16 Dog, hvor længe end jeg leed
Sorg foruden Lise,
|A:160 Herren i al Evighed
Høit jeg maa dog prise,
Som mig undte, før min Død,
Seierrig at skue
Fiendens Hoved-Pande rød
I min Borge-Stue!¹⁸⁵

17 Søg ved Gildes-Bord nu brat
Brave Helt! dit Sæde!
Vi i Morgen Dane-Skat
Dele skal med Glæde!¹⁸⁶

18 Gothe-Helten, sjæle-glad,
Ord nok lod det være,
Gjorde, som den Vise bad,
Bænked sig med Ære;¹⁸⁷
Mellem Kæmper over Bord
Under Høie-Lofte,
Atter mangt et Gammens-Ord
Faldt, som før saa ofte;¹⁸⁸
Til med Skygge-Hjelm opskreed
Natten over Skove,
Leirede sig vingebreed
Over Mark og Vove.
|A:161 Folke-Drotten, duehvid,
Blinkende med Øie,
Fandt omsider, det var Tid
Sig til Sengs at føie!
Ogsaa for den tappre Giæst
Var det noget silde,
Sengen tjende Gothen bedst,
Efter Drikke-Gilde!¹⁸⁹
Kæmperne, paa Kongens Vink,
Sprang da op fra Bænke,
Kierte-Svenden fulgde flink,
Som man vel kan tænke,
Ham til Sengs og Hvile sød,
Som for Daner gierne
Kæmpede paa Liv og Død:
Helten fra det Fjerne!¹⁹⁰

|A:162]

Fjortende Sang.

Hrodgars og Bjowulfs Farvel.

---

1 Borgen stak fuldhøit i Skye
Med sin gyldne Tinde,
Under Loft, i Mag og Lye,
Gæsten sov derinde,
Han som vaaged nys til Gavn,
Sov nu efter Møden,
Indtil froe den sorte Ravn
Meldte Morgen-Røden:
Helten, som med Straale-Hjelm
Smykker Himlens Bue,
Og hvem Skygge kun og Skielm
Bævende beskue!¹⁹¹

2 |A:163|Efter Fædre-Landet nu
Længdes fast de Kiække,
Synderlig stod Heltens Hu
Til hans Orlogs-Snekke;
Derfor nu han bød paa Stand
Hrunting frem at bære,
Tak for Laan dets Eier-Mand
Sagde han med Ære;
Lasted ei, men tvertimod
Roste Hunferds Klinge,
Yttred, den i Kamp var god
Høit paa Val at svinge.¹⁹²

3 Der nu reiseferdig stod
Skaren under Vaaben,
Helten med det høie Mod
Under Brynje-Kaaben,
Vilde først med Daners Drot
Ærlig Afsked tage,
Stædtes paa det høie Slot
For ham ind saa fage.
Først nu hilsed Daners Ven
Høvisk paa den Milde,
Meldte saa: vi Orlogs-Mænd
Det dig sige vilde,
|A:164|Længsel efter Higelak
Alle vi nu bære,¹⁹³
Skjøndt vi sande maa med Tak:
Her var godt at være.
Ja, vi nød saa meget Godt
Her i dine Sale,
At vel aldrig, Dane-Drot,
Jeg det kan betale;

Dog mit Ønske, som min Agt,
Immer skal det blive,
Dig at tjene af al Magt,
Mens jeg er i Live!
Vil dig Nabo-Folk med Krig
Atter forulæmpe,
Du paa rede Haand i mig
Altid har en Kæmpe;
Spørger jeg det over Strand,
Du er stædt i Fare,
Kommer jeg med tusind Mand,
Kiækt dig at forsvare.
Ung af Alder vel endnu
Higelak mon være,
Men jeg veed, hans Konge-Hu
Staaer til Dyd og Ære,
Saa den Folke-Hyrde bold
|A:165 Giøre vil sit Bedste,
Til at jeg med Helte-Skjold
Kan som Ven dig giæste,
Svinge Sværd og giøre Gavn,
Saa ei meer du Folke-Savn
Føle skal i Marken!

4 Hredrik jeg tillige spaaer:
Kommer nogensinde
Han til Gothe-Kongens Gaard,
Skal han Venner finde;
Dog, hvad ham er vel bekiendt,
Aldrig maa han glemme!
Ude agtes man omtrent,
Som man artes hjemme.¹⁹⁴

5 Sandelig, min Ven, jeg troer;
(Det var Konge-Svaret)
At en Gud de gyldne Ord
Har dig aabenbaret;
Thi ei, før i denne Stund,
Hørde af saa ung en Mund
Jeg saa viis en Tale;¹⁹⁵
Som i Kraft du bærer Priis,
Saa kan og, i Hjerte viis,
|A:166 Du med Ord husvale!
Høit jeg mæler det i Sal:
Dersom Hrædels Søn paa Val
Maa for Sværdet bukke;

Maa for Pil fra Bue-Stræng,
Eller og for Sot paa Seng,
Han sit Øie lukke;
Og hvis Folke-Drotten skal
Fylde sine Dages Tal,
Mens du est i Live,
Bølge-Gother finde kan
Aldrig nogen bedre Mand,
Spir i Haand at give!
Sandelig forsynet godt,
Vil du det modtage,
Riget er med Skjold og Drot
Alle dine Dage!¹⁹⁶

6 Hør du det, o Bjowulf kiær!
Daglig bedre du mig huer,
Gothen, ved din Helte-Færd,
Jeg med Dan forsonet skuer!
Hvile skal fra denne Dag
Al vor Tvist og al vor Trætte,
Uden Nid og uden Nag
A:167 Komme skal vi godt tilrette!
Ja, mens jeg er over Muld,
Drot i Dane-Vange,
Skifte skal, med Sølv og Guld,
Milde Ord vi mange!
Tit nu skal, med Bør saa blid,
Snekken, uden Hinder,
Bære hid og bringe did
Gaver og Kiær-Minder!
Ven og Fiende, fjern og nær,
Mærke skal og lære:
Uden Skrømt, to Folke-Færd
Halvt i Alt kan være!¹⁹⁷

7 Saa sig høre lod i Hald
Kongen udaf Vælgten,
Kostbarheder, tolv i Tal
Gav han Gothe-Helten,
Sagde: far nu vel, min Ven!
Hjem til Frænder kiære,
Men kom saa og snart igjen
Glad med os at være!

8 Kongen over Dane-Land
Tog i sine Arme

[A:168] Nu den bedste Adels-Mand,
Kyste ham med Varme;
Ja sit Hjerte Kongen lod
Raade uden Hinder;
Tale i en Taare-Flod
Paa de gamle Kinder.
Neppe kunde, sølvergraa,
Han med Grund formode,
Skjøndt det var hans Sjæls Attraa,
Meer at see den Gode,
Som dog fremfor alle nu
Kiær han havde vundet,
Følde sig med ham i Hu
Inderlig forbundet;
Derfor Bølgen i hans Bryst
Giennembrød sit Fængsel,
Tolkede med Graadens Røst,
Hjertets ømme Længsel!!¹⁹⁸

[A:169]

Femtende Sang.

Bjowulfs Hjem-Reise.

---

¹ Nu Bjowulf gik, den Helt saa klar
Med stolte Kæmpe-Dreng,
Og med Foræring dyrebar,
Alt over Mark og Enge,
Og sadlet var paa Bølgen blaa
En Ganger for den Kiække,
Hvor under Øe fortøiet laae
Hans gode Orlogs-Snekke!
Alt som nu gik til Stranden ned
Det Tog fra Høie-Lofte
Kong Hrodgar for sin Gavmildhed,
Fik Lov og Tak fuldofte.
Den Herre, som et Konge-Speil,
Og skinned i sin Vælde,
Indtil ham Kræfterne slog feil
I Kamp med Aar og Ælde!¹⁹⁹

2 |A:170| Til Stranden kom den Kæmpe-Trop
I Ringe-Brynjer klare,
Hvad han vel saae fra Klinte-Top,
Som tog paa Kysten vare,
Men blev derfor slet ikke vred,
Han vidste, hvad de vilde,
I Møde han de Bolde reed
Med Venne-Ord saa milde:
I stunde nu, saa meldte han,
Til Hjemmet nok med Ære,
Og Væder-Folket over Strand
Velkomne skal I være!²⁰⁰

3 Hvor Snekken vipped under Land,
For Anker-Toug og Fæste,
Den ladet blev med Guld paa Stand,
Med Kæmpe-Tøi og Heste!
Et guldprudt Sværd fik han til Skiænk,
Som tog paa Snekken vare,
Saa mere glimrende paa Bænk
Han sad i Kæmpe-Skare!
Det var nu Gothe-Heltens Lyst
At kløve steilen Bølge,
Thi stævned ud fra Danmarks Kyst
Han med sit Kæmpe-Følge;
|A:171| Alt over Hrodgars Skiænk man saae
I Midten Masten kneise,
Og ei nu tøved Seil i Raa
De Orlogs-Mænd at heise.
Vel Vinden bradt i Seilet tog,
Saa Planker maatte knage,
Men sinkede paa Reisen dog
Ei blev de Kæmper strage:²⁰¹
Nei, skummende, som Bølge hvid,
Den Hav-Hest god de aatte
Hver Brænding høi, hver Bølge strid
Med haarden Hov nedtraadte,
Ja foer med dem afsted saa svindt,
At snart med Fryd opdaged
De Gothe-Landets kiære Klint
Hvor den i Skye opraged.
Ei tog af Mærkerne de feil,
De var paa kiendte Veie,
Men styred ind for fulde Seil,
Til Hjemmets Brygge-Leie!

Ei uventet kom de dog
Længe alt tilstæde,
Havne-Fogeden modtog
Heltene med Glæde;
Skib og Seil han paa en Prik
|A:172 Kiendte i det Fjerne,
Vennerne til Haande gik
Hurtig han og gierne,
Gjorde al sin Flid med saa
Snekken at fortøie,
At for Storme tryg den laae
Som for Bølger høie.²⁰²

4 Nu paa Timen kom i Land
Ladningen saa fager,
Adels-Føring over Strand:
Guld og gode Sager.
Kæmperne med gode Kaar,
Og med gyldent Eie,
Giæste vilde Kongens Gaard,
Var og godt paa Veie;
Hrædlingen, Kong *Higelak*,
Herlig med sit Følge
Thronede i sit Gemak
Tæt ved Kyst og Bølge!
Der havde sig den Herre prud
Et deiligt Konge-Sæde
Og favnede sin unge Brud
I Høieloft med Glæde;
|A:173 Til *Hygd*: saa favr en Lilje-Vaand,
Med Flid han havde beilet,
Og Pigens Hjerte, Pigens Haand
Ei havde han forfeilet!
Det Lov og *Hæreths* Daatter fik:
Vel artet allerede,
Hun vidt sin Alder overgik,
Var god om Guld at bede⁸²!

— — — —
— — — —

5 Bevogtet var hun Nat og Dag
Af Dyret, maa man vide,
Og ingen Mand i Kæmpe-Lag
Det voved at bestride;²⁰³
Det voved kiæk og bold dog hun,
Ja bandt med Knuder haarde

Det lede Dyr, i samme Stund
 Hun greb til skarpen Kaarde,
 Og gav dermed det Bane-Saar;
 Skiøndt sagtens man maa sige,
 |A:174| At slig en Daad til Kvinde-Kaar
 Ei passer sig saa lige.
 For Grumhed svar af Hemmings Søn
 Blev hende Sag og givet,
 Hun traged, sagde han, i Løn
 Sin Husbond efter Livet!
 Det meldte høit han over Bord,²⁰⁴
 Men Andre vil dog sige,
 Hun pønsed ei paa Nid og Mord
 Til Sorg for Land og Rige,
 Da Helte-Sønnen guldring-prud
 Hun gav sin Tro og Love.
 Paa Fader-Vink, som *Offas* Brud,
 Hun stævned over Vove,
 Saa sige de, henleved der
 I Gammen sine Dage,
 Og havde ret af Hjertet kiær
 Sin giæve Ægte-Mage.
 Fortjene kunde han det godt,
 Thi, trindt om Land saa vide,
 Saa vidt jeg veed, slet ingen Drot
 Ham sættes kan ved Side!
 Nei, *Offa* var, fra Hav til Hav,
 Navnkundig overmaade,²⁰⁵
 For Slag han slog, for Guld han gav,
 |A:175| For Tapperhed og Naade!
 Han styred viis paa Fædre-Borg
 Sit Arve-Land og Rige,
 Men Hemmings Søn med Hjerte-Sorg
 Han maatte Pladsen vige,
 Ja, Garmunds Frænde, Folk til Gavn
 Undveeg fra Arv og Fødestavn.²⁰⁶

At her fattes Noget, er godt at see, og det maa, iblandt Andet, være en Overgang som siger, at Hæreths Daatter havde ikke saadant et Ord paa sig, som *Offas* Dronning, om hvem dette Brudstykke handler.

Sextende Sang.

Velkomsten i Higelaks Hald, Maglebarderne i Danmark, Bjowulfs
Vælde, og Drage-Guldet.

- 1 Høvdingen med Staal i Bryst,
Og med Kæmpe-Følge,
Fort nu gik i Sand paa Kyst,
Langs med klaren Bølge;
Solen alt fra Sønder-Leed
Straaled høit paa Bue,
Kraftelig og fremad skreed
Kæmperne paa Tue,
Kom saa til det høie Slot,
Hørde, at derinde
Frisk og vel den unge Drot
Sad med Huusgesinde;
|A:177 Ja at han, hvem Ongenthjov²⁰⁷
Bukked for paa Valen,
Skifted med fuldgodt et Lov
Sølv og Guld i Salen!
Higelak det blev nu meldt
Hvor han sad, saa fage:
Kommet er den giæve Helt,
Bjowulf nu tilbage.
Frank og frie den Skjoldmand gaaer
Op ad Borge-Gyde,
Kommer vist med gode Kaar,
Uden Lak og Lyde.²⁰⁸
- 2 Plads da brat, paa Kongens Ord
Gjordes for de Kiære,
De i Hald ved bredden Bord
Bænkedes med Ære;
Frænde her sad Frænde næst,²⁰⁹
Ikke uden Føie,
Kongen hilsed paa sin Giæst
Kiønt i Toner høie!
Dronningen, den Rosen-Vaand,
Saae man sig nu skynde,
Bægeret i Venne-Haand
Rakde hun med Ynde,
|A:178 Det var *Hæreths* Daatter fiin,

Hun til Kæmper kiære
Trindt i Hallen Mjød og Viin
Høvisk bar med Ære!

- 3 Høit i fyrsteligt Gemak,
Spørgsmaal over Borde,
Vennesæl Kong *Higelak*
Nu til Helten gjorde;
Hvordan Gothen tured om,
Det gad han nok vide,
Derfor til den Høvding from
Sagde han med Blide:
Hvordan gik det, Bjowulf kiær!
Dig med Kæmpe-Følge,
Paa din stoute Herre-Færd
Over salten Bølge?
Kiæk hendrog med Kamp i Hu,
Du til Hjorte-Borgen,
Ventelig fik Hrodgar nu,
Bod for Hjerte-Sorgen!
Stor saa var min Sinds-Uro,
Til dit Vove-Stykke
Havde jeg slet ingen Troe,
Ahned kun Ulykke;
A:179 Derfor gjorde jeg min Flid,
Bad dig tit og længe,
At du i den Trolde-Strid
Ei dig skulde mænge,
Lade heller Dannemænd,
Som de kunde mægte,
For den prude Skjoldung-Ven
Selv mod Grændel fægte!
Sorrigfuld jeg sad enstund
I min Borge-Stue,
Gud skee lov! jeg frisk og sund
Atter dig mon skue!²¹⁰

- 4 Det var Bjowulf Eggthjows Søn,
Saa tog han til Orde:
Ord der ganger, ei i Løn,
Af hvad Godt jeg gjorde,
Da fuldgram i Dane-Vang
Styrke med mig prøved²¹¹
Grændel, som saa mangel Gang
Skjoldunger bedrøved,
Piinde dem, saa de det vel

Mindes alle Dage;
Jeg ham gjorde Ret og Skiel
For den Lande-Plage,
|A:180 Saa at hver Uvætte leed,
Hver den Skov-Trolde Frænde,
Gyse for den Davre-Beed
Skal til Verdens Ende!²¹²

5 Baaret over Bølgen sval,
Uden Tid at spille,
Giæsted jeg i Konge-Sal
Daners Drot hin Milde!
Plads mig gav den Herre bold,
Der han fik at vide,
Hvad jeg førde i mit Skjold,
Ved sin Arvings Side.
Det jeg og bekiende maa:
Der var Lyst og Glæde,
Saa jeg Magen aldrig saae,
Hvor jeg gik til Sæde,
Skued indtil denne Dag
Under Himlens Bue,
Neppe sligt et Drikke-Lag
I en Borge-Stue!

6 Med et Folkemoder-Blik,
Som er rart at finde,
|A:181 Stundum trindt i Salen gik
Daners Konge-Kvinde;
Skienket blev den klare Viin,
Skiftet gyldne Skatte,²¹³
Før igien den Dronning fiin
Sig til Roe nedsatte!

7 Daatteren, den Lilje-Vaand,
Gjorde, vel til Mode,
Stundum og med Skiænk i Haand,
Heltene tilgode!
Da om *Freyvor* over Bord
Faldt der mærkelige Ord
Mellem Kæmper giæve.²¹⁴

8 Guldrund var den Møe saa skøn⁸³
Alt mod Kæmper strage,
Fæstet var til *Frodes* Søn
Hun i Ungdoms-Dage;

|A:182 *Jafad* var en Høvding prud
Styred Land og Rige,
Skjoldunger med ham, som Brud,
Skulde hun forlige.
Dæmpes skulde, ved den Viv,
Had og Trætte, Krig og Kiv
Mellem Høvding-Slægter,
Hvad dog, efter Storm af Staal,
Selv det bedste Gifter-Maal
Sjelden længe mægter!²¹⁵
Det sig og stadfæsted nu;
Thi hver *Maglebard* en Gru⁸⁴
Var det: under Bue
Unger-Svenden, Haand i Haand,
Med den danske Lilje-Vaand,
Vandrende at skue!
Som sin Stammes Sidste-Mand,
Deres Liv og Lyst var han,
Alderstund de maatte,
(Haarde Halse En og Hver)
Tumle sig i Herre-Færd,
Bane-Staalet blotte!

9 **|A:183** Derfor nu de Styr ei holdt,
Før i Konge-Salen
Kiv de fik og Mand-Slæt voldt,
Segned selv paa Valen!²¹⁶
Maglebarders Older-Mand
Holdt for Tunge meer ei Tand,
Ulvegrum i Sinde;
Som sin egen Isse-Bleeg,
Grandt den store Bane-Leeg
Droges han til Minde.
Suur han sad ved Drikke-Bord,
Skummelt var hans Øie,²¹⁷
Og til Sting han sine Ord
Vidste vel at føie.
Unger-Svendens Kæmpe-Hu
Vilde han udspeide,²¹⁸
Vække hvad der slumred nu:
Folke-Tvist og Feide.
Kiender du, min unge Ven!
Sagde han, bedrøvet,
Sværdet, som ved Fader-Lænd
Kæmpe-Daad har øvet!

Kiender du det Sværd han svang
Over Brynje-Særke,
Der han kløved sidste Gang
|A:184 Hjelme under Mærke,
Hvor han sank paa Valen træ
For de danske Vaaben!
Marken, efter Kæmpe-Slæt,
Skjoldunger stod aaben;
Og kun de, som den beholdt
Kunde Valen rane.
Over Gulv nu ganger stolt
Søn ei veed, *hvis* Bane:
Kryende af Daaden sig
Bærer han som Bytte,
Hvad nedarvet burde dig
Følge og beskytte!²¹⁹

10 Saa de dolke-hvasse Ord
Flød fra Gubbe-Tunge,
Tirred, til i Harnisk foer
Blussende den Unge;
Æsked Liv i Mande-Bod
For sin næste Frænde,
Maatte, svømmende i Blod
Bradt sit Løb fuldende!²²⁰
Der hans Kiærlighed blev kold
Til den favre Pige,
|A:185Rødmede saamangt et Skjold,
Jarle-Sværd deslige;
Løsen blev det til en Kiv,
Som, paa begge Sider,
Kosted mangt et Kæmpe-Liv,
Og til alle Tider
Maglebarderne i Hald
Troløse Kompaner,
Falske Venner nævnes skal
For den Svig mod Daner!

11 Dog paa Tale Grændel nu
Maa igien jeg føre,
For at, Guldring-Skifter, du
Ret kan faae at høre,
Hvordan siden han og jeg
Tumled os i Vangen!
Dengang ad sin Konge-Vei
Solen var nedgangen,

Folke-Æderen vor Giæst
 Blev før næste Morgen,
 Hvor vi, som vi kunde bedst
 Bænked os i Borgen.²²¹
Handske her den lede Trold²²²
|A:186Nærmest laae for Haanden;
 I hans Kløer den Kæmpe bold
 Faldt og opgav Aanden,
 Ja, det blev hans tunge Kaar
 Trolden godt at smage,
 Grændel ham med Hud og Haar
 Aad i Hald saa fage!
 Det var Kæmpers Avindsmand,
 Skiøndt med Blod paa Tænder,
 Gange ud dog vilde han
 Ei med tomme Hænder!
 Prøve Kræfter vilde snu
 Træringen den gamle,
 Gav sig med en Vante nu
 Derfor til at famle,
 Raged paa mig hist og her,
 Med den Vante sid og sær,
 Konstelig opbundet,
 Prøved mangt et Pokkers Træk,
 Vilde spillet med mig Giæk,
 Hvis han havde kunnet;
 Men det siger jeg forsand,
 Kæmpe-Ven hin Gode!
 Alt hans Anslag blev til Vand,
 Der jeg kom paa Fode.²²³
|A:187 Dog, jeg gider ei fortalt
 Hvordan jeg gjengiældte²²⁴
 Stykkeviis den Kieltring Alt
 Hvad han laande Helte;
 Nok er det, min Drot! jeg bold
 Værged dine Svende,
 Og, hvorvel den feige Trold
 Smutted mig af Hænde;
 Løbe fra sin høire Haand
 Maatte dog den Fule,
 Fandt og for sig Dødens Baand
 I sin Røver-Kule!²²⁵

12 Skjoldung-Drotten vennehuld,
 For den Dyst i Vange,
 Lønned mig med røden Guld,

Kostbarheder mange,
Dengang efter sorten Nat
Kom den lyse Morgen,
Og til Bords sig havde sat
Gildes-Folk i Borgen.
Tro mig, det gik lystigt til
Samme Dag i Salen,
Der var Sang, og der var Spil,
Gammensfuld var Talen!
|A:188 Skjoldungen med hvide Haar,
Efter gammel Vane,
Meget, lært i mange Aar,
Bragde nu paa Bane.²²⁶
Snart med liflig Harpe-Klang
Han os vederkvæged,²²⁷
Snart med sanddru Kvide-Sang
Hjerter han bevæged!
Snart af Drotten, riig paa Alt,
Giæstmild uden Mage,
Flydende os blev fortalt
Sælsom Skiemte-Sage!
Snart den Helte-Gubbe, hvid,
Vaklende af Ælde,
Kom ihu sin Ungdoms-Tid
Og sin Kæmpe-Vælde;
Graa ei blot, men klog af Aar,
Tale viis han førde,
Mindet dog om Ungdoms-Vaar
Inderlig ham rørde!

¹³ Saa fordrev vi Dagen der,
Lod os Mjøden smage,²²⁸
Indtil med sin Skygge-Hær
Natten kom tilbage.
|A:189Længe da det vared ei,
Før et nyt Uhyre
Gav til Hallen sig paa Vei,
Harm og Hevn at styre:
Det var Moderen til ham,
Som for sin Umage
Fik af Gothen Last og Skam,
Kom derved af Dage!
Harm nu hevned den Mær,
Foer ei frem med Læmpe,
Kom til Hallen, langed der
Bradt en ædel Kæmpe.

Gammel var den Helt og graa,
Asker man ham kaldte,
Kyndig og han var som Faa,
Hexen dog ham kvalde;
Kun forgiæves om hans Liig
Ledte næste Morgen
Daner med al Flid og Fiig,
Det fordobbed Sorgen;
Ei det hjalp i Favne-Maal
Vedd at sammenbære,
Bænkes kunde ei paa Baal
Ædlingen med Ære,
Hexen hjem den Kæmpe kiær
|A:190 Isnet maatte følge,
Og med hende synke der
Dybt i Lue-Bølge!²²⁹

¹⁴ Mest af Alt gik dette Mord
Daners Drot til Hjerter,
Høit og dyrt han mig besvor,
Undertrykt af Smerte,
Kiæk at vove, Folk til Gavn,
Liv og Kæmpe-Kræfter,
Virke Daad i Dybets Favn,
Og faae Løn derefter!
Gjort som sagt: min Kæmpe-Gang
Drages Folk til Minde:
I det varme Bad jeg sprang
Fandt den fule Kvinde,
Lurende paa Bølge-Bund,
Farlig haard at trykke!²³⁰
Stivt hun strittede enstund,
Fik dog en Ulykke;
Ja, alt med fuldgodt et Sværd,
Uden Folk i Følge,
Grændels Moder slog jeg der,
Da kom Gift i Bølge.²³¹
|A:191 Haardt det holdt, dog godt jeg slap,
Havde Aar tilbage;
Godt betalt af Drot uknap
Blev og min Umage;
Ei fordi jeg søgde Løn
Paa min Kæmpe-Bane,²³²
Men for rund var Halvdans Søn
Efter gammel Vane!
Hvad mig Danner-Kongen gav

Med den bedste Vilje,
Med mig stævned over Hav
Hid, paa Snække-Tilje;
Til din Tjeneste, min Drot!
Er de Gaver skønne,
Med din Naade, veed jeg godt,
Du mig vil belønne;
Og jeg er paa Frænder riig,
Higelak, min Herre!
Kun som Blodsforvandt af dig,
Ellers Faa har færre!²³³

15 Nu, paa Gothe-Heltens Bud,
Hurtig kom tilsyne,
Først en Kæmpe-Hat saa prud:
Hjelm med Basse-Tryne!
|A:192 Stadselig var den og stærk,
Dog skal Ingen nægte,
Med den Sværd og Brynje-Særk
Fulgde, som var ægte!
Helten nu sig høre lod,
Rimede, og sagde:
Alt som med den Rustning god
Hrodgar mig paalagde,
Jeg hans egne Ord nu vil
Trolig eftersige:
“Den har hørt Kong *Hjorgar* til,
Drot i Skjoldung-Rige,
Han ei den, skøndt længe aatt,
Vilde Hjorvard skiænke,
Skøndt sin Søn han undte godt
Som man vel kan tænke.
Der! (saa slutted Daners Drot)
Brug den godt!”
Med den Rustning, rar at faae,
Har jeg ladt mig sige,
Fire Hopper abildgraa
Fulgte her tillige.
Gothe-Kongen Higelak
Gaverne fuldskiære,
Tog med Lyst og tog med Tak,
|A:193 Saa det bør at være;
Aldrig kan en Kæmpe giæv
Slægt og Venner svige,
Fiende værst er Frænde-Ræv
Afskum og tillige!²³⁴

Derimod de Frænder to:
Higelak og Helten,
Var som Guld hinanden troe,
Ædlinger af Vælgten!

16 *Og til Hygd med Helten kom*²³⁵

Dressel over Vove:
Kiæden, som til Eiendom
Han fik af Væltowe!
Baandet, underligt at see,
Skønt om Hals at binde,
Sadel prud og Hopper tre
Fik den Fyrste-Kvinde!²³⁶

17 *Saa den Helt med Løve-Mod,*

Og med Bjørne-Kræfter,
Viiste, at i Forhold god
Han og var derefter;
Styrke fremfor alle Mænd
|A:194 Gud ham gav i Naade,
Men sagtmodig han med den
Immer holdt til Raade!
Ærekiær, han Vreden dog
Vidste godt at dæmpe:
Aldrig over Bord han slog
Nogen drukken Kæmpe!
Gotherne for ingen Ting
Længe Helten regned,²³⁷
Kongen ham i Kæmpe-Ring
Daarlig kun beegned,
For et Drog man saae ham an,
For en Fæt i Ætten,
Men den ærekiære Mand
Visked af sig Pletten;
Fik for al sin Vaande Bod,
Havde nu den Ære,
At sin Faders Væрге lod
Higelak indbære,
Gav dermed sin Frænde kiær
Hvad i alt hans Rige,
Det forstaaer sig: iblandt Sværd,
Spurgde om sin Lige!
Gav ham Lov at sidde hos,
Høit i Konge-Sæde,
|A:195 Gav ham Hjem og Jorde-Gods,
Herredom med Glæde.²³⁸

18 *Saa* sin Konge Bjowulf næst
Blev i alle Dele,
Han, hvem Lykken undte bedst
Siden fik det Hele;²³⁹
Dengang *Higelak* blev kold
Over Klinge-Lue,
Og da *Hardred* under Skjold
Sank paa Bane-Tue⁸⁵,
Faldt, da ham i Herre-Færd
Folk med Kæmpe-Rygte,
Haarde Halse Een og Hver,
Skilfinger hjemsøgde.²⁴⁰

19 *Da* i Bjowulfs Lodd det faldt
Thronen at bestige,
Godt han og, i Eet og Alt,
Styrede sit Rige,
Sad, med ønskelige Kaar,
Gotherne til Glæde,
|A:196I halvtredsindstyve Aar,
Paa det høie Sæde;
Men opleved dog paa Jord
Sorrighfulde Dage,
Dengang fnysende opfoer
Trylle-Bjergets Drage:
Dragen, som i Gruben laae
Under Klipper bratte,
Vogted der i Løn og Vraa
Gamle Hedning-Skatte,
Slumred længe, vaagned brat,
Rased grumt ved Midjenat;
Tyve-Haand det voldte!²⁴¹

83

Da her nok fattes lidt, lader det sig ei strængt bevise, at *Talen* i det Følgende er om *Freyvor*, men der maatte dog være Meget borte, hvis det gjaldt en anden.

84

Talen er, som man seer, om en sørgelig Begivenhed i Danmark, men Sammenhængen er ikke god at finde.

85

Hardred var *Higelaks* Søn og Eftermand, som nærmere erfares i 17de Sang.

Syttende Sang.

Hedning-Skatten, Guld-Tyven, Drage-Branden og Bjowulfs
Udrustning, med Sagn om Higelaks og Hardreds Fald.

---

1 Did, hvor Dragen laae ved Ild,
Slumrende paa Tilje,
Stymperen kom ei paa Spil
Med sin gode Vilje;
Med sin Husbond i Fortrædd
Kom han, det var Klagen,
Flygtede, for Straffen rædd,
Og faldt ind hos Dragen!
Ei han spurgde om Forlov
Sig lidt Guld at tage,
Skyndte ud sig med sit Rov,²⁴²
Nok der var tilbage,
[A:198]Hvor engang, til Ingens Tarv,
Han, der sidst det vendte,
Skjulde hvad han fik til Arv
Efter Ubekiendte.
Man om Eierne har vidst
Ikkun det at melde,
Han som ene blev tilsidst,²⁴³
Rokkende af Ælde,
Mærked godt at Guldet kun
Han endnu en liden Stund
Kunde selv beholde,
Bar da vel et Vognmands-Læs
Ind i Hvælvingen paa Næs,
Nær ved Bølger kolde.
Did kun gik en Sti fuldtrang
Vanskelig at finde:
Giem nu, Grube! Gubben sang,²⁴⁴
Vel hvad du har inde,
Skiøndt det for de Boldes Ven
Er en piinlig Tanke,
At til dig de brave Mænd
Midler skulde sanke!²⁴⁵
I min Hald og i min Gaard
Blev der tomt og øde,

Kæmperne fik Bane-Saar,
|A:199 De er Alle døde!
Dem ei meer ved bredden Bord
Vinen vederkvæger,²⁴⁶
Stille hviler under Jord
Nu det gyldne Bæger!
Der og ligger nu forladt
Hjelmen aldrig kløvet!
Karlen for saa prud en Hat
Sover, den berøvet!²⁴⁷
Brynje-Særken med godt Hold,
Blev paa Val bedaget,
Trodsed Klingers Over-Vold
Tit i Vaaben-Braget;
Herreløs, af Rust opædt,
Skal den dog hensmuldre,
Aldrig færdes vidt og bredt
Meer paa Kæmpe-Skuldre!²⁴⁸
Der ei toner til Behag
Strængen under Bue,
Der ei høres Harpe-Slag
I den mørke Stue!
Kæmpe-Høgen aldrig der
Sig i Kreds mon svinge,
Droslen vims ei Graven nær
Vifter let med Vinge!
|A:200 Ak, hvor var mig Skiæbnen haard!
Helsot fik og Bane-Saar
Mine Kæmper alle!²⁴⁹

2 *Saa*, som eenlig Fugl paa Tag,
Sang han baade Nat og Dag
Tolkede sin Smerte,
Indtil Dødens Kæmpe-Haand
Sønderrev det seie Baand,
Knusde Gubbens Hjerte:²⁵⁰

3 Funklende som Blus og Glød,
Afgrunds-Dragen mørkerød,
Natte-Giæst i Bjerge,
Fløi som før ved Midjenat,
Fandt i Grav den døde Skat
Uden Vagt og Væрге;
Da Uvættens onskabsfuld,
Gammel nok af Dage,
Til det blanke Hedning-Guld

Klynged sig saa fage;²⁵¹
Lured der i mange Aar,
Ja i Secler trende,
Leed i Skatten dog et Skaar
Der de var til Ende.²⁵²

4 |A:201Manden som i Drage-Slot
Øved Tyve-Streger,
Løb paa Timen til sin Drot
Med det gyldne Bæger,²⁵³
Bød ham gjerne ei omsonst,
Byttet for hans Naade.
Saa et Værk af Oldtids-Kunst
Drotten fik at skaade,
Men ved Støien over Steen²⁵⁴
Mærkede den Fule,
Fiende-Fod det var som treen
Dristig i hans Kule.
Stærkhjort vaagnede nu op,
Uheld var paa Færde,
Farligt vist var Mandens Hop
Ved hans Hoved-Giærde,
Men, er Timen ei forbi,
Og man har Guds Naade,
Altid løber der en Sti
Ud af Nød og Vaade!
Saa og her, forgiæves kun,
Ude som og inde,
Dragen, vreed af Hjertens Grund,
Søgde ham at finde
Som dens søde Søvn afbrød;²⁵⁵
|A:202Bugtede sig ofte,
Brændende alt som en Glød,
Trindt om Grav paa Tofte,
Fandt ei i den hele Egn
Ham der skulde bøde,
Saae ei til ham mindste Tegn,
Alt var tomt og øde!²⁵⁶

5 Ind i Hulen atter kom
Nu den gamle Drage,
Snused allevegne om,
Mærked da saa fage,
At af sine Drikke-Kar
Eet han havde mistet,

Som en Tyv, i hvem det var,
Til sig havde listet.
Rasende, som før alt vreed,
Blev det Bjerg-Uhyre,
Kunde knap til Soel gik ned
Arrigheden styre,
Vilde brat med Blus og Baal
Luften gjennemgløde,
Lade for sin Drikke-Skaal
Landet grusomt bøde.²⁵⁷

6 |A:203 Solen sig i Vester-Hav
Sænkede med Dagen,
Lystig op fra Klippe-Grav
Svang sig Edder-Dragen,²⁵⁸
Under Skye, som Baal i Blæst
Bølgende han svæved;
Gysende, den lede Giæst,
Folket saae og bæved;
Ak, kun slukket blev den Ild
I hans Blod, som god og mild
Guld dem gav saa gierne!

7 Det nu var Uvættens leed,
Fra ham under Bue,
Regned, hagled Gløder ned
Tændte Alt i Lue,²⁵⁹
Luen steeg, og Huse faldt,
Hvor man sig henvendte,
Hvad af Røgen blev ei kvalt,
Aande-Draget tændte!
Det da skønned alle Mand,
Fik dertil han Evne,
Dragen, i det hele Land
Liv ei vilde levne.²⁶⁰
Saa han leged under Skye,
|A:204 Gotherne til Plage,
Fløi ved første Morgen-Grye
Hjerteglad tilbage,
Stoled i sin dunkle Vraa
Stolt paa Kraft og Klippe,
Haabet, som man siden saae
Skulde ham dog glippe!

8 Bjowulf om de bange Kaar
Bud nu fik saa fage,

Ilden i hans egen Gaard
Tog alt paa at brage!²⁶¹
Gothers prude Hoved-Borg
Smuldrede i Lue,
Da begyndte syg af Sorg
Ædlingen at grue;
Frygted for, at han, som Drot,
Havde, paa en Maade,
Arilds-Loven overtraadt,
Og forspildt Guds Naade.
I hans Bryst det saa var fat,
Som naar i en bælmørk Nat
Vrede Bølger kæmpe;²⁶²
Dog var det hans fulde Agt,
A:205 Trodsende al Dragens Magt,
Luerne at dæmpe,
Og den lede Orm med Staal
Give Løn tillige,
Ormen, som med Natte-Baal
Ødte Land og Rige.²⁶³
Godt han vidste, at mod Baal
Træ kan aldrig holde,
Derfor giøre lod af Staal
Han sig bedre Skjolde.
Ende skulde nu saa brat
Helten sine Dage,²⁶⁴
Skille dog ved Liv og Skat,
Først den gamle Drage!
Krig i Spidsen af en Hær
Dragen at paaføre,
Holdt sin Ære han for nær,
Taalde ei at høre,
Det for ham var nogen Sag
Med en Orm at fægte,²⁶⁵
Han der trodsed før i Slag
Farer, som var ægte;
Siden, til Uvætte-Sorg,
Han med Kæmpe-Hænder
Renset Hrodgars Konge-Borg,
A:206 Tugted Grændels Frænder.
Saa det var fuldhaard en Dyst,
Da for Øxe-Blade
Higelak paa Frislands Kyst
Livet maatte lade!
Gothe-Folket tabde der
Rigets fødte Værge,

Bjowulf dog for skarpe Sværd
Vidste sig at bjerge!
Kæmperne i fremmed Land
Her tilgavns kom efter,
At for Ti og Tyve Mand
Helten havde Kræfter;²⁶⁶
Thi *Hetvarer* Nok man saae
Mylre under Skjolde⁸⁶,
Kreds og Ring de vilde slaae
Tæt omkring den Bolde;
Faa dog om hans Kæmpe-Gang
Kunde Sagn hjembære,
Over Dynger Liig udsprang
Han i Hav med Ære,
|A:207 Pløiede den salte Søe
Uden Kæmpe-Følge;
Svømmed hjem til Fædres Øe
Over bredden Bølge!²⁶⁷

- 9 Higelak han var nu død,
Blottet laae hans Rige,
Hygd da Bjowulf Spiret bød,
Thronen og tillige;
Skiønnet vel, mod Fiende-Vold
Sønnen, som hun aatte,
Mægted ei at løfte Skjold:
Børne-Sko han traadte.
Desuagtet vidne maa
Hver, som Sandt vil sige,
Aldrig tænkte Bjowulf paa
Thronen at bestige,
Over *Hardred* ei tiltog
Han sig Magt og Ære,
Men af Drengen han opdrog
Mand til Drot at være!
Myndig blev den Konge-Søn,
Var og Drot saalænge,
Til ham giæstede med Døn,
|A:208 Over Svane-Vænge,
Ohters Sønner, som nu Bod
Æskede med Staalet
For den gamle Skilfings Blod,
Som var før udstraalet:
For den største Bølge-Drot,
Som i Svea-Rige
Hvem det Gamle kiendte godt,

Vidste af at sige!
Til et Minde ved hans Grav
Hardred var udkaaret,
Ham og Skilfing-Sværde gav
Brat nu Bane-Saaret,
Hvorpaa, uden Ran og Rov,
Til sit Land saa fage
Sønnen af Kong Ongenthjow
Stævnede tilbage!²⁶⁸
Ledigt han for Bjowulf lod
Gothers Konge-Sæde,
Ledigt for den Helt saa god,
Værd det at beklæde!
Ei saa glemde Bjowulf dog
Hardreds Drab at hevne,
Og der Giengiolds-Timen slog
Fik dertil han Evne;
|A:209 Som *Edgylfes* Ven i Nød⁸⁷
Leding han af Land udbød,
Hjelpen godt han stædte;
Skilfinger han gav da Løn,
Hviled ei, før Ohters Søn
Bane-Tuen klædte.²⁶⁹

10 Saa var under Vaaben-Døn
Heldig graanet Eggthjows Søn,
Trods saamangen Fare,
Seierrig i hver Bedrift,
Til han nu mod Orme-Gift
Skulde sig forsvare!

86

Hetware maa nødvendig være Navnet paa de Folk i Frisland, Higelak sloges med, ligesom da og ware er det almindelige Ord paa Indbyggere.

87

Edgylfe var da rimeligviis en Medbeiler til den Svenske Throne, der søgte Hjelp hos Bjowulf og Gotherne, som gamle Fiender af Svensken, og de svenske Drotter, hvorom siden mere i 18de og 20de Sang.

|A:210]

Attende Sang.

Bjowulfs Tvekamp med Dragen, og indflettede Sagn om Kong
Hrædel og hans Sønner.

- 1 Nyt om Land der spurgdes nu,
Da i Morgen-Røde,
Gothe-Kongen, gram i Hu
Dragen gik at møde!
Ene dog ei gik af Gaard
Helten, men selv Tolvte,
Vidste nu og paa et Haar
Hvad Ulykken voldte:²⁷⁰
Gierningen var kommet op,
Karret bragt for Dagen,²⁷¹
Holde maatte da og Trop
Han der stjal fra Dragen!
|A:211 Som den *Trettende* i Flok
Med var han i Skare²⁷²
Vei han viiste, nødig nok,
Bange som en Hare,
Did, hvor ikke langt fra Hav
Under Klipper bratte,
Som en Bjerg-Trold i sin Grav
Dragen laae paa Skatte;
Det for Folk var ingen Spøg
At aflægge der Besøg
Hos den grumme Vætte!
- 2 Nu paa Næssset, under Fjeld
Drotten gik til Sæde,
Sagde Vennerne Farvel
Kiækt, dog ei med Glæde,
Sad Valkyrien og nær,
Som, med Skielm bag Øre,
Vilde i den Herre-Færd
Oldingen berøre,
Vilde nu, trods Hjerte-Baand,
Helten saa udstykke,
At i Kæmpe-Kiød hans Aand
Brat holdt op at bygge!
- 3 **|A:212**Det var Bjowulf, Eggthjovs Søn,
Saa tog han til Orde:
Med paa Val i Vaaben-Døn

Selskab tit jeg gjorde,
Voved mig i Ungdoms-Aar,
Er dog gammel blevet,
Mindes, som den Dag i Gaar,
Hvad jeg har oplevet.
Syv i Alt var mine Aar,
Da en Drot fuldædel
Tog mig af min Faders Gaard,
Drotten var Kong Hrædel!
Vennesæl og frændehuld,
Holdt mig godt den Rige;
Gav mig Mad og gav mig Guld,
Elsked mig tillige,
Som hvad ham i Konge-Hald
Kiærest var at finde,
Skiøndt dog Sønner Tre i Tal
Glad han saae derinde:
Herbald, Hakon, Higelak.

- 4 Ak, hurtig kan Glæden omskiftes til Sorg,
Det maatte Kong Hrædel bekiende;
|A:213 Med Glæden og Livet i glimrende Borg
Det tog kun en sørgelig Ende⁸⁸!
- 5 Ung Herebald ældst var af Sønnerne tre,
Saa ilde det maatte sig hænde,
Og skulde dog aldrig paa Jorderig skeep,
Han faldt for sin nærmeste Frænde!
- 6 Ja, Pilen paa Stræng lagde Hakon med Lyst,
Ei værre skiød Nogen med Bue,
Med Broderens Piil i sit kiærlige Bryst
Ung Herebald blegned paa Tue!
- 7 Den Synder, man dømde, for slig en Udaad
Med Livet var skyldig at bøde,²⁷³
Dog maatte uhevnet, for Faderens Graad,
Ung Herebald blegne og bløde!
- 8 Med Gysen kun Oldingen tænkte derpaa,
Hvad Skiæbne hans Søn skulde friste,
Kom Hakon i Galgen, man klarlig det saae
Hans Hjerter paa Stand maatte briste.
- 9 **|A:214**Saa Oldingen hørdes med skiælvende Røst
I Sang at udøse sin Klage:

Hist svæver i Galgen min Alderdoms Trøst,
Til Føde for Ravn og for Krage!

- 10 Hvad nytter mig Vid, og hvad gavne mig Aar!
Hvad Hjælp kan den Døde jeg yde!
Hvad andet, end lade, i Dag som i Gaar,
Hver Morgen min Klage-Sang lyde!²⁷⁴
- 11 Til Dødens, slet ikke til Brødrenes Tarv
Min Ældste saa ynkelig endte;
I Galgen der findes den Fædrene-Arv,
Som derved de finge i Vente!²⁷⁵
- 12 Din Høielofts-Sal er af Veir og af Vind,
Omkring dig er eensomt og øde,
Henvisnet, min Søn, er dig Rosen paa Kind,
Saa maa dog mit Hjerte vel bløde!²⁷⁶
- 13 Ak, hvor under Sky du dig svinger saa bleg,
Der er ingen Harpe at høre,
Der findes, der kiendes ei Lyst eller Leeg
— — — —²⁷⁷
- 14 |A:215 Saa sværmed den Gubbe, og Sang efter Sang
Han hørdes med Sorgen at kvæde,
Han fandt, hvor han stædtes, i Borg eller Vang
Kun Tomhed, kun Kval og ei Glæde.²⁷⁸
- 15 Ham Herebalds Drab gik til Hjerte fuld nær,
Alt som en ubodelig Skade,
Han havde slet ikke hans Bane-Mand kiær,
Men kunde ham heller ei hade!²⁷⁹
- 16 Saa sank da den Herre i Graven af Sorg,
Lyksalig ved træt at nedsegne,
Lod Sønnerne raade for Land og for Borg,
Opsvang sig til lysere Egne!²⁸⁰
- 17 Ei lagdes med Gubben dog Sorgen i Grav,
Maae Gother og Svenske bekiende,
Fuldbistre de giæsted nu tit over Hav
Hinanden for Belte at spænde.²⁸¹
- 18 Det Ongenthjow voldte, og Sønnerne hans,
De vilde af Fred ikke vide;

De Halse saa haarde kom ofte til Lands
Paa Krig under Hrosna-Bjergs Side;²⁸²

19 |A:216| Ei sad mine Frænder med Hænder i Skiød,
Nei, Alle deraf veed at sige,
Hvor Kinderne blegned, og Klingen blev rød,
Da bradt de gav Lige for Lige!

20 Dog maatte den Ene, fast over dens Værd,
Og Æren med Livet giengiælde,
I *Frænde*-Haand funkled det farlige Sværd,
Som mægted Kong Hakon at fælde.

21 Før Ongenthjow segned den Herre saa rank,
Om Jofur end saa hevned Skade,
At graahærdet Skilfingen skrænted og sank
Paa Valstædens slibrige Gade!²⁸³

— — — —
— — — —

22 Siden jeg min Higelak²⁸⁴
Tit for Gods og Ringe
Sagde saa paa Valen Tak,
Med min Straale-Klinge,
At omsonst han ei mig gav
Lehn til Arv og Eie,
Nødtes aldrig til, bag Hav,
Stridsmænd sig at leie.²⁸⁵
|A:217| Aldrig han i Kæmpe-Trang,
Det tør høit jeg sige,
Sendte Guld til Dane-Vang,
Eller Svea-Rige!
Saa i Fylking-Spidsen Gavn
Gjorde jeg alene,
Og at svare til mit Navn
Skal mig ei formene
Under Hjelm de hvide Haar,
Aldenstund paa Tofte
Denne Klinge bi mig staaer,²⁸⁶
Som den stod fuldofte!
Kiendt og blev min Kæmpe-Aand,
Da, for længe siden,
Dagravn segned for min Haand
Død i Hune-Striden;²⁸⁷
Ei han Friser-Kongen der

Smykker bar til Bytte,
Kunde, trods sit gode Sværd
Ei sig for mig hytte.
Ei til ham jeg brugde Staal;
Brydes godt jeg turde,
Med de bare Næver Kaal
Paa den Karl jeg gjorde.
Men ved Skatte-Graven nu
|A:218 Svinger jeg med Bane-Hu
Sværd i Kæmpe-Hænder.

23 End paa Trods, med Bane-Kaar²⁸⁹

Bjowulf tog til Orde:
Yderlig i Ungdoms-Aar
Vove mig jeg turde;
Til jeg gammel blev og graa
Landet har jeg værget,
Tør en Dyst og end bestaae
Her ved Drage-Bjerget,
Skal med Æren holde Slag,
Hvis Uhyret for en Dag
Kommer ud af Kulen!²⁹⁰

24 Før den Drot nu til sin Død

Gik med Helte-Mine,
Vennegod Farvel han bød
Kiønt til Kæmper sine,
Til dem alle, hver især,
Sagde med det Samme:
Ved mod Orm at løfte Sværd
Vilde jeg mig skamme,
Vidste jeg kun, det gik an,
Den, som, iblandt Flere,
|A:219 Grændel før i Dane-Land,
Kraftig at haandtere;
Men nok her jeg vente maa
Ild og Edder-Strømme,
Tager derfor Rustning paa,
Som sig vel mon sømme.²⁹¹
Ja, med Skjold, og Brynje god
Gaaer jeg mod den Fæle,
Agter og at holde Fod,
Fægte, ei med Hæle,
Indtil, efter Skiæbne-Kaar
Og Alfaders Vilje,
En af os med Bane-Saar

Bænkes lavt paa Tilje;²⁹²
Thi kun lidt det er bevendt
Før en saadan Leeg er endt,
Af den sig at rose!²⁹³

25 Tøver I kun her i Roe,
Tappre Følge-Svende!
Til I see, hvem af os To
Lykken gaaer til Hænde;
Hvem der fra det store Slag
Komme skal med Livet;
Thi det er ei hver Mands Sag,
|A:220 Mig det kun er givet,
Med en slig Uvætte leed
Kraft og Held at prøve;
I en Kamp saa haard og heed
Manddoms-Værk at øve!²⁹⁴
Eet af To nu hændes brat,
Eders Drot I skue
Eiende al Dragens Skat,
Eller bleg paa Tue!

26 Det nu var den Helt saa bold
Med sin Brynje-Kofte,
Under Hjelm sig brat ved Skjold
Reiste han paa Tofte,²⁹⁵
Paa sin Styrke stoled han,
Tænkde at udøve,
Hvad sig for en enkelt Mand
Sømmer ei at prøve!²⁹⁶
Under Klippen frem nu gik
Helten, aldrig bange,
Som holdt Trop og Stand og Stik
Før i Dyster mange;
Stade og han under Fjeld
Tog med Mod i Bringe,
Saae af et forborgent Væld
|A:221 Brat en Flod udspringe;
Lue-Strømmen, man saae her
Skulde saa det mage,
At hvem Skatten kom for nær,
Brat og kom af Dage.²⁹⁷

27 Gothe-Kongen ikke sød,
Raabde nu af Struben,

Huult i Klippen det gienlød,
Hørdes grandt i Gruben;
Stærkhjort da for Alvor fnøs,
Raabet han giengiældte,
Gift han fraaded, Ild han nøs,
Dermed han sig meldte.²⁹⁸
Klippen drøned, Dragen ud
Vælted sig i Vrede,
Skjoldet Gothe-Helten prud
Vendte mod den Lede,
Som paa Strid nu havde Mod,
Drog sit Sværd tillige,
Hvor ved Klippe-Væg han stod,
Vant ei til at vige.²⁹⁹
Gothe-Helten som en Muur
Stod for leden Øgle,
Sammenrullet den paa Luur
|A:222 Laae alt som et Nøgle.
Hvad de begge pønsed paa
Var hinandens Skade,
Dragen man sig rulle saae
Hen mod Heltens Stade:³⁰⁰
Som en Glød den Orme-Bold
Trilled over Tue,
Skiærme kunde Heltens Skjold
Længe ei mod Lue;
Derfor vilde Helten og
Nytte Øieblikket,
Men saa let en Seier dog
Ei ham var beskikket.³⁰¹
Sværdet svang han med god Agt,
Traf og som han sigted,
Til han slog af al sin Magt,
Men ham Klingen svigted,
Skuffede sin Drots Tillid,
Dengang, mest i al sin Tid,
Han dens Hjelp behøved!³⁰²

²⁸ Dragen, for den fik forlidt,
Arrig blev derefter,
Spyed, saa det flunked vidt,
Ild af alle Kræfter.
|A:223 Sig, af Held, at rose her,
Helten lod nok være,
Da ham sveeg hans gode Sværd,
Sig til liden Ære;³⁰³

Modet ham i Helte-Bryst
Sveeg dog ei tillige,
Eggthjovs Søn ei følte Lyst,
Faren at undvige;
Sidde vilde han, med Priis,
Paa sit Konge-Sæde,
Eller og, med Livs Forliis,
Bane-Tuen klæde!³⁰⁴
Saa, frimodig, skal Enhver,
Som har Dyd og Ære kiær,
Døden gaae i Møde!

88

Disse fire Linier har jeg sat til, for at danne en Slags Overgang, men man seer let, at Indholden er laant af det Følgende.

[A:224]

Nittende Sang.

Flokkens Feighed, Viglafs Troskab, Bjowulfs og Dragens Bane-Saar,
Drage-Guldet, Heltens sidste Ord og Endeligt.

---

¹ Tid at puste blev der knap,
Skiøndt en Dyst var ude,
Brat begyndte, hvor den slap,
Dragen Ild at sprude!³⁰⁵
Det var Folke-Drotten god,
Haardt saa blev han prøvet,
Ene han i Heden stod,
Kunde nok behøvet
Hjelp nu af de Adels-Mænd,
Han gav Staal om Hærde,
Men ei turde Folkets Ven
De paa Val omgiærde;
[A:225] Nei, de løb ad Skoven til,
Skiælvende for Døden,
Een kun af dem gik i Ild
For sin Ven i Nøden;
Stærk saa var hans Sorg og Harm
Det han lod nu kiende:
Hjertet brændte i hans Barm,

Han var Bjowulfs Frænde;
Nyt Beviis han gav derpaa:
Svorne svigte, Baarne staae,
Er de født af Ægte!

2 *Viglaf* hedd den Kæmpe prud
Mellem Kiærling-Svende,
Vigsteens Søn, et Skilfing-Skud,
Ælfhers bedste Frænde,
Han ihu det kom saa godt:
Høit ham Bjowulf bænked,
Da *Vægmondigernes* Slot
Han den Bolde skiænked;
Gav ham, alt som Fader hans,
Herre-Dom og Navne-Glands.
Derfor ei sig bare
Kunde nu den Unger-Svend,
|A:226 Der han saae sin Drot, sin Ven,
Stædt i Nød og Fare.

3 Det da var den Helt saa bold,
Flux han greeb sit gule Skjold,
Drog og brat af Skede
Sit det gode, gamle Sværd,
Hvormed før, i Herre-Færd,
Janmund kiæk sig teede;
Ohters Søn, med Livet, lod
Sværdet sit i Belte,
Dengang, hvor forladt han stod,
Vigsteen kiæk ham fældte,³⁰⁶
Var sin Frænde lidt for nær,
Tog hans Malle-Krave,
Brune Hjelm, og Jette-Sværd³⁰⁷
Som var *Onells* Gave;
Vraged ei den Kæmpe-Løn,
Skjøndt det var hans Broder-Søn
Nøgen han afklædte⁸⁹.
|A:227 Hjelm og Brynje, som og Sværd
Vigsteen længe raadte,
Før hans Søn til Herre-Færd
Hu og Kræfter aatte;
Men der han alt Kjødets Gang
Gik, fuldmæt af Dage,
Ei for Vaaben var i Trang
Han, som blev tilbage!
Til i Fædres Spor at gaee

Glimrende, med Ære,
Kæmpeklædt han var, som Faa,
Skulde nu og bære
Sværdet for sin Drot i Slag
Første Gang paa Val i Dag,
Ældre var han ikke.³⁰⁸
Derfor dog ei Modet faldt
Nu i Kæmpe-Barmen,
Og at Kraften, da det gjaldt,
Ei forsvandt af Armen,
Dragen, der den, sig til Meen,
Fandt i Marken To for Een,
Vel fik at fornemme!

4 Viglaf talde gyldne Ord,
Sorrighfuld i Sinde,
|A:228 Aldrig, sagde han, paa Jord,
Mig det gaaer af Minde:
Hvad vi lovede vor Drot,
Venner! da paa Bænke
Vi beværtedes fuldgodt,
Tog mod Ære-Skiænke!
Blanke Hjelme, skarpe Sværd,
Røden Guld, i Sale,
Loved vi, i Herre-Færd,
Ærlig at betale,
Hvis den Drot, saa rund og prud,
Stædt vi saae i Fare,
Som os til sin Liv-Vagt ud
Tog i Kæmpe-Skare!³⁰⁹
I Bedrifter hidindtil
Ingen var hans Mage,
Livet satte han paa Spil
Tit i yngre Dage;
Derfor og den Herre stærk
Havde nu i Sinde,
Ene om det Kæmpe-Værk,
Prisen heel at vinde;
Men hvem han paa denne Færd
Kaared til sit Følge,
Drotten dog tillagde Værd,
|A:229 Det er ei at dølgje,
Ja, erklæred, ved det Kald,
Som ved Gunst og Gave,
Os for Perler i sin Hald:
Kæmpe-Sønner brave!

Nu den kom, den store Dag,
Som skal Venner prøve
Da en Skjoldborg god i Slag
Drotten kan behøve;
Op da, Venner! op, og fram!
Did, hvor Luften gløder!
Skjold ved Skjold, i Kreds om ham,
Som for Folket bløder!
Gud det veed, at, før i Dag
Drotten Hjelp skal savne,
Legem mit, med hans i Lag,
Luerne maa favne!
Det og føle maa Enhver:
Ikkun dybt beskiæmmet,
Føres kan, fra Herre-Færd,
Skjold af os til Hjemmet,
Hvis ei Fienden først sin Død
Faaer af vore Sværde;
Mens til Redning i hans Nød
Drotten vi omgjærde!³¹⁰
A:230 Nidings-Færd, fra gammel Tid,
Gothe-Lov det kalder,
Naar en Drot, forladt i Strid,
Ene staaer og falder;
Saa dog ei vor Konning bold
Sine Been skal lægge,
Samme Brynje, Sværd og Skjold
Skiærme skal os begge!

5 Dermed foer den Unger-Svend
Gjennem Røg og Lue,
Hen at hjelpe Drot og Ven,
Udaf al Formue.
Kort og godt, med draget Sværd,
Sagde han saa fage:
Mindes nu, o Bjowulf kiær,
Ord fra yngre Dage!
Aldrig, saa dit Løfte lød,
Hvad jeg end maa prøve,
Helme vil jeg, før min Død,
Helte-Værk at øve!
Værg dit Liv da af al Magt
Trøstig mod den Lede!
Ved din Side, med god Agt,
Staaer til Hjelp jeg rede.³¹¹

6 |A:231| Dragen, efter disse Ord,
Uden meer at tøve,
Gloende paa Nye opfoer
Fienderne at prøve;
Lue-Bølgen Viglafs Skjold
Saae man brat fortære,
Under Brynje Kæmpen bold
Kunde sig ei nære,
Maatte, da hans eget Værn
Lod af Ild sig trykke,
Under Bjowulfs Skjold af Jern
Søge Skjul og Skygge!

7 Det var Helte-Kongen god,
Ærekiær sin Klinge,³¹²
Saae man ham med Kraft og Mod
Løfte høit og svinge;
Men da Drage-Tind og Top
Sværdet skulde kløve,
Gik i Lodningen det op,
Vilde Daad ei øve!
Skiørt af Rust og Alderdom
Har maaskee det været,
Mest dog Alt nok deraf kom,
Bjowulf ei beskiæret
|A:232| Var den Lykke nogentid,
At det Sværd han førde
Ham til Nytte kom i Strid,³¹³
Dertil, som jeg hørde
Var den Kæmpe alt for dru,
Saa den bedste Klinge,
Naar han svang den, vreed i Hu,
Maatte sønderspringe!
Slaget som kun batted lidt,
Trods den Stærkes Vælde,
Dragen nu, den saae sit Snit,
Vilde drøit giengiælde,
Rased tredje Gang nu frem,
Helten maatte gløde,
Halsen favnet blev med Klem,
Som med Tænger røde;
Ild og Edder paa en Gang
Bølged om den Høie,
Blodet kaagde, som det sprang,
Det var haardt at døie!³¹⁴

8 Nu det Tid at tale om
Er, hvordan i Nøden,
Han til Hjelp sin Herre kom,
Som var tro til Døden!
A:233 Ja, han hjalp, med Haand og Sværd,
Godt den gamle Kæmpe,
Naaede saa noget nær
Luerne at dæmpe!
Nu igien da Kongen brat
Kom til sine Sandser,
Fik paa Timen Dolken fat
Hvor den sad i Pandser,
Skarp den som en Rage-Kniv
Var til Sider begge,
Gik igjennem Drage-Liv
Glat med Odd og Egge!
Saa da Bugt de Frænder to
Fik med Edder-Dragen!
Gid hver Tjener Viglafs Tro
Lægge maa for Dagen!³¹⁵

9 Dog, ak her i Drage-Vang
Drotten uden Mage
Kæmped, seired sidste Gang,
Talte var hans Dage.
Saaret, bidt med Edder-Tand,
Bulned, svulned, brændte,
Saa for dødeligt paa Stand
Drotten det erkjendte;
A:234Følge, hvordan i hans Blod
Edder-Bølgen brused,
Gik saa hen med Helte-Mod
Tæt til Drage-Huset,
Satte ned sig paa en Blok,
Saae, hvordan i Hule
Jetter havde, kunstig nok
Sule sat ved Sule.
Hvor han, dryppende af Blod,
Sad nu under Lide,
Som en Ven i Nøden stod
Viglaf ved hans Side,
Vilde hos den kiære Mand
Edder-Brynden dæmpe,
Kvægede med Kilde-Vand
Banesaaret Kæmpe!³¹⁶

10 Bjowulf løfted nu sin Røst
Over Bane-Saaret,
Vidste godt, at Verdens Lyst
Alt ham var afskaaret,
At ved sine Dages Maal
Tæt han var nu bænket,
Hvor ham vinked Dødens Skaal
Til Farvel iskænket!
|A:235 Havde jeg, var Talen hans,
Søn nu over Mulde,
Vaaben-Huus og Helte-Glands
Arve brat han skulde!
I halvtredsindstyve Aar
Spiret saa jeg førde,
At fra ingen Fyrste-Gaard
Sværd sig mod mig rørde;
Fiender ei jeg for mig fandt,
Nøides med mit Eget,
Aldrig jeg paa Rænker spandt,
Mig og Faa har sveget!³¹⁷
Det jeg kommer grandt ihu,
Det mig trøster, glæder nu
Paa min Bane-Tue!
Gaaer som Lys end Livet ud,
Jeg for Straf af Himlens Gud
Tør ei ved at grue!
Viglaf, Kiære! gak nu brat
Grubelangs, at skue
Heden-Olds den gyldne Skat,
Under Klippe-Bue!
Ormen, alt sit røde Guld
Vældelig berøvet,
Banesaaret, vaandefuld
|A:236 Blunder nu i Støvet!
Skynd dig, Kiære, vær ei seen,
Lad mig Guldets skue,
See, med klaren Ædelsteen,
Det i Solen lue,
Saa des blidere jeg kan,
Med den Skat for Øie,
Duehvid fra Liv og Land
Hoved mit nedbøie!³¹⁸
Ei forgiæves saa med Bøn
Bjowulf tog til Orde,
Efter Ønske Vigsteens Søn
Rede flux sig gjorde,

Gik i Brynje, som han stod,
Ind i Drage-Stue,
Kæmpe-Skridt med Helte-Mod
Tog han under Bue,
Hvor om Drage-Reden trindt
Guldet laae i Dynge,
Ædel-Stene, tykt som Flint,
Skinnede i Klynge!
Saa var Gulv med Glimmer-Sand
Strøet i Jette-Stue.
Særsyn Nok den Vandrings-Mand
Fik da her at skue;
|A:237 Gamle Guld-Kar Nok paa Rad,
Helten saae, hin Unge,
Mangen Skaal og mangt et Fad,
Tomme vel, men tunge!
Rustne Hjelme her i Flok
Laae fra gamle Dage,
Arm-Baand og, som kosted nok
Mesteren Umage!
Giemme hvo som vil, paa Guld!
Drages dog til Minde:
Lettelig det over Muld
Mænd kan overvinde!

- ¹¹ Over Skatten høit sig op
Skiød et gyldent Mærke,
Sært fortryllet, saa fra Top
Straalerne fuldstærke
Strømmed ud paa Rad, i Ring,
Under Klippe-Bue,
Saa i Gruben trindt omkring
Skin der var at skue!
Intet man til Ormen saae,
Staalet ham bedøved,
Jette-Guld i Klippe-Vraa
Enkelt Mand da røved!³¹⁹
|A:238 Tog i Favn af Gylden-Tøi
Alt hvad bedst han hued,
Bæger, Fad og Fakkelfløi,
Som i Gruben lued!
Ham, som før laae her paa Vagt,
Ruged over Skatten,
Havde skarpen Staal nu flakt,
Han ei meer om Natten
Leged nu i Luften vild

Over Land med Skade-Ild,
Skrækken med ham døde!

12 Skyndelig med Jette-Guld
Fra de gamle Dage,
Konge-Svenden længselsfuld
Vendte nu tilbage,
Vilde see, om Helten god,
Som paa Steen i Vaande
Døende han nys forlod,
Drog endnu sin Aande,
Kom med Guldet, kom og saae
Hvad han nødig vilde,
Paa sit Yderste nu laae
Gothers Drot hin Milde!

13 |A:239| Viglaf øste Vand igien,
Som man vel kan tænke,
Blev og ved, sin Drot og Ven
Dermed at bestænke,
Til for sidste Gang paa Jord
Luft han fik i Lunge,
Mæle til det Afskeds-Ord,
Som ham laae paa Tunge!

14 Det var Gubben ærefuld,
Stirrende paa Oldtids Guld,
Saa tog han til Orde!³²⁰
Gud skee Lov! den Herre blid
Over Stjerne-Buer,
Ærens Drot til evig Tid,
For hvad her jeg skuer:
For de Skatte, som mit Folk
Før min Død, jeg med min Dolk
Mægted at forhverve!
Prisen dog paa Guldet vist
Kalder ei jeg ringe,
Øiets Lys og Livets Gnist
Maatte for det springe;
I som skifte skal min Arv,
Sørger vel for Landets Tarv!
|A:240| Mig det maa nu miste!
Brat jeg Aske har for Been,
Da, o Venner giæve!
Kæmpe-Høi med Bauta-Steen
Over den sig hæve!

Staae den skal paa Hrone-Klint,
Hvor mod Landet Bølgen trindt
Bruser ind fra Dybet!

- 15 Kneise skal min Høi ved Hav
Falde flux i Øie,
Under Navn af Bjowulfs Grav,
Dem som Bølgen pløie,
Staae for dem til Seile-Tegn,
For mit Folk til Mindes-Hegn,
Synlig i det Fjerne!³²¹
Af sin Hals nu Gothers Ven
Løste Gylden-Smykket,
Gav den fuldtro Unger-Svend
Brat med Mester-Stykket,
Brynje god, og Finger-Ring,
Hjelm af Guld det klare,
Sagde: brug de gode Ting
Som du tør forsvare!
[A:241] Af *Vægmundinger* endnu
Een er kun tilbage,
Stammens sidste Skud er Du,
Arven du modtage!
Ja, saa nær min hele Æt
Sank i Skiebnens Bølger,
Mødig nu, min Ven, og træt,
Frænderne jeg følger!

- 16 Det var Gubbens sidste Ord,
Før til Baal han blegned,
Hjertet brast, og stiv til Jord
Gothe-Kæmpen segned;
Legemet i Klippe-Ly
Luen ventet rolig,
Sjælen søgde over Skye
Ærens faste Bolig!³²²

At Vigsteen var en *Skilfing*, og altsaa i Slægt med Ohter, er ovenfor sagt, men, var Janmund virkelig hans Broder-Søn, maa han endog have været Broder til Ohter og Onell, hvis Broderskab sees af 2ode Sang.

Tyvende Sang.

Viglafs Sorg og Straffe-Tale, Efter-Mælet, med Sagn om
Hrædingers Vanheld. Bjowulfs Liig-Begjængelse.

---

¹ Ved Liget sad den Unger-Svend,
I Sjælen dybt bedrøvet,
Sin Herre god, sin bedste Ven
Af Døden grumt berøvet;
Det Eneste, som i den Nød
Ham noget trøste kunde,
Var kun, at Bjowulf før sin Død
Gav Dragen Bane-Vunde!
Han skar med Egg i Orme-Skrat
Saa kiendelig en Skure,
At aldrig mere Oldtids Skat
Den bød sig til at kure;
|A:243 Man aldrig meer den sværme saae
Ved Midnat under Bue,
Saa vingeskudt og tung den laae
Før Helte-Fod paa Tue!³²³
Blandt Mænd som blune ei for Sværd,
Men trodse Kampens Hede,
Jeg mene tør, at fjern og nær
Fuldlänge man skal lede,
Før blandt dem Alle findes Een,
Som turde Bjowulf følge,
Hvor under Lide djærv han treen
Mod Ild og Edder-Bølge!
Ja, andre Mænd med Helte-Aand
Vel drømde kun om Magen
Til ham, som med sin bare Haand
Tog Hold i Edder-Dragen!

² Saa havde for den gamle Skat,
Ved Edder og ved Egge,
De Uforsagte Livet ladt,
Og hevnet sig dog Begge;
Og der nu Faren var forbi,
Kom luskende fra Skoven
I Kryster-Trop de Svende ti,
Som glemde Kæmpe-Loven
|A:244 Og turde Kreds om Drot ei slaae,

Der han var stædt i Møde,
Men stode nu, hvor bleg han laae,
For Viglaf skamfuld røde!³²⁴

3 Ja Viglaf sad i Hu saa mod,
Ved Liget af den Bolde,
Med Kilde-Vand den Kæmpe god
Bestænked end den Kolde!
Saa vilde han med Flid og Konst
Forlænget Heltens Dage,
Men Iid som Ønske var omsonst,
Ei Aanden kom tilbage;
Udløbne var den Faldnes Aar,
Og det er vel at mærke:
Som Gud det vil, har hver Mand Kaar,
Den Svage og den Stærke!³²⁵

4 Af Unger-Svenden onde Ord
Nu havde kun at vente,
Hvem før i Kroppen Rædsel foer;
De fik hvad de fortjende!
Ja, det var Bjowulfs Hoved-Vagt,
Hans hjerteklemte Frænde,
Med Øiekast han sin Foragt
IA:245 De Feige gav tilkjende;
Han gav dertil dem onde Ord,
Han sagde: I paa Tofte
Giengiældte godt hvad over Bord
I tog i Hald fuldofte,
Af ham, som under bange Kaar
Det lærde nu i Feldten:
Omsonst befolked han sin Gaard
Med Kæmper udaf Vælgten!
Ja, sande maa hver ærlig Mand,
At værre Ingen stædte
Sit Guld og Sølv og Staal end han
Som jer i Pandser klædte!³²⁶
Forladt i Farens Øieblik,
Den Folke-Drot ei skulde
Sig rose af, hvad Hjelp han fik
Af Kæmper svigefulde!
Dog Himlens Gud ham hjalp i Nød,
Og gav dertil ham Evne
At holde Stand, og før sin Død
Med Seier sig at hevne!
Ak lidet kun den Hjelp forslog,

Jeg mægted ham at bringe,
Men over mine Kræfter dog
Jeg brugde Skjold og Klinge!
|A:246 Til Sværdets Roes og meldes bør:
Det Helten gjorde Nytte,
Der han, af Luer hovedør,
Ei kunde meer sig hytte!
Dog ligefuldt man sande maa,
At alt for tyndt omgjærdet
Var Drotten, til hvis Tarv man saae
Ei Fleer at blotte Sværdet!
Men Guld og Gods og Herre-Gunst
Skal I og eders Frænder
Og derfor søge nu omsonst,
Naar I, med tomme Hænder,
Maae rømme eders Føde-Stavn,
Og kan saa langt ei flygte,
At forud jo med Kryster-Navn
Gik eders Skiændsels-Rygte!
O Daarskab! sig for noget Kiøb
Med Døden at affinde,
Naar et beskiæmmet Levnets-Løb
Er Alt hvad man kan vinde!³²⁷

- 5 Et Bud nu over Klinten op
Lod Viglaf gaae til Borgen,
For der den bolde Adels-Trop
At melde Lande-Sorgen!
|A:247 Hvor Kæmper sad med Hjerte sygt,
Alt fra den aarle Morgen,
De svæved mellem Haab og Frygt,
Det var dem slet forborgen:
Om til sin Hald den Herre blid
Med Helsen kom tilbage,
Hvad heller alt i skarpen Strid
Han endte sine Dage!
Derom Beskeed fuldvis og reen
De bradt dog fik at vide,
Der Svenden ind ad Dørren treen,
Med Sagn til Hver-Mands Kvide.
Ei længe tav den Svend udru,
Og lydelig han meldte:
Paa Bane-Tuen sover nu
Den Ædleste blandt Helte,³²⁸
Ja, han, som Guld i Gothe-Borg
Udskifted med god Vilje,

Han sank, til Væder-Folkets Sorg,
Nu bleeg paa røden Tilje;
Med Vunder sex han hviler der,
Og Dragen ved hans Side,
Den maatte, skiøndt den spotted Sværd
Dog selv i Græsset bide!
Hvor Bjowulf sank, den Helt saa skøn,
|A:248 For Drage-Gift og Lue,
Har Vigsteens vennehulde Søn
Sig leiret lavt paa Tue;
Den ferme Helt med Mod og Magt
Den Faldne vil beskiærme,
Slet Ingen, for den Hoved-Vagt,
Tør Drottens Liig sig nærme!

- 6 Paa Feide vi og Orlogs-Færd
Nu være maae belavet,
Naar Konge-Tabet fjern og nær
Man spørger over Havet;
Thi yppet blev en Kiv fulddru
Med Huner, Friser, Franker,
Da Higelak med fiendtlig Hu
Ved Frisland kasted Anker!
Vel paa det Tog ham Lykken sveeg,
Til Jorde-Færd han landed,
Hetvarer ham i Vaaben-Leeg
Bestod og overmanded;
Men skiøndt den Guld-Udøser strag
Fik Bane-Saar i Striden,
Har Vikinger dog baaret Nag
Til Gothen immer siden!³²⁹
|A:249 Som Gyng-Bund at bygge paa
Er Svenskens Troe og Love,
Det veed man nok, det ret man saae,
Da over salten Vove
Med Skilfing-Kæmper *Ongenthjov*
Hidstævnede saa fage,
Og voldelig ved *Ravne-Skov*
Tog *Hrædlingen* af Dage!
Ja, klar blev Svenskens Overmod,
Som Gothen før ei kiendte,
Da Hakon brat, det unge Blod,
Sit Levnets-Løb fuldendte;
Da *Ohthers* Fader, ulvegraa,³³⁰
Forfærdelig til Syne,
Vor unge Drot paa Val man saae

Med Lue-Blik nedlyne^{90!}
Han røved Brud, som Moder blev
Til *Onell* og til Ohther,
A:250 Han seierrig fra Valen drev
De høvdingløse Gother!
Med Nød undkom til *Ravne-Skov*
Fra Sværd en liden Skare,
Den Kæmpe-Levning Ongenthjov
Dog agted ei at spare,
Han slog om Skoven Kreds fuldbrat,
Og lod for de Betrængte
Udraabe saa den hele Nat,
Hvad Kaar han dem tiltænkde:
“For Sværdet skal i Morgen-Grye
Fuldmandt et Hoved springe,
For Løiers Skyld dog under Skye,
En Part i Galgen svinge!”
De Kæmper faa med dybe Saar,
Den Hovmod fik at taale,
Dog gryed Trøst i bange Kaar
Med Solens Morgen-Straale;
Af Horn og Luur da hørdes Blæst,
Ung-Higelak den meldte:
Han fløi alt som han kunde bedst
Til Hjelp med raske Helte!³³¹
Ei vild den Helt i Mørket foer,
Thi Blodet allevegne
Som Svenskerens, saa Gothens Spor
A:251 Ham kunde godt betegne!
Et Torden-Slag for Ongenthjov
Var Sagnet om de Bolde,
Og heller end ved *Ravne-Skov*
Han stod bag Fæstnings-Volde;
Han tvivled om, den gamle Knark,
Det gjorde ingen Gode,
At mødes her i aaben Mark
Med Folk fra Gothlands Flode!
Mod Higelak, den Drot saa prud,
Og mod hans Kæmpe-Skare,
Sit røde Guld, med Barn og Brud,
Ei turde han forsvare,
Men søgde Lye bag Port og Vold,
I Borgen vel befæstet,
Hvor siden dog, i sit Behold,
Af Gother han blev giæstet!
Ja, Feide-Bud fik Svensken nu,³³²

Og over svalen Bølge
Drog Higelak, fuldgram i Hu,
Med Gothe Nok i Følge,
Han trængde frem til Kongens Gaard
Og Ongenthjov, graahærdet,
Da friste maatte bange Kaar,
Ham lærde Gothe-Sværdet
A:252 At kiende i sit eget Land,
Hvad tungt for Drot mon være,
En Kæmpe for sin Overmand,
Det *Jofur* blev med Ære!
Ulf, Vanraads Søn, den Skilfing-Drot
Vel rakde først med Staalet,
Saa Nakke-Haaret, askegraat,
Med Rødt blev gennemstraalet;
Men, uforsagt i Vaaben-Brag,
Den gamle Drot sig vendte,
Giengiældte flux det laante Slag,
Og det med Renters Rente!
Ja, var end Vanraads Søn fuldrap,
Og Drotten graa af Ælde,
Faldt Tiden Hiin dog her for knap
Til Ongenthjov at fælde;
Med kløvet Hjelm, og Pande-Saar
Han segned for den Gamle,
Som kunde, trods sit røde Haar,
Med Ynglinger ophamle!³³³
Dog Broder havde Ulf fuldnær
Det var hans store Lykke⁹¹,
A:253 Han sprang til Hjelp med Jette-Sværd,
Det var et Broder-Stykke;
Han Hjelman skar med Staal fuldhvast,
Det voldte stor Ulæmpe,
Saa livløs sank, der Issen brast,
Den stolte Skilfing-Kæmpe!
Hvor nys var trangt, gav Plads det Fald,
Og det kom Ulf til Gode:
Ved Hjelp af Kæmper, Nok i Tal,
Fuldbrat kom han paa Fode,
Og Gothe snart med vundet Sag
Alene stod i Feldten.
I Hast da efter Kæmpe-Slag
Afklædt blev Skilfing-Helten;
Hans Brynje god, hans haarde Sværd,
Hans prude Hoved-Smykke,
Fandt Brødrene al Ære værd,

Og priste deres Lykke!
De bar det Alt til Higelak,
Som Mand var for det Hele,³³⁴
Og loved mildt med mange Tak,
Med dem og Godt at dele!
Sit Ord og holdt Kong Hrædels Søn,
Hjemvendt til Land og Rige,
Han *Jofur* gav fuldstolt en Løn,
|A:254 Betænkde Ulf tillige,
Ja, Herre-Lehn og Tønder Guld⁹²
Han skiaenked rund dem Begge,
For Daaden de saa ærefuld
Bedrev paa Val med Egge,
Og større end blev Jofurs Løn:
Kong Higelak med Ære
Ham gjorde til sin Sviger-Søn,
Hvem kunde Meer begjære!
Hvem vilde og det Helte-Par
Misunde nidsk den Løn, som var
Hvad ærlig de fortjende!³³⁵

7 See, efter slig en Tvist og Strid
Vel kan med Grund befrygtes
Et svensk Besøg, om stakket Tid,
Naar over Hav det rygtes,
At død er nu den Drot saa bold,
Som, vant ei til at vige,
Beskytted kiæk mod Fiende-Vold
Sin Skat, sit Konge-Rige;
|A:255 Den Helt som raadte kraftig Bod
Engang paa Skioldung-Kviden,
Og dulgde ei sit Løve-Mod
I Dyster mange siden!

8 Dog, ile maae vi nu til Hav,
Vor Konning der at skue,
Og bænke ham, som Guld os gav
Paa Æres-Baal i Lue!
Beholder selv kun eders Guld!
Med Perlen mellem Helte
Skal hvad der skimled under Muld,
Fra Arilds-Tid, kun smelte!
Uhyre er den Skat forsand,
Som Drotten vandt med Ære,
Men med hans Liig dog hvert et Grand
Skal Lue-Tand fortære!

Hvad kun med Drottens Hjerte-Blod
Er kiøbt i dyre Domme,
Paa Haand ei bære Kæmpe god,
Om Hals ei Rosens-Blomme!³³⁶
Nei, favren Glut! fuldmangen Gang,
Berøvet Guld og Glæde,
Herefter skal med Klage-Sang
Af Buret du udtræde;
A:256 Thi nu, da Han med Helte-Aand
Ei smiler meer i Borgen,
For Guld os rækker Staal i Haand
Fuldmangen kiølig Morgen!
Ei vaagne skal ved Harpe-Klang
Nu Kæmper meer i Salen,
Men sorten Ravn med Bane-Sang
Dem vinke skal til Valen,
Og skvaldrende, med Ørn til Ords,
Udførlig ihukomme,
Hvor herligt nys, med Ulv til Bords,
Ham smagde Kæmpe-Flomme!³³⁷

- 9 Om bange Kaar og Herre-Færd
Saa taled Snaren-Svenden,
Og sandt var det saa noget nær
Fra Førstningen til Enden!
Alt ved det Sagn med Sorg i Blik
Op sprang hver Mand fra Sæde,
Og der til Ørne-Næs de gik,
Da saae man Kæmper græde!
De kom, og saae i samme Stund
Hvad sært dem var at skue:
Den Guld-Udskifter riig og rund
Afsjælet, stiv paa Tue;
A:257 Det var dem som et Under-Værk,
At Helten uden Mage,
I Hu saa haard, i Haand fuldstærk,
Kom her saa bradt af Dage;
Det klared sig, der ret i Vang
Uhyret kom for Dagen,
Vel fem og tyve Alen lang
Da fandtes Edder-Dragen,
Fuldgruelig og glubsk dertil
Man saae den havde været,
Thi af sin egen Skade-Ild
Den saaes halv fortæret.
Vel havde den, i Natte-Frist,

Besøgt sin gamle Hule,
Men havde og benyttet sidst
Derved, sin Røver-Kule;³³⁸
Laae steendød nu, omringet der
Af Bægre, Boller, Fade,
Og dyrebare Kæmpe-Sværd
Med gennemrustne Blade,
Som naaet havde under Muld
Vel tusindaarig Alder!
Forskandset var det gamle Guld
Med Tryllerie og Galder,³³⁹
|A:258 Saa lukket var den Skatte-Grav
For Kæmper og for Dværge,
For hver, hvem Nøglen *Han* ei gav
Som haver Alt i Værge,
Ja Gud, den sande Seier-Drot,
Der paa sit høie Stade,
Alt som han finder selv for godt,
Kan lukke og oplade!
Om end i Bjerg med Tyve-Fjed
Man kunde sig indliste,
Saa baaded man dog ikke ved
Sin Lykke her at friste,
Det saae man nu, thi Guldets Vagt
Slet ingen havde før ombragt,
Men hevned grusomt Skade!³⁴⁰

¹⁰ Forunderligt, hvor Heltens Død
Dog Alt kan foraarsage,
Naar længe nok han Livet nød,
Og talte er hans Dage!
Det saae man og paa Bjowulf her,
Som kunde det ei ahne,
Der han mod Ormen drog sit Sværd,
At endt var nu hans Bane!
|A:259 Dog staaer det fast til Domme-Dag
I store Kongers Love,
At Mark-Ran er en halsløs Sag
For hver, som det mon vove;³⁴¹

¹¹ Det *Viglaf* var, han sagde frit:
Alt for en Enkelts Brøde
Fuldmangen Mand, som før saa tit,
Nu lide maa og bøde!
Ei raade kunde vi saa godt,
Og bruge List og Læmpe,

At jo nødvendigt for vor Drot
Det blev, som her, at kæmpe,
Umuligt, Ormen, uden Slag
At lade, som alt længe,
Sig leire frit til Domme-Dag
Paa Guld i Klippe-Senge!
Ham Nornen drev, han maatte hid,
Den Gotherigets Løve,
Og Hedning-Guld i haarden Strid
Med Helte-Blodet købe!
Han baned Vei, med Livs Forliis,
Til Dragens Jette-Stue,
|A:260 Kun for saa høi en Indgangs Priis
Jeg Skatten fik at skue!
Ja, skaadet har jeg Oldtids Guld
Alt under Klippe-Bue,
Og hilsed bradt, med Favnen fuld,
Igjen vor Drot paa Tue!
Vel paa sit Yderste han laae,
Med Kræfter faa tilbage,
Men kunde tale og forstaae
Alt som i bedre Dage,
Med kjerlig Hilsen han mig bød
Til eder Bud at være,³⁴²
Og Drottens Bøn, alt som den lød,
Vil brat jeg nu frembære:
Han eder bad, hvor røden Guld
I med hans Been lod smelte,
Om Minde-Høi saa hæderfuld,
Som han var mellem Helte!
Han bad om Høi af Venne-Haand,
Som han gik her for Fulde,
Og hvor var til hans Helte-Aand
Vel Magen over Mulde,
Saalænge ham det var forundt,
Navnkundig hele Verden rundt,
At skifte Guld i Sale!
|A:261 Velan! saa lader os nu brat
I Drage-Bjerg indgange,
Hvor den vidunderlige Skat
Laae skjult i Tider mange;
Som Kynding alt, jeg viser Vei
Til Under-Værker slige
Af røden Guld, som større ei
Man saae paa Jorderige!
Naar Nok I da har skuet der

Af Grube-Glands og Ringe,
Paa Baaren flux vor Drot fuldkjær
Vi bænke da, og bringe
Derhen, hvor under Tidens Løb
Vel længe skal den Ædles Støv
I Herrens Fred sig hvile!³⁴³

12 Det Viglaf var, den Helt saa prud,
Jord-Drotterne for Øre
Han komme lod sit Ord og Bud
Om Konge-Ægt at kjøre,
Ja, kjøre bradt, fra Skov til Næs,
Den Ædles Liig i Møde,
Af Brænde-Vedd fuldmangt et Læs,
Til Konge-Baalets Føde!
|A:262 Thi, svøbt i Røg, saa talde han,
Nu bruge skal saa huse
Den dunkle Glød sin Lue-Tand
Til Helte-Been at knuse,
Til gnistrende i Hast paa Baal
Den Stærke at fortære,
Som stod, hvor ned der regned Staal,
Fuldmangen Gang med Ære:
Hvor ud fra Bue-Mund med Brag
Henbrused over Skjoldborg-Tag
De skarpe Hvirvel-Vinde;
Hvor, som paa Vinger, Spyd med Iil
Kom susende, den lette Piil
Paa fælleds Vei at hinde!³⁴⁴

13 Det Viglaf var, den Helt saa snild,
Af Skaren han fremkaldte
Hvem meest han agted gjæv og gild,
Han Syv i Alt udvalgte,
Lod En af dem med Lys foran
Gaae under Klippe-Bue,
Og kom, selv Ottende, paa Stand
Saa ind i Jette-Stue.
Her Ingen sig betænkde paa
|A:263 Det første Greb at vove,
Hvor ubevogtet Skatten laae
I store, gyldne Hobe;
Udtømt og blev den Skatte-Grav
I Hast, til Ingens Kvide,
Og Edder-Dragen sank i Hav,
Nedkjørt ad Klippe-Side!

Saa lod da Guldets Orme-Vagt
De gaae for Vind og Vove;
Men Guldets blev til Baalet bragt,
Med Brænde-Vedd fra Skove;
Ja, aget blev af Guld et Læs,
Ved Konge-Gubbens Side,
Hvem Kæmperne til Hrone-Næs
Henbar med Sorg og Kvide!³⁴⁵

14 Nu Brænde-Vedd i Favne-Maal
Opstabled blev paa Tue,
Og hjelmetakt et vældigt Baal
Kom skyndelig til Skue!
Der bænked, efter hans Attraa,
Nu Gotherne den Bolde
I Kreds af Brynjer lysegraa
Og brede Kæmpe-Skjolde!
|A:264 Mens Bjerg og Bølge høit gjenlød
Af Kæmpers Jammer-Klage,
Fra Konge-Baal og Brænde-Glød
Sig Luen svang saa fage;
I kulsort Svøb af Røg den steg,
Af Vinden bradt dog kløvet,
Den boltred sig i vilden Leeg
Til Baalet sank i Støvet,
Til, under Brag og Jammer-Skrig,
Hvert Been var knust, den Kjæres Lig
Opbrændt, opløst til Aske!³⁴⁶

15 Fuldmod i Hu, med Klage-Maal,
Nu Gothlands Kæmpe-Skare,
Hvor Drotten smuldred nys paa Baal,
Hvis Tjenere de vare,
Opkasted brat en Kæmpe-Grav,
En Høi paa Klippe-Tinde,
Som skinned vidt og bredt paa Hav,
Til Gothe-Heltens Minde:
I Dage ti de øste Muld,
Og reiste Bauta-Stene,
De øste Hvælvingen og fuld
Af Grube-Guld det rene,
|A:265 Ja, Smykker, Ringe, hvert et Gran,
Man tog fra Edder-Dragen,
Blev jordet med dens Bane-Mand,
Kom aldrig meer for Dagen,
Men hviler nu i Jordens Favn,

Ja skimler nu, til Ingens Gavn,
Som før i Mulm og Mørke!³⁴⁷

16 Ved Heltens Grav et Skjalde-Chor
Med Sorgen var tilstæde,
Ja Skjalde tolv, med klingre Ord
Hans Drape høit at kvæde!
De skildred Landets store Tab,
I dyben Klage-Tone,
Høiloved Heltens Adelskab,
Hans Daad paa Val og Throne!
Gid hver en Konning, blid og brav,
Naar slukket er hans Kjerte,
Man følge saa til mørken Grav,
Med Tunge som med Hjerte!
Ja, her var Sorg ved Konge-Død;
Thi hvor man sig henvendte,
Med Klage høit hans Priis gjenglød,
Og menig Mand bekjendte:
[A:266] En Drot som ham vi jordede her,
Saa myg paa Konge-Stolen,
Saa dannis, gild, og ærekjer,
Ei findes under Solen!!³⁴⁸

90

Her fortælles, som man seer, med flere Ord, hvad Bjowulf, i sin Tale om Kong Hrædel og hans Sønner, kortelig berørde, hvorledes nemlig den Svenske Kong Ongenthjov efter Hrædels Død brød Freden med Gotherne, og aabnede en langvarig Feide ved at nedlægge Kong Hakon, som fik sin yngste Broder, den titomtalte *Higelak* til Eftermand. (See 18de Sang S. 216).

91

Denne Ulfs Broder maa være *Jofur*, som siden nævnes.

92

I Texten staaer: hundrede tusinde Land-Stykker og glimrende Ringe, som jeg ikke bedre veed at udtrykke paa Dansk.

[A:267]

Anmærkninger.

Følgende Anmærkninger, som skal tjene til Textens Oplysning, følge

naturligviis Side-Tallet i den trykte Udgave, og, for Kortheds Skyld, betegnes første Afskrift med: f. A., anden Afskrift med: a. A., begge Afskrifter med b. A. og Riim-Stave med Rst.

1

S. 3. L. 1. Hwæt we Gar-Dena.

S. 4. L. 1. e. a. A. Gomban etc. L. 6. e. b. A. Pone etc. og L. 10. e. f. A. Aldor .. ase (aldor-lease).

2

ib. L. 19. e. b. A. Swa sceal ... ma, Rst. er i Ulave, og hele Talen om Skjolds Søn temmelig usikker.

3

S. 5. L. 4. e. f. A. To gescæp-hwile.

S. 6. L. 9. e. b. A. Nalæs hi hine, ligesom L. 13. Þe hine etc. Umbor wesende, L. 16, maa efter Sammenhængen, her og S. 91. L. 3., betyde: da han var lille.

4

|A:268ib. L. 21. e. b. A. Geafon on garsecg og L. 25. Secgan etc..

5

S. 7. L. 6-7. e. f. A. Fæder ellor hwearf, Aldor of earde, hvilke to Linier er en Parenthes om *Skjold*.

6

ib. L. 8. e. f. A. Op þæt, og L. 12 e. b. A. Glæde Scyldingas. L. 19-20 hvor Rst. er i Uorden, maa Datterens Navn være faldet ud af Texten, og det lader sig kun gjætte, at *Ela*, eller, efter Wanlei, *Hela* var Skilfingens Navn, som ægtede hende.

7

ib. L. 25-26. e. Rst. Þæt him his wine-magas, Georne hyrdon.

S. 8. L. 1-3. efter Wanl. og Rst. Op þæt seo geogop geweox, Mago-driht micel, Him on mod bearn. L. 9. efter Prof. *Rasks* rigtige Skiøn: Æfre gefrunon. L. 14-15, efter mine Tanker: Buton folcs care, And feorme gumena.

8

ib. L. 26-27. e. b. A. og Rst. Se þe his wor-des geweald, wide hæfde.

S. 9. L. 2. e. f. A. Sinc æt symle. Lin. 7-11. e. b. A. Ne wæs hit leuge þa gen, Þæt se secg-hete, Apum swerian, Æfter wælniþe, wæcnan scolde, men er Ordene ei slemt forskrevne, maa der mellem: hete og apum være Noget borte.

9

ib. L. 19-22. e. Rst. Þær wæs hearpan-sweg, Swutol sang scopes, Sægde se þe cuþe.

S. 10. Lin. 1. e. b. A. Swa wæter bebugeþ. L. 23-25. e. Rst. Fifel-cynnes eard, Won-selig wer, Weardode hwile.

|A:269S. 11. L. 1-9. e. b. A. og Rst. Þone cwealm gewræc, Ece-Drihten, Þæs þe he Abel slog, Ne gefeah he þære fæhþe, Ac he him feor forwræc, Metod for þy mane, Man-cynne from, Þanon uncydras, for hvilket sidste Ord dog a. A. har: uncypras, som vel er rigtig.

10

ib. L. 21. har e. a. A. først staaet: Æfter beor-þege, som vist er det rette.

S. 12. L. 15-16. e. Rst. Grændles gub-cræft, Gumum undyrne, og L. 19-20. Micel mor-gen-sweg, Mære þeoden. L. 25 e. b. A. Sybpan hie þæs laþan, og L. 28 e. Rst. Was þæt gewin to strang.

S. 13. L. 1-4. e. Rst. Laþ and langsum, Næs hit lengra fyrst, Ac ymb ane niht. L. 7-10. And no mearu (mearn) fore, Fæhþe and fyrene, Wæs to fæst on þam, men her L. 10-14 er der et Hul, som ogsaa Rst. pege paa. L. 18-20 Heal-þegnes hete, Heold hyne sybpan, Fyr and fæstor.

11

ib. L. 23-24 e. f. A. og Rst. And wip rince wan, Ana wip eallum.

S. 14. L. 2. maa læses: Wine Scyldinga. L. 5-6. e. Rst. sammentrækkes, L. 11. e. b. A. Hete nipas wæg, ligesom L. 17. Mægenes Deniga, og Lin. 19-20. Fea þingian, Nænig þær witena, Wenan þorfte. L. 24 efter mine Tanker: Etende wæs.

12

S. 15. L. 11. e. f. A. Sinc-fage sele, og L. 13-14. e. Rst. No he þone gifstol, Gretan moste.

|A:270S. 16. L. 12-16. e. b. A. og Rst. Ne wiston hie drihten god, Ne hie huru heofena helm, Herian ne cupon. L. 18 skal, efter Professor *Rasks* sig selv bevisende Gjætning, læses: Wa, og e. b. A. biþ.

13

S. 17. L. 3-4. e. Rst. Singala sead, Ne mihte snotor hæleþ, ligesom L. 6-7. Wæs þæt ge-win to swyþ, Laþ and langsum.

S. 18. L. 7. efter Prof. *Rasks* *Skjøn*, som understyttes af f. A. Hwetton hige-rofne, og L. 17-18. e. Rst. Lagu-cræftig mon, Land-gemyrcu.

S. 19. L. 7. efter Prof. *Rasks* *Skjøn*: Famig-heals (som S. 143 L. 26) og L. 6-7 maa da, e. Rst. læses: Winde gefysed, Flota famig-heals, Fugle gelicost. L. 22-23. e. b. A. Sæ-wudu sældon, Syrcan hrysedon, og L. 26. e. f. A. Þæs þe him yþ lade.

14

S. 20. L. 12. e. b. A. Wicge ridan, og at wicg er en Hest, seer man godt S. 24, 26 &c. Det er Mægen-wudu L. 15 jeg har søgt at udtrykke ved: Marskalk-Stav. L. 20. e. b. A. brontne et ubekjendt Ord, som efter Brugen her, S. 45 L. 9 og S. 110 L. 23, vel betyder: *skarp*.

15

S. 21. L. 3. e. b. A. Cuman, og L. 11-12. e. Rst. Þonne is eower sum, Secg on sear-wum, men herefter fattes vist Noget, ligesom og Rst. fattes, naar man e. f. A. læser L. 13: Nis þis eld-guma. L. 15-16 skal efter Rst. sammentrækkes.

16

ib. L. 21. skal, efter Professor *Rasks* *Skjøn*, i Medhold af a. A. læses: Leas sceaweras **|A:2710**: slemme Speidere, men i Sammenhængen passer det ikke.

17

S. 22. maa, e. Rst. L. 2-3 sammentrækkes, og L. 4. e. b. A. og Rst.

som Prof. Rask strax giættede, læses: Him se yldesta.

S. 23. L. 2. læser jeg: Wæs þu us larena god, og L. 6-9 e. R. Ne sceal þer dyrne sum, Wesan þæs ic wene, þu wast gif hit is. L. 13 e. f. A. Sceapena ic nat hwilc.

S. 24. L. 22-23. e. Rst. Swylce ic mago-þegnas, Mine hate.

18

S. 25. L. 4-9. e. Rst. Wudu wunden-heals, To Weder-mearce, Godfremmdra swylcum, Gifeþe biþ, Þæt þone hilde-ræs, Hal gediged. L. 12. e. b. A. Seomode, ligesom og L. 15. Eofor-lic scionon. L. 19. e. a. A. Ferh-wearde heold.

19

ib. L. 22-23. rime saa slet, at der nødvendig maa fattes to Linier, hvori man kan tænke Hrodgars Borg, hvorom Talen øiensynlig er, blev nævnet.

20

S. 26. L. 5-6. fattes ogsaa hver en Staldbroder, som skulde sige Gotherne mere klar Beskeed.

21

ib. L. 13. læser jeg: Mæl is me to feran, og L. 16. skal læses: Eowic gehealde (See Rasks Angelsachsiske Grammatik S. 41).

22

S. 27. L. 2-4. e. b. A. og Rst. Þa hie to sele furpum, In hyra gryra-geatwum. L. 8 læser jeg: Rondas regn-hearde, og L. 17: Wæs se iren-þreat, samt e. b. A. Lin. 20: Oret-mecgas, ligesom og L. 22-23: Hwanon fe-rigead ge, Fætte scyldas.

23

A:272S. 28. L. 1-2. sammentrækkes e. Rst., L. 5-7. e. Rst. og b. A. Wen ic þæt ge for wlence, Nalles for wrec-siþum, og L. 23-24 sammentrækkes e. Rst.

24

S. 29. L. 20. e. b. A. Þæt he etc. ligesom og L. 24-25. To his wine-drihtne, Her syn-don geferede. L. 27-28. e. Rst. Ofer geo-fenes begang, Geata-leode.

S. 30. L. 8-12. e. Rst. No þu him wearne ge-teoh, Þinra gegn-cwida, Glædnian (e. b. A. glædman) Hropgar, Hy on wig-getawum og L. 14 e. b. A. Eorla ge æhtlan, hvor nok en lille Feil er indløbet.

25

ib. L. 15-17. e. Rst. Huru se aldir þeah, Se þem (þæm) heaþo-rincum.

S. 31. L. 3-4. læser jeg: Is his eafora nu, Heard her comen, og L. 6-7. Þonne sægdon þæt, Sæ-liþende. L. 24-25. e. f. A. Beo þu on ofeste, Hat ingan, men det hverken rimer eller forslaaer, saa der maa fattes Lidt.

26

S. 32. L. 2-3. skulde rime, men kan ikke, formaae ei heller at udføre, hvad der nødvendig skulde staae, at Vulfgar gik tilbage til Gotherne, saa Brøsten er umiskjendelig. I b. A. læses for Resten: Word inne abead.

27

ib. L. 12-14. e. Rst. Nu ge moton gangan, Meowrum (mip eowrum) gup-geatawum.

28

ib. L. 21. læser jeg, efter Prof. Rasks snilde Giætning, som Rst. bekræfter: Aras þa se rica, og L. 25. e. f. A. Heapo-reaf heoldon.

29

IA:273S. 33. L. 2-4. rimer alt for godt, men Sammenhængen viser ogsaa, at der fattes nogle Linier om Indgangen i Hallen.

30

ib. L. 6-15. e. Rst. On him byrne scan, Searo-net seowed, Simpes orpancum, Wæs þu Hropgar hal, Ic eom Higlaces, Mæg and magoþegn, Hæbbe ic mæþpa fela, Ongunnen on geogope.

31

S. 34. L. 12. forstaaer jeg ikke. L. 14 læser jeg, med Prof. Rask, og saa omtrent med b. A. niceras nihtes, og L. 15-17. e. Rst. Nearoþearfe dreah, Þrec-wedera nip, men paa Bemærkelsen af disse og de to følgende Linier kan jeg kun gjætte.

32

S. 35. L. 3. læser jeg: Freo-wine folca, hvortil b. A. henpege, og L. 5-7. e. Rst: Þæt ic mote ana, Minnra eorla-gedryht. L. 13. e. b. A. Wæþna ne ræcþeþ, ligesom og L. 19. Opþe sidne scyld.

S. 36. L. 5. e. f. A. Etan unförhte.

33

ib. L. 8. e. b. A. Na þu minne þeurft, og hafela. L. 9. som ellers er et ubekjendt Ord, skal betyde: *Hoved*, som man seer af Brugen: S. 53. 101. 110. 115. 122. 124. 134. L. 11. læser jeg: Dreore fahne, og L. 15. Eteþ som og først har staaet i a. A. L. 17. afbryder Sammenhængen, og der er da lidt borte, som jeg har gjættet paa.

34

ib. L. 22. skal der læses, ligesom S. 112. L. 23. Gif mæc hild nime.

35

ib. L. 28. efter Prof. Rasks Opdagelse: Gæþ a wyrd etc.

36

IA:274S. 37. L. 3-4. synes baade efter Rst. og Sammenhæng at fattes Lidt, og det er aabenbar Tilfældet L. 11-12. L. 19. har b. A. Þa ic furþum weold, og L. 21-22 maa e. Rst. læses: And on geogope heold, Gimme-ricc.

37

S. 38. L. 7 e. b. A. Ealde madmas og L. 8. e. f. A. He me aþas swor.

38

ib. L. 20-21. e. f. A. og Rst. God eaþe mæc, Þone dol-sceapan.

39

S. 39. L. 6. e. f. A. Þonne dæg lixte, L. 9. e. b. A. Heall heora-dreore. L. 13 læser jeg: Site nu to symle og L. 15. har b. A. Sigehreþ secgu, men her fattes vel Noget, dog har jeg i Rimet neppe gjættet rigtig. Rimeligst finder jeg det at L. 14 skal læses: And onsæl muþe, eller

noget sligt, saa det er en Opmuntring til at slaae Gjækken løs. L. 22 har b. A. Sittan eodon og L. 27. Scencte scir wered (weorod).

40

S. 40. L. 9-12. e. Rst. Onband beadu-rune, Wæs him Beowulfes sip, Modges merefaran. L. 16-18. er i Vilderede, og man skulde synes det maatte være: Æfre mærþa ma, On middan-gearde, Hæfile under heofenum, thi det er aabenbar Meningen, ligesom der da ogsaa, e. f. A. L. 19. skal læses Þonne he sylfa. Her endes Parenthesen og L. 20. begynder Hunferds Tale: Eart þu se Beowulf.

41

S. 41. L. 2. er neþdon: vovede, som man lærer af de mange Steder i Digtet, hvor neþan og geneþan bruges, saasom S. 43. 69. 74. 111. 160. 175. 187. L. 17-19. e. Rst. He þe at |A:275(æt) sunde ofer-flat, Hæfde mare mægen.

S. 42. L. 6-8. læser jeg : Wyrstan geþingio, Þeah þu heaþo-ræsa, Gehwær dohte, og vil bemærke, at heaþo-ræs er et Dommedags-Slag her, saavel som S. 44 og 80. L. 11-12. i Medhold af b. A. Niht-longne fyrst, Nean bidan.

42

S. 42. L. 3. hører: Ut. til L. 2. L. 8. læses e. f. A. wip hron-fixas og L. 9. e. a. A. Werian.

S. 44. L. 23-25. hænger ikke rigtig sammen, og jeg vil mene, der skulde staae: Na (eller ironisk: þa) hie þære fülle, Gefean hæfdon, Dæd-lean for mane, thi det er Meningen.

43

S. 45. L. 4. e. b. A. Mecum wunde, med samme Hjemmel L. 9. On brontne ford, og paa eget Ansvar L. 11. Lade ne letton, samt L. 14. Brimu swaþredon. L. 23. har b. A. Niceras nigene.

44a

S. 46. L. 7. maa vel læses: Wadu weallende. L. 12-13. e. Rst. Breca næfre git, Æt heaþo-lace. L. 17-18. savnes Riim og Sammenhæng, saa der maa fattes to Linier.

44b

S. 46. L. 27. — S. 47. L. 2. e. Rst.: Þæt næfre Grændel swa fela, Gryra gefremede, ligesom S. 47. L. 10-12. Þæt he þa fæhþe ne þearf, Atole ecg-þræce, Eower leode; men selv naar man tillige, L. 15. e. b. A. læser: nyd-bade, og L. 19, efter mine Tanker: Swefen, bliver her dog Adskilligt at spørge om. Dog kan Meningen ei være tvivlsom, især, da |A:276onsittan (L. 13.) hos Cæd. 19. 10. og 47. 11. har Bemærkelsen: at grue for (sich entsezen).

45

S. 48. L. 12. læser jeg: Fæst-rædne geþoft, og L. 13-17. e. Rst. og med Hensyn paa b. A. Þær wæs hæleþa hleahtor, Hlyn swynsode, Word wæron wyn-sume, Eode Wealh-þeow forþ.

46

ib. L. 26. e. b. A. Bæd og L. 27. e. f. A. beorþege.

S. 49. L. 1. e. b. A. Leodum leofne, L. 5-7. e. Rst.: Ymb-eode þa, Ides

helminga, Duguþe and geogope, L. 11. e. b. A. Þæt hio, og L. 18-19. e. Rst. ud i Eet.

47

ib. L. 25. e. a. A. Æt Wealhþeon.

S. 50. L. 10. e. b. A. Feond-grapum fæst, og L. 22-23. e. Rst. og f. A. Þa wæs eft swa ær, Inne on healle.

48

S. 51. L. 3. seer man strax der fattes Noget, som gjør hele Stykket, til L. 12. Afbræk; men naar man, L. 8, som man sikkert kan, læser: Op þet og afdeler e. Rst.: Op þæt nipende, Niht ofer ealle, Scaduhelma gesceapu, Scridan cwomon, (e. b. A. cwoman) kan Meningen ei være tvivlsom. — L. 14-17 læser jeg, efter Skjøn og Rst. Gegrette þa, Guma operne, Hropgar Beowulf, And him hæl abead, L. 20-21. Næfre ic ænegum men, Ær alyfde, og L. 28. Gemyne etc.

49

S. 52. L. 11-13. e. b. A. og Rst.: Wealhþeo secan, Cwen to gebeddan, Hæfde cyning wuldor.

IA:277S. 53. L. 11-16. seer man strax er i slem Ulave, og helbredes ei ved at b. A. har (L. 11) anhere; men ved at læses: No ic me on here-wæstmum, Hnahrn talige, Gup-geweorca, Þonne Grændel sie, Forþam ic hine sweorde, Swebban nelle.

50

ib. L. 21. e. b. A. Rand geheawe og L. 22. e. f. A. Þeah þe he rof sie.

51

S. 54. L. 10. efter Prof. Rasks gode Skiøn: Snellc sæ-rinc, og L. 19-20. e. Rst. þæt [hie] ær to fela micles, In þæm win-sele. L. 24 e. a. A. Wig-speda gewiofo (gewife).

52

S. 55. L. 5-11. læser jeg, e. Rst. og Skiøn: Manna-cynnes, Weold wide-ferhþ, Com on wanre niht, Scriþan sceadu-genga, Sceotend swefon, Þæ þæt horn-reced. Saaledes klares nok bedst dette dunkle Sted, skjøndt jeg har oversat efter den Gjætning, at man skulde læse: Sceotend swefn on þa. wide-ferhþ findes siden i Digtet S. 71 og hos *Cædmon* 22. 13; Rst. skal der være: W. og ride feshþ er vist ingen Ting.

53

ib. L. 23. e. b. A. Þa com of more.

54

S. 56. L. 6. e. b. A. To þæt þe he win-reced L. 13-14 sammentrækkes e. Rst. L. 17. e. b. A. Heal-þegnas. L. 20. Duru sona on-arn. L. 22. seq. har b. A. omtrent: Siþþan he hire fölmum . . an (æt-hran?) On-bræd þa bealo-hydig, Þa . . . . . bolgen wæs, og naar man da vil læse: Þa he gebolgen wæs, er Alt i Orden.

55

IA:278S. 57. L. 1-2. helbredes nogenlunde, naar man, med det S. 56. overflødige: rapæ læser: Rapæ æfter þonne, On fagne flor — L. 19-21. efter f. A.: Wist-fylle wen, Ne wæs þæt wyrd þa gen, Þæt he ma

moste, ligesom og L. 27. under fær-grirum.

56

S. 58. L. 3-5. e. Rst.: Ac he gefeng hrape, Forman sipe, Slæpendne rinc, L. 14-16. e. f. A. og Rst.: Forþ near æt stop, Nam þa mid handa, Higerihtigne, og L. 22. e. b. A.: And wip earm gesæt.

57

S. 59. L. 5-12. e. Rst. Hyge wæs him hinfus, Wolde on heolster fleon, Secan deofla gedræg, Ne wæs his drohtop þær, Swylce he on ealderdagum.

58

ib. L. 24. e. a. A. Swa wirde gewindan (wipergewinnan?) udentvivil fattes her Lidt.

59

S. 60. L. 8. veed jeg intet Raad for, men L. 10. e. b. A. Repe renweardas, L. 12. Þa wæs, og L. 26-27. e. Rst.: Þæs ne wedon ær, Witan Scyldinga.

60

S. 61. L. 2. e. Rst. ventelig: Betlic som S. 145, skiøndt ogsaa det Ord er ubekjendt — L. 8. e. f. A. Niwe geneahhe, L. 11. e. b. A. Anra gehwylcum, og L. 12. e. f. A. Þara þe of wealle.

61

ib. L. 19-20. e. b. A. Helle-hæft on, Heold hine fæste.

62

S. 62. L. 3. e. b. A. Leoda ænigum, og L. 7-9. tillige e. Rst.: Ealde-lafe, Wolde freadrihtnes, Feorh ealgian.

63

A:279ib. L. 22. Gup-billa nan, men hvad der skal staae L. 25 istedenfor: forsworen, veed jeg kun det om, at Ordet maa bemærke: forgjøre, dølge eller Sligt.

64

S. 63. L. 12-13. e. f. A. Þat him se lic-homa, Læstan nolde.

65

ib. L. 18-19. e. b. A. og Rst. Lifigende laþ, Lic-sar gebad, ligesom og L. 22-24: Syndolh sweotol, Seonowe onsprungon, Burston ban-locan.

66

ib. L. 24-28. e. Rst.: Beowulfe wearþ, Gup-hreþ gyfeþe, Scolde Grendel þonan, Feorh-seoc fleon.

67

S. 64. L. 18. e. b. A.: Geat-mecga leod, og L. 27.-S. 65. L. 1. e. Rst.: Þæt wæs tacen sweotol, Syþþan hilde-deor, Hond alegde.

68

S. 65. L. 5. e. f. A.: Geapne . . . . e. a. Geapne hr . . . og man seer da let, det skal læses: Under geapne hrof. — L. 14. e. b. A. Lapas lastas.

69

S. 66. L. 5-6. e. Rst. og b. A. Heoru-dreore weol, Deaþ-fæge deog. L. 15. e. f. A. Of gomen-waþe.

S. 67. L. 3-4. ud i Eet. e. Rst. L. 14. e. b. A. Cystum cuþe, og L. 22.

maa læses: Soþe gebunden.

70

S. 68. L. 2-6. e. Rst. Þæt he fram Sigemunde, Secgan hyrde, Ellen-dæpum, Uncupes fela, Wælsinges gewin.

L. 10-11. e. Rst. og a. A. Fæhþe and fyrene, Buton Fitela mid. Er det følgende: hine ikke en Skrivfeil, da fattes her i det Mindste to |A:280|Linier, thi L. 13. maa begynde med: Þonne, og derpaa skal e. b. A. uden Ophold fares fort saaledes: Þonne he swulces hwæt, Secgan wolde, Eam his nefan, Swa hie a wæron. L. 22-24. er en Parenthes, som læses: Sigemunde gesprong, Æfter deap-dæge, Dom unlytel ɔ: For Sigmund spiredede efter hans Død ei liden Hæder (*nu* nemlig, da ved Skjaldens Sang hans de Fleste hidtil forborgne Bedrifter kom i Folke-Munde). L. 28. læses: He under harne stan, ligesom S. 107. L. 28. (under Graa-Stenen).

S. 69. L. 4. e. b. A. og Rst. Ne wæs him Fitela mid. L. 9-10. e. Rst. Dryhtlic iren, Draca morþre swealt. L. 15. e. f. A. Selfes dome. Om der L. 26-27. fattes Noget, kan jeg ikke sige, da Overgangen vel synes lidt, men dog ikke usædvanlig, hovedkulds, da Rst. er i Orden, og onþah, hvis det er et rigtigt Ord, vist maa kunne betyde det Samme som: þah: kom i Veiret.

71

S. 70. L. 2-3. e. Rst. He mid Eotenum wearþ, On feonda geweald. L. 7. kræver Ordføiningen: Lemedon, og dette ubekjendte Ord maa bemærke: *piinde*, kvalde. L. 12. Swylce oft bemearn. L. 19-20. e. Rst.: Fæderæpelum onfon, And folc gehealdan. L. 23-24. er aabenbar et Hul; men fattes dog neppe mere end et Par Ord om, at han, ligesom hans Fader *Hermod* (see S. 129) sveeg Skjoldung-Folket; thi derpaa hentyder Skuds-Maalet, han, efter Parenthesen: L. 24-27. |A:281|faaer: Hine fyren onwod ɔ: Skalkhed betog ham.

72

S. 71. L. 17-18. e. b. A. Medo-stig gemæt, Mægþa-hose.

73

S. 72. L. 1-2. e. Rst. Lungre gelimpe, Fela ic lapes gebad. L. 15-16. rime vel, men komme dog saa ilde overeens, at jeg neppe tør foreslaae Forlig; men saae helst, de kunde skilles ad paa en god Maade. Det lod sig imidlertid tænke, der skulde staae: Wean wid-scufon, Witena gehwylcne. L. 24. maa læses: Dæd gefremed.

S. 73. L. 7. e. b. A. Bearn-gebyrdo, men Verbumet fattes, og er ventelig fortrængt af det, desuden mistænkelige: eald L. 5. — L. 13-15. e. Rst. Niwe sibbe, Ne biþ þe ænigre gad, Worolde wilna.

74

ib. L. 24-26. maa læses: Þæt þin lyfaþ ar, A to aldre, Alwalda þec; men da L. 23-24 slet ikke rimer, fattes vel to Linier, som dog ei kunde forandre Meningen.

75

S. 74. L. 5. e. f. A. geneþdon. L. 6. e. b. A. Eafod. L. 10. ventelig: Feond on fæterum, L. 13: Heardan clamum eller jeg veed ikke hvad. — L. 16-17. fattes Rst., saa der vel er faldet et Par Linier, eller *eet Ord* ud af Texten, men L. 18-19. skal læses: Licgean lif-bysig, Butan his lic swice, og L. 23-27. maa vel afdeles: No ic him þæs georne æt fealh, Feorh-geniþlan, Wæs to fore mihtig, Feond on feþe, Hwæþere he his folme forlet. L. 28. e. b. A To lif-wraþe.

IA:282S. 75. L. 3. e. b. A. No þær ænige swa þeah.

76

S. 76. L. 4. maa vel læses: Egl unheoru, men hvad det er, veed ikke jeg, ligesom, just ikke Meningen, men Ordføiningen langs ned til L. 11. er lidt dunkel. L. 12. maaskee: Þa wæs hea-timbrede.

77

S. 77. L. 1-6. skal Ingen svare for, men naar de afdeles: Iren-bendum fæst, Heor ras to hlide, Ne hrof ana, genæs ealles ansund, Þe se aglæca, Fyren-dædum fag, On fleam gewand, bliver dog Rimet istand, og Meningen utvivlsom. — L. 25-28. e. Rst. og b. A. Ne gefrægn ic þa mægþe, Maran weorode, Ymb hyra sinc-gyfan, Sel gebæran.

78

S. 78. L. 2-5. e. Rst. Blæd agande, Fylle gefægon, Fægere gebægon, Medo-ful manig, Magal (magas) þara. — L. 15. læser jeg: Bearn Healfdenes, da Subjectet ellers mangler.

79

S. 79. L. 1-4. e. Rst. Ne gefrægn ic freond licor, Feower madmas, Golde gegyrede. L. 6. nødvendig: In ealo-bence.

80

ib. L. 10. e. b. A. Wirum bewunden, og Myrthe er den eneste Oversættelse man finder af: wir, men den huer mig ikke længer, især da Ordet S. 180. L. 12. nødvendig maa have en anden Bemærkelse, og betyder ventelig noget Hexerie. — L. 14. e. a. A. Scur-heard sceþþan.

81

S. 80. L. 3-5. har jeg ei kunnet meer end gjætte paa. Maaskee handle de om Hesten, som om der stod: Næfre on eare læg, Wig-cupes wicg.

82

IA:283S. 81. L. 1-2. e. Rst. And þone ænne heht, Golde forgyldan. — L. 5-7. e. Rst. Swa he hyra ma wolde, Nefne him witig God.

83

ib. L. 13-16. e. Rst. Forþan biþ andgit, Æghwær selest, Ferhþes fore-þanc, Fela sceal gebidan.

84

S. 82. L. 3-4. er Rst. i Orden, naar man læser: Þa hie se fær beget, men foran: Finnes easorum mangler alligevel Noget. — L. 5. maa læses: Healfdenes.

85

ib. L. 8-9. Seer lidt betænkelig ud, men naar feallan forstaaes

omtrent som hos *Cædmon* 33. 25. gaaer det dog vel an.

86

ib. L. 13-14. rimer ikke, saa der maa vel fattes Lidt, men at: beloren er: berøvet, seer man hos *Cædmon* 3. 2. — L. 18-20. e. Rst. og b. A. Þæt wæs geomoru ides, Nalles holinga, Hoces dohtor.

87

ib. L. 26-27. har neppe foran sig, hvad ret er, men maae forstaaes om *Finn*.

S. 83. L.6. læser jeg: Wip Hengeste. — L. 11-12. skal e. Rst. sammentrækkes.

88

S. 84. er saa vanskelig, at Fordelingen af Løsterne kun er bygget paa Rimelighed.

89

ib. L. 26. Fattes aabenbar Noget, hvis Syppan ei er en Skriv-Feil, og følgende Linie, som e. f. A. maa læses: Ad wæs geæfned forøger Mistanken, hvorom Mere i Indledningen!

90

S. 85. L. 5. e. f. A. Æt þæm ade wæs.

91

ib. L. 17. fattes sin Følgesvend, og L. 19. skal. e. b. A. læses: Earme on eaxle.

92

|A:284ib. L. 22. maa nødvendig læses: Gup-rec astah, og L. 26.: Hafelan multon.

93

S. 86. L. 5-6. Bega folces, Wæs hira blæd scacen.

94

ib. L. 7-17. har vist havt Noget foran sig, som nu savnes, og er i stor Forvirring, som end ikke ganske hæves, ved, e. A. og Rst. at læse: Gewiton him þa wigend, Wica neosian, Freondum befeallen, Frysland geseon, Hamas and hea-burh, Hengest þa gyt, Wæl-fagne winter, Wunode mid, Fimmel unhlitine, Eard gemunde, Þeah þe he meahte. Der kan imidlertid neppe være Tvivl om, at Fimmel skal læses: Finnes, unhlitine: unhlisne eller unlipne, Þeah þe he: Þeah þe he ne, og da gaaer det an.

95

S. 88. L. 3-7. hænger det neppe ret sammen med; men som det staaer, maa man e. Rst. læse: Ætwiton weana dæl, Ne meahte wæfre-mod.

S. 89. L. 9. maa læses: Æghwylc oprum, og L. 15. e. b. A. His ferhpe treowde, men i Øvrigt udmærker denne Side sig ved en Deel prosodisk slette Linier, thi L. 2-19. maae, e. Rst. læses: Þa cwom Wealþeo forþ-gan, Under gyldnum beage, Þær þa godan twegen, Sæton suhter-gefæderan, Þa gyt wæs hiora sib æt-gædere, Æghwylc oprum trywe, Swylce þær Hunferd þyle, Æt fotum sæt frean Scyldinga, Gehwylc hiora his ferhpe treowde, Þæt he hæfde mod **|A:285**micel, Þeah þe he his magum nære, Arfæst æt ecga-gelacum.

S. 90. L. 4-6. kan man til Nød finde Riim, men ei Rede i, uden under den Forudsætning, at: bedre Ven end Bjowulf, eller Sligt er blevet borte.

96

ib. L. 8. maatte man, da Talen aabenbar er om en Bjowulf, antage: Hereric for et Appellativ, dersom ikke S. 165. L. 12. forbød det; men nu maa man lade det staae ved sit Værd.

97

ib. L. 17-25. e. Rst. Ic minne can, Glædne Hroþulf, Þæt he þa geogobe wile, Arum healdan, Gyf þu ær þon he, Wine Scyldinga, Worold oflættest, Wene ic þæt he mid gode.

S. 91. L. 12. e. a. A. Be þæm etc. L. 24-26. e. Rst. Selran hyrde, Hord-maþmum hæleþa, Syppan Hama æt-wæg.

98

S. 92. L. 1-2. e. Rst. To here byrhtan-byrig, og L. 8. e. b. A. Þone hring hæfde.

99

ib. L. 13. Sinc ealgode. L. 20. maa være Eorcnan-stanas.

100

ib. L. 23-25. e. Rst. og b. A. He under rande gecranc, Gehwearf þa in Francna fæþm.

S. 93. L. 8-9. sammentrækkes. L. 12. maa vist læses: Hyse mid hæle, og L. 14. skrives: Neot þeod-gestreona; men hvordan L. 23-26. skal helbredes, veed jeg ikke.

101

S. 94. L. 1. læser jeg: Ic þe an tela.

102

ib. L. 3. e. b. A. Beo þu suna minum. L. 10-14. e. Rst. Þegnas syndon geþwære, Þeod |A:286eal-gearo, Druncne dryht-guman, Dop swa ic bidde. L. 18. e. b. A. Wyrð etc.

103

ib. L. 28. maa nødvendig læses: Swa hi oft ær dydon.

104

S. 95. L. 7. maa være: Setton him be heafdum.

105

ib. L. 16. e. a. A. Wæs þeaw hyra og L. 22. e. b. A. Swylce hira man-dryhtne.

106

S. 96. L. 4. e. b. A. Grendel warode. (beboede, som S. 103. L. 23.) L. 9-12. e. b. A. og Rst. Wid-cuþ werum, þæt te wrecend þa gyt, Lifde æfter laþum, og L. 16. e. a. A. Ides aglæc wif.

107

ib. L. 21. læser jeg: Sippan Cain gewearþ.

108

S. 97. L. 3-7. e. Rst. og b. A. Wæs þæra Grendel sum, Heoro-wearh hetelic, Se æt heorote fand, Wæccendne wer.

109

ib. L. 10. e. b. A. Æt grape wearþ. L. 16. e. a. A. Are gelyfde.

110

ib. L. 18-19. sammentrækkes, og L. 23. e. b. A. Deap-wic seon.

111

ib. L. 25-27. e. Rst. And his modor þa gyt, Gifre and galmod, (gal-mod) gegan wolde.

112

S. 98. L. 11. e. b. A. mægþa-cræft og L. 13. maa da læses: Be wæpned men. L. 25-27. har jeg nok taget Feil ad, thi sikkert fattes her et Par Linier, hvori Asker nævnedes, og her siges da, at han glemde baade Hjelm og Brynje da Hexen kom, ventelig fordi han sov.

113

S. 99. L. 2. e. b. A. beorgan, og L. 13-15 e. b. A. og Rst. Þone þe heo on ræste abreat, Blæd-fæstne beorn, næs Beowulf þær.

114

A:287 ib. L. 26. skal e. b. A. he læses: hie og L. 24-26. maa da vel lyde saa: Geworden inwit nu, Ne wæs þæt gewrixle til, Þæt hic on ba healfe.

115

S. 100. L. 4-5. e. a. A. Syppan he aldorþegn, Unlifigendne.

116

ib. L. 19. læser jeg: Wyrre gefremman.

117

ib. L. 22. e. b. A. Mid his hand-scale.

118

ib. L. 25. læser jeg: Wordum hnescde.

119

S. 101. L. 15. e. b. A. Hafelan weredon.

120

ib. L. 18-19. lærer Rst. at der fattes om ei en heel Linie, saa dog et Par Ord.

121

S. 102. L. 18-21. e. Rst. og b. A. Se þe æfter sinc-gyfan, On sefan greoteþ, Hreþer bealo-hearde; men endda er her Feil.

122

S. 103. L. 6. tænker jeg, der for: wæs skal læses: næs, og: næs L. 9. udslettes. — L. 10. e. f. A. Earm-sceapen, og L. 11. e. b. A. On weres-wæstmum.

123

ib. L. 18. e. f. A. No his etc. L. 21. e. b. A. Dyrnra.

124

ib. L. 23. sagtens: Warigeap wulf-hleopu.

125

S. 104. L. 14. grund wite. L.17-23. Heorot hornum trum, Holt-wudu sece, Feorran geflyme, Ær he in wile; men her maa fattes Noget, som gjør: hafelan nis þæt heoru stow aldeles ubrugeligt.

126

S. 105. L. 1-3. e. f. A. Lap-gewidru, Op þæt lyft drysmap, Roderas

reotap.

127

ib. L. 6. e. b. A. Eard git ne (ginne?) const, og L. 15 maa vel læses:
Wunden-golde.

128

|A:288ib. L. 19-25. e. Rst. Ne sorga snotor guma, Selre biþ æghwæm,
Þæt he his freond wrece, Þonne he fela murne, Unc æghwylc sceal,
Ende gebidan.

129

S. 106. L. 15. e. b. A. Ga þær he wile.

130

S. 107. L. 18. maa læses: Enge an-papas.

131

ib. L. 21-22. e. b. A. Nicor-husa fela, He feara sum.

132

S. 108. L. 8-10. e. b. A. To geþolianne, Þegne monegum, Oncyþ etc.

133

ib. L. 15. e. f. A. Folc gesægon, som dog ogsaa halter, L. 18. fattes i b.
A. Ordet mellem Fuslic og leod (ventelig: leop).

134

ib. L. 20-26. læser jeg, e. Rst. og Skiøn: Gesawon þa æfter wætere,
Wyrn-cynnnes fela, Sellice sæ-draçan, Sund cunnian, Swylce on næs-
hleopum, Nicras licgean.

135

S. 109. L. 13. sikkert: here-stræl. L. 18. e. b. A. Mid eofer-spreotum og
L. 26-28. e. Rst. Gyrede hine Beowulf, Eorl-gewædum, Nalles for
ealdre mearn, thi mearu er en af de sædvanlige Skriv-Feil.

136

S. 110, L. 1-2. e. Rst. og b. A. Scolde herebyrne, Hondum gebroden, og
L. 5. Seo þe ban-cofan.

137

ib. L. 10. e. b. A. Aldre gesceppan.

138

ib. L. 17. e. b. A. Befongen frea-wrasnum, som jeg ikke forstaaer.

139

S. 111. L. 8-11. e. Rst. Næfre hit æt hilde ne swac, Manna ænigum, Þara
þe hit mid mundum bewand, Se þe gryre-siþas, Gegan dorste.

140

|A:289ib. L. 23. Selfa ne dorste.

141

S. 112. L. 3-5. maa man springe: in over, og læse e. Rst. Ne wæs þæm
oprum swa, Syþþan he hine æt guþe.

142

ib. L. 12. e. b. A. Nu for: Ne, ligesom og L. 15. þinre for: þine, og L. 19.
stæle for: stole, men derhos maa man vel, e. Rst. L. 15-17 læse: Gif
ic æt þearfe, þinre scolde, Aldre linnan, Þæt þu me a wære. L. 25. e.
b. A. Þe þu me sealdest.

143

S. 113. L. 2-6. e. Rst.: Mæg þonne on þæm golde ongitan, Geata dryhten, Geseon sunu Hræples, þonne he on þæt sinc starap. — L. 10 forvirret i. b A. og L. 11-12. Rst. betænkelig.

144

ib. L. 27. e. b. A. Ær he þone grund-wong.

145

S. 114. L. 3. Heoro-gifre beheold. — L. 12-16. e. Rst. og b. A. No þy ær ingestod, Halanlice, Hring utan ymb-bearh, Þæt heo þone fyrd-hom, Purh-fon ne mihte.

146

ib. L. 18-19. e. Rst. Lapan fingrum, Bær þa seo brim-wyl (skal være: brim-wyf).

147

ib. L. 26.-S. 115. L. 1. e. Rst. Ac hine wundra þæs fela, Specte on sunde, Sæ-deor monig, Hilde-tuxum.

148

S. 115. L. 15-16. e. b. A. Ongeat þa se goda, Grund-wyrgenne. — L. 19-20. e. Rst. Hildebille, Hord swenge ne ofteah, hvor dog nok Lidt er i Ulave.

149

S. 116. L. 4-5. e. b. A. Helm oft gescær, Fægæs fyrd-hrægl. L. 10-11. e. Rst. Nalles elnes læt, Mærda gemyndig.

150

A:290 ib. L. 23-24. e. Rst. Long-sumne lof, Ne ymb his lif cearap, og L. 26. e. b. A. Nales for fæhpe mearn.

151

S. 117. L. 3. e. b. A. Feorh-geniþlan, og L. 9-10. e. Rst. Ofer-wearp þa werig-mod, Wigena strengest.

152

ib. L. 13-17. e. Rst. Ofsæt þa þone selegyst, And hyre seaxe geteah, Brad brunecg, Wolde hire bearn wrecan. — L. 21. e. b. A.: gebearh for gebeah.

153

S. 118. L. 3-8. e. Rst. And halig God, Geweold wig-sigor, Witig drihten, Roderæ rædend, Hit on ryht gesced, Ypelice, Syppan he eft astod.

154

ib. L. 10. e. b. A. Sig-eadig bil. — L. 13-14 e. a. A. Wigena weorþ-mynd, Þæt (Wæs þæt?) wæpna-cyst. — L. 16. e. f. A. þonne etc. og L. 21-22. e. b. A. og Rst. He gefeng þa fetel-hilt, Freca Scyldinga.

155

S. 119. L. 19-20. maa læses: Yrre and anræd, Næs seo ecg fracod, og L. 27.: Ofter micle.

156

S. 120. L. 6-8 e. b. A. Fyf-tyne men, And oper swylc, Ut of-ferede.

157

ib. L. 12-13. e. Rst. To þæs þe he on ræste geseah, Guþ-werigne, og L. 22-23. sammentrækkes.

158

S. 121. L. 11-13. e. Rst. og f. A. Þa þæs monige gewearp, þæt hine seo brim-wylf, Abreoten hæfde, men udentwivl skal ogsaa her læses: brim-wyf. — L. 19. maa man nok læse: Gistas (Geatas) sæton, thi ellers fattes her **A:291**Noget, som ei er rimeligt. — L. 23-24. e. Rst. Þæt he (hie) heora wine-drihten, Selfne gesawon.

159

S. 122. L. 3. e. a. A. Isa gelicost. L. 4. e. b. A. Þonne forstes bend, og L. 6. Onwindep wæl-rapas (wæg-rapas?).

160

ib. L. 12-16. e. Rst. og b. A. Mapm-æhta ma, þeah he þær manige geseah, Buton þone hafelan, And þa hilt somod, Since fage. Ligeledes L. 19-20. Wæs þæt blod to þæs hat, Ættren ellor-gæst.

161

ib. L. 23-27. e. Rst. Se þe ær æt sæcce gebad, Wig-hryre wrapra, Wæter up þurh-deaf (þurh-dealf?) Wæron yp-gebland.

S. 123. L. 1-2. e. b. A. Eac gefælsod, Eacne earpas.

162

S. 123. L. 18. e. b. A. Þa wæs of þæm hroran, og L. 21. Lagu drusade.

163

ib. L. 24-26. e. Rst. og b. A. Ferdon forþ ponon, Fepe-lastum, Ferhpum fægne, Fold-weg mæton.

164

S. 124. L. 14-16. e. Rst. Feower-tyne, Geata gangan, Gum-dryhten mid, Modig on gemonge.

165

ib. L. 18-20. e. Rst. Þa com ingan, Ealdor þegna, Dæd-cene man, Dome gewurpad.

166

ib. L. 28- S. 125. L. 1. e. Rst. og a. A. And þara idese mid, Wlite-seon wrætlic.

167

S. 125. L. 5. e. b. A. sæ-lac for: se lac.

168

ib. L. 15-16. e. Rst. Earfoplice, Æt rihte wæs, Gup getwæfed, som dog neppe er ganske rigtigt.

169

A:292ib. L. 21. e. b. A. Þeah þæt wæpen duge.

170

S. 126. L. 1-2. er i b. A. forvirrede, og faer da staae. — L. 4-5. sammentrækkes e. Rst.

171

ib. L. 24-26. e. Rst. Þæt þu him on-drædan ne þearft, Þeoden Scyldinga, On þa healfe.

172

S. 127. L. 11-13. e. b. A. Grum-heort guma, Godes and-saca, Morpres scyldig.

173

ib. L. 19. forvirret i b. A.

174

S. 128. L. 15. e. b. A. Wreopen (wreopen?). L. 22-25. e. Rst. og b. A. Feor eal gemon, Eald ... weard, Þæt þes eorl wære, Geboren betera, Blad is aræred, saa der fattes i det mindste *eet* Ord.

175

S. 129. L. 1-9. e. Rst. og a. A. Eal þu hit ge-byldum healdest, Mægen mid modes snyttrum, Ic þe sceal mine gelæstan, Freode swa wit furpum spræcon, Þu scealt to frofre weorþan, Eal lang-twidig, Leodum þinum.

176

ib. L. 11-15. seer vel lidt mistænkelig ud, men kan dog forsvare sig, naar man e. Rst. læser: Ne wearþ Heremod swa, Eaforum Ecgwelan, Ar Scyldingum, Ne gewcox he him to willan.

177

ib. L. 25-28. e. Rst. og b. A. Þeah þe hine mihtig God, Mægenes wynnum, Eafepum steppe.

178

S. 130. L. 3-4. sammentrækkes e. Rst. L. 10. e. b. A. Weorc þrowade.

179

ib. L. 25. e. b. A. Monnes mod-geþonc.

180

S. 131. L. 13. læser jeg: On sefan sweorþeþ.

181

A:293S. 132. L. 22. læser jeg: Læne gedreoseþ. L. 23. e. b. A. Fæge gefealleþ og L. 24-25. Fehþ ofer to, Se þe unmurnlice.

182

S. 133. L. 1-3. e. Rst. og b. A. Bebeorh þe þone bealo-niþ, Beowulf leofa, Seeg betsta, men sidste Linie har i det mindste *een* Stavelse for lidt.

183

ib. L. 12. e. b. A. Eafopes getwæfep.

184

ib. L. 18. er: Oppe vist en Snyltegjæst, og L. 19. e. f. A. Forsiteþ. — L. 22. siger baade Sammenhæng og Rst., man skal læse: Deaþ ofer-swydeþ.

185

S. 134. L. 14-15. e. Rst. Þæs sig-metode þanc, Ecean dryhtne. — L. 17. e. b. A. Þæt ic on þone hafelan, og L. 20. Eagum starige.

186

ib. L. 22-23. e. Rst. Symbel-wynne dreah, Wig geweorþad.

187

ib. L. 27.-S. 135. L. 1. Geat wæs glædmod, Geong sona to, Setles neosan.

188

S. 135. L. 3-7. e. Rst. og f. A. Þa wæs eft swa ær, Ellen-rofum, Flet sittendum, Fægere gereorded, Niowan stefne.

189

ib. L. 14. synes i b. A. at maatte læses: Geat ungemete swel.

190

ib. L. 21-26. har jeg gjættet paa efter Sammenhængen, uden at turde afgjøre, enten Stykket kan helbredes ved, L. 21-22, at læse: Se þe for andryrnum, Ealle beweotede, eller der vil Mere til. — L. 27.-S. 136. L. 1. e. Rst. Reste hine þarum-heort, Reced hlinade, Geap and gold-fah, men hlinade er kun en, neppe antagelig Gjætning paa et i b. A. |A:294| utydeligt Ord, som ventelig enten skal være: hlifade, eller: hleowode.

191

S. 136. L. 6-7. har en Brøst, jeg ei kan helbrede.

192

ib. L. 18-19. e. Rst. Leoflic (Loflic) iren, Sægde him þæs leanes þanc. — L. 23-24. e. Rst. Nales wordum log, Meces ecge.

193

S. 137. L. 12. e. b. A. Higelac secan.

194

S. 138. L. 18. læser jeg: Gif him þonne Hreþric, og L. 21.: He mæg þær fela. — L. 25. e. b. A. Þæm þe him selfa deah.

195

S. 139. L. 4-5. e. Rst. og b. A. On swa geongum feore, Guman þingian.

196

ib. L. 11. læser jeg: Þæt te gar nymep, og L. 13.: Hreþles eaferan.

197

S. 140. L. 18-19. sammentrækkes e. Rst.

198

ib. L. 28.-S. 141. L. 5. e. Rst. Leode swæse, Secean on gesyntum, Snude eft cuman, Gecyste þa, Cyning æpelum, Þeoden Scyldinga, Þegn betstan.

S. 141. L. 12. utydelig i b. A. maaskee: Þæt hie him syþþan. L. 15-17. e. Rst. Wæs him se man to þon leof, Þæt he þone breostwylm. — L. 20-22. e. Rst. og b. A. Hygebendum fæst, Æfter deorum men, Dyrne langad.

199

S. 142. L. 6. e. b. A. Þæt, og L. 10. uidentvivi: Se þe oft manegum sceod, (see *Cædmon* S. 24).

200

ib. L. 21. Gæsne har f. A. kun Prikker, og a. A. Gæs ... for, og jeg vilde læse: Gæstas ne grette. — L. 26. e. b. A. To scipe foron.

201

|A:295| S. 143. L. 20-25. e. Rst. og b. A. Merehregla sum, Segl sale fæst, Sund-wudu þunede, No þær wæg-flotan, Wind ofer ypum, Sipes getwæfde, Sæ-genga for og L. 26. e. f. A. Fleat famig-heals.

202

S. 144. L. 16. hvor Rst. skal være en Vocal, læser jeg: Oncer-bendum fæst og L. 20. e. b. A. Het þa up-beran.

203

S. 145. L. 5. e. b. A. Hygd etc. og L. 12-13. Ne to gneap gifa, Geata

leodum. — L. 15-26. er Texten usikker, skjøndt Rst. findes, saa der fattes sikkert, foran, adskillige Linier.

204

S. 146. L. 1. e. f. A. Mece gepiged. — L. 5-12 e. Rst. Ne biþ swylc cwenlic þeaw, Idese to efnanne, Þeah þe hio ænlicu sy, Þæt te freoþuwebbe, Feores onsæce, Æfter lige-torne; men for Resten er her Alt kun Gjætte-Værk. — L. 14. formoder jeg: Huru þæt onhospod. — L. 26-27. e. Rst.: Ofer fealone flod, Be fæder-lare.

205

S. 147. L. 1. e. f. A. Þæt hio etc. — L. 13. e. f. A. For þam Offa wæs.

206

ib. L. 18-23. er Texten igjen usikker, ligesom og i a. A. sees et aabent Rum efter L. 17. som forklarer, hvi L. 18-19. ei vil rime.

207

S. 148. L. 8. Bonan Ongenþeoes, skjøndt man S. 185. og 217-21. seer, det var med Andres Fingre Higelak slog Ongenthjov.

208

ib. L. 20-21. e. Rst. Heapo-laces hal, To hofe gongan.

209

ib. L. 26-28. kan jeg ikke construere, hvor saa end Feilen stikker.

A:296S. 149. L. 1. e. a. A. Syppan etc.

210

S. 150. L. 9. ventelig: Sylfe geweorcan.

211

ib. L. 17-21. er i b. A. skjøndt paa forskjellige Steder brøstfældige.

212

ib. L. 28. maa nødvendig læses: Swa ne gylpan þearf, og e. a. A. er he kun en Gjætning for en Aabning.

213

S. 151. L. 25-26. er der, om ei Raad for, saa dog Oplysning om, foran S. 91-94. — L. 28. e. a. A. For . . uguþe, som da, e. Rst., maa læses: For duguþe

214

S. 152. L. 6-7. kives Rst. og røbe Brøsten.

215

ib. L. 19. e. b. A. Oft seldan hwær. — L. 24-26. e. Rst. Mæg þæs þonne of-þyncan, Þeoden Heapobeardna, And þegna gehwam.

216

S. 153. L. 10. begynder f. A. ligesom et nyt Afsnit, men er der Noget borte, maa det enten være lidt vel meget, eller meget lidt.

217

ib. L. 15. mærke man at: beah er Verbet, og gesyhp Substantivet. L. 17. maa læses: Se þe eal gemon. — L. 19. e. a. A. Him biþ grim nefa, dog synes: sefa nok saa rimeligt.

218

ib. L. 20-21. e. Rst. Onginneþ geomor-mod, Geongne ceman.

219

S. 154. L. 4-6. e. a. A. Dyr iren, Þær hyne Dene slogon, Weoldon wælstowe, Syppan wiper-gyld læg, Æfter hælepa hryre.

220

ib. L. 19. e. a. A. Op þæt sæl cymed. L. 20-22. maa der fattes Noget, og L. 25-28. bliver derved end mere usikker. Der synes talt om, at En af dem (Gubben eller Prindsen?) undkom med Flugten, men jeg kan ikke rede det ud.

221

|A:297S. 155. L. 17. e. b. A. To hwan – L. 25. skal S. være Rst. og jeg læser: Sele weardodon.

222

ib. L. 26. maa hondscio efter Ordføiningen være Navnet paa den Kæmpe, Grændel slugde.

223

S. 157. L. 1. maa nok overlade sin Forgjænger et ne, imod af Efterfølgeren at faae et swa, saa man læser: Manigra sumne, Hyt ne mihte swa, eller og der maa læses: He hyt ne mihte swa. – L. 2-3. e. a. A. Syppan ic on yrre, Uppriht astod.

224

ib. L. 5. læser jeg, ved Hjælp af b. A. Hu ic etc.

225

ib. L. 15. maaskee: Swaped eardade. – L. 16. e. b. A. Hond on hiorte o: heorote.

226

S. 158. L. 3. e. b. A. Feorran relite, som vist skal være: rehte.

227

ib. L. 6. læser jeg: Gomen-wudu grette.

228

ib. L. 22. maa for: Mode vel læses: Medo.

229

S. 159. L. 10-12. e. Rst. No þær hy hine ne moston, Syppan morgen cwom. – L. 19-20. er lemlæstet, som ogsaa b. A. vise, men Meningen er sikker nok.

230

S. 160. L. 7-10. e. Rst. Grimme gryre-licne, Grund-hyrde fond, Þær unc hwile wæs, Hand-gemæne. – L. 13. fattes et Ord, som da G skal være Rst. maaskee er: grund, dog er her maaskee ogsaa nogle Linier borte.

231

ib. L. 18. læser jeg: Næs ic fæge þa gyt.

232

ib. L. 26. har: forloren Alt imod sig, men om der skal staae: forlocen eller hvad, tør jeg ei afgjøre.

233

S. 161. L. 2. er det manglende Ord vel e. Rst.: maþmas. – L. 8-12. e. Rst. Gen is eal æt **|A:298**þe, Lissa gelong, Ic lyt hafo, Heafod-maga,

Nefne Higelac þec. – L. 14-16. e. Rst.: Eafor-heafod-segn, Heapo-steapne helm, Here-byrnan. – L. 21. e. b. A. Snotra fengel.

234

S. 162. L. 1-2. e. Rst. No þy ær suna sinum, Syllan wolde. - L. 7-8. sammentrækkes e. Rst. - L. 16-19. har flere Feil end jeg tør rette, men hvad Meningen skal være, seer jeg nok.

235

ib. L. 25-26. sammentrækkes e. Rst. – L. 27. e. f. A. hydge, e. a. A. hygþe, og jeg læser: Hygde, da det aabenbar skal være samme Navn som S. 145 og 177. – L. 28. e. a. A. Wrætlicne wundor.

236

S. 163. L. 3-6. e. b. A. og Rst. Þeod dohtor, Þrio wicg somod, swancor and sadol beorht, Hyre syþþan wæs, men ved: þeod dohtor maa fattes Noget, og swancor forstaaer jeg slet ikke. – L. 7. begynder i f. A. med et Hul og er med L. 6 og 8. uforstaaelig. – L. 9. er e. b. A. kun Swa og dode tydeligt.

237

ib. L. 22. e. b. A. og Rst. Hean wæs lange.

238

S. 164. L. 18 og 22. høre sammen, men da jeg ikke forstaaer den gothiske Landmaaling, har jeg ikke turdet sætte Hovedgaards-Taxten i Hartkorn.

239

ib. L. 24-28. er ikke for klare, men Meningen er dog nok ramt.

240

S. 165. L. 1. e. a. A. Hilde hlæmmum. – L. 3. maa læses: And Heardrede som S. 177 og 78. – L. 12. Nefan Hererices som, efter Ord-Føiningen maa henføres til *Hardred*, faaer, med samme Navn: S. 90. staae ved sit |A:299|Værd. – L. 20. e. b. A. Op þæt on ongan (an ongan).

241

S. 166. L. 1-14. findes kun Dragen ved Ilden, og Tyven ved Hjelp af Oplysningen udenfra.

242

ib. L. 15-26. og S. 167. L. 1-7. er Hullerne det eneste Sikke, og jeg har sat, hvad jeg efter Ruinerne, sammenlignede med det Følgende, bilder mig ind, der, blandt Andet, *maa* have staaet.

243

S. 167. L. 8. e. b. A. þæ (þær) wæs swylcra fela. – L. 11-13. e. Rst. Swa he on gear-dagum, Gumena nat hwylc, Eormenlafe. – L. 16-18 e. Rst. Þær gehyþþe, Deore madmas, Ealle hic deap fornam. – L. 20. deles anþagen til: an þa gen. – L. 22-24. er i Ulave, som ogsaa Rst. vise.

244

S. 168. L. 10. Fecfor þa cwæþ maa *Fekfor* efter Ord-Føiningen, være Gubbens Navn, men det klinger mig sært, og paa saa dunkle

Steder kan man ikke troe sine egne Øine.

245

ib. L. 14. e. b. A. Hwæt hit ær on þe. – L. 19-23. har hver sin Rst. for sig selv, som aldrig kan være gaaet rigtig til, men Døden og Glædens Tab er lige umiskjendelig.

246

ib. L. 26. e. b. A. Drync-fæt og sagtens skal sidste Ord læses: deore. – L. 28. fattes (hvis jeg ikke har forseet mig) i b. A.

247

S. 169. L. 2. ventelig: Hyrsted golde. – L. 4. e. b. A. swefap. – L. 6. efter mine Tanker: Byran scoldon. – L. 7. maa hererap vel have været: here-reaf eller noget Sligt.

248

ib. L. 10. e. a. A. Bite irena, Brosnap æfter beorne, Ne mæg byrnan hring.

249

I:A:300ib. L. 13-15. læser jeg: Hælepum be healse, Næs hearpan-wyn, Gomen gleo-beames, Ne gup-hafoc.

250

ib. L. 25. læser jeg: Unblipe hweop, som næsten staaer i f. A.

251

S. 170. L. 2. e. a. A. Eald uht-sceaþa, Se þe byrnende, Beorgas seced.

252

ib. L. 12-13. kan der, efter Sammenhængen at dømme, ei fattes synderligt. – L. 18-19. skal udgjøre een Linie og læses: Op þæt hyne an abealh.

253

ib. L. 22-24. e. Rst. og b. A. Fæted wæge, Friopo-wære bæd, Hlaford sinne. – L. 26.-S. 171. L. 1. e. Rst. On-boren beagahord, Bene gepidad.

254

S. 171. L. 7. e. b. A. Wroht wæs geniwad, hvoraf man maaskee bør slutte, her fattes et Par Ord om, at Herren fik Lyst til ogsaa at betragte Skatten, og at Dragen *derived* vaagnede. – L. 8. e. a. A. Stonc æfter stane, og det skal ventelig betyde et Imverf uf stunian.

255

ib. L. 22. e. f. A. Þone þe him on sweofote.

256

S. 172. L. 1-3. e. b. A. Hwæpre hilde gefeh, Bea-weorces, Hwylum on beorh æt-hwearf, og her maae fattes Noget, som Rst. ogsaa bekræfte.

257

ib. L. 14-15. pege Rst. atter paa et lille Hul.

258

ib. L. 19. læser jeg: No on wealle leng.

259

S. 173. L. 2. e. f. A. Gledum spiwan.

260

ib. L. 6. e. b. A. No þær aht cwices. — L. 24. maa læses: Him seo wen ge Leah (som hos *Cædmon* S. 2).

261

A:301S. 174. L. 2. læser jeg: Þæt his sylfes ham, og L. 3-4. e. Rst. og a. A. Bolda selest, Brynewylmum mealt.

262

ib. L. 16. e. b. A. Swa him gepywe ne wæs, som jeg tvivler om, og lader derfor staae.

263

ib. L. 17. e. b. A. Hæfde lig-draca, og L. 20. Eorþ-weard þone.

264

S. 175. L. 6. e. a. A. Scolde lend-daga (lændaga). L. 7. e. a. A. Æpeling. L. 14. e. b. A. Hringa fengel.

265

ib. L. 17-20. e. Rst. og f. A. Sidan herge, No he him þam sæcfe ondred, Ne him þæs wyrmes wig, For wiht dyde.

266

S. 176. L. 1-2. e. Rst. And æt gupe for-grap, Grendeles magum. — L. 12-13 e. Rst. Hioro-dryncum swealt, Bille gebeaten. — L. 23-24. e. a. A. Hrem geporfon, Fepe-wiges, men her er dog endda vist en Feil.

267

S. 177. L. 2. e. b. A. Ofer-swan þa. — L. 5. e. b. A. Earm an-haga. — L. 8-9. Hord and rice, Beagas and brego-stol.

268

S. 178. L. 2. e. b. A. Suna Ohteres. — L. 3. e. a. A. forh-galden, maaskee: for-golden, da Talen vist er om Hevn for Ongenthjovs Fald, hvis Søn Ohter var.

269

S. 179. L. 4. e. b. A. Sunu Ohteres og altsaa maa enten Edgylfe ogsaa have været en Søn af Ohter, eller her fattes Noget. Det Sidste synes mig rimeligst.

270

ib. L. 17-22. e. Rst.: Gewat þa Xlita sum, Torne gebolgen, Dryhten Geata, Dracan **A:302**sceawian, Hæfde þa gefrunen, Hwanan sio fæhþ aras.

271

ib. L. 24-26. e. b. A. og Rst. Him to bearne cwom, Mappum-fæt mære, Þurh þæs meldan hond.

272

ib. L. 27. — S. 180. L. 1. e. Rst. Se wæs on þam þreate, Þreotteo þa secg, se þæs orleges.

S. 180. L. 7. e. b. A. eorþ-sele. — L. 28. læser jeg Wyrð.

S. 181. L. 4. e. b. A. Sundur-gedælan. — L. 7. e. a. A. Feorh æpelinges.

273

S. 182. L. 5. e. b. A. Morþor bedstred. — L. 17-18. e. Rst. og a. A. Sceolde hwæpre swa þeah, Æpeling un-wrecen.

274

S. 183. L. 4. e. a. A. Symble biþ gemyndgad.

275

ib. L. 11. læser jeg: Þonne se an hafap.

276

ib. L. 17. e. b. A. Wind-gereste.

277

ib. L. 20-21. e. b. A. Hælep in hoþman, Nis þær hearpan-sweg. — L. 22-23. har hver sin Rst. til Beviis paa, at Slutningen fattes.

278

ib. L. 24. On sealman har jeg ei kunnet finde mindste Oplysning om, og gjætter blot efter Sammenhængen, at det skal betyde Vildelse, eller Vanvid.

279

S. 184. L. 2. e. f. A. Wongas and wic-stede. L. 6. læser jeg: Weallende wæg. — L. 10-11. e. Rst. og b. A. No þy ær he þone heaþorinc. — L. 14 þeah (he) him leof ne wæs.

280

ib. L. 20-21. e. Rst. Swa dep-eadig mon, Lond and leod-byrig.

281

IA:303ib. L. 25. ventelig: Ofer wid wæter.

282

S. 185. L. 1-2. vilde være uforstaaeligt, hvis ikke Paralel-Stederne gav Oplysning. — L. 4. e. b. A. Freode ne woldon. — L. 6-7. e. b. A. Ac ymb hreosna-beorh, Eatolne etc. L. 19-20. e. Rst. Þa ic on morgne gefrægn, Mæg operne.

283

ib. L. 24-25. e. b. A. Eofores neosaþ, Guþhelm to-glad, som i Sammenhold med S. 220-22. viser, at Jofur blev Ongenthjovs Banemand.

284

ib. L. 27. har sin Rst. for sig selv, og stadfæster derved hvad Alt viser, at her er et Hul, hvori Bjowulf taler om sine Bedrifter i den Svenske Krig.

S. 186. L. 1. maa læses: Feorh-sweg ne ofteah, men da det hører til hvad der fattes, har jeg ladet denne med begge de foregaaende Linier staae, og i dens Sted for Tydeligheds Skyld indskudt Higelaks Navn, som uimodsigelig er den Drot Biovulf tjende. — L. 8. e. b. A.: Eard epel wyn.

285

ib. L. 10. kunde man fristes til at antage: gifþum for et Folke-Navn, da det gjerne kunde betyde: *Gepider*, som netop, efter *Jornandes*, var Gothernes Stalbrødre; men sikkrere er det vel at læse: Þæt he to-giftum. L. 12. e. b. A.: Oppe in Swio-rice.

286

ib. L. 15-16. maa, naar man sammenligner b. A. læses: Weorþe ge

cypan, Symle etc. L. 21. e. a. A. þenden þis etc.

287

IA:304ib. L. 27. gjætter jeg paa Huna cempa, skjøndt der ogsaa paa Paralel-Stedet S. 216 staaer: Hugas; og min Grund er, at det aabenbar skal være Navn paa et Folk i Frisland, hvor man ellers finder *Huner* omtalte, da *Huger* derimod synes ingen Ting at være.

288

S. 187. L. 1-2. læser jeg e. Rst.: Fres-cyninge, Breost-weorþunge; Bringan moste.

289

ib. L. 15. e. Rst. og *næsten* b. A. Niehstan siþe.

290

ib. L. 24. e. b. A. Ut-gesecep. – L. 25-28. e. Rst.: Gegrette þa, Gumena gehwylcne, Hwate helm - berend, Hindeman siþe, Swæse gesiþas.

291

S. 188. L. 7-19. e. Rst. og f. A.: Swa ic gio wiþ Grendle dyde, Ac ic þær heaþu-fyres, Hates wene, Reþes and hatres, Forþon ic me on-hafu, Bord and byrnan, Nelle ic beorges weard, Ofer-fleon, Fotes trem, Ac unc sceal weorþan æt wealle, Swa unc wyrd geteop. End bemærkes at ogsaa a. A. har: reþes og trem, men at jeg heller læser: Fotes-trum, og atres for: hatres, som neppe er Noget.

292

ib. L. 21. skulde jeg snart troe, der bør læses: Ic eom on mode forht, eller andet Sligt.

293

ib. L. 22-24. e. Rst. Þæt ic wiþ þone gupflogan, Gylp ofer-sitte.

294

S. 189. L. 6. maa nødvendig læses: Nefne min anes, som a. A. og næsten har. – L. 7. maa læses: Þæt he wiþ aglæcean, som og f. A. peger paa. L. 8-9. e. b. A. Eofope dæle, Eorlscype efne.

295

IA:305ib. L. 16 e. b. A. Aras þa bi ronde.

296

ib. L. 21-23. e. Rst. Anes mannes ne biþ, Swylc carges siþ, Geseah þa be wealle.

297

S. 190. L. 9 har b. A. Deop gedygan, og jeg læser da trøstig: Deor gedygan. L. 23 e. b. A. Freode to friclan

298

ib. L. 24. e. f. A. Fro ærest cwom. Ordet fro har jeg vel ellers ingensteds fundet, men det betyder vist: Fraade. L. 27. e. b. A. Hat hilde-swat.

299

S. 191. L. 10-15. e. Rst. Gomele lafe, Ecgum unglaw, Æcghwæprum wæs, Bealo hycgendre, Broga from oprum, Stiþ-mod gestod, Wiþ steapne (e. f. A.) rond, Winia bealdor. (Wigena baldor)

300

ib. L. 21. er utydelig i b. A. L. 26-28. hvoraf Meningen er tvivlsom, skal e. Rst. og b. A. læses: Þonne his myne sohte. Þær he þy fyrste, Forman dogore, Wealdan moste.

301

S. 192. L. 1. Swa him wyrd ne gescraf.

302

ib. L. 5. maa nødvendig læses: Gryre-fahne sloh. L. 12. e. b. A. Bysigum gebæded.

303

ib. L. 18-19. e. Rst. Hilde-leoman, Hreþ sigora ne gialp.

304

S. 193. L. 2-4. er tvivlsomme og neppe hele.

305

ib. L. 9. e. b. A. Hy eft gemetton, men det seer lidt mistænkeligt ud. L. 23-24 læser jeg: Hiora in anum weoll, Sefa wip sorgum.

306

S. 194. L. 3. e. a. A. Leoflic lind-wig og L. 5. e. b. A. Mæg ælf heres, men Spørgsmaal om Texten er heel. L. 20-21. e. b. A. Eanmundes laf, Suna Ohtere (Ohteres). L. 22. |A:306e. a. A. Þam æt sæcce weard (wearþ). L. 24. e. b. A. Weohstanes bana, men Sammenhængen byder at læse: Weohstan bana.

307

ib. L. 26. S. 195. L. 2. e. Rst. And his magum ætbær, brunfagne helm, Hringdebyrnan.

308

S. 195. L. 4. e. b. A. Þæt him Onela forgeaf. L. 27-28. sammentrækkes e. Rst.

309

S. 196. L. 2. læser jeg: Gewac æt wige som f. A. næsten har. L. 12. e. a. A. Þonne wig heton (we geheton). L. 16-17. sammentrækkes e. Rst. L. 26. skal: me vel udslettes.

310

S. 197. L. 2. e. a. A. Þeah þe hlaford us (ure). L. 19-24. e. Rst. og b. A. Þæt me is micle leofre, Þæt minne lic-haman, Mid minne gold-gyfan, Gled fæþmie. Ne þynceþ me gerysne. L. 28. e. b. A. Fane gefyllan.

311

S. 198. L. 11. e.f.A. Bam gemæne. L. 12-14. e. b. A. og Rst. Wod þa þurh þone wælræc, Wig-heafolan bær, Frean on fultum. L. 18-19. e. Rst. Swa þu on geogup-feore, Geara gecwæde. L. 22-23. e. Rst. Dom gedreosan, Scealt nu dædum rof. L. 27. maa læses: Ic þe ful-læstu.

312

S. 199. L. 6-8. e. b. A. og Rst. Lapra manna, Lig-yþu forborn, Bord wip rond, Byrne ne meahthe. L. 14. læser jeg: Þa his agen wæs, og L. 17: Mærþa gemunde. L. 20. e. b. A. Þæt hyt on heafolan stod.

313

|A:307ib. L. 26. S. 200. L. 2. e. Rst. og b. A. Him þæt gifede ne wæs,

Þæt him irenna, Ecge mihton, Helpan æt hilde.

314

S. 200. L. 7. e. b. A. Þonne he to sæcce bæþ, og L. 11-12. Þriddan siþe, Frečne fyrdraca. L. 18. e. b. A. Biteran banum og L. 19-20. e. Rst. He geblodegad wearþ, Sawul-driore. L. 24. er gal, b. A. har: eorl for eorles, som ei hjelper.

315

S. 201. L. 2-3. e. a. A. Ne hedde he þæs heafolan. L. 6 og 8 har Skavank, som paa sidste Sted og Rst. viser. L. 15. e. b. A. Geweold. L. 23-24. e. Rst. og b. A. And hi hyne þa begen, Abrotan hæfdon. L. 26. e. b. A. secg for: sæg.

316

S. 202. L. 1. maa være Siþest. L. 19. utydelig i f. A. og vist feil læst. L. 20-25. e. Rst. Innan healde, Hyne þa mid handa, Heorodreorigne, Þeoden mærne, Þegn ungemete till, Wine-dryht his, Wætere gelafede.

317

S. 203. L.2. e. b. A. Wunde wæl-bleate. L. 5. e. b. A. Gedrogen hæfde. L. 6-7. e. Rst. Eorþan-wynne, Wæs eall scacen. L. 14. e. b. A. Yrfe-weard, og L. 15: Æfter wurde. L. 22. e. f. A. Þe. L. 25. e. b. A. Ic on earde bad.

318

S. 204. L. 17. e. a. A. Since bereafod. L. 18. e. b. A. Bio nu on ofoste. L. 23. e. a. A. og Rst. Þæt ic þy seft mæge.

319

S. 205. L. 20. maa læses: Feormen-lease.

S. 206. L. 1-2. e. Rst. Gold on grund (grunde), Gum-cynnez gehwone, Ofer|A:308higian. L. 4. e. f. A. Swylce he siomian geseah. L. 20. e. a. A. Him on bearm hlodon (hladan).

320

S. 207. L. 4. e. f. A. Hatne for horde. L. 8. e. b. A. Ar wæs on ofoste. L. 20-21. e. Rst. Dryhtne sinne, Dreorigne fand, Ealdres æt ende. Efter L. 25 siger Rst. der fattes en Linie, og sander med Sammenhængen, at det maa være: Beowulf mapelode. S. 27 læser jeg: Gold sceawode og fra L. 28 tages: frean.

321

S. 208. L. 1-2. e. Rst. Frean ealles þanc, Wuldor-cyninge, Wordum secge. L. 7. e. a. A. Ær swylt-dæge. L. 12-14. e. Rst. og b. A. Fremmaþ gena, Leoþa (leoda) þearfe, Ne mæg ic etc. L. 20. e. b. A. Minum leodum. L. 26. e. b. A. Þa þe brentingas, et Ord, jeg ikke kjender, men Grammatiken formener, at brentingas maa betyde, eller staae for et Ord som betyder: *Skibe*.

322

S. 209. L. 12. e. b. A. og Rst. Ealle wyrd forsweof. L. 22. e. a. A. Him etc.

323

S. 210. L. 15. e. b. A. Hearde heapo-scearde. L. 16. e. f. A. Homera lafe. L. 21. e. b. A. Nalles æfter lyfte.

324

S. 211. L. 7-12. e. Rst. Þæt he wip attor-sceapan, Oreþe geræsde, Oppe hringsele, Hondum styrede, Gif he wæccende wearþ. L. 13-14. e. b. A. og Rst. Dryht-maþma dæl, Deaþe forgolden. L. 23-24. e. Rst. og f. A. Þa ne dorston ær, Dareþum lacan.

325

IA:309S. 212. L. 4-5. e. Rst. He gewergad sæt, Feþe cempa. L. 9-14. e. Rst. og f. A. Ne meahte he on eorþan, Þeah he uþe wel, On þam frumgare, Feorh gehealdan, Ne þæs wealdendes, Wiht oncirran, Wolde dom Godes, Dædum rædan. L. 19. e. b. A. Ep-begete þam.

326

S. 213. L. 1-2. e. b. A. og Rst. Se eow þa maþmas geaf, Eored-geatwe. L. 4-5. e. Rst. Þonne he on ealu-bence, Oft gesealde.

327

S. 214 L. 4-6. maa e. Rst. og Sammenhæng læses: Ferþþ-geniplan, Fyran swiþor, Weoll of gewitte, Wegendra to lyt. L. 13 læser jeg: Lufen alicgean. L. 16. e. b. A Monna æghwylc.

328

S. 215. L. 2. e. b. A. Þær þæt eorl-weorod. L. 5-7. e. Rst. Bord hæbbende, Bega on wenum, Ende-dogores, And eft-cymes. L. 10. e. a. A. og Rst. Niwra spella.

329

S. 216. L. 4. e. b. A. hige-mædum. Efter L. 8. fattes vel en Linie, thi L. 9-10 maa nok læses: Syþþan under Froncum and Frysum, Fyll cyninges. L. 26. e. b. A. og Rst. Us wæs a syþþan, men L. 27-28 er gode Raad dyre, maaskee skal der staae: Merewicinga, Milt ungyfeþe.

330

S. 217. L. 7. e. a. A. Hæþcen hreþling. L. 14 e. f. A. Fæder Ohtheres. Efter L. 15 siger Rst. os, der fattes *to* Linier, og efter det Følgendes Dunkelhed til L. 23 at slutte, fattes endnu flere. L. 22. e. b. A. And Ohtheres.

331

IA:310S. 218. L. 5-6. læser jeg: Earmre teohhe, Andlonge (andlongne) niht. L.8-10 viser baade Rst. og Ordføining, at der i det Mindste fattes een Linie. L. 12 (e. b. A. Frofor) har ingen Fostbroder, og L. 13-16 nok lidt Brøst, selv naar man, e. b. A. læser: Sarig-modum, Somod ær-dæge, Syþþan hie Hygelaces, Horn and byman.

332

S. 219. L. 5-6. tør jeg ikke røre ved, og hele Siden er dunkel, skjøndt Rst. er i Orden. L. 28. e. b. A. An-bid wrecen.

333

S. 220. L. 3. skal vel læses: Eofores anne dom, skiøndt Tingen er tvivlsom. L. 19-20. har hver sin egen Rst., og der kunde nok behøves et Par Linier til. L. 27 skal udelukkes, da den fattes i b. A. og forstyrrer godt Lag.

334

S. 221. L. 15-16. e. b. A. Ða him gerymed wearþ, Ðæt etc. L. 24. e. b. A. Hares hyrste. L. 25-26. e. a. A. Higelace bæþ, H. d.. (he þam) frætwum feng saa der fattes Intet videre.

335

S. 222. L. 7-9. e. Rst. Jofore (a. A. Jafore) and Wulfe mid, Ofer-maþmum, Sealde hiora gehwæþrum. L. 11-13. e. Rst. Landes and locenra beaga, Ne þorfte him þa lean oþwitan. L. 15-16. e. Rst. og a. A. Sipþan hie þa mæþpa geslogon. L. 24. e. b. A. Ðæs te ic hafo, hverken rimer eller passer. L. 25-26. Ðe us seccap to, Sweona leoda.

336

S. 223. L. 1. omt. e. a. A. Ealdor-leasne. L. 7. e. b. A. e. b. A. Folc-red fremede. L. 15. maa læ|A:311ses: On ad-fære. L. 20 &c. fattes e. b. A. ikke to Linier, men halvandet Ord, saaledes: Grimme gecea..., And nu æt sipestan, Sylfes feore, Beagas.....te (bebohte) þa sceall etc. L. 28 er: Muppum bestemt feil, mundum vilde klinge slet, og det skal da vel være: maþmum (maþm).

337

S. 224. L. 19. e. f. A. Fela reordian. L. 22-23 e. a. A. og Rst. Ðeuden he wiþ wulfe, Wæl reafode.

338

S. 225. L. 1. e. a. A. Weorod etc. L. 27: Lyft-wynne heold.

339

S. 226. L. 14-16. e. Rst. og b. A. Þonne wæs þæt yrfe, Eacen-cræftig, In-monna (jn-monna) gold, Galdre bewunden. (Beda Ed. Whel. p. 492).

340

S. 227. L. 7. e. b. A. og Rst. Feara sumne. L. 10-11 Wundur hwar þonne, Eorl ellenrof, Ende gefere. L. 13 Þonne leng ne mæg. L. 19. e. a. A. Seolfa ne cuþe. L. 20-21 e. Rst. Þurh hwæt his woruld-gedal, Weorþan sceolde. Det Første er dunkelt.

341

S. 228. L. 4. e. b. A. Wommum gewituad. L. 5 maa læses: Se þone woug strude, som dog ei klarer Alt.

342

S. 229. L. 1-2. e. a. A. og Rst. Wæs þæt gifeþe to swiþ, Ðe þonne (þe þone þeoden?). L. 11-19. e. Rst. og a. A. Ic on ofoste gefeng, Micle mid mundum, Mægen-byrdenne, Hiþer ut ætbær, Cyning minum, Cwico wæs þa gena, And gewittig saa Hullerne stoppes. L. 22. And eowic etc.

343

|A:312S. 230. L. 1. e. f. A. Wigend weorþ-fullost. L. 3. e. a. A. Þenden he burh-welan. L. 6 er for lang og L. 5 behøver en Medhjelp, saa der maa læses: Oþre (sipe), Seon und secean. L. 10. e. a. A. Ðæt ge genoge. L. 11 efter mit Skiøn: Nean sceawiap. L. 13. e. b. A. Sie sio bæþ gearo. L. 15. e. f. A. Þonne etc.

344

S. 231. L. 5. efter Skiøn: Wigena strengest. L. 16. e. b. A og Rst. Acigde og corpre. L. 26. maaskee: on hlyte.

345

S. 232. L. 4. e. a. A. Læne licgan. L. 5. e. a. A. Lyt ænig mearn. L. 9. e. f. A. Dracan et-scufon (æt-scufon). L. 11. Leton etc. L. 15. e. a. A. On wæn hladen. L. 18-19. e. Skjøn: Har hilde-deor, To Hrones-næsse. L. 25. e. f. A. Hilde-bordum.

346

S. 233. L. 5. e. a. A. Hlaford leofne. L. 7. e. a. A. Bæl-fyra mæst. L. 9. e. f. A. Wudrec astah. L. 10-13. (hvor e. b. A. skal læses Wind blond) er vanskelig at tyde, skjøndt ei at forstaae.

347

S. 234. L. 22-24. e. Rst. Swylce on horde ær, Nip-pydige men, Genumen hæfdon.

348

S. 236. L. 2. skal være: Of lic-haman. L. 4. Swa begnornodon. L. 6. sagtens: Hlafordes deap og L. 11. And mon-þwærust. L. 13. e. b. A. And lof-geornost.

Hvad jeg i de hullede Blade ei var sikker paa, sprang jeg naturligviis over.

[A:313]

Navne-Tal.

A.

Aage (Eaha) nævnes i Brud-Stykket mellem de frisiske Kæmper.

Abel Adams Søn. 11.

Asger (Æschere) Hrodgars gode Ven, som Grændels Moder tog Livet af. 101. 108. 159.

B.

Bjansteen (Beanstan) Fader til Bjowulfs Stalbroder Brække. 42.

Bjowulf (Beowulf) Eggthjovs Søn, Gothlands Helt. 28, af Æt en Vægmunding 209, en Daatter-Søn af den Gothiske Kong Hrædel 31, brydes med Grændel 58-65, slaes med Grændels Moder 114-119, med Edder-Dragen 190 seq., dør 209, brændes og begravnes 232-36.

Bjowulf Skiolds Søn, Konge i Dannemark, Hrodgars Farfader 4. 7.

Bjowulfs-Bjerg (Beowulfes beorh) skulde hans Gravhøi paa Hrone-Klint kaldes 208.

A:314 Brække (Breca) Bjowulfs Ungdoms-Ven, med hvem han svømmede om Kap 40. 42. 46.

Bronding-Land (lond Brondinga) der var Brække Herre 41.

Brysing-Smykket (Brosinga-men) nævnes som det ypperste af alle Guld-Smykker 92.

C.

Cain Broder-Morderen 10. 96.

D.

Dagravn (Dæg-hræfn) en Kæmpe i Frisland, som Bjowulf knuste 186.

Danmark (Dena-land) 20. 21. 143.

E.

Edgylfe (Ead-gilfe) en fra Sverrig fordrevet Prinds, som Bjowulf understøttede mod Hardreds Banemænd 178.

Egglav (Eeglaf) Fader til Hrodgars Drost, Hunferd 40 &c.

Egghiov (Eegþeow) Bjowulfs Fader 22, var gift med Kong Hrædels Daatter 30. 31, flygtede efter Hadolavs Drab til Hrodgar, som forligde ham med Vilfingerne 37. 38.

Egvell (Ecgwela) var, om Texten er rigtig, Navnet paa en dansk Konge, hvis Sønner Hermod sveeg 129.

Ela (Ela) var, efter Ordføiningen, Navnet paa en Skilfing, som ventelig blev gift med den Danske Halvdans Daatter 7.

A:315

F.

Fekfor (Fecfor) kunde, efter Ordføiningen, være Navnet paa Gubben som fordm eiede Drage-Guldet 168.

Feresval (Fers-wæl eller Fres-wæl) der stod vel Slaget mellem Skioldung-Kæmpen Hnæf og Jote-Kongen Finns Sønner 82.

Finland (Finna-land) der drev Bjowulf op, da han svømmede om Kap med Brække 46.

Finn (Fin) Jote-Kongen, som i Kong Halvdans Tid blev bekriget af Danske og Friser, under Hnæf og Hengest, sveeg dem, men maatte siden undgælde med Livet 82-88.

Finns-Borg (Fins-buruh) kaldes i Brud-Stykket den Borg som var Hnæf og Hengest overladt.

Fjotle (Fitela) Sigmund Volsungs Syster-Søn og tro Stalbroder 68. 69.

Folkvald (Folc-walda) maaskee Navnet paa Kong Finns Fader 83.

Franker (Francan) mod dem og Friserne kæmpede Higelak, da han i Frisland fik sit Banesaar 92. 216.

Freyvor (Freaware) maa vel være Navnet paa den Danske Prindsesse, som skulde forsonet Maglebarder med Skioldunger 152.

Friser (Frysan. Fresena-eyn) var, under Hengest, med paa det første Tog mod Joterne, og gjorde med ham det andet alene 83-88, befeidedes af Higelak 92. 216.

Frisland (Fryslan. Fresland Fresna-land) 86. 176. 216.

A:316 Frode (Froda) synes at være Navnet paa Faderen til Maglebardernes Prinds 152.

G.

Gar-Daner (Gar-Dene) kaldes de Danske 3. 47. 140. 186.

Garmund, ældre Frænde af en Hemmings Søn, som gjorde Optøier i Kong Offas Gaard 147.

Garulf nævnes i Brud-Stykket, som en Søn af Gudlaf, der var med paa Finns-Borg og fandt der sin Død.

Gother (Geatas) Higelaks og Bjowulfs Folk 17 &c.

Grændel (Grændel) en Trolde som plagede de Danske, var af Cains Æt 10, mistede den høire Arm og fik sin Hel-Sot 63. 64, blev, efter sin Død, mørbanket og halshugget 120.

Gudlaf, efter Brud-Stykket, Fader til Garulf, og med Hengest paa det første Tog til Jotunheim. Var paa det Andet En af Finns Banemænd 88.

H.

Hadolav (Heapolaf) blev dræbt af Eggthjov, som derved paadrog sig Vilfingernes Had 37.

Hakon (Hæpcyn og Hæpcen) en Søn af Kong Hrædel 181, dræbde af Vanvare sin ældre Broder Herebald 182, blev sin Faders Eftermand, men faldt for den Svenske Kong Ongenthjov 185. 217.

Halvdan (Healfdene) Søn af Bjowulf Skjoldson, Konge i Danmark, og Fader til Hrodgar 7. **A:317**I hans Dage skedte Toget under Hnæf og Hengest 81. 82

Hama (Hama) efter Ord-Føiningen, Navnet paa en Kvinde som bortførte Brysing-Smykket 91.

Handske (Hondscio) efter Ord-Føiningen Navnet paa den af

Bjowulfs Kæmper, som Grændel aad 125.

Hardred eller **Haardraad** (Heardred) Higelaks Søn og Eftermand, stod en Tidlang under Bjowulfs Formynderskab 177, men faldt siden i et Slag mod den Svenske Kong Ohter og hans Sønner 165. 178.

Hela (Hela) Saaledes skrives hos Wanlei den Skilfings Navn, som i Udgaven 7 kaldes Ela.

Helge (Halga) en Søn af Kong Halvdan, og Broder til Hrodgar 7.

Helming synes at være et Stam-Navn, siden Væltove kaldes: ides helminga 49.

Hemming havde en Søn, som hardt anklagede Offas Dronning, men maatte derfor rømme Landet 146-47.

Hengest, Frisernes Høvding paa Toget til Jotunheim 83. 84, drog efter sine Staldbrødres Fald hjem til Frisland, men kom, Aaret efter, igjen og hevnedes Skade 86-88.

Herebald, Kong Hrædels ældste Søn, faldt for sin Broders Haand 181-82, og maatte døe uhevnet, fordi Hrædel ei nænde at straffe hans Banemand 184.

Hererik kaldes Gothen Bjowulf efter Ordføiningen 90, og Hardred kaldes hans Frænde 165.

A:318 Hermod (Heremod) en berømt Helt, i de Danske Skioldungers Gaard, men som blev hovmodig og grusom, forlodes saa af Lykken, og endte sørgelig sine Dage i Jette-Hænder 69-70. 129-30.

Hetvarer (Het-ware) et Folk i Frisland, for hvem Higelak faldt 176. 216.

Higelak, Kong Hrædels tredie Søn 181, reddede, efter Hakons Fald, Gothe-Hærens Levninger fra den blodtørstige Ongenthjov 218, blev sin Broders Eftermand og hævnede hans Død 219-20, men faldt selv paa et Overmods-Tog til Frisland 92. 176. 216.

Hildeborg (Hildeburh) en Dansk Fyrstinde som var med paa Toget til Jotunheim, hvor hun mistede baade Sønner og Brødre 82, maatte selv bære sin Søns Liig til Baalet 85, men var ventelig den Fyrstinde, som Friserne, efter Finns Fald, førde tilbage til Danmark 88.

Hjorte (Heort og Heorot) kaldtes Borgen Hrodgar bygde 8, kom i Grændels Vold 13, blev istandsat 77.

Hjorward (Heorowearð) en Søn af den danske Kong Hjörgar nævnes blot 162.

Hjörgar (Heorogar) den Danske Kong Halvdans ældste Søn og Eftermand 7. 37. 161.

Hnæf, de Danskes Høvding paa Toget til Jotunheim 82, faldt, og lagdes paa Baal 85, nævnes i Brud-Stykket som Høvding i Natte-Kampen paa Finns-Borg.

Hoke nævnes som Hildeborgs Fader 82.

A:319 Hredrik (Hreþric) den Danske Kong Hrodgars ældste Søn 91.

Hring-Daner (Hring-Dene) kaldes de Danske 11. 98. 133.

Hrodgar (Hropgar) Kong Halvdans anden Søn, blev sin ældre Broder Hjorgars Eftermand 37, bygde den vidtberømte Hjorte-Borg, og levede længe lykkelig, indtil Grændel begyndte at rase 133, var selv vel bevandret i Krøniken, og en god Skjald 130. 158.

Hrodmund (Hropmund) Hrodgars anden Søn 91.

Hrodulf eller **Rolf** (Hropulf) vel en Broder-Søn af Hrodgar, opfødt i hans Gaard 78. 90-91. Under Bjowulfs Nærværelse var der godt Venskab mellem de Frænder, men om ikke Hunferd siden satte Splid imellem dem, er et Spørgsmaal 78. 89.

Hrone-Klint (Hrones-næs) der vilde Bjowulf have sin Grav-Høi 208, og fik den 232-34.

Hrosna-Bjerg (Hreosna-beorh) Stedet i Gothland hvor de Svenske tit gjorde Landgang 185.

Hrunting kaldtes Hunferds Sværd, som han laande Bjowulf til Kampen mod Grændels Moder 111. 113, men som blev forhexet saa det ei vilde bide 115-16. 125, leveres dog med godt Lov tilbage 136.

Hrædel (Hræpel og Hrepel) Konge i Gothland 31, nævnes som Higelaks Fader 113. 139. 176. 222, havde opfostret Bjowulf fra hans syvende Aar 181, døde af Sorg over sine Børn 184, havde eiet Bjowulfs herlige Brynie 36, og det **A:320**mageløse Sværd Kong Higelak forærede Helten 164.

Hrædling (Hrepling) kaldes saavel Higelak som Hakon efter Faderen 144. 217. 219.

Huger (Hugas) ventelig *Huner*, nævnes mellem de Stammer, som i Frisland modstode Kong Higelak 186. 216.

Hunferd (Hunferþ) Egglavs Søn, var Drost eller Staller (þyle) hos Hrodgar 89. 113, forhaanede Bjowulf 40-42, laande ham dog siden sit Sværd 111.

Hunlafing kaldes en Helt, og rimeligviis Hengest 87.

Hygd, Higelaks Dronning 145. 162. 177.

Hæreth nævnes som Hygds Fader 145. 149.

J.

Jafad (Jafap) er, efter Ordføiningen, Navnet paa Maglebardernes Prinds 152.

Janmund eller **Anmund** (Eanmund) nævnes som en Søn af den Svenske Ohter 194.

Jofur (Jofor og Eofor) en af Higelaks Kæmper, som nok fældte den Svenske Kong Ongenthjov, var sagtens Broder til Ulf Vanraads Søn, og blev gift med Kong Higelaks Daatter 185. 220. 222.

Jætter eller **Joter** (Eotnas) nævnes *som et Folk* i hvis Hænder

Hermod faldt 70, og som med deres Konge Finn befeidedes af Hnæf og Hengest 82. 83. 87.

A:321

M.

Maglebarder (Heaþo-beardas) nævnes som en Stamme der laae i Strid med de Danske, gik efter sin Høvdings Fald paa Forlig, men brød det for at hevne ham 152-55.

N.

Nord-Daner (Nord-Dene) kaldes Hrodgars Folk 61.

Nykker (Niceras) et Slags Hav-Trolde 34. 45. 107. 108.

O.

Offa, en vidtberømt Konge, hvis Lykke i Giftermaal omtvistes 146-47.

Ohter (Ohter) en Svensk Konge, Søn af Ongenthjov, hvis Sønner idelig bekrigede Gotherne 178. 179. 194. 217.

Onela, Broder til Ohter 217, havde foræret sin Brodersøn Janmund den herlige Rustning, som siden tilfaldt hans Banemand Vigsteen 195.

Ongenthjov (Ongenþeow og Ongenþeo) en berømt Svensk Konge, som fældede Hakon, men faldt i Striden mod Higelak 148. 178. 185. 217. 219. 221.

Oslaf kaldes i Brud-Stykket Ordlaf, var en af Hengests Kæmper og Finns Banemænd 86.

R.

Ræmis-Grund (heaðo ræmis) nævnes som Stedet hvor Brække flød op efter Svømningen 41.

A:322 Ravne-Skoven (Hrefna-wudu og Hrefnes-holt) nævnes som Stedet hvorhen Gotherne flygtede, efter Hakons Fald 217.

S.

Sigmund (Sigemund) Søn af Volsæ, en vidtberømt Kæmpe, som Ene slog Dragen, og bortførte dens Skatte 68. 69.

Sigvord (Sigeferd) nævnes i Brud-Stykket som en vidtberømt Kæmpe i Hnæfs Følge paa Finns-Borg.

Skefing (Scefing) Søn eller Ætmand af Skef, kaldes den Danske Kong Skiold 3.

Skilfing (Scilfing og Scylfing) bruges som Stam-Navn for de Svenske Konger 165. 178. 185. 217. 220, mindre sikkert om Hela og Vigsteen 7. 194.

Skiold (Scyld) en vældig og berømt Dansk Konge, særdeles livsalig, var som Barn kommet drivende over Havet ene paa et Skib med Skatte og Vaaben, og blev efter Døden ligedan udstyret 3-6.

Skioldung (Scylding) er giennem hele Digtet Navnet paa enhver Dansk 5. 7. 15 &c., og neppe kaldes nogensteds Kongen Skjoldung, kun 78 kaldes vel Hrodgar og Hrodulf þeod-Scyldingas. Om Ar-Scyldingas 37 og 129 skal læses sammen og bemærke Old-Skjoldunger er uvist.

Stærkhjort (Stearc-heort) er 171 og 190 Navnet paa Dragen, som fandt den døde Skat i Bjerget, rugede derover, til et Fad blev stjålet |A:323|170, rasede saa med Ild-Regn 173, angrebes af Bjowulf 190, og fik ved Viglafs Hjælp sit Bane-Saar 201, hvorpaa den blev styrtet i Havet 232.

Svensken (Sweo-þeod og Sweonas) i Kiv og Strid med Gothen 184. 217. 218. 222, om det ogsaa er dem der havde Finn til Konge og ellers kaldes Jætter, beroer paa et dunkelt Sted 85.

Sverrig (Swio-ric) 178. 186.

Sverting nævnes som Higelaks Morbroder 92.

Syd-Daner (Sub-Dene) kaldes Hrodgars Folk 37. 150.

Sø-Gother kaldes Bjowulfs Landsmænd 139. 149.

T.

Thurs eller **Thusse** (Þyrs) kaldes Grændel 34.

U.

Ulf (Wulf) Vanraads Søn, var en af Higelaks Kæmper, som mærkede Ongenthjov, men segnede for Taksigelsen, kom dog igien paa Benene, og lønnes godt for sin Djærvhed 220. 222.

V.

Vanraad (Wonred) Fader til Ulf, ventelig ogsaa til Jofur 220.

Vanraading (Wonreding) kaldes Ulf efter sin Fader 220.

Vaulunder (Weland) den berømte Mester for Bjowulfs herlige Brynie 36.

Vendelboe (Wendla-leod) var Hrodgars Gaards-Foged Vulfgar 28.

|A:324| **Vest-Daner** (West-Dene) kaldes Hrodgars Folk 31. 119.

Viglaf, Bjowulfs Frænde, skjøndt ogsaa, som det synes, en Skilfing, og Søn af Vigsteen, var den Eneste, som hjalp sin Herre i Drage-Striden 194 &c.

Vigsteen (Wihstan og Weohstan) Viglafs Fader, Janmunds Banemand 194 &c.

Vilfinger (Wilfingas og Wylfingas) Navnet paa et Folk eller en Slægt som var frygtelig i Marken 37. 38.

Volse (Wælse) nævnes som Sigmunds Fader 69.

Volsung (Wælsing) kaldes Sigmund efter sin Fader 68.

Vulgar hedde den Vendelboe i Hrodgars Tjeneste, som udspurgde Gotherne og meldte dem hos Kongen 28. 29.

Vædre og **Væder-Gother** (Wederas, Wedera-leode, Weder-Geatas) kaldes Bjowulfs Landsmænd idelig i Digtet, saasom: 19. 40. 177. 215.

Væder-Mark (Weder-mearc) kaldes Bjowulfs Fædreneland 25.

Vægmunding Bjowulfs og Viglafs Stam-Navn 194. 209.

Væltove (Wealhþeow og Wealhþeo) Hrodgars Dronning 48. 49. 89 &c.

Y.

Yngve-Drotten (Eodur, Frea ingwina) kaldes Hrodgar 80. 100, dog bemærker det neppe andet end: Hirdens Herre.

Yrmenlav (Yrmenlaf) nævnes som Asgers Broder 101.

Æ.

Ælfer (Ælfhere) efter Ordføiningen Navnet paa en Frænde ad Viglaf 194.

Ø.

Ørne-Næs (Earna-næs) kaldes Stedet hvor Bjowulf faldt 225.

Øst-Daner (East-Dene) kaldes Hrodgars Folk 32. 48. 64.
